

Kallelse

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden kallas till sammanträde 2023-12-13

Plats och tid

Välfärd Gävle, Magasinsplan 19, Gevaliasalen 08:30-17:00

Ordförande

Helena Englund (L)

Förhinder anmäls till

Maria Vidman

Gruppmöten, den 13 december, Magasinsplan 19:

Mötesrum för eventuella önskemål om gruppmöten finns tillgängliga mellan 07.30 – 08.30 enligt följande:

(S), (MP), (C), (L), (KD): Gevaliasalen

(M) Espresso, plan 2

(V) Ebony, plan 1

(SD) Don Pedro, plan 2

Kallelse

1. Mötets öppnande

2. Upprop och val av justerare

3. Fastställande av föredragningslistan

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att fastställa föredragningslistan utan ändringar.

4. Anmälan av ordförandeberedning

Ärendebeskrivning

Ordförandeberedning har ägt rum den 29 november kl: 09.30 - 10.00. Närvarande var ordförande Helena Englund (L), vice ordförande Torgny Jakobsson (S) samt 2:e vice ordförande Peter Johansson (M).

5. Informationsärende: Aktuellt från sektor Valfärd

Ärendebeskrivning

Föredragande: Magnus Höijer 08.35-09.00

- FoU Valfärd
- Ny Socialtjänstlag
- Lokalfunktionsprogram - VUX - lägesbild

6. Beslutsärende: Ekonomisk månadsrapport år 2023 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden avseende november 23AFN19

Ärendebeskrivning

Föredragande: Emma Edorsson

Handling kommer senare.

7. Beslutsärende: Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens internbudget för år 2024

23AFN212

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att anta förslag till internbudget 2024,

att ge Valfärd Gävle uppdraget att i verkställighet bedriva en mer effektiv verksamhet och till nämnden återkomma med förslag till beslut syftande till att minska bemanning, se över hur verksamheter bedrivs samt även där så är möjligt avsluta verksamheter, för att nämnden ska kunna bedriva sitt uppdrag inom givna ekonomiska ramar, samt

att till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens egen nämndsverksamhet 2024 anvisa 1 560 tkr.

Kallelse

Ärendebeskrivning

Föredragande: Emma Edorsson och Magnus Höijer

Handlingar i ärendet

- Missiv -Internbudget 2024 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
- Tjänsteskrivelse - Internbudget 2024 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

8. Beslutsärende: Fördelning av föreningsstöd till funktionsrättsföreningar 2024

23AFN218

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att godkänna fördelningen av föreningsstöd enligt följande:

- Särskilt stöd till Funktionsrätt Gävle på 1 000 000 kr
- Det totala sökta beloppet för verksamhetsstöd till Reumatikerföreningen Gävle, FUB Gävle, RSHM Gävle samt Schizofreniföreningen Gävleborg på totalt 274 800 kr, samt

att till beredningen inför Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden i mars 2024 adressera frågan om översyn av reglementet för föreningsbidrag.

Handlingar i ärendet

- Ordförandens förslag: Fördelning av föreningsstöd till funktionsrättsföreningar2024
- Missiv - Fördelning av föreningsstöd till funktionsrättsföreningar 2024
- Reglemente för föreningsstöd inom sektor Vårld

9. Beslutsärende: Skolverkets remiss med anledning av införande av ämnesbetyg dnr 2023:1355

23AFN216

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att anta yttrandet som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Föredragande: Linda Sängstuvall

Handlingar i ärendet

- Yttrande remiss ämnesbetyg Skolverkets remiss med anledning av införande av ämnesbetyg

Kallelse

- Missiv - Skolverkets remiss med anledning av införande av ämnesbetyg dnr 2023:1355 (3/4)
- Konsekvensutredning för gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå. Dnr 2023:1355, 2020:1822

10. Beslutsärende: Attesträtt år 2024 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

23AFN211

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att godkänna bilagda beslutsattesteranter att gälla under år 2024, samt

att respektive enhetschef vid fyra särskilda boenden, eller den som denne utser i sitt ställe, ansvarar för och har rätt att beslutsattestera de pengar kunderna betalar in till den gemensamma "hushållskassan".

Ärendebeskrivning

Föredragning gjordes i november.

Handlingar i ärendet

- Missiv Attesträtt för 2024 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
- Bilaga 1 Attesträtt för 2024 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

11. Beslutsärende: Besluts- och delegationsförteckning för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 2024

23AFN209

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att anta den reviderade besluts- och delegationsförteckning som specifik för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, samt den del som är gemensam för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden.

Ärendebeskrivning

Föredragning gjordes i november.

Handlingar i ärendet

- Missiv Besluts- och delegationsförteckningen
- Besluts- och delegationsförteckning - årlig revidering
- Bilaga 1 - Namnförteckning för beslut avseende 43 § 2 st. LVU

Kallelse

- Bilaga 2 -Namnförteckning för beslut avseende 11 kap. § 1 SoL

12. Beslutsärende: Upphandling av yrkesinriktad vuxenutbildning

23AFN205

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att uppdra till Sektor Vårld att upphandla ramavtal för yrkesinriktad vuxenutbildning, samt

att i enlighet med fastställd besluts- och delegationsförteckning uppdra till biträdande sektorchef att fatta tilldelningsbeslut för upphandlingen och teckna avtal.

Ärendebeskrivning

Föredragning gjordes i november.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Upphandling av yrkesinriktad vuxenutbildning
- Barnchecklista, upphandling yrkesinriktad vuxenutbildning
- Checklista Näringslivskonsekvensanalys, upphandling yrkesinriktad vuxenutbildning

13. Beslutsärende: Initiativärende (M) - Inför brukarstyrda brukarrevisioner

23AFN221

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Ärendebeskrivning

Föredragande: Caroline Engberg

Handlingar i ärendet

- Yttrande: Inför brukarstyrda brukarrevisioner
- Initiativärende (M) - Inför brukarstyrda brukarrevisioner

14. Beslutsärende: Initiativärende (M) - Ta fram ett årshjul för nämndens verksamhetsår 2024

23AFN222

Kallelse

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att initiativärendet och dess yrkande skall bifallas.

Handlingar i ärendet

- Initiativärende (M) - Ta fram ett årshjul för nämndens verksamhetsår 2024
- Yttrande: Ta fram ett årshjul för nämndens verksamhetsår 2024
- Årshjul Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden år 2024

15. Beslutsärende: Delegationsbeslut

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar

att godkänna rapporteringen av inkomna delegationsbeslut.

Handlingar i ärendet

- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess

16. Beslutsärende: Kurser och konferenser

Ärendebeskrivning

Inga kurser eller konferenser finns anmälda till dagens sammanträde.

17. Kommande beslut: Uppföljning av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens plan för intern styrning och kontroll år 2023

23AFN234

Ärendebeskrivning

Föredragande: Martin Wagner

18. Kommande beslut: Årsredovisning Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden för år 2023

23AFN226

Ärendebeskrivning

Föredragande: Martin Wagner

Kallelse

19. Kommande beslut: Patientsäkerhetsberättelse år 2023 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

23AFN217

Ärendebeskrivning

Föredragande: Yvonne Bergman, Therese Lundberg och Johanna Storing

20. Kommande beslut: Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning 2024-2028 med utblick mot 2035

23AFN225

Ärendebeskrivning

Föredragande: Anna Åkerbris

Handlingar i ärendet

- Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning 2024-2028 med utblick mot 2035

21. Informationsärende: Verksamheternas hantering av hörselhjälpmedel

23AFN113

Ärendebeskrivning

Föredragande: Linda Sängstuvall och Elin Fridell

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse: Verksamheternas hantering av hörselhjälpmedel

22. Informationsärende: Frågor från Moderaterna

Handlingar i ärendet

- Informationsärende - Valfärds svar på frågor från Moderaterna

23. Informationsärende: Anmälningssärenden

Handlingar i ärendet

- Tillsynsrapport - Arkivmyndighetens granskning av arkivredovisningen hos Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, dnr 23ARM3(23AFN189-5) (o)
- §5 KF Kommunplan med årsbudget 2024 och utblick 2025-2027(23KS40-23) (o)

24. Kommande beslut/workshop: Verksamhetsplan 2024 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden till kommunplan 2024 med utblick 2025-2027

Kallelse

23AFN197

Ärendebeskrivning

Föredragande: Magnus Höijer och Martin Wagner

Handlingar i ärendet

- Reviderad Verksamhetsplan Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 2023(23AFN40-7) (0)

**Beslutsärende:
Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämndens
internbudget för år 2024**

7

23AFN212

Missiv

2023-12-03

Diarienummer: 23AFN212

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens internbudget 2024

Förslag till beslut

Att anta förslag till internbudget 2024

Att ge Valfärd Gävle uppdraget att i verkställighet bedriva en mer effektiv verksamhet och till nämnden återkomma med förslag till beslut syftande till att minska bemanning, se över hur verksamheter bedrivs samt även där så är möjligt avsluta verksamheter, för att nämnden ska kunna bedriva sitt uppdrag inom givna ekonomiska ramar.

Att till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens egen nämndsverksamhet 2024 anvisa 1 560 tkr.

Ärendebeskrivning

Det finns stora utmaningar i relationen mellan ekonomiska ramar och beslutade målsättningar och ambitioner i kommunplanen. Långsiktiga effektiviseringsåtgärder är igångsatta, som till delar kommer ge effekt under 2024. Samtidigt finns det externa faktorer som kan fortsätta påverka förutsättningarna negativt. Det handlar t ex om konjunkturen.

Kommunplanen beslutades 27 november, och medför att det krävs ytterligare åtgärder för att nämnden ska kunna bedriva sin verksamhet inom tilldelade ramar. Det handlar

om att se över bemanning samt vilka verksamheter som nämnden inte kan bedriva framgent. Nämnden behöver också se ambitionsnivån för de verksamheter som bedrivs, där både innehåll och form kan behöva förändras. Underlaget för beslut kring detta behöver sektorchef återkomma till nämnden om i samband med 2024 års första nämndssammanträde.

Återbesättandeprövning för vakanta och nyinrättade tjänster tillämpas inom Valfärd Gävle. Detta innebär att överordnad chef fattar beslut om tjänsten får återbesättas eller inte.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Valfärd Gävle

Tjänsteskrivelse

2023-12-04

Diarienummer: 23AFN212

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens internbudget 2024

Ärendebeskrivning

Nämnden ska fatta beslut om internbudget för 2024.

Det finns stora utmaningar i relationen mellan ekonomiska ramar och beslutade målsättningar och ambitioner i kommunplanen. Långsiktiga effektiviseringsåtgärder är igångsatta, som till delar kommer ge effekt under 2024. Samtidigt finns det externa faktorer som kan fortsätta påverka förutsättningarna negativt. Det handlar t ex om konjunkturen.

Kommunplanen beslutades 27 november, och medför att det krävs ytterligare åtgärder för att nämnden ska kunna bedriva sin verksamhet inom tilldelade ramar. Det handlar om att se över bemanning samt vilka verksamheter som nämnden inte kan bedriva framgent. Nämnden behöver också se ambitionsnivån för de verksamheter som bedrivs, där både innehåll och form kan behöva förändras. Underlaget för beslut kring detta behöver sektorchef återkomma till nämnden om i samband med 2024 års första nämndssammanträde.

Återbesättandeprövning för vakanta och nyinrättade tjänster tillämpas inom Valfärd Gävle. Detta innebär att överordnad chef fattar beslut om tjänsten får återbesättas eller inte.

Förutsättningarna inför arbetet med AFN:s internbudget för 2024 kan övergripande sammanfattas enligt följande:

Förutsättning	Belopp mkr
Beslutad ram i kommunfullmäktige 2023-11-27 (kommunbidrag inkl. effektiviseringskrav 15,4 mkr)	1 218,3
<i>Bedömda externa intäkter i förslaget till internbudget</i>	<i>250,6</i>
Summa AFN:s budgetomslutning	1 468,9

I kommunbidraget till nämnden ingår de statsbidrag som kommer kommunen till del via kommunala utjämningsystemet. Övriga statsbidrag är indexuppräknade i internbudgeten, men budgeteras av respektive verksamhet efter bedömning av bidragens storlek för budgetåret i detaljbudgeten.

1 560 tkr av beloppet föreslås anvisas till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens egen nämndsverksamhet.

Resterande intäkter och kostnader fördelas till de verksamheter inom Valfärd Gävle som nämnden har direkt ansvar för, och till de verksamheter som nämnden har ett gemensamt ansvar för tillsammans med Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden. Nämndens andel av de gemensamma kostnaderna fastställas i samband med senast genomförda bokslut. Fördelningen till de olika verksamheterna sker enligt de principer som beskrivs längre ner.

Vid upprättande av internbudget för nämndens egen utförarverksamhet (egenregi) har det i likhet med 2023 gjorts en bedömning av vilka ersättningar som är lämpliga att fördela med fasta anslag (kommunbidrag) respektive utifrån genomförd volym av verksamhet (timmar eller dygn).

Omsorgsprisindex (OPI) är ett index som Sveriges Kommuner och Regioner tar fram och används inom landets omsorgsverksamheter som riktmärke för kostnadsutvecklingen. För 2023 är det fastställda OPI 4,6 % använt som en del i budgetarbetet.

Övergripande ledning och administration

Inom övergripande ledning och administration sker finansieringen i huvudsak via kommunbidrag. Här gäller att det för vissa verksamheter sker en uppräknning av 2023

års kommunbidrag med 1,0 %, men för andra verksamheter sker budgetering utifrån en på olika sätt beräknad/bedömd uppskattning av kostnader och intäkter. Några verksamheter får intäkter i form av hyror, avgifter för olika tjänster och återsökning av moms för köp av omsorgsverksamhet.

Särskilda förutsättningar för gemensamma kostnader inom sektor Vårld som ska fördelas mellan de tre nämnderna

Huvudprincipen för de gemensamma kostnader som finns inom Vårld Gävle och berör mer än en av nämnderna är att alla kostnader och intäkter löpande bokförs på den nämnd som är störst av de berörda nämnderna. De gemensamma kostnaderna ska sedan inför varje månadsskifte fördelas mellan berörda nämnder.

Fördelning sker i huvudsak utifrån hur stor andel av de gemensamma kostnaderna som respektive nämnd bedöms ha. Ambitionen är att använda enkla "fördelningsnycklar" för att fördelningen ska kunna beskrivas på ett enkelt sätt och vara transparent samt enkel att förstå.

Dessa fördelningsnycklar bygger på personalkostnadsomslutning i verksamheterna exkl. chefer, med utgångspunkt i hur intäkter och kostnader är bokförda 2023-10-30 som ingångsvärde. Därefter görs en uppföljning av fördelningsnycklarna vid varje delår-/bokslut för eventuell justering. Justeringar mindre än 1 procentenhet görs inte under året, utan sker endast som ingångsvärde för budget.

Fördelningsnyckeln för 2024 är; Omvårdnadsnämnden 41,82 %, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 40,89 % och Socialnämnden 17,29 % av de gemensamma kostnaderna inom Vårld Gävle.

Magnus Höjer
Sektorchef
Vårld Gävle

Beslutsärende: Fördelning av
föreningsstöd till
funktionsrättsföreningar 2024

8

23AFN218

Ordförandens förslag

2023-11-29

Diarienummer: 23AFN218

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Fördelning av föreningsstöd till föreningar med aktiviteter som gynnar arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens målgrupper inför 2024

Förslag till beslut

Att godkänna fördelningen av föreningsstöd enligt följande:

- Särskilt stöd till Funktionsrätt Gävle på 1 000 000 kr
- Det totala sökta beloppet för verksamhetsstöd till Reumatikerföreningen Gävle, FUB Gävle, RSHM Gävle samt Schizofreniföreningen Gävleborg på totalt 274 800 kr, samt

Att till beredningen inför Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden i mars 2024 adressera frågan om översyn av reglementet för föreningsbidrag.

Bakgrund

Fördelningen av föreningsstöd till föreningar med aktiviteter som gynnar Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens målgrupper sker enligt gällande reglemente. Totalt är det fem (5) föreningar som ansökt om 2 066 800 kronor.

Sektor Vårld har i skrivelse daterat 2023-11-10, dnr 23AFN218, föreslagit att samtliga ansökningar om föreningsstöd ska avslås. Avslagen grundas på att föreningarna har mer fond- och bankmedel än vad villkoren i reglementet medger för att kunna beviljas stöd.

Ordförandens förslag

Ordförandens förslag är bevilja särskilt stöd till Funktionsrätt Gävle på 1 000 000 kronor och att bevilja det totala beloppet för verksamhetsstöd till Reumatikerföreningen Gävle, FUB Gävle, RSMH Gävle samt Schizofreniföreningen i Gävle på totalt 274 800 kronor. Detta medför en totalsumma på 1 274 800 kronor. Ordförande stödjer detta förslag utifrån det undantag som nuvarande reglemente ger möjlighet till.

Ordförande föreslår även att till beredningen inför nämnd i mars 2024 adressera frågan om översyn av reglementet för föreningsbidrag.

Ordförandens förslag till fördelning 2024

Funktionshindersföreningar	Sökt bidrag 2024	Förslag till fördelning 2024
Funktionsrätt Gävle	1 600 000 kronor	1 000 000 kronor
Reumatikerföreningen Gävle	75 000 kronor	35 000 kronor
FUB Gävle	74 000 kronor	74 000 kronor
RSMH Gävle	307 500 kronor	155 500 kronor
Schizofreniföreningen i Gävleborg	10 300 kronor	10 300 kronor
SUMMA	2 066 800 kronor	1 274 800 kronor

Helena Englund (L)

Ordförande

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Missiv

2023-11-10

Diarienummer: 23AFN218

Handläggare:

Linda Sängstuvall
026-17 29 51
linda.sangstuvall@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads och
funktionsrättsnämnden

Fördelning av föreningsstöd till föreningar med aktiviteter som gynnar arbetsmarknads och funktionsrättsnämndens målgrupper inför 2024

Förslag till beslut

Att godkänna fördelningen av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens föreningsstöd, åt föreningar med aktiviteter som gynnar arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens målgrupper, på totalt 0 kronor för år 2024.

Sammanfattning av ärendet

Fördelningen av föreningsstöd till föreningar med aktiviteter som gynnar arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens målgrupper sker enligt gällande [reglemente](#). Totalt är det fem (5) föreningar som ansökt om 2 066 800 kronor, se bilaga 1. Samtliga ansökningar avslås. Avslagen grundas på att föreningarna har mer fond- och bankmedel än vad villkoren i reglementet medger för att kunna beviljas stöd.

Bakgrund

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden fördelar föreningsstöd enligt reglemente² till föreningar med aktiviteter som gynnar målgrupperna inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Enligt reglementet kan föreningar som uppfyller kraven i reglementet ansöka om *verksamhetsstöd* för planerade aktiviteter. Lokala samorganisationer som har till uppgift att fungera som paraplyorganisationer kan ansöka om *särskilt stöd*. Det särskilda stödet syftar till att stödja samordning för administration, personal och lokaler. Storleken på särskilt stöd beräknas utifrån antal

medlemsföreningar, hyreskostnader och hur mycket samordnande arbetsuppgifter organisationen hanterar. Tidigare fanns en särskild regel som möjliggjorde för RSMH att ansöka om bidrag för hyreskostnad för träffpunktslokal. Något sådan särskild regel framkommer inte av det nya reglementet.

Föreningens fond- och bankmedel påverkar möjligheten att kunna beviljas stöd. Enligt reglementet uppfyller inte föreningar som har mer än 50 % av årsomsättningen i fond- och bankmedel villkoren för att kunna beviljas föreningsstöd. Undantag från reglementet kan göras för mindre och nystartade föreningar. Hänsyn kan tas till den låga omsättningen som kan ge skörhet från ett år till ett annat om man inte erhåller föreningsstöd. Undantag kan även göras om föreningen motiverar hur man ska använda pengarna till ändamålsenliga inköp eller liknande.

Fem (5) funktionshindersföreningar har ansökt om föreningsstöd för år 2024. Av verksamhetsberättelser framgår att de flesta funktionshindersföreningarna kunnat återuppta och nästan som vanligt kunna arrangera och erbjuda planerade aktiviteter då restriktioner till följd av pandemin tagits bort.

Några av föreningarna har ett vanligt år ett samarbete med olika verksamheter inom Vårld Gävle i form av underhållning och aktiviteter och vissa föreningar finns regelbundet med i olika arbetsgrupper inom Vårld Gävle och Kommunala Funktionsrättsrådet. Dessa föreningar är även ibland remissorgan i olika kommunala frågor. Det ideella arbetet i samverkan med kommunen är en stor och värdefull resurs för kommunen.

Fördelning

Samtliga fem (5) föreningar som har ansökt hade år 2022 alla omsättningstillgångar (fond- och bankmedel) som var högre än de i reglementet uppställda villkoret om maximalt 50 % av omsättningen (kostnaderna). För ansökta belopp och ekonomisk ställning se bilaga 1.

Då Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden avtog Funktionsrätt Gävles ansökan för 2023 vill det understryka att det blir missvisande att bedöma ekonomi utifrån 2022 års ekonomirapport då det uteblivna föreningsstödet för 2023 minskat det egna kapitalet och önskar att nämnden tar hänsyn till detta i sin bedömning inför 2024.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vålfärd

Bilaga 1.

Förening	Bidrag	Sökta bidrag 2024			Ekonomisk ställning kr			Beslut 2024	Anm
		Verksamhetsstöd kr	Särskilt stöd kr	Summa bidrag kr	Oms.- tillgångar	Kostnader	%		
<i>Funktionshinders- föreningar</i>	2023								
				- kr					
Funktionsrätt Gävle	- kr	- kr	1 600 000,00 kr	1 600 000,00 kr	2 816 784 kr	1 447 322 kr	195%	- kr	Anm. 1
Reumatikerföreningen Gävle	- kr	35 000,00 kr	40 000,00 kr	75 000,00 kr	622 798 kr	328 405 kr	190%	- kr	Anm. 2
FUB Gävle	- kr	74 000,00 kr		74 000,00 kr	433 415 kr	202 984 kr	214%	- kr	
RSMH Gävle	- kr	155 500,00 kr	152 000,00 kr	307 500,00 kr	570 006 kr	333 563 kr	171%	- kr	Anm. 3
Schizofreniföreningen i Gävleborg	9 640,00 kr	10 300,00 kr		10 300,00 kr	136 038 kr	177 994 kr	76%	- kr	
				- kr				- kr	
Summa	9 640,00 kr	274 800,00 kr	1 792 000,00 kr	2 066 800,00 kr					

Anmärkning 1: 600 000 av sökt belopp avser kostnad för att bygga nytt kök och faller utanför reglementet för särskilt stöd.

Anmärkning 2: Föreningen uppfyller inte villkoret för att vara en samorganisation och ska enligt gällande reglementet inte kunna beviljas särskilt stöd för lönekostnad.

Anmärkning 3: Föreningen har ansökt om särskilt stöd för kostnader för samlingslokal. Tidigare har det funnits en särskild regel om att RSMH kunnat söka särskilt stöd för samlingslokal trots att de inte uppfyller villkoret för att utgöra en samorganisation. Detta saknas i nya reglementen. Föreningen är en *lokalförening* och uppfyller ej villkoren för att och ska enligt gällande reglemente inte beviljas särskilt stöd.

Reglemente

Föreningsstöd till föreningar för målgrupper inom Sektor

2022-12-06

Diarienummer: 22AFN164, 22ON414, 22SON226

Allmänt

Arbetsmarknads- och funktionsstödsnämnden, Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden ger möjlighet till föreningar att söka föreningsstöd. Årligen görs en översyn av föreningsstödet storlek. Föreningsstödet är uppdelat på *Verksamhetsstöd* och *Särskilt stöd* och det är nämnderna som beslutar om vilka regler som gäller för just det stöd som föreningen ansöker om.

Syfte

Syftet med föreningsstödet är att stimulera lokala föreningar till att genomföra aktiviteter som gynnar målgrupperna inom Valfärd Gävles nämnder.

Allmänna bestämmelser

För att kunna göra en ansökan om föreningsstöd så behöver föreningen uppfylla följande allmänna bestämmelser:

- Att föreningen på ett aktivt sätt arbetar med att företräda målgrupper inom Valfärd Gävles nämnders ansvar.
- Att föreningen har ett nära samarbete med Gävle kommuns verksamheter.
- Att föreningen har en stadigvarande verksamhet med antagna stadgar.
- Att föreningen är uppbyggd enligt demokratiska principer, främjar integration och mångfald, låter jämställdhet genomsyra såväl organisation som verksamhet och motverkar diskriminering samt aktivt arbetar med tillgänglighetsaspekter.
- Att föreningen har registrerat organisationsnummer samt innehar bank- eller plusgirokonto kopplat till föreningens huvudkassa vilken ska vara benämnd med föreningens namn.
- Att föreningen är registrerad i Gävle kommuns föreningsregister.
- Att föreningen håller årsmöte där revisorer utses och verksamhetsberättelse, resultat- och balansräkning, budget- och verksamhetsplan samt revisionsberättelse godkänns.
- Att föreningen inte har tillgängliga ekonomiska tillgångar som överstiger 50% av kassaomsättningen. Undantag kan ske:
 - För mindre och nystartade föreningar. Hänsyn kan tas till den låga omsättningen som kan ge skörhet från ett år till ett annat om man inte erhåller föreningsstöd.
 - Om föreningen motiverar hur man ska använda pengarna till ändamålsenliga inköp eller liknande

Förutom dessa allmänna bestämmelser gäller specifika bestämmelser för respektive föreningsstöd, se nedan.

Verksamhetsstöd

Verksamhetsstöd utbetalas utifrån planerade aktiviteter. För att erhålla verksamhetsstöd krävs att föreningen lever upp till de allmänna bestämmelserna. Föreningen ska vara en lokal förening, vilket avser att förening bedriver sitt huvudsakliga arbete inom Gävle kommuns geografiska område. Storleken på verksamhetsstödet fördelas utifrån planerade aktiviteter.

Särskilt stöd

För att ansöka om särskilt stöd krävs att föreningen har en samorganisation. Särskilt stöd kan då ansökas av de lokala samorganisationerna som fungerar som paraplyorganisationer. I ansökan ska det beskrivas mellan vilka föreningar samorganisation sker. Särskilda stödet avser att stödja samordning för administration, personal och lokaler. Storleken på särskilt stöd beräknas utifrån antal medlemsföreningar, hyreskostnader och hur mycket samordnande arbetsuppgifter organisationen hanterar.

Ansökan

Ansökan sker på angiven blankett senast 1/10 årligen. Till ansökan bifogas:

- Senaste verksamhetsberättelse med bokslut och revisionsberättelse
- Gällande stadgar (gäller endast vid förstagsansökan)

Ansökan ska vara styrkt av ordförande eller kassör. Beslut tas i nämnderna senast **december månad varje år** och återrapporteras till den ansökande föreningen.

Utbetalning sker endast via plus- eller bankgiro till föreningens huvudkassa som ska vara benämnd med föreningens namn.

Uppföljning

Den förening som fått beviljat föreningsstöd är skyldig att rapportera utförda aktiviteter under året senast **15 november varje år**. Uppföljningen sker genom att gå in på ansökningsblanketten och fylla i genomförda aktiviteter och skicka in på nytt. Samverkan med Gävle kommuns verksamheter ska beskrivas i föreningens årliga verksamhetsberättelse.

Kontroll och utbetalning

Föreningarna är skyldiga att ge nämnderna insyn i verksamheten vid uppföljande kontroller och därmed också skyldiga att lämna de uppgifter som krävs. Om föreningen

bryter mot reglementet eller då utbetalning av föreningsstöd skett på felaktiga uppgifter^{Sid 26(271)} har nämnden rätt att återkräva beviljat stöd.

Om nämndernas fastställda summa för föreningsstöd inte utbetalas så kommer kvarstående belopp att utbetalas som schablon i förhållande till ansökt bidrag i samband med nämndernas årsbokslut.

Beslutsärende: Skolverkets
remiss med anledning av
införande av ämnesbetyg dnr
2023:1355

9

23AFN216

Tjänsteskrivelse

2023-11-27

Diarienummer: 23AFN216

Handläggare:

Linda Sängstuvall
026-17 80 00
linda.sangstuvall@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Remiss avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Gävle kommun är en av Skolverkets remissinstanser. Skolverket kommer att erhålla två yttranden då remissen berör både Utbildning Gävle och Vårld Gävle.

Vuxenutbildningen ger i skrivelsen nedan sina synpunkter på de delar av remissen som berör dem. Dessa är behörighetskrav för yrkeslärare i ämnet handel och hållbar utveckling samt ändring i ämnesplan Hälso- och sjukvård.

Bakgrund

Remissen från Skolverket är den tredje remissen¹ avseende att genomföra förberedelser för ämnesbetyg.

Skolverket har i regleringsbrevet för budgetåret 2023² fått till uppgift att fortsätta arbetet i enlighet med propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen (2010:800) förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.³ Remissen denna gång avser:

- Förslag till nya ämnesplaner för ämnen i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.
- Förslag till nya ämnesplaner för ämnen i anpassade gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om ämnen och nivåer i ämnen för nationella program i gymnasieskolan respektive anpassade gymnasieskolan.
- Förslag som rör vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år.
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan.
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan.
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

¹ För tidigare remissvar från Valfärd Gävle se Dnr. 22AFN33 för remissomgång ett samt sammanställning av både Utbildning Gävle och valfärd Gävle i tjänsteskrivelse Dnr 23UN18-2 remissomgång två.

² Regeringens dnr U2020/06271 (delvis), U2021/01369 (delvis), U2021/02806.

³ Den 2 juli 2023 byter gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning namn till anpassad gymnasieskola respektive kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning. Ändringarna i skollagen (2010:800) införs till följd av propositionen Elevhälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (prop. 2021/22:162).

Yttrande

Det synpunkter som inkommit från Vuxenutbildningen i Gävle och som ska besvaras i denna remissomgång rör förändringarna i behörighetskrav för yrkeslärare samt ändring i ämnesplan hälso- och sjukvård.

Behörighetskrav för yrkeslärare i ämnet *Handel och hållbar utveckling*

Kravet på att behörig yrkeslärare ska ha ” Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hållbart företagande och systematiskt hållbarhetsarbete inom handels- eller tjänstesektorn” (Skolverkets föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne, s.41).

Det finns en risk att ingen lärare blir behörig i ämnet. Detta då det idag inte finns lärare som har erfarenhet av både att arbeta med, och har läst om, hållbarhet inom handels- el tjänstesektorn.

Det största problemet idag att yrkeslärare har för lite teoriutbildning i grunden, dessutom inom hållbarhet som ändå får anses som ganska nytt inom den sektorn, även om vissa kunder ställer höga krav och det pratas om det så är det här kravet något helt annat.

I övrigt har Vuxenutbildningen Gävle inga ytterligare synpunkter gällande behörighet för yrkeslärare.

Ämnesplan *Hälso- och sjukvård*

Vuxenutbildngen Gävle ser positivt på förändringen att sjukdomsinnehåll flyttar till ämnesplanen för hälso- och sjukvård.

Vuxenutbildningen Gävle har i övrigt inga synpunkter på innehållet i remitterade ämnesplaner yrkesprogram eller yrkespaket.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Gävle kommun har ålagts yttra sig över remissen och uppdragit till Sektor Utbildning och Vårld att utreda.

Utredare, Linda Sångstuvall har varit ansvarig handläggare i ärendet. I handläggningen har även rektor Eleonora Brodin, rektor Monica Hansson och rektor, Anna Wilund, deltagit.

Remiss avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan samt inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2023¹ avseende Statens skolverk har myndigheten i uppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Skolverket ska i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen (2010:800) förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskola, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Denna remiss avser:

- Förslag till nya ämnesplaner för ämnen i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå
- Förslag till nya ämnesplaner för ämnen i anpassade gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om ämnen och nivåer i ämnen för nationella program i gymnasieskolan respektive anpassade gymnasieskolan
- Förslag som rör vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärars kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärars kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Skolverket översänder i detta utskick den konsekvensutredning som berör Skolverkets förslag till ämnesplaner, programstrukturer och behörighetsföreskrifter för lärarbehörighet. De förslag i behörighetsföreskrifterna för lärarbehörigheter som omfattas av denna remiss är markerade med kursiv stil i respektive förslag till föreskrifter.

¹ Regeringens dnr U2020/06271 (delvis), U2021/01369 (delvis), U2021/02806.

Samtliga övriga dokument i form av förslag till ämnesplaner, programstrukturer och
behörighetsföreskrifter som hänvisas till ovan kan ses via Sid 33(271)
<https://www.skolverket.se/remiss-amnesbetygsreformen-gy25>

Skolverket vill nu erbjuda en möjlighet att yttra sig över förslagen och särskilt de förslag som är relevanta för remissinstansen. Syftet med remissen är att hämta in synpunkter och behov av justeringar vad gäller de aktuella förslagen. Skolverket välkomnar remissinstansernas synpunkter och ser särskilt fram emot förslag som ytterligare tydliggör progressionen mellan nivåer i ämnen.

Eventuella synpunkter bör vara Skolverket tillhanda **senast den 10 januari 2024**. Skicka gärna svar som e-post till remiss.amnesbetyg@skolverket.se eller till registrator@skolverket.se. Ange Skolverkets diarienummer 2023:1355

Vid eventuella frågor hänvisas till Anna Jägberg eller Eva Ekstedt Salzmänn som nås via anna.jagberg@skolverket.se eller eva.ekstedt.salzmänn@skolverket.se

På Skolverkets vägnar

Anna Westerholm
Avdelningschef
Skolverket

Bilagor

- Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå
- Sändlista

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasial utbildning

- Förslag till nya ämnesplaner för ämnen i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå
- Förslag till nya ämnesplaner för ämnen i anpassade gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om ämnen och nivåer i ämnen för nationella program i gymnasieskolan respektive anpassade gymnasieskolan
- Förslag som rör vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan
- Förslag till ändring i Skolverkets förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Sammanfattning

I regleringsbrevet för budgetåret 2023¹ uppdrogs Statens skolverk att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Av uppdraget framgår att Skolverket i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen (2010:800) ska förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning (komvux) som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Ämnesbetygsreformen syftar till att ge bättre förutsättningar till fördjupat lärande och lärande över tid där betyget ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet. Ett ytterligare syfte är att ge bättre planeringsförutsättningar för lärare.

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande över tid. Modellen innebär vidare att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom

¹ Regeringens diarienummer U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl.

betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, är de betygskriterier som föreslås mindre detaljerade än dagens betygskriterier.

Skolverket har utarbetat och remitterat förslag till nya och ändrade styrdokument för berörda skolformer i flera omgångar under uppdragets gång. Vissa förslag har också redovisats till regeringen, vilka remitterades under våren 2022. Under perioden januari-mars 2023 remitterade Skolverket ytterligare förslag. De förslagen bereds för närvarande på myndigheten.

I denna remiss remitterar Skolverket ytterligare förslag till nya och ändrade föreskrifter som syftar till att förbereda införandet av ämnesbetyg i berörda skolformer. Förslagen och de konsekvenser som redovisas i denna konsekvensutredning utgår från de förslag som Skolverket remitterade tidigare i år samt tidigare redovisade förslag till regeringen.

Remissen omfattar Skolverkets förslag till föreskrifter avseende:

- nya ämnesplaner för ämnen i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå
- nya ämnesplaner för ämnen i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå
- ändringar i Skolverkets förslag till föreskrifter om ämnen och nivåer i ämnen för nationella program i gymnasieskolan
- ändringar i Skolverkets förslag till föreskrifter om ämnen och nivåer i ämnen för nationella program i anpassade gymnasieskolan
- ändringar i poängplanen för vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan
- nya ämnesplaner för ämnen inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan
- ändringar i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- ändringar i Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan
- ändringar i Skolverkets förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Samtliga förslag som omfattas av denna konsekvensutredning finns publicerade på Skolverkets webbplats.

Skolverket har gjort bedömningen att i denna remissomgång endast redovisa ett tjugotal styrdokument på sådant sätt som de formellt kommer att vara utformade när de är beslutade och kungjorda som en författning, till exempel förslag avseende gemensam ämnesplan för *moderna språk – grund*, ämnesplan för ämnet *digital design*, poängplanen för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan och de föreskrifter som reglerar behörighet att undervisa i olika ämnen.

Förändringarna kommer att medföra behov av informations- och implementeringsinsatser samt innebär att nya beslut behöver fattas när det gäller lärares legitimationer.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
Bakgrund	6
Nya bestämmelser om ämnesbetyg och hantverksprogrammet upphör som nationellt program.....	6
Regeringsuppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg.....	6
Myndighetens instruktionsenliga uppdrag	6
Skolverket har tidigare remitterat vissa förslag och har redovisat delar av regeringsuppdraget till regeringen	7
Förslag som omfattas av denna remiss.....	7
1. Beskrivning av Skolverkets överväganden och förslag.....	8
Möjligheter och begränsningar med ett ämnesutformat system.....	8
Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion.....	8
Ämnen behöver delas	11
Bildningsbegreppet, det tredelade uppdraget och vissa andra övergripande aspekter i styrdokumentet för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan	11
Särskilda förutsättningar för komvux.....	12
Yrkespaket inom komvux och introduktionsprogrammen	13
1.1 Förslag som rör vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan.....	13
1.1.1 Poängplanen för vidareutbildningen.....	14
1.1.2 Förslag till nya ämnesplaner inom vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år. 15	
1.2 Förslag som rör riksrekryterande utbildningar med egna examensmål i gymnasieskolan	23
1.2.1 Flygteknikutbildningen	24
1.2.2 Marinteknikutbildningen.....	27
1.2.3 Sjöfartsutbildningen	28
1.2.4 Tågteknikutbildningen.....	30
1.2.5 Ämnen inom samiska näringar.....	33
1.3 Förslag som rör vissa särskilda varianter inom de nationella programmen i gymnasieskolan	35
1.3.1 Ämnesplaner för vissa särskilda varianter inom fordons- och transportprogrammet	35
1.3.2 Ämnesplaner för vissa särskilda varianter inom naturbruksprogrammet	36
1.4 Förslag som rör vissa hantverksyrken	38
1.4.1 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet finsnickeri	39
1.4.2 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet florist.....	40
1.4.3 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet glasblåsare	41
1.4.4 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet guldsmed	41

1.4.5 Förslag till nya ämnesplaner inom det textila området	42
1.5 Förslag som rör utbildning med waldorfpedagogisk inriktning	43
1.6 Förslag till ämnesplaner i modersmål	44
1.7 Förslag som rör de nationella programmen i gymnasieskolan	46
1.7.1 Förslag till nya ämnen som kan finnas på flera program	46
1.7.2 Förslag till nya ämnesplaner för moderna språk, kinesiska som modernt språk och svenskt teckenspråk för hörande	47
1.7.3 Förslag till ändringar som rör ämnen och programstrukturerna för de nationella programmen i gymnasieskolan	51
1.7.3.1 Höskoleförberedande program	52
Ekonomiprogrammet	52
Estetiska programmet	52
Humanistiska programmet	54
Naturvetenskapsprogrammet	54
Samhällsvetenskapsprogrammet	54
Teknikprogrammet	55
1.7.3.2 Yrkesprogram	55
Barn- och fritidsprogrammet	55
Bygg- och anläggningsprogrammet	56
El- och energiprogrammet	57
Fordons- och transportprogrammet	57
Frisör- och stylistprogrammet	58
Försäljnings- och serviceprogrammet	59
Hotell- och turismprogrammet	59
Industritekniska programmet	60
Naturbruksprogrammet	61
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	63
VVS- och fastighetsprogrammet	63
Vård- och omsorgsprogrammet	63
1.8 Förslag som rör de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan	64
1.8.1 Förslag till nytt ämne som kan finnas på flera program	65
1.8.2 Förslag till ändringar i programstrukturerna för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan	65
Programmet för estetisk verksamhet	65
Programmet för fastighet och byggnation	65
Programmet för fordonsvård och godshantering	65
Programmet för handel och service	66

Programmet för hantverk och produktion.....	66
Programmet för hotell, restaurang och bageri	66
Programmet för hälsa, vård och omsorg	66
Programmet för samhälle, natur och språk	66
Programmet för skog, mark och djur	67
1.9 Förslag till föreskrifter som rör behörighet för lärare.....	67
1.9.1 Ämnen enligt 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare	67
1.9.2 Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan	68
1.9.3 Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne	69
2. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd	70
3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.....	71
4. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på	73
5. Konsekvenser	73
5.1 Kostnadsmässiga konsekvenser	73
5.2 Konsekvenser för kommuner och regioner.....	74
5.3 Konsekvenser för företag	75
5.4 Konsekvenser för staten.....	75
5.5 Konsekvenser för lärares legitimationer	75
5.6 Konsekvenser för elever	78
5.7 Jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv	78
5.8 Nationella minoriteter.....	78
6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.....	79
7. Förslag avseende ikraftträdande- och övergångsbestämmelser och bedömning om det finns behov av speciella informationsinsatser	79
Särskilda hänsyn gällande tidpunkten för ikraftträdande.....	79
Övergångsbestämmelser finns i skollagen	79
Föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne	81
Föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan.....	82
Föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan	83
8. Samråd	84
Kontaktpersoner	84

Bakgrund

Nya bestämmelser om ämnesbetyg och hantverksprogrammet upphör som nationellt program

Den 23 februari 2022 fattade riksdagen beslut om propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36). Beslutet innebär bland annat att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning (komvux) som anpassad utbildning på gymnasial nivå. De nya bestämmelserna i skollagen (2010:800) trädde i kraft den 15 juli 2022 och ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Syftet med att införa ämnesbetyg i dessa skolformer är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande och lärande över tid samt att motivera eleverna att slutföra utbildningen. Ämnesbetygen ska bättre spegla elevers kunskaper i ämnet som helhet än de separata kursbetygen. Lärare ska därmed få bättre förutsättningar att planera och genomföra undervisningen utifrån hela ämnet.²

Riksdagen har även beslutat att hantverksprogrammet ska upphöra som nationellt program i gymnasieskolan och att ett nytt program, frisör- och stylistprogrammet, ska införas inom skolformen.³ Detta har föranlett ändringar i skollagen som trädde i kraft den 15 juli 2023. De nya bestämmelserna ska tillämpas första gången i samband med utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025, dvs. samtidigt som ämnesbetyg införs. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.⁴

Regeringsuppdrag att genomföra förberedelser för ämnesbetyg

I Skolverkets regleringsbrev för budgetåret 2023⁵ uppdrogs myndigheten att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Skolverket ska i enlighet med propositionen *Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper* (prop. 2021/22:36) och beslutade ändringar i skollagen förbereda för en övergång till ämnesbetyg i gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå. I uppdraget ingår även att genomföra implementeringsinsatser utformade för de olika skolformerna. Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheten föra en dialog med Universitets- och högskolerådet och Centrala studiestödsnämnden. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 10 januari 2025.

Myndighetens instruktionsenliga uppdrag

Enligt Skolverkets instruktion ska myndigheten kontinuerligt bedöma behovet av utveckling av läroplaner och andra styrdokument för skolväsendet som regeringen beslutar om. Myndigheten ska vid behov föreslå ändringar av dessa samt även utforma och kontinuerligt utveckla de styrdokument som myndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter om.⁶ I samband med uppdraget att genomföra förberedelser för ämnesbetyg har myndigheten gjort bedömningen att arbetet enligt instruktionen ska bedrivas parallellt med regeringsuppdraget så att de styrdokument som beslutas inför ett införande av ämnesbetyg 2025 är uppdaterade och relevanta. De olika delarna – regeringsuppdraget och myndighetens uppdrag enligt instruktionen – har hanterats integrerat i arbetet. Förslag till förändringar beskrivs samlat i denna konsekvensutredning.

² Se prop. 2021/22:36.

³ Se propositionen *Några ändringar som rör gymnasieskolans nationella program och ämnen m.m.* (prop. 2022/23:94).

⁴ Se lag (2023:354) om ändring i skollagen (2010:800).

⁵ <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=23208> [Regeringens diarienummer U2022/03031, U2022/03625, U2022/03626 m.fl.](#)

⁶ 5 § förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

Skolverket har tidigare remitterat vissa förslag och har redovisat delar av regeringsuppdraget till regeringen

Skolverket har utarbetat och remitterat förslag till nya och ändrade styrdokument för berörda skolformer i flera omgångar under uppdragets gång. Vissa förslag har också redovisats till regeringen. I september 2022 redovisade Skolverket till regeringen de delar av uppdraget som krävde ändringar dels i skollagen, dels på förordningsnivå.⁷ Skolverket redovisade då bland annat förslag till ändrade examensmål och programmål, förslag till ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena och förslag till ändringar avseende de delar i programstrukturen för de nationella programmen i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan som regeringen beslutar om⁸. Samtidigt redovisade myndigheten regeringsuppdraget om ändringar som rör hantverksprogrammet som gavs till myndigheten i regleringsbrevet för budgetåret 2022.⁹ Förslagen remitterades under våren 2022.¹⁰

Under perioden januari-mars 2023 remitterade Skolverket ytterligare förslag. Myndigheten remitterade då förslag avseende

- ämnesplaner för ämnen som ingår i en ämneslärarexamen enligt 4 kap. förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare¹¹
- ämnesplaner för s.k. vissa ämnen
- ämnesplaner för yrkesämnena
- programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan
- programstrukturer för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan
- föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne
- föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan
- föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan.

Dessa förslag bereds för närvarande på Skolverket.

Förslag som omfattas av denna remiss

Som framgår ovan har myndigheten remitterat förslag till nya och ändrade styrdokument som föranleds av ett införande av ämnesbetyg i flera omgångar. I denna konsekvensutredning presenteras ytterligare förslag som förbereder för ett införande av ämnesbetyg. Förslagen rör vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år, ämnesplaner för modersmålsämnena, ämnesplaner som rör riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och särskilda varianter inom de nationella programmen i gymnasieskolan och ämnesplaner för utbildning med Waldorfpedagogisk inriktning. Dessutom ingår förslag till ämnesplaner som rör hantverksområdena finsnickeri, florist, glasblåsare, guldsmed och textil design. Konsekvensutredningen behandlar även nya och omarbetade förslag av det som myndigheten tidigare har remitterat.

Skolverkets förslag som redogörs för i denna konsekvensutredning utgår från de tidigare förslag som myndigheten har redovisat till regeringen. Vissa av de tidigare förslagen

⁷ Skolverkets redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som anpassad utbildning på gymnasial nivå samt uppdrag om att lämna förslag till åtgärder som rör hantverksprogrammet, den 16 september 2022, Skolverkets diarienummer 2020:1822.

⁸ Nationella inriktningar och programgemensamma ämnen.

⁹ Skolverkets diarienummer 2022:263.

¹⁰ Konsekvensutredning avseende förslag med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom komvux på gymnasial nivå och som anpassad utbildning på gymnasial nivå, Skolverkets diarienummer 2022:55.

¹¹ Ämneslärarexamen regleras i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) och ämneskombinationerna regleras i 4 kap. förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

förutsätter ändringar på förordningsnivå. Skolverkets förslag kan därför komma att ändras beroende på vad regeringen beslutar att gå vidare med.

Förslagen finns i bilagor till denna konsekvensutredning och publicerade på Skolverkets webbplats. Myndigheten avser även att i ett senare skede remittera ytterligare förslag, bland annat ämnesplaner för de nationella minoritetsspråken som modersmål, ämnesplaner för yrkesdansarutbildningen och ämnesplaner inom spetsutbildning i gymnasieskolan samt föreskrifter om olika betygsdokument.

Under uppdragets gång har Skolverket genomfört samråd med representanter för Skolverkets olika målgrupper, till exempel lärare, rektorer, elever, myndigheter och branschföreträdare. Skolverket har även fört en löpande dialog med Universitets- och högskolerådet (UHR) rörande kraven för grundläggande och särskild behörighet till högre utbildning samt systemet med meritpoäng och kunskapskriterier för yrkeslärare. Under avsnitt 8 nedan presenteras de samråd som Skolverket har genomfört.

1. Beskrivning av Skolverkets överväganden och förslag

De förslag som denna konsekvensutredning behandlar är en del av uppdraget att genomföra förberedelser för ämnesbetyg. Förslagen som presenteras är dels nya förslag, dels förändrade och omarbetade förslag jämfört med det som myndigheten tidigare har remitterat inom ramen för uppdraget. Syftet med förslagen är att skapa ämnen som fungerar väl med ämnesbetyg samt programstrukturer som är framtagna för en ämnesutformad gymnasieskola. Förslagen innehåller också innehållsliga förändringar för att säkerställa att ämnen och program är uppdaterade och relevanta. Som en konsekvens av Skolverkets förslag till nya och ändrade ämnen behöver även myndighetens föreskrifter som rör behörighet att undervisa i olika ämnen anpassas till de nya ämnena.

Möjligheter och begränsningar med ett ämnesutformat system

Ämnesbetygsreformen syftar till att ge eleverna bättre förutsättningar till fördjupat lärande än vad dagens kursutformning gör. Ämnesbetyg bör i högre grad ge förutsättningar för ett lärande över tid där betyget bättre speglar elevens kunskaper i hela ämnet. Ett ytterligare syfte är att ge bättre planeringsförutsättningar för lärare.¹²

Modellen för ämnesbetyg innebär att ämnen delas upp i nivåer i stället för dagens kurser och att progressionen i ämnena förstärks för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande över tid. Modellen för ämnesbetyg utgår från att nivåer i ett ämne ska bygga på varandra och att en överliggande nivå ska förutsätta kunskaper från den underliggande nivån. Eftersom betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, är de betygskriterier som föreslås mindre detaljerade än dagens betygskriterier.

Utgångspunkten för Skolverkets genomförande av uppdraget är att det nuvarande kunskapsinnehållet i program och ämnen anpassas i relation till ämnesutformningen. Förslagen innebär också relevanta uppdateringar av ämnen och program utifrån teknik- och samhällsutveckling. Skolverket har dock inte haft i uppdrag att genomgripande förändra innehållet i de aktuella skolformerna. Det har dels framförts önskemål från målgrupper och intressenter om ändringar i innehåll i olika ämnen och program, dels framgått tydliga behov av justeringar. Skolverket har strävat efter att balansera de ramar som ämnesbetygsmodellen sätter med övriga förutsättningar som gäller för de aktuella skolformerna.

Ämnesbetyg ställer krav på ämnesplanernas konstruktion

Av propositionen om ämnesbetyg framgår att progressionen i ämnena behöver förstärkas för att modellen ska fungera samt att ämnen ska delas upp i nivåer i stället för dagens

¹² Prop. 2021/22:36.

kurser.¹³ Nivåerna i ett ämne ska bygga på varandra och en nivå förutsätter kunskaper från den underliggande nivån. Betyg ska sättas i ämnen och när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet. Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i förhållande till de betygskriterier som har föreskrivits för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper på aktuell nivå. Efter varje avslutad nivå i ämnet. När ett betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.¹⁴ Det ska finnas en uppsättning betygskriterier för hela ämnet, i stället för dagens betygskriterier som finns för varje kurs i ämnet.

Detta medför att såväl målen som betygskriterierna behöver fungera för samtliga nivåer i ämnet, vilket innebär att de behöver vara mindre detaljerade än de är i dag. När betyg sätts på en nivå görs det utifrån betygskriterierna och det centrala innehållet på den aktuella nivån. Ett godkänt betyg omfattar alltid samtliga poäng eleven har läst i ämnet till och med den senaste godkända nivån. Denna modell är den som Skolverket har haft att utgå från i arbetet.

För att stödja ett införande av ämnesbetyg har modellen för hur ämnesplaner i dag är utformade behövt ses över. Skolverket har analyserat den nuvarande modellen för ämnesplaner och konstaterat att grundstrukturen i form av syftestext inklusive målen för ämnet¹⁵, centralt innehåll och betygskriterier även fortsatt är lämplig. Modellen med syftestext, mål, centralt innehåll och betygskriterier bildar även tillsammans med övriga skolformer ett sammanhållet system. Skolverket bedömer att det behövs en förskjutning av tyngdpunkten i ämnesplanerna, från dagens betygskriterier som behöver bli mindre detaljerade till ämnets syfte och centrala innehåll.

Det centrala innehållet behöver skrivas så tydligt att det ger tillräcklig vägledning för lärarnas planering av undervisningen samtidigt som det beskriver progressionen mellan nivåerna. Detta behöver sammanvägas med såväl konstaterade behov av att minska mängden stoff i vissa ämnen, där innehållet i dag är alltför omfattande, som att värna om lärarens professionella utrymme, samt att visst innehåll med nödvändighet behöver ingå enligt önskemål från olika målgrupper. Dessa faktorer har noga sammanvägts i arbetet.

Mål

Varje ämnesplan inleds i dag med en syftestext som beskriver vilka kunskaper eleven ska få möjlighet att utveckla i undervisningen. Syftet avslutas med ett antal punkter som fungerar som mål för ämnet som helhet. Målen anger vilka kunskaper som ska betygssättas. I dag förekommer det att vissa mål i ett ämne bara relaterar till vissa kurser. Eftersom nivåer i ett ämne, i ett system med ämnesbetyg, bygger på varandra och där betyget på en nivå ska kunna ersätta betygen på tidigare nivåer, kommer samma mål att behöva gälla för ämnet som helhet.

Nivåer

Nivåindelning av ämnen utgör modellens grundkonstruktion. Betyget efter en viss nivå ska spegla elevens kunskaper i ämnet som helhet med dess underliggande nivåer, utan att läraren för den skull ska ha behövt gå tillbaka till vad eleven har presterat på tidigare nivåer. För att säkerställa att ett betyg från en högre nivå verkligen betyder att eleven har kunskaper som även omfattar underliggande nivåer behöver ämnena därför konstrueras så att det finns en tydlig koppling och progression vad gäller innehåll mellan nivåerna. Av de

¹³ Prop. 2021/22:36 s. 76 ff.

¹⁴ 15 kap. 22 §, 18 kap. 22 § och 20 kap. 35 a § skollagen.

¹⁵ Ämnets syfte avslutas med ett antal mål i punktform. Målen fokuserar på de kunskaper i ämnet som ska betygssättas och det finns därför en relation mellan målen och betygskriterierna.

ämnena som finns i dag är vissa uppbyggda med en relativt tydlig progression, medan andra ämnena kan bestå av kurser som inte bygger på varandra, eller en kombination av dessa principer.

Skolverket uppmärksammade tidigt att modellen för ämnesbetyg kan leda till att visst ämnesinnehåll, som i dag endast ingår i en kurs, behöver återkomma på flera nivåer eller flyttas till ett nytt ämne. När innehåll behöver återkomma på flera nivåer kan detta i någon mån motverka möjligheten att skapa en tydlig progression och upplevas som onödigt upprepande.

Det totala antalet betygssättningstillfällen kommer inte att skilja sig i så stor utsträckning jämfört med i dag, då betyg på varje nivå kommer att sättas och dessa är viktiga avstämningstillfällen. Vissa ämnen kommer även fortsättningsvis att vara mindre omfattande eller läsas under kort tid, vilket kan innebära att eleven till exempel får vissa slutliga ämnesbetyg redan i år 1. Men en enskild elev kommer vid ett införande av ämnesbetyg att möta något färre ämnen under sin utbildning och framför allt få färre betyg i sitt examensbevis. Elever på olika utbildningar kommer däremot att läsa olika långt i ämnena, beroende på hur många nivåer i ett ämne som ingår i elevens studieväg.

I nuvarande ämnesplaner anges alltid om en kurs i ett ämne bygger på en annan kurs. I modellen för ämnesbetyg bygger en högre nivå alltid på en underliggande nivå eller ett annat ämne. I förslagen till ämnesplaner bör däremot anges när en nivå bygger direkt på kunskaper från grundskolan eller motsvarande, eller på andra ämnen.

De nivåer i de ämnen som föreslås i denna remiss har i stor utsträckning samma omfattning i gymnasiepoäng som dagens kurser. Detta beror på behovet av att modellen ska lämpa sig för alla de berörda skolformerna och att ett och samma ämne ofta läses i olika omfattning på olika utbildningar. En annan orsak är att regeringen i propositionen om ämnesbetyg beskriver att behovet av avstämningstillfällen och återkoppling till eleven i form av betyg kommer att ges i ungefär samma utsträckning som i dag.¹⁶ I många fall betyder det att myndigheten bedömer att 100 poäng är den mest ändamålsenliga omfattningen för en nivå. Ämnen där så har bedömts lämpligt kommer det dock att finnas nivåer om 200 poäng. Det kan till exempel gälla ämnen där elever ofta läser mer än 100 poäng under ett läsår.

Centralt innehåll och progression

Det centrala innehållet i dagens ämnesplaner är det ämnesinnehåll som eleven ska få möta i undervisningen. De olika delarna av det centrala innehållet kan få olika mycket utrymme i undervisningen och kombineras på olika sätt utifrån olika delar av ämnets syfte. Utöver det centrala innehållet kan läraren komplettera med ytterligare innehåll utifrån elevernas behov och intresse, men läraren måste i undervisningen på något sätt behandla det som anges i det centrala innehållet. Det centrala innehållet är ordnat i punktlistor, i en del ämnen under ett antal så kallade områdesrubriker.

Modellen för ämnesbetyg förutsätter som nämnts ovan en tydligare progression i ämnesplanerna. Ett led i att förstärka progressionen har i vissa ämnen även varit att föreslå områdesrubriker där det inte finns sådana i dag, för att visa hur visst centralt innehåll hänger ihop och kan förstås.

Vanligtvis beskrivs progression som ökande svårighetsgrad. Progression kan också beskrivas i termer av ökad djup och bredd. Progressionen mellan nivåer i ett system med ämnesbetyg behöver konstrueras så att den ger goda förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling, där ett innehåll som undervisas på en nivå ligger till grund för det som undervisas på efterföljande nivå. Skolverket har arbetat med att synliggöra progressionen,

¹⁶ Prop. 2021/22:36 s. 81 och 122.

till exempel genom ökad komplexitet och svårighetsgrad, och genom att bredda och fördjupa i de högre nivåerna. Vidare används olika konkretiseringar med valbara ”till exempel” eller ordet ”däribland” för att tydliggöra detaljer som ska ingå i undervisningen på en viss nivå. Som nämnts kan modellen för ämnesbetyg därmed innebära att visst ämnesinnehåll som i dag endast ingår i en kurs behöver återkomma på flera nivåer. I någon mån kan detta motverka möjligheten att skapa en tydlig progression och upplevas som onödigt upprepande. Detta är exempel på en svårighet som myndigheten har hanterat i de förslag som nu remitteras.

Ämnesprogression är centralt vid införandet av ämnesbetygen. Om undervisningen i ett ämnes högre nivåer inte bygger vidare på undervisningen i de underliggande nivåerna i tillräckligt hög grad riskerar progressionen att utebli. Dessutom är progression i ämnets innehåll viktig för betygssättningen eftersom ämnesbetygen ska uttrycka elevens samlade kunskaper i ämnet, upp till och med den nivå där betyget sätts.

En uppsättning betygsriterier

I det ämnesutformade systemet ska ett ämne ha en uppsättning betygsriterier, till skillnad från dagens kursutformade utbildning där varje kurs egna betygsriterier. Det innebär att betygsriterierna behöver vara mer övergripande än dagens betygsriterier för att kunna användas för betygssättning på hela ämnet och fungera för betygssättningen i samtliga nivåer.

Ett annat skäl till att de nya betygsriterierna behöver vara övergripande är att ju fler bedömningsaspekter som finns i betygsriterierna, desto större kan risken vara för ett alltför stort fokus på betygssättning, i stället för på lärande och undervisning. En följd av att de nya betygsriterierna blir mindre detaljerade än dagens betygsriterier är att betygsriterierna kan uppfattas som mindre precisa, eftersom detaljer inte skrivs fram på samma sätt som i dag. Skolverket har dock bedömt att fördelarna med att minska detaljeringsgraden överväger denna eventuella nackdel.

Ämnen behöver delas

En följd av en tydlig progression mellan nivåerna och att varje ämne ska ha en uppsättning betygsriterier blir att ett antal ämnen behöver delas. Om kurserna inte passar att arbetas om i sådan utsträckning att de byggs upp med progression och med gemensamma betygsriterier går inte modellen för ämnesbetyg att tillämpa. De behöver därmed utformas som egna ämnen med egna mål och betygsriterier. Detta innebär att det totalt sett utifrån Skolverkets förslag kommer att finnas fler ämnen på den gymnasiala nivån jämfört med i dag.

Bildningsbegreppet, det tredelade uppdraget och vissa andra övergripande aspekter i styrdokumentet för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

Enligt läroplanerna för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska skolan skapa de bästa förutsättningarna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.¹⁷¹⁸ Bildningsprocesser har således en central roll i utbildningen. Bildningsaspekter uttrycks i dag i första hand i läroplanernas inledande delar, medan de har en mer undanskymd roll i examensmål och ämnesplaner. I Skolverkets arbete med förslagen har följande definition av begreppet bildning använts:

- Bildning som en individuell och öppen process utan givet slut och som drivs av viljan att veta mer och att utvecklas.

¹⁷ Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan.

¹⁸ Förordningen (SKOLFS 2013:148) om läroplan för anpassade gymnasieskolan.

- Bildning som innebär individens delaktighet i en gemensam referensram av kunskaper.
- Bildning som förmågan till klokt och etiskt handlande i förhållande till sig själv, till andra människor och naturen.

Skolverket har även kunnat konstatera att det så kallade tredelade uppdraget, dvs. att gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet¹⁹ är olika väl representerat i de olika nationella programmen och ämnena, på ett sätt som inte alltid kan förklaras med program- eller ämnesanpassning. Enligt Skolverkets bedömning går bildningsuppdraget och det tredelade uppdraget i linje med varandra.

De fyra perspektiven (det etiska perspektivet, miljöperspektivet, det internationella perspektivet och det historiska perspektivet) i läroplanerna ses som en del av bildningsuppdraget och återfinns på olika sätt i Skolverkets förslag utifrån ämnets eller programmets karaktär.

Skolverket föreslår även att vissa andra övergripande aspekter i läroplanerna förstärks i ämnesplanerna utifrån ämnenas karaktär för att säkerställa att läroplanernas intentioner syns på ett tydligare sätt. De aspekter som har setts över i arbetet är demokrati, digital kompetens, entreprenörskap, företagande och innovationstänkande, hållbar utveckling, jämställdhet samt kritiskt förhållningssätt.

Särskilda förutsättningar för komvux

Målen för komvux är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande, ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling²⁰. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning. Den ska också utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar.²¹ Utbildningen på gymnasial nivå bedrivs i dag i form av kurser och i form av ett komvuxarbete.²² Ämnesbetyg ska dock införas även inom komvux på gymnasial nivå och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.²³

De fyra perspektiven (det etiska perspektivet, miljöperspektivet, det internationella perspektivet och det historiska perspektivet) återfinns i läroplanen för vuxenutbildningen²⁴. Utöver dessa fyra perspektiv lyfter läroplanen för vuxenutbildningen fram ytterligare två perspektiv: ett femte perspektiv om att ”utbildningen ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta nya idéer i handling och att lösa problem”, samt ett sjätte perspektiv om att ”vuxenutbildningen ska bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens och utbildningen ska bidra till att alla elever utvecklar förståelse av hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling”. Sammantaget bedömer Skolverket att de förslag som gäller bildningsperspektivet och andra övergripande aspekter ligger väl i linje med vuxenutbildningens uppdrag.

Av läroplanen framgår också att vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och att eleverna är individer med i hög grad olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både i längd och till innehåll. Det är viktigt

¹⁹ 15 kap. 2 § skollagen (2010:800).

²⁰ 20 kap. 2 § skollagen.

²¹ 20 kap. 2 § skollagen.

²² 20 kap. 5 § skollagen.

²³ Prop. 2021/22:36.

²⁴ Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen.

att elever kan börja på den nivå där de befinner sig kunskapsmässigt, utan att behöva ”läsa upp” tidigare nivåer. Utöver detta är det viktigt att elever som har studerat i äldre system ska kunna tillgodoräkna sig betyg på kurser från äldre system. Detta är viktigt för kompletterande och fortsatta studier i stort och kan även ha betydelse för att kunna få en gymnasieexamen. I propositionen om ämnesbetyg anges att blandbetyg, det vill säga betyg från olika system, ska vara möjligt i en gymnasieexamen från komvux.²⁵ För att detta ska vara möjligt behöver regeringen besluta om nödvändiga förordningsändringar. Sådana ändringar kan innebära att Skolverket behöver ta fram nya föreskrifter som anger vilka kurser som motsvarar vilka ämnen eller nivåer i ämnen. I propositionen aviseras om ett bemyndigande för Skolverket att föreskriva om detta.

Intentionen med reformen om att skapa långa sammanhållna ämnen motsvarar inte automatiskt det behov av flexibilitet som elever i komvux kan ha. En utgångspunkt inom komvux är att en elev inte ska läsa mer än nödvändigt utan just det som individen behöver. Indelningen i nivåer är dock avsedd att stödja den nödvändiga flexibiliteten i komvux samt inte minst att underlätta för elever inom komvux att få en utbildning utifrån individens behov. Majoriteten av eleverna inom komvux på gymnasial nivå läser i dag inte med inriktning mot en examen utan oftast enstaka kurser eller kurser som ingår i ett yrkespaket. Det har därför varit viktigt i arbetet med ämnesutformningen att ta hänsyn till en fortsatt möjlighet att läsa enstaka nivåer inom ett ämne inom komvux.

Yrkespaket inom komvux och introduktionsprogrammen

I samband med ett införande av ämnesbetyg kommer de av Skolverket beslutade nationella yrkespaketen²⁶ att ses över och anpassas till de nya ämnena för att även fortsättningsvis kunna ge en sammanhållen yrkesutbildning motsvarande de yrkespaket som finns i dag. Skolverket får, efter att ha gett berört nationellt programråd för gymnasial yrkesutbildning tillfälle att yttra sig, meddela föreskrifter om vilka sammanhållna yrkesutbildningar som ska vara nationella och vilka nivåer som ska ingå i dem.²⁷

1.1 Förslag som rör vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Förutom de nationella programmen och introduktionsprogrammen finns i gymnasieskolan även vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år. Ämnesbetyg ska införas även inom vidareutbildningen. Bestämmelserna om ämnesbetyg ska tillämpas första gången vid samma tidpunkt som i fråga om övriga delar av gymnasieskolan, dvs. på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.²⁸

Vidareutbildningen syftar till en gymnasieingenjörsexamen och ska utgöra grund för yrkesverksamhet som gymnasieingenjör.²⁹ Vidareutbildningen ska vara öppen endast för den som har genomgått utbildning på teknikprogrammet eller har likvärdiga kunskaper. Dessutom ska eleven påbörja vidareutbildningen terminen efter det att han eller hon har avslutat utbildningen på teknikprogrammet eller motsvarande utbildning, eller senast det kalenderår då han eller hon fyller 22 år.³⁰

²⁵ Prop. 2021/22:36 s. 103 ff.

²⁶ Nationella yrkespaket är förslag på innehåll för sammanhållna yrkesutbildningar som motsvarar kompetenskraven på nationell nivå för olika yrkesområden. Yrkespaketen består i dag av en specifik kombination av kurser på gymnasial nivå. Paketerna är utformade av Skolverket i samråd med bransch-kunniga.

²⁷ 2 kap. 10 b § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

²⁸ Prop. 2021/22:36 s. 107f.

²⁹ 17 a kap. 3 § skollagen.

³⁰ 17 a kap. 4 § skollagen.

För utbildningen finns examensmål som innehåller mål för utbildningen och det finns fyra så kallade nationella profiler inom utbildningen; *design och produktutveckling*, *informationsteknik*, *produktionsteknik* och *sambällsbyggande*.³¹ Utbildningen omfattar 900 gymnasiepoäng, varav 100 gymnasiepoäng avser ett examensarbete. För utbildningen ska det finnas en poängplan.³²

Vidareutbildningen består i dag av gemensamma kurser, i förekommande fall för en profil gemensamma kurser, i förekommande fall för en utgång gemensamma kurser, valbara kurser och examensarbete.³³ Skolverket får enligt myndighetens nuvarande bemyndiganden meddela föreskrifter om poängplanen för utbildningen, vilka ämnen och kurser som ska ingå i respektive nationell profil och profilernas olika utgångar (om inte något annat följer av andra föreskrifter som regeringen meddelat), vilka kurser som ska erbjudas som gemensamma kurser, vilka kurser som i förekommande fall ska erbjudas som gemensamma kurser för en nationell profil och vilka kurser som får erbjudas som valbara kurser. Kurserna ska rymmas inom vidareutbildningens examensmål.³⁴

Ett införande av ämnesbetyg i gymnasial utbildning innebär att såväl teknikprogrammet som vidareutbildningen behöver ses över. Skolverket avser därför att se över kraven för kompletterande behörighet och urval till vidareutbildningen, som idag regleras i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:31) om kompletterande behörighetskrav till vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:30) om urval till vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Myndigheten avser att återkomma i den frågan.

1.1.1 Poängplanen för vidareutbildningen

I samband med att ämnesbetyg införs föreslår Skolverket att det tas fram en ny poängplan för vidareutbildningen för att den ska anpassas till de nya ämnen för vidareutbildningen som myndigheten föreslår. Skolverkets förslag till poängplan utgår således från de nya ämnen och nivåer i dessa ämnen som Skolverkets föreslår i denna konsekvensutredning. Skolverket föreslår att det för utbildningen gemensamma ämnet *gymnasiingenjören i praktiken* behålls i oförändrad omfattning om 200 poäng. När det gäller de nationella profilerna föreslår Skolverket att de i dag för respektive profil gemensamma kurserna utgår. Förslaget innebär alltså att profilerna inte kommer att ha några för profilen gemensamma ämnen. De kurser som i dag är gemensamma för de nationella profilerna, och som enligt förslaget utgår, föreslås bli nya ämnen och kommer i stället att finnas i det valbara utrymmet på utgångarna.

Det främsta skälet för förslaget är att de nuvarande gemensamma profilkurserna inte passar alla utgångar och riskerar enligt myndighetens bedömning att begränsa utbildningen som helhet. De skolor som bedriver vidareutbildning har i samråd med myndigheten uttryckt önskemål om att inte med nödvändighet vara tvungna att läsa dessa ämnen, utan få större möjlighet att anpassa sina utbildningar efter arbetsmarknadens behov.

Skolverket föreslår också att utgångarna uppdateras efter det nya ämnesutbudet och behoven på arbetsmarknaden. Framför allt har digitaliseringen bidragit till att en kombination av it-kunskaper och kunskaper inom andra profiler är starkt efterfrågade på arbetsmarknaden. Profilen *design och produktutveckling* föreslås få två utgångar, *digital*

³¹ 17 a kap. 5 och 6 §§ skollagen och 4 kap. 2 § förordningen (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

³² 17 a kap. 10 § skollagen. Se även Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2015: 26) om poängplan för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

³³ 4 kap. 1 § förordningen om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

³⁴ 4 kap. 3 § förordningen om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning.

design och *produktdesign*, i stället för en. Profilen informationsteknik föreslås behålla sina utgångar: *nätverksteknik* och *mjukvarudesign*. Även profilen produktionsteknik föreslås behålla sina utgångar: *produktion och automation* och *processteknik*. När det gäller profilen samhällsbyggande föreslås en av utgångarna ändra namn från *produktionsledning bygg och anläggning* till *produktionsledning*. Den andra utgången på profilen föreslås behålla sin nuvarande benämning, *projektering*.

Skolverket föreslår inga förändringar när det gäller de nationella profilerna och deras benämning. Se bilaga 1 för poängplanen i sin helhet.

1.1.2 Förslag till nya ämnesplaner inom vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år

För att förbereda för ett införande av ämnesbetyg i vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år har Skolverket sett över de ämnen som i dag används inom utbildningen. Skolverket föreslår därför ett antal nya ämnen för vidareutbildningen. Skolverket föreslår vidare att några av de befintliga ämnena byter namn och får en innehållsmässig översyn och anpassning till ämnesbetygsmodellen. Det rör ämnet *processteknik – energi* som byter namn till *hållbara energisystem* och ämnet *processteknik – kemi* som byter namn till *processteknik*.

Vissa av de nuvarande ämnena föreslås också behållas och har i de nya ämnesplanerna fått en innehållsmässig översyn och anpassats till ämnesbetygsmodellen. Det rör följande ämnen: *produktionsfilosofi*, *produktionsutveckling*, *mjukvarudesign*, *datalagring*, *industriella produktionsmetoder*, *medicinsk teknik*, *industriell design* samt *konstruktionsteknik*.

Inom vidareutbildningen finns i dag ett antal ämnen som även används på teknikprogrammet. Det finns även ämnen och kurser som enbart är avsedda för vidareutbildningen. Ämnena inom vidareutbildningen är klassificerade som både yrkesämnen och s.k. vissa ämnen. Skolverket föreslår att alla ämnen inom vidareutbildningen klassificeras som s.k. vissa ämnen och att de endast ska kunna ges inom vidareutbildningen. Bakgrunden till förslaget är att de nya ämnena har anpassats efter SeQF-nivå 5³⁵. Att de nya ämnena klassificeras som s.k. vissa ämnen innebär att behörighet i samtliga ämnen inom vidareutbildningen kan ges utifrån akademiska meriter och andra kompetenser som bedöms likvärdiga för att få behörighet i ett specifikt ämne.

De lärare som i dag undervisar på vidareutbildningen är oftast knutna även till teknikprogrammet. Skolverket bedömer att lärare som i dag undervisar på teknikprogrammet som huvudregel bör kunna uppfylla kraven för att ges behörighet i ämnen inom vidareutbildningen. Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *teknik* i gymnasieskolan tillsammans med ytterligare högskoleutbildning inom ett utpekat tekniskt område utgör relevant kompetens för behörighet i de ämnen som ges inom vidareutbildningen. Syftet med den föreslagna klassificering av de nya ämnena är alltså att den bättre ska stämma överens med vilka som i dag bedriver undervisning på vidareutbildningen.

Skolverkets förslag innebär att några av de nuvarande yrkesämnena inom vidareutbildningen klassificeras om till s.k. vissa ämnen. Det gäller ämnena *byggproduktionsledning*, *gymnaseingenjören i praktiken* och *produktionsfilosofi*. Lärare med behörighet att undervisa i dessa ämnen kommer även fortsättningsvis vara behöriga att undervisa i de aktuella ämnena.

Några yrkesämnen utgår genom Skolverkets förslag och kommer också att sakna motsvarighet i de nya ämnena. Det gäller följande ämnen: *nätverksteknik*, *samhällsbyggande, tekniska system – el* och *tekniska system – VVS*, *informationsteknisk arkitektur* och *infrastruktur*

³⁵ SeQF är Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande, se <https://www.myh.se/validering-och-seqf/seqf-sveriges-referensram-for-kvalifikationer>.

och *mobila applikationer*. För att en yrkeslärare ska uppfylla kraven för att undervisa i ett annat ämne än ett yrkesämne i gymnasieskolan krävs att läraren har fullgjort motsvarande 90 högskolepoäng i ett undervisningsämne i gymnasieskolan. Lärarbehörigheterna för behöriga lärare i ett yrkesämne kommer därmed påverkas. Enligt registret över lärare och förskollärare har en individ, utöver behörigheter i grundskolan, enbart behörighet i ämnet *nätverksteknik* i gymnasieskolan. Det innebär att övriga lärare som är behöriga i något av ovanstående ämnen har behörighet i minst ett annat ämne i gymnasieskolan som kommer leda till en ny behörighet. Därmed kommer i stort sett alla berörda lärare fortsatt vara behöriga för undervisning i gymnasieskolan.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnesplaner för vidareutbildningen. Samtliga ämnen är s.k. vissa ämnen och förslag till vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 32.

Backendutveckling

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *backendutveckling*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga ämnet *webbserverprogrammering*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *webbserverprogrammering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *backendutveckling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

BIM

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *BIM*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *BIM-samordning* i det befintliga yrkesämnet *samhällsbyggande*. Det nuvarande ämnet samhällsbyggande utgår därmed.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *BIM* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *BIM* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Byggprocessen

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *byggprocessen*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *byggprocessen* i det befintliga yrkesämnet *samhällsbyggande*. Det nuvarande ämnet samhällsbyggande utgår därmed.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *byggprocessen* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *byggprocessen* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Byggproduktionsledning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *byggproduktionsledning*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng och utgår från de nuvarande kurserna *byggstyrning* och *planering före byggstart* i det befintliga yrkesämnet *byggproduktionsledning*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *byggproduktionsledning* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *byggproduktionsledning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Datalagring

Skolverket föreslår ett nytt ämne *datalagring*. Ämnet innehåller två nivåer om 100 poäng vardera och utgår från det befintliga vissa ämnet *datalagring*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *datalagring* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *datalagring*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Digital design

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *digital design*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga ämnet *design*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *design* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *digital design*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Frontendutveckling

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *frontendutveckling*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera och utgår från det befintliga ämnet *webbutveckling*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *webbutveckling* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *frontendutveckling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Gymnasieingenjören i praktiken

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *gymnasieingenjören i praktiken* som består av en nivå om 200 poäng. Innehållet i det nya ämnet är delvis det samma som i det befintliga yrkesämnet *gymnasieingenjören i praktiken* men förstärker ytterligare kopplingen mellan ämnets centrala innehåll och övriga karaktärsämnen. Ämnet föreslås bli obligatoriskt på vidareutbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *gymnasieingenjören i praktiken* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *gymnasieingenjören i praktiken*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Hållbara energisystem

Skolverket föreslår ett nytt ämne *hållbara energisystem*. Ämnet innehåller två nivåer om 100 poäng vardera. Det nya ämnet ersätter det befintliga ämnet *processteknik – energi*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *processteknik – energi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *hållbara energisystem*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Industriell automationsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *industriell automationsteknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *industriell automationsteknik* i det befintliga ämnet *industriell automation*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *industriell automation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell automationsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Industriell design

Skolverket föreslår ett nytt ämne *industriell design*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga vissa ämnet *industriell design*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industriell design* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell design*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Industriell digitalisering

Skolverket föreslår ett nytt ämne *industriell digitalisering*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *industriell digitalisering* i det befintliga vissa ämnet *produktionsutveckling*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *produktionsutveckling* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell digitalisering*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Industriell it

Skolverket föreslår ett nytt ämne *industriell it*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *industriell it* i det befintliga vissa ämnet *industriell automation*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *industriell automation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell it*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Industriell robotteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *industriell robotteknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *industriell robotteknik* i det befintliga vissa ämnet *industriell automation*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *industriell automation* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriell robotteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Industriella produktionsmetoder

Skolverket föreslår ett nytt ämne *industriella produktionsmetoder*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga vissa ämnet *industriella produktionsmetoder*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *industriella produktionsmetoder* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *industriella produktionsmetoder*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Informationsteknisk arkitektur

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *informationsteknisk arkitektur*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *informationsteknisk arkitektur* i det befintliga yrkesämnet *informationsteknisk arkitektur och infrastruktur* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *informationsteknisk arkitektur* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *informationsteknisk arkitektur* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Klient- och supportteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *klient- och supportteknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från innehåll i den nuvarande kursen *nätverksteknologier* i det befintliga yrkesämnet *nätverksteknik* som därmed utgår, samt nuvarande kurserna *datakommunikation och informations säkerhet* och *nätverks- och informationstjänster* i det befintliga yrkesämnet *informationsteknisk arkitektur och infrastruktur* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *klient- och supportteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *klient- och supportteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Komponenter och system – el

Skolverket föreslår ett nytt ämne *komponenter och system – el*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *komponenter och system – el* i nuvarande yrkesämnet *tekniska system – el* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *komponenter och system – el* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *komponenter och system – el* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Komponenter och system – VVS

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *komponenter och system – VVS*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *komponenter och system – VVS* i nuvarande yrkesämne *tekniska system – VVS* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *komponenter och system – VVS* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *komponenter och system – VVS* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Konstruktionsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *konstruktionsteknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga ämnet *konstruktionsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *konstruktionsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *konstruktionsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Medicinsk teknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *medicinsk teknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga ämnet *medicinsk teknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *medicinsk teknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *medicinsk teknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Miljöcertifierad byggnation

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *miljöcertifierad byggnation*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *miljöcertifierade bus* i det befintliga yrkesämnet *sambällsbyggande* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *miljöcertifierad byggnation* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *miljöcertifierad byggnation* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Mjukvarudesign

Skolverket föreslår ett nytt ämne *mjukvarudesign*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga vissa ämnet *mjukvarudesign*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *mjukvarudesign* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *mjukvarudesign*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Nätverks- och kommunikationstjänster

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *nätverks- och kommunikationstjänster*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från nuvarande kurserna *nätverks- och kommunikationstjänster och nätverks säkerhet* i det befintliga yrkesämnet *nätverksteknik* och kurserna *informationsteknisk arkitektur* samt *datakommunikation och informationssäkerhet* i det befintliga yrkesämnet *informationsteknisk arkitektur och infrastruktur*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *nätverks- och kommunikationstjänster* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *nätverks- och kommunikationstjänster* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Processteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *processteknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Ämnet ersätter det nuvarande vissa ämnet *processteknik – kemi*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *processteknik – kemi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *processteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Produktionsfilosofi

Skolverket föreslår ett nytt ämne *produktionsfilosofi*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga yrkesämnet *produktionsfilosofi*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsfilosofi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *produktionsfilosofi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Produktionsstyrning – el

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *produktionsstyrning – el*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från de nuvarande kurserna *projektering – el 1 och 2* i det befintliga yrkesämnet *tekniska system – el* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *produktionsstyrning – el* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *produktionsstyrning – el* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Produktionsstyrning – VVS

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *produktionsstyrning – VVS*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *projektering – VVS 1 och 2* i det befintliga yrkesämnet *tekniska system – VVS* som därmed utgår.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *produktionsstyrning – VVS* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *produktionsstyrning – VVS* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Produktionsutveckling

Skolverket föreslår ett nytt ämne *produktionsutveckling*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Innehållet utgår från de nuvarande kurserna *produktionsutveckling 1 och 2* i det befintliga ämnet *produktionsutveckling*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *produktionsutveckling* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *produktionsutveckling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Programmering, datastrukturer och algoritmer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *programmering, datastrukturer och algoritmer*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet bygger vidare på det av Skolverkets tidigare remitterade förslag till ny ämnesplan för ämnet *programmering*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *programmering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *programmering, datastrukturer och algoritmer*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Programmering för tekniska tillämpningar

Skolverket föreslår ett nytt ämne *programmering för tekniska tillämpningar*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet bygger vidare på det av Skolverket tidigare remitterade förslag till ny ämnesplan för ämnet *programmering*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *programmering* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *programmering för tekniska tillämpningar*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Projektering – el

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *projektering – el*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *projektering – el 1 och 2* i det befintliga yrkesämnet *tekniska system – el*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *projektering – el* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *projektering – el* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Projektering – järnväg

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *projektering – järnväg*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *allmän järnvägsteknik* i det befintliga yrkesämnet *järnvägsteknik*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *projektering – järnväg* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *projektering – järnväg* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Projektering – VVS

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *projektering – VVS*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från de nuvarande kurserna *projektering – el 1* och *2* i det befintliga yrkesämnet *tekniska system – VVS*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *projektering – VVS* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *projektering – VVS* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Reglersystem

Skolverket föreslår ett nytt ämne *reglersystem*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga yrkesämnet *processautomation*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *reglersystem* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *reglersystem* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Rit- och mätningsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *rit- och mätningsteknik*. Ämnet innehåller en nivå på 100 poäng. Det nya ämnet utgår från kursen *rit- och mätningsteknik* i det befintliga yrkesämnet *byggproduktionsledning*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *rit- och mätningsteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *rit- och mätningsteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Serverhantering och informationstjänster

Skolverket föreslår ett nytt ämne *serverhantering och informationstjänster*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från de nuvarande kurserna *nätverks- och kommunikationstjänster* och *nätverks säkerhet* i det befintliga yrkesämnet *nätverksteknik* samt kurserna *informationsteknisk arkitektur* samt *datakommunikations- och informations säkerhet* i det befintliga yrkesämnet *informationsteknisk arkitektur och infrastruktur*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *serverhantering och informationstjänster* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *serverhantering och informationstjänster* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Tillämpad cad

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *tillämpad cad*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från den nuvarande kursen *cad specialisering* i det befintliga vissa ämnet *cad* i gymnasieskolan.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *cad* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tillämpad cad*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Tillämpad elteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *tillämpad elteknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet ersätter den nuvarande kursen *praktisk ellära* i det befintliga yrkesämnet *ellära*.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *tillämpad elteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *tillämpad elteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Tillämpad teknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *tillämpad teknik*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet ersätter den nuvarande kursen *teknik specialisering* i det befintliga vissa ämnet *teknik* i gymnasieskolan.

Ämnet *tillämpad teknik* grundar sig på ämnet *teknik*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.³⁶ Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ligger till grund för behörighet i ämnet *teknik* även ska kunna ge behörighet i det nya ämnet *tillämpad teknik*. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *teknik* ska kunna bli behörig att undervisa i ämnet *tillämpad teknik*. Skolverkets förslag innebär dock att berörda förordningar³⁷ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *teknik* att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *tillämpad teknik*. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Visuell produktion

Skolverket föreslår ett nytt ämne *visuell produktion*. Ämnet innehåller två nivåer på 100 poäng vardera. Det nya ämnet utgår från det befintliga vissa ämne *design*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *design* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *visuell produktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.2 Förslag som rör riksrekryterande utbildningar med egna examensmål i gymnasieskolan

Skolverket får enligt skollagen³⁸ besluta om avvikelser från struktur, innehåll och examensmål för utbildningar på nationella program i gymnasieskolan. Ett sådant beslut som avser en utbildning som anordnas av en offentlig huvudman fattas i samband med beslut om riksrekrytering, och när det gäller en utbildning som anordnas av en enskild

³⁶ 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

³⁷ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

³⁸ 16 kap. 13 § skollagen.

huvudman fattas beslutet av Skolinspektionen efter en prövning som motsvarar prövningen av riksrekryterande utbildningar.³⁹

I 5 kap. 13 § gymnasieförordningen (2010:2039) regleras de närmare förutsättningarna för beslut enligt skollagen om att en utbildning får avvika från vad som annars gäller för nationella program i fråga om struktur, innehåll och examensmål eller programmål. Ett sådant beslut får inte innebära avvikelser från den omfattning av de gymnasiegemensamma ämnena som framgår av bilaga 2 till skollagen, dvs. de ämnen som är gemensamma för alla nationella program. Skolverket ska besluta om avvikelse från examensmål eller programmål för en viss riksrekryterande utbildning om utbildningen till sitt innehåll i allt väsentligt avviker från ett nationellt programs examensmål eller programmål, och det finns synnerliga skäl för avvikelsen och utbildningen ryms inom gymnasieskolans eller anpassade gymnasieskolans kompetensområde. En offentlig huvudman får ansöka om att en utbildning ska vara riksrekryterande. Enskilda huvudmän får ansöka om motsvarande prövning för att få en avvikelse i form av s.k. riksrekryterande utbildning. Ansökan görs hos Skolverket senast den 31 januari året innan utbildningen på programmet planeras att starta.⁴⁰ Enskilda huvudmän ska i stället ge in ansökan till Statens skolinspektion.⁴¹ Ett beslut om riksrekrytering eller motsvarande gäller för högst fyra antagningsomgångar.⁴²

För att förbereda för ett införande av ämnesbetyg även vad gäller dessa utbildningar har Skolverket sett över ämnena och tagit fram nya ämnesplaner för dessa riksrekryterande utbildningar. Förslagen presenteras nedan under respektive utbildning.

1.2.1 Flygteknikutbildningen

Flygteknikutbildningen är en riksrekryterande utbildning med egna examensmål. Utbildningen har samma struktur som de nationella yrkesprogrammen inom gymnasieskolan och utbildningen innehåller i dag fem specifika flygteknikämnen där innehållet till stor del styrs av krav enligt EASA⁴³ Del-66. Ämnena reviderades senast 2017 i Skolverkets översyn av flygteknikutbildningen. Utbildningen bedrivs i dag på sju skolenheter⁴⁴ på sju olika orter i landet enligt beslut om godkännande från Skolverket och, när det gäller godkännande som enskild huvudman, Skolinspektionen.

Skolverket har omarbetat flygteknikämnena för att de ska anpassas till ämnesbetygsmodellen. Ämnena har även moderniserats och uppdaterats, bland annat på grund av teknikutveckling inom området och regeländringar i del 66 i EASA. Vidare föreslås ändrade benämningar på vissa ämnen i syfte att stärka elevernas möjlighet att vara anställningsbara som flygmekaniker med behörighet inom flygplan eller helikoptrar med turbin eller kolvmotorer har de omarbetade ämnena även varit föremål för samråd med Transportstyrelsen. I förslagen till omarbetade ämnen har Skolverket även beaktat de framtida kompetensbehov inom de aktuella yrkesområdena som just nu går att överblicka. Skolverket har även identifierat ett behov av att föreslå två helt nya fördjupningsämnen som inte funnits tidigare, *flyg – plåtreparationer* och *flyg – kompositreparationer*. Detta i syfte att ge eleverna möjlighet att fördjupa sig inom dessa områden, vilket efterfrågas av branschen och lyfts som ett behov i Skolverkets dialoger med referenspersoner från de sju aktuella skolhuvudmännen, branschorganisationer och Transportstyrelsen.

³⁹ 16 kap. 13 och 45 §§ skollagen.

⁴⁰ 5 kap. 14 § gymnasieförordningen (2010:2039).

⁴¹ 2 kap. 1 och 4 §§ och 5 kap. 14 § gymnasieförordningen.

⁴² 5 kap. 17 § gymnasieförordningen.

⁴³ European Aviation Safety Agency.

⁴⁴ Sandbackaskolan, Arlandagymnasiet 3, Edströmska, Nyköpings gymnasium, Anders Ljungstedts gymnasium 8, Gymnasieskolan Knut Halm 4, Flygteknikcenter i Ljungbyhed.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till omarbetade ämnen inom flygteknikutbildningen. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Skolverket redovisar också programstrukturen för flygteknikutbildningen för att remissinstanserna ska få bättre förståelse för utbildningen i sin helhet. Se bilaga 2.

Förslag till nya ämnesplaner

Flyg – ellära, elektronik och digitalteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – ellära, elektronik och digitalteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar de kunskaper som behövs för att ha en förståelse av de elektriska grundprinciper och elektroniska system som förekommer i luftfartyg samt förmåga att praktiskt arbeta med elektrisk utrustning. Ämnet ersätter dagens ämne *ellära och digitalteknik – flyg* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *ellära och digitalteknik – flyg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *flyg – ellära, elektronik och digitalteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Flyg – gasturbinmotorer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – gasturbinmotorer*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar yrkesmässigt arbete med service och underhåll av gasturbinmotorer på luftfartyg. Ämnet behandlar även verktyg och utrustning samt teknisk information som används i arbetet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *gasturbinmotorer – flyg* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *gasturbinmotorer – flyg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *flyg – gasturbinmotorer*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Flyg – kolvmotorer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – kolvmotorer*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar yrkesmässigt arbete med service och underhåll av kolvmotorer på luftfartyg. Ämnet behandlar även verktyg och utrustning samt teknisk information som används i arbetet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *kolvmotorer – flyg* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *kolvmotorer – flyg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *flyg – kolvmotorer*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Flyg – kompositreparationer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – kompositreparationer*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet behandlar arbetsprocesser och arbetsmetoder för kontroll och reparationer av olika typer av kompositdetaljer i luftfartyg. Ämnet behandlar även olika typer av kompositmaterial och deras egenskaper samt specialverktyg och utrustning för kompositreparationer. Ämnet är nytt och har ingen motsvarighet i dag.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *flyg – kompositreparationer* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *flyg – kompositreparationer* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Flyg – plåtreparationer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – plåtreparationer*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet behandlar arbetsprocesser och arbetsmetoder för kontroll och reparationer av olika typer av plåt detaljer i luftfartyg. Ämnet behandlar även olika typer av plåtmaterial och deras egenskaper samt specialverktyg och utrustning för plåtreparationer. Ämnet är nytt och har ingen motsvarighet i dag.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *flyg – plåtreparationer* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *flyg – plåtreparationer* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Flyg – underhållsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – underhållsteknik*, nivå 1 (200 poäng) och nivå 2 (200 poäng). Ämnet behandlar yrkesmässigt arbete som flygmekaniker med service och underhåll inom det flygtekniska området. Ämnet behandlar även verktyg och utrustning samt teknisk information som används i arbetet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *underhållsteknik – flyg* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *underhållsteknik – flyg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *flyg – underhållsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Flyg – yrkesteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flyg – yrkesteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar de kunskaper som krävs för att ge eleven en kunskapsram till den omgivning i form av naturlagar, internationella regelverk och kvalitetskrav som styr all verksamhet inom flygsektorn. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *yrkesteknik – flyg* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *yrkesteknik – flyg* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *flyg – yrkesteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Flygplansteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *flygplansteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar yrkesmässigt arbete med service och underhåll av flygplan. Ämnet behandlar även felsökning och avhjälpning av fel samt verktyg, utrustning och teknisk information som används i arbetet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *flygplansteknik* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *flygplansteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *flygplansteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Helikopterteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *helikopterteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar yrkesmässigt arbete med service och underhåll av helikoptrar. Ämnet behandlar även felsökning och avhjälpning av fel samt verktyg, utrustning och teknisk information som används i arbetet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *helikopterteknik* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *helikopterteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *helikopterteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

1.2.2 Marinteknikutbildningen

Marinteknikutbildningen är en riksrekryterande utbildning med egna examensmål och består i dag av tolv ämnen förutom de gymnasiegemensamma ämnena. Av dessa tio ämnen är det i dag fyra som är specifikt framtagna för denna utbildning. Dessa ämnen spänner över ett mycket brett teknikområde där såväl typ av fartyg som deras tekniska utrustning kan variera stort. Till exempel kan storleken på ett fartyg som används som fritidsbåtvara större och dess tekniska utrustning mer avancerad än ett mindre fartyg i yrkestrafik.

Nuvarande ämnen på utbildningen togs fram i samband med Gy11. För att anpassas till ämnesbetygsmodellen har ämnena inom marinteknikutbildningen behövt delas och omstruktureras, vilket har resulterat i att de fyra nuvarande ämnena som är framtagna endast för denna utbildning nu har blivit sex ämnen. I förslagen till nya ämnen har utgångspunkten varit att beaktat framtida kompetensbehov inom de aktuella yrkesområdena. Utbildningen bedrivs i dag av tre huvudmän⁴⁵ på tre orter i landet och hösten 2024 startar ytterligare en utbildning enligt beslut om godkännande från Skolverket.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom marinteknikutbildningen. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Skolverket redovisar också programstrukturen för marinteknikutbildningen för att remissinstanserna ska få bättre förståelse för utbildningen i sin helhet. Se bilaga 3.

Förslag till nya ämnesplaner

Marin el

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *marin el*, som består av två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna *båtel 1 och 2*, *marinelektronik 1–3* och *motorelektronik 1–3* i det nuvarande ämnet *marin el och elektronik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *marin el och elektronik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marin el*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Marin motorteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *marin motorteknik* som består av nivå 1, (100 poäng), nivå 2 (100 poäng) och nivå 3 (200 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i samtliga kurser i det nuvarande ämnet *marinmotorteknik*. Därtill har relevanta delar av innehållet i kurserna *motorelektronik 1–3* i det nuvarande ämnet *marin el och elektronik* förts in i det nya ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *marinmotorteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marin motorteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Marina system

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *marina system*, nivå 1 (200 poäng) och nivå 2 (100 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i den nuvarande kursen *båtsystem* i ämnet *fritidsbåtsteknik*. I det nya ämnet finns även delar av innehållet som kopplas till systemen från de nuvarande ämnena *marinmotorteknik* och *marin el och elektronik*. Ämnet hanterar bredden av marina

⁴⁵ Marina läroverken, Vadsbogymnasiet, Öckerö seglande gymnasieskola.

system fördelat på marintekniska system och komfortsystem. Den avslutande nivån i ämnet är tänkt att kunna erbjuda en möjlighet till fördjupning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fritidsbåtsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marina system*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Marinteknisk byggnation

Skolverket föreslår ett nytt ämne *marinteknisk byggnation*, nivå 1 (200 poäng), nivå 2 (200 poäng) och nivå 3 (100 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna *konstruktion och reparation 1 och 2* och *plast- och lamineringsteknik* i ämnet *fritidsbåtsteknik*. Ämnet hanterar bredden inom båt- och skeppsbyggnation när det gäller olika typer av fartygskonstruktioner och deras byggnadsmaterial. Den avslutande nivån i ämnet är tänkt att kunna erbjuda en möjlighet till fördjupning.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fritidsbåtsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marinteknisk byggnation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Marintekniskt underhåll

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *marintekniskt underhåll*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet har sin grund i de nuvarande kurserna *båthantering och underhåll* samt *konstruktion och reparation 1 och 2* i det nuvarande ämnet *fritidsbåtsteknik*. Sett till nuvarande kursers ämnesinnehåll ligger tyngdpunkten i det nya ämnet på det som handlar om underhåll och reparation. Vissa delar som handlar om reparation ur det befintliga ämnet *marin motorteknik* har förts in i det nya ämnet *marintekniskt underhåll*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *fritidsbåtsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *marintekniskt underhåll*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Skärgårdsnavigation

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *skärgårdsnavigation*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna *skärgårdsnavigation* och *kustnavigation och säkerhet* i det nuvarande ämnet *båtkunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *båtkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *skärgårdsnavigation*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.2.3 Sjöfartsutbildningen

Sjöfartsutbildningen är en riksrekryterande utbildning med egna examensmål och består i dag av 25 ämnen förutom de gymnasiegemensamma ämnena. Av dessa 25 ämnen är det i dag 6 ämnen som är specifikt framtagna för denna utbildning. Utbildningens innehåll är till stor del styrt av nationella och internationella överenskommelser. Denna styrning återfinns främst i de programgemensamma ämnena och i inriktningsämnena på utbildningen. Innehållet är tillsammans med genomförd arbetstid till sjöss (sjötid) grundande för

tjänstgöringsbehörighet⁴⁶ som lättmatros och matros respektive vaktgående och befaren maskinpersonal.

Nuvarande ämnen på utbildningen togs fram i samband med Gy11. När ämnena nu har omarbetats för ett införande av ämnesbetyg har myndigheten bedömt att det finns ett visst behov av uppdatering av ämnena. För att anpassas till ämnesbetygsmodellen har ämnena inom sjöfartsutbildningen behövt delas och omstruktureras vilket har resulterat i att de sex nuvarande ämnena som är framtagna endast för denna utbildning har blivit sju ämnen. Därtill föreslås också ett av utbildningens nuvarande ämnen, *marina elektroniksystem*, utgå. I förslagen till nya ämnen har Skolverket även beaktat framtida kompetensbehov inom de aktuella yrkesområdena. Utbildningen bedrivs i dag av sju huvudmän⁴⁷ på sju orter i landet enligt beslut om godkännande från Skolverket.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom sjöfartsutbildningen. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Skolverket redovisar också programstrukturen för sjöfartsutbildningen för att remissinstanserna ska få bättre förståelse för utbildningen i sin helhet. Se bilaga 4.

Förslag till nya ämnesplaner

Däckstjänst

Skolverket föreslår ett nytt ämne *däckstjänst* som består av två nivåer om 250 poäng vardera. Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna *däckstjänst 1* och *däckstjänst 2* i det nuvarande ämnet *däckstjänst*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *däckstjänst* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *däckstjänst*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fartygsbefäl

Skolverket föreslår ett nytt ämne *fartygsbefäl*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i den nuvarande kursen *fartygsbefäl* i det nuvarande ämnet *däckstjänst*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *däckstjänst* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *fartygsbefäl*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Fartygsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *fartygsteknik*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna lasthantering och passagerarsäkerhet och skeppsteknik i det nuvarande ämnet *fartygsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fartygsteknik* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fartygsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

⁴⁶ <https://www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/ombordanstallda/Sjoman/Behorighet/>.

⁴⁷ Härnösands gymnasium, Praktiska Kalmar, Lindholmens tekniska gymnasium, Sjömansskolan Stockholm, Törnströmska gymnasiet, Wisbygymnasiet, Öckerö seglande gymnasieskola.

Fartygsunderhåll

Skolverket förslår ett nytt ämne *fartygsunderhåll* med två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet utgår från det nuvarande ämnet *el- och verkstadsteknik*, med förstärkning när det gäller arbetsområden som underhåll och reparation. Innehållet avseende elteknik i nuvarande ämne *el- och verkstadsteknik* ombesörjs i stället av det nya ämnet *elteknik*, vilket ingår i el- och energiprogrammet. Därtill motiveras förstärkningen av det nya ämnet *fartygsunderhåll* av att gemensamt innehåll i de nuvarande inriktningsämnena *däckstjänst* respektive *maskintjänst*, har flyttats in i nivå 1 i det nya ämnet *fartygsunderhåll*. Nivå 1 i de nya ämnena *däckstjänst* respektive *maskintjänst* bygger på första nivån i det nya ämnet *fartygsunderhåll*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *däckstjänst* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *el- och verkstadsteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Maskinbefäl

Skolverket föreslår ett nytt ämne *maskinbefäl*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i den nuvarande kursen *maskinbefäl* i det nuvarande ämnet *maskintjänst*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *maskintjänst* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *maskinbefäl*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Maskintjänst

Skolverket föreslår ett nytt ämne *maskintjänst* med två nivåer om 250 poäng vardera. Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna *maskintjänst 1* och *2* i det nuvarande ämnet *maskintjänst*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *maskintjänst* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *maskintjänst*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Sjöfartssäkerhet

Skolverket föreslår ett nytt ämne *sjöfartssäkerhet*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (200 poäng). Ämnet har sin utgångspunkt i de nuvarande kurserna *grundläggande säkerhet* och *säkerhet och miljö* i nuvarande ämnet *sjöfartssäkerhet*. Vissa delar som handlar om säkerhet kopplat till person ur den befintliga kursen *lasthantering och passagerarsäkerhet* i ämnet *fartygsteknik* har förts in i det nya ämnet *marintekniskt underhåll*.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *sjöfartssäkerhet* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *sjöfartssäkerhet*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

1.2.4 Tågteknikutbildningen

Tågteknikutbildningen är en riksrekryterande utbildning med egna examensmål. Utbildningen har samma struktur som de nationella yrkesprogrammen i gymnasieskolan och utbildningen innehåller i dag fem specifika tågteknikämnen. Ämnena reviderades senast 2017 i samband med Skolverkets översyn av tågteknikutbildningen.

Skolverket föreslår nu omarbetande tågteknikämnen som dels anpassats till ämnesbetygsmodellen, dels har moderniserats och uppdaterats på grund av teknik-

utveckling och dels omarbetats avseende konkretionsnivå. Vidare föreslår Skolverket det nya ämnet *spårfordon – underhållsteknik*, som ska ersätta de mer generellt hållna industrianpassade underhållsämnen som i dag läses på utbildningen. Behovet av att ta fram detta ämne har bekräftats i Skolverkets dialoger med branschen och experter, eftersom underhållsrutinerna är så specifika på spårfordon och att underhållet sker i en sådan specifik miljö med höga krav på säkerhet och kvalitet. Skolverket föreslår också ändrade benämningar av vissa ämnen, detta för att bättre följa Skolverkets principer som framtagits i ämnesbetygsreformen (Gy25) om hur ämnen bör benämnas. I förslagen till omarbetade ämnen har Skolverket även beaktat de framtida kompetensbehov inom det aktuella yrkesområdet som just nu går att överblicka. Utbildningen bedrivs inte av någon skolhuvudman i gymnasieskolan, dock läser elever dagens motsvarande ämnen inom komvux på ett fåtal ställen i Mälardalenregionen.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom tågteknikutbildningen. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Skolverket redovisar ingen programstruktur för tågteknikutbildningen eftersom ingen huvudman för närvarande bedriver utbildningen i gymnasieskolan.

Förslag till nya ämnesplaner

Spårfordon – elkraft och traktion

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – elkraft och traktion*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar olika kraft- och drivsystem samt hur dessa styrs i spårfordon. Ämnet behandlar även installation och driftsättning av motorer för olika driftarter i spårfordon samt underhåll av elkraft- och elmotordrivsystem. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *spårfordon - elkraft och traktion* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *spårfordon – elkraft och traktion* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – elkraft och traktion*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Spårfordon – elektronik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – elektronik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar olika typer av elektroniksystem och deras komponenter i spårfordon. I ämnet behandlas även komponent- och kretsmätningar med hjälp av utrustning och teknisk information i samband med felsökning, funktionskontroll och driftsättning av kompletta applikationer. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *elektronik - spårfordon* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *elektronik – spårfordon* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – elektronik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Spårfordon – ellära och elteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – ellära och elteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar elektriska kretsar och deras komponenter samt hur de samverkar i spårfordon. Ämnet behandlar även rutiner och bestämmelser som tillämpas i samband med felsökning och avhjälpning av fel i elektriska kretsar i spårfordon samt teknisk information, verktyg och övrig utrustning. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *ellära – spårfordon* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *ellära – spårfordon* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – ellära och elteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Spårfordon – programmerbara system

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – programmerbara system*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar spårfordons styrning och kommunikation samt övervakning av spårfordons olika system med avseende på funktion och tillförlitlighet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *datorsystem – spårfordon* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *datorsystem – spårfordon* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – programmerbara system*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Spårfordon – systemteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – systemteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar spårfordons olika system och deras komponenter samt hur dessa fungerar och samverkar. Ämnet behandlar även felsökning och avhjälpning av enklare fel i system och deras komponenter i spårfordon. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *systemteknik – spårfordon* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *systemteknik – spårfordon* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – systemteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Spårfordon – trafikövervakning och signalsystem

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – trafikövervaknings- och signalsystem*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet behandlar de system som kontrollerar och övervakar spårfordons trafikrörelser och säkerhet. Ämnet behandlar även underhåll av systemen och deras komponenter samt teknisk information och utrustning som används i arbetet. Ämnet ersätter det nuvarande ämnet *trafikövervakning och signalsystem – spårfordon* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *trafikövervakning och signalsystem – spårfordon* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – trafikövervaknings- och signalsystem*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Spårfordon – underhållsteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – underhållsteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar underhållsarbetets betydelse för att spårfordon ska fungera på ett optimalt sätt. Ämnet behandlar pneumatiska system och komponenter samt deras underhållsbehov. Ämnet behandlar även olika metoder för sammanfogning av material samt arbetsprocesser och arbetsmetoder för inspektioner, kontroller och underhåll av spårfordon. Ämnet är nytt och har ingen motsvarighet i dag.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *spårfordon – underhållsteknik* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *spårfordon – underhållsteknik* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Spårfordon – yrkesteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *spårfordon – yrkesteknik*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar järnvägsbranschen, dess olika verksamheter och yrkesområden samt roll i samhället. Dessutom behandlar ämnet olika typer av spårfordon och deras användningsområden samt infrastruktur, anläggningar och system för drift av spårfordon. Ämnet ger en orientering om olika arbetsprocesser och arbetsområden samt behandlar enklare arbetsuppgifter inom mekaniskt och elektriskt arbete i en spårfordonsverkstad. Ämnet ersätter de nuvarande ämnena *spårfordon* och *verkstad – spårfordon* som därmed utgår.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *spårfordon* och *verkstad – spårfordon* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *spårfordon – yrkesteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.2.5 Ämnen inom samiska näringar

Skolverket beslutade den 29 maj 2015 om godkännande för en riksrekryterande utbildning med egna examensmål som inriktades mot samiska näringar.⁴⁸ Utbildningen bestod av ämnen inom samiskt hantverk, samisk matlagning, rennäring och samisk kulturhistoria och togs fram i samverkan med Lapplands gymnasium. Sista antagningsomgången för denna utbildning var läsåret 19/20 och det finns i dag ingen huvudman med ett giltigt godkännande för utbildningen. Däremot används ämnesplanerna som togs fram för den utbildningen såväl i gymnasieskolan som inom komvux, framför allt på Bokenskolan i Jokkmokk. För att detta även fortsättningsvis ska vara möjligt efter ett införande av ämnesbetyg har Skolverket tagit fram förslag på nya ämnen inom samiska näringar. Skolverket har utarbetat förslagen med nuvarande ämnen och ämnesinnehåll som utgångspunkt.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom samiska näringar. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Skolverket redovisar ingen programstruktur för utbildningen samiska näringar eftersom ingen huvudman för närvarande bedriver utbildningen i gymnasieskolan.

Förslag till ämnesplaner

Renen och dess naturmiljö

Skolverket föreslår ett nytt ämne *renen och dess naturmiljö*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (100 poäng). Ämnet utgår från två kurser i det nuvarande ämnet *rennäring*. Ämnesbetygsmodellen har dock medfört att ämnet har bedömts behöva delas i två ämnen: *renen och dess naturmiljö* och *rennäring*. Utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen innebär förslaget mindre justeringar som tagits fram i samråd med Lapplands gymnasium som anordnar utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *rennäring* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *renen och dess naturmiljö*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

⁴⁸ Skolverkets diarienummer 32111-2015-0001862.

Rennäring

Skolverket föreslår ett nytt ämne *rennäring*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (100 poäng) och baseras på två kurser ur det nuvarande ämnet *rennäring*. Ämnesbetygsmodellen har dock medfört att ämnet har bedömts behöva delas i två ämnen: *renen och dess naturmiljö* och *rennäring*. Utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen innebär förslaget till ny ämnesplan mindre justeringar som tagits fram i samråd med Lapplands gymnasium som anordnar utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *rennäring* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *rennäring*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Samernas kultur och historia

Skolverket föreslår ett nytt ämne *samernas kultur och historia*, nivå 1 (100 poäng) och baseras på kursen med samma namn i det nuvarande ämnet *samernas kultur och historia*. Utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen innebär förslaget till ny ämnesplan mindre justeringar som tagits fram i samråd med Lapplands gymnasium som anordnar utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *samernas kultur och historia* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *samernas kultur och historia*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Samiskt hantverk

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *samiskt hantverk* delas i två nya ämnen, *samiskt hantverk* och *samisk hantverkskultur*. Det nya ämnet *samiskt hantverk* består av nivå 1 (100 poäng), nivå 2 (200 poäng) och nivå 3 (200 poäng). Utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen innebär förslaget till ny ämnesplan en ökning av nivåernas omfattning jämfört med i dag och mindre justeringar som tagits fram i samråd med Lapplands gymnasium som anordnar utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *samiskt hantverk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *samiskt hantverk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Samisk hantverkskultur

Skolverket föreslår ett nytt ämne *samisk hantverkskultur* nivå 1 (50 poäng). Ämnet baseras på en kurs i det nuvarande ämnet *samiskt hantverk*. Utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen innebär förslaget till ny ämnesplan mindre justeringar som tagits fram i samråd med Lapplands gymnasium som anordnar utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *samiskt hantverk* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *samisk hantverkskultur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Samisk mat och matkultur

Skolverket föreslår ett nytt ämne *samisk mat och matkultur*, nivå 1 (100 poäng). Utöver en anpassning till ämnesbetygsmodellen innebär förslaget till ny ämnesplan mindre justeringar som tagits fram i samråd med Lapplands gymnasium som anordnar utbildningen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *samisk mat och matkultur* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *samisk mat och matkultur*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

1.3 Förslag som rör vissa särskilda varianter inom de nationella programmen i gymnasieskolan

Inom de nationella programmen i gymnasieskolan får det finnas särskilda varianter som börjar det första, andra eller tredje läsåret. Frågan om en särskild variant ska godkännas ska prövas av Skolverket.⁴⁹ En särskild variant är en utbildning där hela eller delar av det sammantagna utrymmet för, i förekommande fall, en nationell inriktning och för programfördjupning på ett nationellt program avviker från vad som annars gäller. Avvikelsen i en särskild variant ska omfatta minst 300 gymnasiepoäng. Utbildningen ska ha en tydlig egen identitet, men i huvudsak rymmas inom examensmålet eller programmålet för ett program.⁵⁰ En huvudman får ansöka om att en utbildning ska godkännas som särskild variant. Ansökan görs hos Skolverket senast den 31 januari kalenderåret före det år utbildningen på programmet planeras att starta. Enskilda huvudmän ska ge in ansökan till Skolinspektionen.⁵¹ Ett beslut om särskild variant gäller för högst fyra antagningsomgångar och innebär att varianten bara får anordnas på den aktuella skolenheten av den huvudman som har fått sin ansökan godkänd.⁵²

Skolverket har godkänt ett antal olika särskilda varianter inom de nationella programmen i gymnasieskolan, bland annat särskilda varianter av yrkesprogram. För att förbereda för ett införande av ämnesbetyg hösten 2025 har Skolverket tagit fram förslag till nya ämnesplaner för ämnen på sådana särskilda varianter som i dag innehåller ämnen som inte får ges inom de nationella programmen.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom dessa särskilda varianter i gymnasieskolan. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

1.3.1 Ämnesplaner för vissa särskilda varianter inom fordons- och transportprogrammet

I dag bedriver en skolhuvudman⁵³ särskild variant och riksrekryterande yrkesutbildning för fordons- och transportprogrammet med kurser inom ämnet *snöfordonsteknik*. Skolverket föreslår att ämnet *snöfordonsteknik* utgår och ersätts av flera ämnen som dels är avgränsade utifrån de olika yrkesområdenas specifika karaktär, dels är anpassade till införandet av ämnesbetyg. De nya ämnena är också moderniserade med anledning av den teknikutveckling som har skett inom snöfordon och yrkesområdet i övrigt sedan det nuvarande ämnet *snöfordonsteknik* togs fram. Skolverket bedömer att denna lösning även kommer underlätta den framtida lärarekryteringen inom snöfordonsteknikområdet.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom snöfordonsteknik. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Förslag till ämnesplaner inom snöfordonsteknik

Pistmaskiner – reparations- och systemteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *pistmaskiner – reparations- och systemteknik*, nivå 1 (200 poäng) och nivå 2 (100 poäng). Ämnet behandlar felsökning och reparationer av fordonskomponenter och system i pistmaskiner och tilläggsutrustningar. Ämnet behandlar

⁴⁹ 16 kap. 7 och 9 §§ skollagen och 5 kap. gymnasieförordningen.

⁵⁰ 5 kap. 1 § gymnasieförordningen.

⁵¹ 5 kap. 4 § gymnasieförordningen.

⁵² 5 kap. 10 § gymnasieförordningen.

⁵³ Jämtlands gymnasieförbund.

även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Ämnet motsvarar till övervägande del de nuvarande kurserna *reparation av snöfordon* och *pistmaskiner och utrustning* i dagens ämne *snöfordonsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *snöfordonsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *pistmaskiner – reparations- och systemteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Pistmaskinförare

Skolverket föreslår att ett nytt ämne *pistmaskinsförare*, nivå 1 (200 poäng) och nivå 2 (200 poäng). Ämnet behandlar preparering med snö i olika spårområden och skidnedfarter med hjälp av pistmaskiner och tilläggsutrustningar. Det behandlar även de pistmaskiner och tilläggsutrustningar som används samt körning och manövrering av pistmaskiner i spårområden och skidnedfarter. Det nya ämnet motsvarar till övervägande del den nuvarande kursen *pistmaskinkörning* och delar av den nuvarande kursen *pistmaskiner och utrustning* i ämnet *snöfordonsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *snöfordonsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *pistmaskinsförare*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Snöskoter – reparations- och systemteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne *snöskotrar – reparations- och systemteknik*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (100 poäng). Ämnet behandlar felsökning och reparationer av fordonskomponenter och system i snöskotrar och tilläggsutrustningar. Ämnet behandlar även elsäkerhet vid arbete på eller i närheten av högvoltssystem i el- och hybridfordon. Ämnet motsvarar till övervägande del de nuvarande kurserna *reparation av snöfordon* och *reparation av snöskoter* i dagens ämne *snöfordonsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *snöfordonsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *snöskotrar – reparations- och systemteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Snötillverkning

Skolverket föreslår ett nytt ämne *snötillverkning*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet behandlar snöproduktion med olika typer av snötillverkningssystem samt olika metoder för snölagring. Ämnet behandlar även underhåll, felsökning och reparationer av systemen. Ämnet motsvarar delar av den nuvarande kursen *pistmaskiner och utrustning* i dagens ämne *snöfordonsteknik*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *snöfordonsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *snötillverkning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.3.2 Ämnesplaner för vissa särskilda varianter inom naturbruksprogrammet

I dag bedriver flera skolhuvudmän särskilda varianter och riksrekryterande yrkesutbildning inom naturbruksprogrammet med kurser inom ämnena *biologi i vattenmiljöer*, *fiske*, *vattenbruk*, *ridning och körning*, *banskötsel för hästsport* och *hästkunskap*.

Förslag till ämnesplaner inom hästhållning

I dialog med de tre skolhuvudmän⁵⁴ som har godkännande om särskilda varianter inom naturbruksprogrammet som rör hästhållning och utifrån ämnesbetygsmodellen har det framkommit att det finns ett behov av att dela två av dagens ämnen i tre respektive två nya ämnen.

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *hästkunskap* delas i följande ämnen:

- *Avel och hästuppfödning*
- *Den unga hästens utveckling*
- *Hästkunskap* (ämnesplanen remitterades under våren 2023 och omfattas därför inte av denna remiss)

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *naturbrukets byggnader* delas i följande ämnen:

- *Hästsportanläggningars skötsel och drift*
- *Byggnadsunderhåll inom naturbruk* (ämnesplanen var föremål för remiss under våren 2023 och omfattas därför inte av denna remiss).

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom hästhållning. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

Avel och hästuppfödning

Skolverket föreslår ett nytt ämne *avel och hästuppfödning*, nivå 1 (100 poäng) och behandla avel och hästuppfödning samt arbete med dräktiga ston och föl. Det nya ämnet är i dag en kurs i det nuvarande ämnet *hästkunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hästkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *avel och hästuppfödning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Banskötsel för hästsport

Skolverket föreslår ett nytt ämne *banskötsel för hästsport*, nivå 1 (100 poäng) och behandla skötsel av hästsportanläggningar samt yttre och inre miljöer i anslutning till dessa. Det behandlar också skötselplanering, arbetsorganisation, teknikanvändning och miljömässig hållbarhet. Ämnet *banskötsel för hästsport* finns i dag men har i sin nya utformning anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *banskötsel för hästsport* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *banskötsel för hästsport*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Den unga hästens utveckling

Skolverket föreslår ett nytt ämne *den unga hästens utveckling*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (100 poäng). Det nya ämnet tar upp de olika skedena i unghästuppfödningen. Det nya ämnet är en kurs i dagens ämne *hästkunskap*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *hästkunskap* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *den unga hästens utveckling*. Läraren behöver inte

⁵⁴ Flyinge AB, Ridskolan Strömsholm RS AB och Bollerups lantbruksinstitut.

göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Hästsportanläggningars skötsel och drift

Skolverket föreslår ett nytt ämne *hästsportanläggningars skötsel och drift*, nivå 1 (200 poäng). Det nya ämnet behandlar underhåll och skötsel av hästsportanläggningar samt användning och skötsel av teknisk utrustning. Det nya ämnet är en kurs i dagens ämne *naturbrukets byggnader*.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *naturbrukets byggnader* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *hästsportanläggningars skötsel och drift*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Förslag till ämnesplaner inom marin näring

I dialog med de skolhuvudmän⁵⁵ som har godkännande om särskilda varianter inom naturbruksprogrammet inom marin näring och utifrån ämnesbetygsmodellen har det framkommit att det finns ett behov av att omarbete nedanstående ämnen.

Biologi i vattenmiljöer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *biologi i vattenmiljö* som ska bestå av tre nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet *biologi i vattenmiljö* finns i dag men har i sin nya utformning anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *biologi i vattenmiljö* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *biologi i vattenmiljö*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Fiske

Skolverket föreslår ett nytt ämne *fiske*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet *fiske* finns i dag men har i sin nya utformning minskats i poängomfattning och anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fiske* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fiske*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Vattenbruk

Skolverket föreslår ett nytt ämne vattenbruk som ska bestå av tre nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet *vattenbruk* finns i dag men har i sin nya utformning anpassats till ämnesbetygsmodellen.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *vattenbruk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *vattenbruk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

1.4 Förslag som rör vissa hantverksyrken

Riksdagen antog i maj 2023 propositionen *Några ändringar som rör gymnasieskolans nationella program och ämnen m.m.* (prop. 2022/23:94). I propositionen föreslog regeringen att hantverksprogrammet skulle upphöra som nationellt program i gymnasieskolan och att ett nytt nationellt program, frisör- och stylistprogrammet, skulle införas inom skolformen. Detta har föranlett ändringar i skollagen som trädde i kraft den 15 juli 2023. De nya bestämmelserna ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den

⁵⁵ Klart skepp marinteknik AB och Lysekils kommun.

30 juni 2025, dvs. samtidigt som ett införande av ämnesbetyg. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 ska dock efter den 30 juni 2030 fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.⁵⁶

I samband med att hantverksprogrammet upphör 2025 föreslår Skolverket att det nuvarande ämnet *hantverk* upphör och ersätts av nya ämnesplaner för olika specifika hantverksområden. Skolverket föreslår i denna konsekvensutredning nya ämnesplaner inom områdena finsnickeri, florist, glasblåsare, guldsmed och textil design. Delar av det centrala innehållet från de nuvarande kurserna *tradition och utveckling* samt *hantverk – introduktion* från hantverksprogrammet har lagts in i de nya ämnesplanerna.

De nya ämnesplanerna ska gälla i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå. När det gäller de inriktningar som upphör på hantverksprogrammet är avsikten att det ska vara möjligt för huvudmännen att ansöka om att bedriva riksrekryterande utbildning med eget examensmål.⁵⁷ Skolverket prövar sådana ansökningar.

Nedan presenteras Skolverkets förslag till nya ämnen inom hantverksyrken. Samtliga ämnen är yrkesämnen och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i respektive ämne finns i bilaga 34.

1.4.1 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet finsnickeri

Skolverket har omarbetat de nuvarande kurserna inom den nationella inriktningen finsnickeri på hantverksprogrammet: *finsnickeri 1* (200 poäng), *finsnickeri 2* (200 poäng), *finsnickeri 3* (200 poäng), *finsnickeri 4* (200 poäng), *finsnickeri 4 – specialisering* (50 poäng), *finsnickeri 5* (200 poäng), *finsnickeri 5 – specialisering* (50 poäng), *finsnickeri 6a* (100 poäng) och *finsnickeri 6b* (50 poäng) och föreslår två nya ämnen som är framtagna utifrån dagens krav från branschen.

Finsnickeri – teknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *finsnickeri – teknik*, som består av fyra nivåer: nivå 1 (200 poäng), nivå 2 (200 poäng), nivå 3 (200 poäng) och nivå 4 (100 poäng). Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *finsnickeri 1–4*. Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som finsnickare kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *finsnickeri – teknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Finsnickeri – fördjupning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *finsnickeri – fördjupning*, som består av fyra nivåer: nivå 1 (200 poäng), nivå 2 (200 poäng), nivå 3 (100 poäng) och nivå 4 (100 poäng). Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtas från det nuvarande ämnet *hantverk* och de

⁵⁶ Punkt 1–4 ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till lagen (2023:354) om ändring i skollagen. Av övergångsbestämmelserna framgår vidare att en elev som har påbörjat sin utbildning på hantverksprogrammet före den 1 juli 2025, i stället för rätten att fullfölja utbildningen enligt 16 kap. 40 § skollagen, ska ha rätt att fullfölja utbildningen på motsvarande nya studieväg hos den huvudman där eleven påbörjade utbildningen. Om den nya motsvarande studievägen inte anordnas hos den huvudman där eleven påbörjade utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja den motsvarande nya studievägen hos en annan huvudman som anordnar utbildningen.

⁵⁷ Prop. 2022/23:94 s. 49ff.

nuvarande kurserna *finsnickeri 4 – specialisering* (50 poäng), *finsnickeri 5* (200 poäng), *finsnickeri 5 – specialisering* (50 poäng) och *finsnickeri 6a* (100 poäng) i kombination med *finsnickeri 6b* (50 poäng). Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som finsnickare kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *finsnickeri – fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.4.2 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet florist

Florist – teknik och form

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *floristteknik – teknik och form*, som består av två nivåer: nivå 1 (250 poäng) och nivå 2 (250 poäng). Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *florist 1–2*. Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som florist kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *floristteknik – teknik och form*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Florist – komposition och försäljning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *florist – komposition och försäljning och försäljning*, som består av fyra nivåer: nivå 1 (250 poäng), nivå 2 (250 poäng), nivå 3 (200 poäng) och nivå 4 (100 poäng). Ämnets första nivå bygger på nivå 2 i ämnet *floristteknik och form*. Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *florist 3*, *florist 4* och *florist 4 – specialisering*. Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som florist kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *floristteknik – komposition och försäljning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Florist – fördjupning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *florist – fördjupning*, som består av en nivå: nivå 1 (200 poäng). Ämnet bygger på nivå 3 i ämnet *floristkomposition och försäljning*. Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *florist 5*, *florist 5 – specialisering*, *florist 6a* och *florist 6b*. Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som florist kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *floristteknik – fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.4.3 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet glasblåsare

Skolverket har omarbetat delar av följande nuvarande kurser inom den nationella inriktningen övriga hantverk på hantverksprogrammet: *hantverksteknik 1* (200 poäng), *hantverksteknik 2* (200 poäng), *hantverksteknik 3* (200 poäng), *hantverksteknik 4* (200 poäng), *hantverksteknik 4 – specialisering* (50 poäng), *hantverksteknik 5* (200 poäng), *hantverksteknik 5 – specialisering* (50 poäng), *hantverksteknik 6a* (100 poäng) och *hantverksteknik 6b* (50 poäng). Skolverket föreslår tre nya ämnen inom glasblåsare som är framtagna utifrån dagens krav från branschen.

Glasarbete

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *glasarbete*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (100 poäng). Ämnet behandlar grundläggande kunskaper om glashantverksprocesser och förbereder för vidare studier i ämnena glasblåsning och glasförädling.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som glasblåsare kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *glasarbete*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Glasblåsning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *glasblåsning*. Ämnet föreslås bestå av fyra nivåer där de tre första omfattar 200 poäng vardera och den fjärde och sista nivå omfattar 100 poäng. Ämnet behandlar förmåga att använda olika tekniker vid glasblåsning.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som glasblåsare kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *glasblåsning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Glasförädling

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *glasförädling*. Ämnet föreslås bestå fyra nivåer där de tre första omfattar 200 poäng vardera och den fjärde och sista nivå omfattar 100 poäng. Ämnet behandlar förmåga att använda olika tekniker vid glasförädling.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som glasblåsare kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *glasförädling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.4.4 Förslag till nya ämnesplaner inom yrkesområdet guldsmed

Skolverket har omarbetat delar av följande kurser från den nationella inriktningen övriga hantverk på hantverksprogrammet: *hantverksteknik 1* (200 poäng), *hantverksteknik 2* (200 poäng), *hantverksteknik 3* (200 poäng), *hantverksteknik 4* (200 poäng), *hantverksteknik 4 – specialisering* (50 poäng), *hantverksteknik 5* (200 poäng), *hantverksteknik 5 – specialisering* (50 poäng), *hantverksteknik 6a* (100 poäng) och *hantverksteknik 6b* (50 poäng). Skolverket föreslår tre nya ämnen inom guldsmed som är framtagna utifrån dagens krav från branschen.

Guldsmed – teknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *guldsmed – teknik*, nivå 1 (200 poäng), nivå 2 (200 poäng), nivå 3 (200 poäng) och nivå 4 (200 poäng). Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *hantverksteknik 1–2*.

Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som guldsmed kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *guldsmed – teknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Guldsmed – fördjupning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *guldsmed – fördjupning*, nivå 1 (200 poäng), nivå 2 (200 poäng), nivå 3 (100 poäng) och nivå 4 (100 poäng). Ämnets första nivå bygger på nivå 4 i ämnet *guldsmed – teknik*. Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *hantverksteknik 3*, *hantverksteknik 4* och *hantverksteknik 4 – specialisering*. Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som guldsmed kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *guldsmed – fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Guldsmed – specialteknik

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *guldsmed – specialteknik*, nivå 1 (100 poäng), nivå 2 (100 poäng) och nivå 3 (100 poäng). Ämnets första nivå bygger på nivå 3 i ämnet *guldsmed – fördjupning*. Ämnets centrala innehåll har till stora delar hämtats från det nuvarande ämnet *hantverk* och de nuvarande kurserna *hantverksteknik 5*, *hantverksteknik 5 – specialisering*, *hantverksteknik 6a* och *hantverksteknik 6b*. Det centrala innehållet har dock utökats och konkretiserats för att bättre svara mot de yrkeskvalifikationer som är relevanta för ämnet.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund som guldsmed kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *guldsmed – specialteknik*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.4.5 Förslag till nya ämnesplaner inom det textila området

Skolverket har omarbetat delar av följande kurserna från den nationella inriktningen textil design på hantverksprogrammet: *textil design 1* (200 poäng), *textil design 2* (200 poäng), *textil design 2* (200 poäng), *textil design 4* (200 poäng), *textil design 4 – specialisering* (50 poäng), *textil design 5* (200 poäng), *textil design 5 – specialisering* (50 poäng), *textil design 6a* (100 poäng), *textil design 6b* (50 poäng). Skolverket föreslår två nya ämnen: *sömnad – fördjupning* och *modedesign och sömnad* (700 poäng). Ämnet *modedesign och sömnad* remitterades under våren 2023. Förslaget bereds för närvarande på myndigheten. Ämnena är framtagna utifrån dagens krav från branschen.

Sömnad – fördjupning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *sömnad – fördjupning*. Ämnet är framtaget med utgångspunkt i de nuvarande kurserna *textil design 1 – 6* i ämnet *hantverk*. Det innebär att delar av det centrala innehållet i de nuvarande kurserna för textil design återfinns i förslaget för det nya ämnet. Ämnets namn är avsett att spegla ämnets fokusområde, vilket är tekniker och metoder vid tillverkning av kläder. Skolverket föreslår därför att ämnet benämns *sömnad – fördjupning* i stället för *textil design*. Ämnet föreslås omfatta fyra nivåer varav nivå 1–3 omfattar 200 poäng och nivå 4 omfattar 100 poäng. Det nya ämnet bygger

på ämnet *modedesign och sömnad* och på nivå 3 i ämnet *sömnad*. Ämnet remitterades av Skolverket under våren 2023 och förslagen bereds för närvarande på myndigheten.

Lärare som idag har behörighet att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och har yrkesbakgrund inom sömnad kommer att kunna bli behöriga i det nya ämnet *sömnad – fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.5 Förslag som rör utbildning med waldorfpedagogisk inriktning

Det finns i dag två ämnen, *eurytmi* och *konsthantverk*, i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå som används inom utbildning med waldorfpedagogisk inriktning. Det gäller även ämnet *eurytmi* i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Skolverket har i samband med ett införande av ämnesbetyg sett över ämnena för att de ska anpassas till ämnesbetygsmodellen. Nedan presenteras Skolverkets förslag till ämnesplaner för dessa ämnen.

1.5.1 Ämnesplaner inom utbildning med waldorfpedagogisk inriktning i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå

Eurytmi

Skolverket föreslår ett nytt ämne *eurytmi* med tre nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet baseras på dagens ämne *eurytmi* och dess nuvarande fyra kurser struktureras. Skolverket föreslår även att ämnet uppdateras och anpassas till ämnesbetygsmodellen.

Skolverket föreslår att ämnet *eurytmi*, precis som i dag, ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevanta för behörighet i ämnet. Se bilaga 32.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *eurytmi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *eurytmi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Konsthantverk

Skolverket föreslår att det nuvarande ämnet *konsthantverk* med fem kurser om 100 poäng vardera upphör i samband med införandet av ämnesbetyg. Ämnesinnehållet föreslås i stället delas upp på två nya ämnen: *konsthantverk* och *konsthantverk – fördjupning*. Detta som en anpassning till ämnesbetygsmodellen.

Konsthantverk

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *konsthantverk*, som är resultatet av en delning av det nuvarande ämnet med samma namn. Det nya ämnet föreslås bestå av två nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet föreslås benämnas *konsthantverk*.

Konstruktionen med två nivåer och totalt 200 poäng har sin grund i att eleverna som läser ämnet ska ges möjlighet att utveckla sina grundläggande kunskaper och färdigheter i konsthantverk. Skolverket bedömer vidare att ämnets konstruktion med två nivåer i stället för en nivå ökar skolornas valfrihet och möjligheter. Skolverket föreslår även att ämnet uppdateras och anpassas till ämnesbetygsmodellen.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *konsthantverk* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *konsthantverk*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Konsthantverk – fördjupning

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *konsthantverk – fördjupning*, som är resultatet av en delning av det nuvarande ämnet *konsthantverk*. Ämnet föreslås bestå av tre nivåer om vardera 100 poäng, och bygger på nivå 1 i det nya ämnet *konsthantverk*. Detta för att eleverna först ska kunna utveckla grundläggande kunskaper och färdigheter i att arbeta med olika material och därefter få möjlighet att fördjupa sig i ett projekt. Skolverket föreslår även att ämnet uppdateras och anpassas till ämnesbetygsmodellen.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *konsthantverk* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *konsthantverk – fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.5.2 Ämnesplaner inom utbildning med waldorfpedagogisk inriktning i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Eurytmi

Skolverket föreslår ett nytt ämne *eurytmi* med tre nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet baseras på dagens ämne *eurytmi* och dess nuvarande tre kurser struktureras. Skolverket föreslår även att ämnet uppdateras och anpassas till ämnesbetygsmodellen.

Skolverket föreslår att ämnet *eurytmi*, precis som i dag, ska klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevanta för behörighet i ämnet. Se bilaga 33.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *eurytmi* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *eurytmi*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

1.6 Förslag till ämnesplaner i modersmål

Modellen för ämnesbetyg innebär att utbildningen inom varje ämne ska ges i form av en eller flera nivåer. Betyg ska sättas i ett ämne efter varje avslutad nivå. Vid betygsättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i förhållande till de betygsriterier som har föreskrivits för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Modellen innebär att ett ämne inte kan läsas flera gånger med olika innehåll, vilket får konsekvenser för utformningen av ämnesplaner.⁵⁸

Bestämmelser om modersmålsundervisning i anpassade gymnasieskolan finns i skollagen. Som en konsekvens av införandet av ämnesbetyg har dessa bestämmelser behövt anpassas. Det framgår därför numera att varje språk som en elev läser som modersmål ska vara ett eget ämne.⁵⁹ Regeringen har i förarbetena till bestämmelserna aviserat att den anser att det

⁵⁸ Prop. 2021/22:36 s. 86.

⁵⁹ 19 kap. 4 § skollagen.

kan vara lämpligt med motsvarande ordning i andra berörda skolformer även om ämnet *modersmål* för dessa inte är reglerat i lag, utan på förordnings- och föreskriftsnivå.⁶⁰

Varje ämne inom berörda skolformer ska ha en ämnesplan. Av skollagen framgår dock att om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.⁶¹ Av förarbetena till bestämmelserna i skollagen framgår att regeringen anser att det även fortsatt i huvudsak ska finnas en ämnesplan för varje ämne, men att det kan finnas särskilda skäl som motiverar att det bör finnas en gemensam ämnesplan för flera ämnen. Enligt regeringen bör hänsyn kunna tas till om det rör sig om ämnen som har en gemensam struktur, progression och där det fungerar med likalydande betygskriterier. Regeringen anför vidare att det får anses vara onödigt arbete att ta fram olika ämnesplaner för olika ämnen om ämnesplanerna skulle bli identiska och menar att det i stället bör det vara möjligt att i en ämnesplan ange att flera ämnen omfattas av den aktuella ämnesplanen.⁶² Enligt regeringen bör gemensamma ämnesplaner vara möjligt för både *moderna språk* och *modersmål*. Om Skolverket anser att det finns särskilda skäl för att flera modersmål bör omfattas av en gemensam ämnesplan finns det enligt regeringen inget som hindrar myndigheten från en sådan lösning.⁶³

Skolverket bedömer att det finns särskilda skäl för att de modersmål som omfattas av denna remiss omfattas av en gemensam ämnesplan. Skolverkets förslag till ämnesplaner innebär alltså att de är gemensamma för de ämnen som anges i bilagan till ämnesplanen där varje språk utgör ett modersmålsämne. Bilagan för vilka modersmål som omfattas av ämnesplanen återfinns tillsammans med ämnesplanen. Skolverket har för avsikt att ta fram en kod för respektive modersmål. Från bilagan framgår också hur Skolverket avser namnge språken som ingår i bilagan till ämnesplanen modersmål tex. *franska som modersmål*.

När det gäller de nationella minoritetsspråken avser myndigheten att återkomma med förslag till ämnesplaner, bland annat mot bakgrund av att regeringen har föreslagit nya bestämmelser i skollagen som innebär en utökad rätt för elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan att läsa nationella minoritetsspråk.⁶⁴ De nationella minoritetsspråken omfattas därför inte av de förslag till ämnesplaner för modersmål som omfattas av den här konsekvensutredningen.

För språk som läses som ett modersmålsämne i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå föreslår Skolverket en ämnesplan som omfattar 300 poäng. Ämnesplanen innehåller tre nivåer om vardera 100 poäng. Det centrala innehållet i den nu gällande ämnesplanen för ämnet *modersmål* har i förslaget till ny ämnesplan strukturerats om i syfte att skapa en tydlig och ändamålsenlig progression genom modersmålsämnets nivåer. Samtliga övergripande kunskapsområden introduceras redan i nivå 1 för att skapa tydliga progressionslinjer. De språk som anges i bilagan till ämnesplanen föreslås vara de ämnen som ska omfattas av den gemensamma ämnesplanen för *modersmål* i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå där varje språk utgör ett modersmålsämne.

För språk som läses som ett modersmålsämne i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå föreslår Skolverket en ämnesplan som omfattar 200 poäng. Ämnesplanen innehåller två nivåer om 100 poäng vardera. Det centrala innehållet i den nu gällande ämnesplanen för ämnet *modersmål* har i förslaget till ny ämnesplan strukturerats om i syfte att skapa en tydlig och ändamålsenlig progression genom modersmålsämnets nivåer. Samtliga övergripande kunskapsområden introduceras redan i nivå 1 för att skapa tydliga progressionslinjer. De språk som anges i bilagan till

⁶⁰ Prop. 2021/22:36 s. 101.

⁶¹ 16 kap. 21 §, 19 kap. 22 § och 20 kap. 6 § skollagen.

⁶² Prop. 2021/22:36 s. 100.

⁶³ Prop. 2021/22:36 s. 101.

⁶⁴ Prop. 2022/23:132.

ämnesplanen föreslås vara de ämnen som ska omfattas av den gemensamma ämnesplanen för *modersmål* i anpassade gymnasieskolan och inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå, där varje språk utgör ett modersmålsämne.

Skolverket bedömer att de krav som i dag gäller för att bli behörig i ämnet *modersmål* fortsatt ska gälla för att kunna ge behörighet i de nya modersmålsämnena. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *modersmål* eller uppfyller gällande krav för ämnet *modersmål* ska kunna bli behörig att undervisa i de nya modersmålsämnena i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan samt motsvarigheterna inom vuxenutbildningen. Skolverket bedömer dock att berörda förordningar⁶⁵ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *modersmål* kunna bli behöriga att undervisa i de nya modersmålsämnena. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.7 Förslag som rör de nationella programmen i gymnasieskolan

1.7.1 Förslag till nya ämnen som kan finnas på flera program

Hälsa och välbefinnande

Skolverket föreslår ett nytt ämne *hälsa och välbefinnande*, nivå 1 (100 poäng). I dag finns kursen *mental träning* i ämnet *hälsa* men innehållet i denna kurs föreslås bli ett eget ämne för att passa i modellen för ämnesbetyg.

Skolverket föreslår att ämnet *hälsa och välbefinnande* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevant för behörighet i ämnet. Se bilaga 32.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *hälsa och välbefinnande* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *hälsa och välbefinnande* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Normer, jämställdhet och intersektionalitet

Skolverket föreslår att ett nytt ämne, *normer, jämställdhet och intersektionalitet*. Ämnet är ett s.k. spårämne och består av nivå 1a1 (50 poäng), nivå 1a2 (50 poäng) och nivå 1b (100 poäng). Ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* kan till sin karaktär vara ett stöd för skolor att arbeta med sexualitet, samtycke och relationer och demokrati- och diskrimineringsfrågor.

Skolverket föreslår att ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevant för behörighet i ämnet. Se bilaga 32.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

⁶⁵ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Politik och hållbar utveckling

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *politik och hållbar utveckling*, som består av två nivåer om vardera 100 poäng. Ämnet utgår från den nuvarande kursen *politik och hållbar utveckling* i ämnet *hållbart samhälle*. Skolverkets förslag utgår ifrån en delning av det nuvarande ämnet *hållbart samhälle* som delas i tre ämnen. Två av de ämnena, *hållbart samhällsbyggande* och *miljö och energikunskap*, remitterades under våren 2023.

Skolverket föreslår att ämnet *politik och hållbar utveckling* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevant för behörighet i ämnet. Se bilaga 32.

Lärare som är behöriga att undervisa i de nuvarande ämnena *samhällskunskap* eller *geografi* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *politik och hållbar utveckling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Religionskunskap – fördjupning

Skolverket bedömer att det nuvarande ämnet *religionskunskap* behöver delas i och med ämnesbetygsreformen. Den nuvarande kursen *religionskunskap specialisering* föreslås därför bli ett nytt eget ämne, *religionskunskap – fördjupning*. Det nya ämnet föreslås omfatta en nivå om 100 poäng. Skolverket föreslår att det nya ämnet ska få erbjudas som programfördjupning för bland annat samhällsvetenskapsprogrammet och humanistiska programmet. Det nya ämnet ska också kunna läsas inom ramen för det individuella valet om huvudmannen väljer att erbjuda det.

Ämnet *religionskunskap – fördjupning* grundar sig på ämnet *religionskunskap*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.⁶⁶ Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ligger till grund för behörighet i ämnet *religionskunskap* även ska kunna ge behörighet i det nya ämnet *religionskunskap – fördjupning*. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *religionskunskap* ska kunna bli behörig att undervisa i ämnet *religionskunskap – fördjupning*. Skolverkets förslag innebär dock att berörda förordningar⁶⁷ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *religionskunskap* att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *religionskunskap – fördjupning*. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.7.2 Förslag till nya ämnesplaner för moderna språk, kinesiska som modernt språk och svenskt teckenspråk för hörande

Modellen för ämnesbetyg innebär att utbildningen inom varje ämne ska ges i form av en eller flera nivåer. Betyg ska sättas i ett ämne efter varje avslutad nivå. Vid betygsättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i förhållande till de betygsriterier som har föreskrivits för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg

⁶⁶ 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

⁶⁷ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

som har satts på sådana nivåer.⁶⁸ Modellen innebär att ett ämne inte kan läsas flera gånger med olika innehåll, vilket får konsekvenser för utformningen av ämnesplaner.

I nuvarande ämnesplan för ämnet *moderna språk* finns fjorton kurser, varav sju i *moderna språk* som bygger på varandra och sju i *kinesiska*. Progressionen uttrycks genom det centrala innehållet och genom betygskriterierna. Skolverket har i arbetet med att ta fram nya ämnesplaner övervägt en konstruktion med alla nivåer i *moderna språk* i en och samma ämnesplan. Myndigheten bedömer dock att det inte är lämpligt att ha samma betygskriterier på nybörjarnivå som på en mer avancerad nivå. Det gäller särskilt de värdeord som beskriver förmågan att uttrycka sig på språket. Skolverket har därför föreslagit att de nuvarande kurserna i *moderna språk* delas upp i flera ämnesplaner. Genom att dela upp de sju kurserna i *moderna språk* på flera ämnesplaner används inte samma betygskriterier för mer än tre nivåer i någon av ämnesplanerna. För att bedöma vilken fördelning av antalet nivåer per ämne i moderna språk som är mest ändamålsenligt har Skolverket beaktat hur moderna språk läses inom gymnasial utbildning och grundskoleutbildning samt relationen mellan ämnesplanerna för *moderna språk* och ämnesplanen för ämnet *engelska*. Skolverket remitterade under våren 2023 tre ämnesplaner för moderna språk: *moderna språk – nybörjare* med två nivåer, *moderna språk – fortsättning* med två nivåer och *moderna språk – fördjupning* med tre nivåer. Myndigheten remitterade samtidigt förslag till nya ämnesplaner för *kinesiska – nybörjare* med två nivåer, *kinesiska – fortsättning* med två nivåer och *kinesiska – fördjupning* med tre nivåer. Remissen omfattade även ämnesplaner för *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* med två nivåer, *svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning* med två nivåer och *svenskt teckenspråk för hörande – fördjupning* med tre nivåer.

Skolverket har efter den förra remissen arbetat om vissa av förslagen och remitterar nu om ämnesplanerna som i det tidigare förslaget benämndes *moderna språk – nybörjare*, *kinesiska – nybörjare* och *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare*. Samtliga dessa ämnen är nu delade i två ämnen, ett ämne – *nybörjare* och ett ämne – *grund*. Anledningen är att det i gymnasieförordningen anges att språkundervisningen i gymnasieskolan ska utgå från grundskolans utbildningsnivå. En elev får också läsa nya språk i gymnasieskolan.⁶⁹ Modellen för ämnesbetyg innebär vidare att godkända betyg ska ersätta betyg på lägre nivåer, och omfatta dessa nivåer, i ämnen med flera nivåer.

Det tidigare förslaget innebar att en elev som i grundskolan har läst språket till en utbildningsnivå som motsvarar nivå 1 enligt det tidigare förslaget (*kinesiska – nybörjare*, *moderna språk – nybörjare* och *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare*) och som i den ämnesutformade gymnasieskolan vill läsa motsvarigheten till dagens kurs *kinesiska 2*, *moderna språk 2* eller *svenskt teckenspråk för hörande 2*, skulle behöva börja på nivå 2 i *kinesiska – nybörjare*, *moderna språk – nybörjare* eller *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* (de tidigare remitterade förslagen). Eleven skulle då få ett betyg i ämnet på nivå 2 som även skulle omfatta nivå 1. Ämnesbetyget skulle därmed omfatta 200 gymnasiepoäng, trots att eleven bara har läst 100 poäng i gymnasieskolan, och omfatta samma ämnesinnehåll som eleven redan har läst i grundskolan. Skolverket anser att detta inte blir en rimlig konsekvens. Skolverket föreslår därför att ämnet konstrueras på så sätt att de tidigare föreslagna ämnesplanerna i stället delas upp på två ämnesplaner. Enligt det nya förslaget riktar sig ämnesplanerna för *kinesiska – nybörjare*, *moderna språk – nybörjare* och *svenskt teckenspråk – nybörjare* till elever som inte läst språket tidigare och ämnesplanerna för *kinesiska – grund*, *moderna språk – grund* och *svenskt teckenspråk för hörande – grund* riktar sig till elever som läst språket inom elevens val.

Modellen för ämnesbetyg innebär att utbildningen inom varje ämne ska ges i form av en eller flera nivåer. Betyg ska sättas i ett ämne efter varje avslutad nivå. När ett godkänt betyg

⁶⁸ 15 kap. 22 och 24 §§, 18 kap. 22 och 23 §§ och 20 kap. 35 a och 37 §§ skollagen.

⁶⁹ 4 kap. 9 § gymnasieförordningen.

sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Modellen innebär alltså att ett ämne inte kan läsas flera gånger med olika innehåll, vilket får konsekvenser för utformningen av ämnesplaner.⁷⁰ Detta medför att varje modernt språk behöver ses som separata ämnen.

Varje ämne inom berörda skolformer ska ha en ämnesplan. Av skollagen framgår dock att om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.⁷¹ Av förarbetena till skollagen framgår att regeringen anser att det även fortsatt i huvudsak ska finnas en ämnesplan för varje ämne, men att det kan finnas särskilda skäl som motiverar att det bör finnas en gemensam ämnesplan för flera ämnen. Enligt regeringen bör hänsyn kunna tas till om det rör sig om ämnen som har en gemensam struktur, progression och där det fungerar med likalydande betygs-kriterier. Regeringen anför vidare att det får anses vara onödigt arbete att ta fram olika ämnesplaner för olika ämnen om ämnesplanerna skulle bli identiska och menar att det i stället bör det vara möjligt att i en ämnesplan ange att flera ämnen omfattas av den aktuella ämnesplanen.⁷² Enligt regeringen bör gemensamma ämnesplaner vara möjligt för bland annat *moderna språk*.⁷³

Skolverket bedömer att det finns särskilda skäl för att flera moderna språk omfattas av en gemensam ämnesplan. Skolverkets förslag till ämnesplaner innebär alltså att de är gemensamma för de ämnen som anges i bilagan till ämnesplanen, där varje språk utgör ett eget ämne. När det gäller *kinesiska* bedömer dock myndigheten att språkets konstruktion inte gör det möjligt att ha en gemensam ämnesplan med övriga moderna språk.

Kinesiska – nybörjare och kinesiska – grund

Skolverket föreslår att de nuvarande kurserna i *kinesiska* som i dag ingår i ämnet *moderna språk* delas upp i fyra olika ämnen: *kinesiska – nybörjare* (motsvarar dagens kurs 1), *kinesiska – grund* (motsvarar dagens kurs 2), *kinesiska – fortsättning* (motsvarar dagens kurs 3 och 4) och *kinesiska – fördjupning* (motsvarar dagens kurs 5, 6 och 7). Det tidigare förslaget som remitterades innehöll endast tre ämnesplaner. Skolverket konstaterar dock av de skäl som anförts ovan att den tidigare föreslagna ämnesplanen *kinesiska – nybörjare* som bestod av två nivåer bör delas upp i två olika ämnen med en nivå vardera: *kinesiska – nybörjare* och *kinesiska – grund*. Ämnet *kinesiska– nybörjare* vänder sig till elever som inte läst språket tidigare och ämnet *kinesiska – grund* vänder sig till elever som läst språket inom elevens val.

Ämnena *kinesiska – nybörjare* och *kinesiska – grund* grundar sig på ämnet *moderna språk*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.⁷⁴ Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ligger till grund för behörighet i ämnet *moderna språk* (kinesiska) även ska kunna ge behörighet i de nya ämnena *kinesiska – nybörjare* och *kinesiska – grund*. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *moderna språk/ kinesiska, mandarin, eller moderna språk/ kinesiska* ska kunna bli behörig att undervisa i ämnena *kinesiska – nybörjare* och *kinesiska – grund*. Skolverkets förslag innebär dock att berörda förordningar⁷⁵ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *moderna språk/ kinesiska, mandarin eller moderna*

⁷⁰ Prop. 2021/22:36 s. 86.

⁷¹ 16 kap. 21, 19 kap. 22 och 20 kap. 6 §§ skollagen.

⁷² Prop. 2021/22:36 s. 100.

⁷³ Prop. 2021/22:36 s. 101.

⁷⁴ 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

⁷⁵ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

språk/ kinesiska kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *kinesiska – nybörjare* och *kinesiska – grund*. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Moderna språk – nybörjare och moderna språk – grund

Skolverket föreslår att de nuvarande kurserna i ämnet *moderna språk* delas upp i fyra olika ämnesplaner: *moderna språk – nybörjare* (motsvarar dagens kurs 1), *moderna språk – grund* (motsvarar dagens kurs 2), *moderna språk – fortsättning* (motsvarar dagens kurs 3 och 4) och *moderna språk – fördjupning* (motsvarar dagens kurs 5, 6 och 7). Det tidigare förslaget som remitterades innehöll endast tre ämnesplaner för moderna språk (utom kinesiska). Skolverket konstaterar dock av de skäl som anförts ovan att den tidigare föreslagna ämnesplanen *moderna språk – nybörjare* som bestod av två nivåer bör delas upp i två olika ämnesplaner med en nivå vardera: *moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund*. *Moderna språk – nybörjare* vänder sig till elever som inte läst språket tidigare och *moderna språk – grund* vänder sig till elever som läst språket inom elevens val.

Ämnena *moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund* grundar sig på ämnet *moderna språk*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.⁷⁶ Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ligger till grund för behörighet i ämnet moderna språk även ska kunna ge behörighet i de nya ämnena moderna språk – nybörjare och moderna språk – grund. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *moderna språk* ska kunna bli behörig att undervisa i ämnet *moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund*. Skolverkets förslag innebär dock att berörda förordningar behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Respektive modernt språkämnen i ämnesplanerna *moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund* grundar sig på ämnet *moderna språk*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.⁷⁷ Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ger behörighet i ämnet *moderna språk* även ska kunna ge behörighet i respektive modernt ämnesspråk som anges i ämnesplanen *moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund*. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *moderna språk* ska kunna bli behörig att undervisa i respektive modernt språkämne som anges i ämnesplanerna *moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund*. Skolverket bedömer dock att berörda förordningar⁷⁸ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Bilagan för vilka moderna språk som omfattas av ämnesplanen återfinns tillsammans med ämnesplanen. Skolverket har för avsikt att ta fram en kod för respektive modernt språk. Från bilagan framgår också hur Skolverket avser namnge språken som ingår i bilagan till ämnesplanen moderna språk tex. *franska – nybörjare* och *franska - grund*.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *moderna språk* att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *moderna språk*. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

⁷⁶ 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

⁷⁷ 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

⁷⁸ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare och svenskt teckenspråk för hörande – grund

Skolverket föreslår att de nuvarande kurserna i ämnet *svenskt teckenspråk för hörande* delas upp i fyra olika ämnesplaner: *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* (ämnet motsvarar dagens kurs 1), *svenskt teckenspråk för hörande – grund* (ämnet motsvarar dagens kurs 2), *svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning* (ämnet motsvarar dagens kurs 3 och 4) och *svenskt teckenspråk för hörande – fördjupning* (ämnet motsvarar dagens kurs 5, 6 och 7). Det tidigare förslaget som remitterades innehöll endast tre ämnen. Skolverket konstaterar dock av de skäl som anförts ovan att det tidigare föreslagna ämnet *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* som bestod av två nivåer bör delas upp i två olika ämnen med en nivå vardera: *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* och *svenskt teckenspråk för hörande – grund*. Ämnet *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* vänder sig till elever som inte läst språket tidigare och ämnet *svenskt teckenspråk för hörande – grund* vänder sig till elever som läst språket inom elevens val.

Skolverket föreslår att ämnena *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare* och *svenskt teckenspråk för hörande – grund* ska, precis som det befintliga ämnet *svenskt teckenspråk för hörande*, klassificeras som ett s.k. vissa ämne eftersom myndigheten ser att olika kompetenser bedöms vara relevanta för behörighet i ämnet.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *svenskt teckenspråk för hörande* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *svenskt teckenspråk – nybörjare* och *svenskt teckenspråk – grund*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

1.7.3 Förslag till ändringar som rör ämnen och programstrukturerna för de nationella programmen i gymnasieskolan

Bestämmelser om omfattningen för de gymnasiegemensamma ämnena på ett visst nationellt program finns i bilaga 2 till skollagen och för de programgemensamma ämnena i bilaga 1 till gymnasieförordningen. I bilaga 1 till gymnasieförordningen anges också vilka inriktningar som ska finnas på ett program.

Skolverkets programstrukturer för respektive nationellt program utgörs för den kursutformade gymnasieskolan av de föreskrifter som reglerar vilka kurser som ingår i programmet och i förekommande fall i en viss inriktning samt vilka kurser som får erbjudas som programfördjupning.⁷⁹ Skolverket har föreslagit nya programstrukturer för samtliga nationella program för den ämnesutformade gymnasieskolan. Skolverkets förslag till nya programstrukturer utgår från vilka ämnen och vilka nivåer i dessa ämnen som ska ingå på programmet i en ämnesutformad gymnasieskola. Förslagen remitterades under våren 2023, och de delar av programstrukturerna som beslutas av riksdagen och regeringen redovisades till Regeringskansliet i september 2022. De förslag till programstrukturer som Skolverket tidigare har remitterat bereds för närvarande på myndigheten.

I denna remiss föreslår Skolverket vissa förändringar av de förslag till programstrukturer som redan har remitterats. Förslagen utgår från de förslag som myndigheten remitterade under våren 2023, men bygger även på de förslag som Skolverket tidigare har redovisat till regeringen inom ramen för det aktuella regeringsuppdraget och som kräver regeringens beslut, bland annat vad gäller nationella inriktningar och programgemensamma ämnen.

⁷⁹ Skolverkets nuvarande bemyndiganden finns i 4 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen.

1.7.3.1 Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet

Skolverket föreslår vissa förändringar av programstrukturen för ekonomiprogrammet jämfört med det förslag som remitterades tidigare i år. Med anledning av inkomna remissynpunkter föreslår Skolverket att ämnet *geografi* med två nivåer om vardera 100 poäng läggs till bland de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet.

Skolverket föreslår även att det nya ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b, (100 poäng) och ämnet *artificiell intelligens* två nivåer om vardera 100 poäng läggs till i programfördjupningen. Ämnena är nya i gymnasieskolan och bedöms passa väl ihop med programmets examensmål.

Se bilaga 5.

Estetiska programmet

Förslag till ämnesplan som omarbetats efter tidigare remiss

Musikteori

Det nuvarande ämnet *musikteori* och dess fyra kurser *gebörs- och musikleära 1–2* och *arrangering och komposition 1–2* föreslås att struktureras i två ämnen. Ett ämne benämnt *musikteori* om tre nivåer om 100 poäng och ett ämne benämnt *musikteori – komposition* på en nivå om 100 poäng. *Musikteori* är idag strukturerat i två områden, gehör- och musikleära samt arrangering och komposition. I enlighet med hur undervisningen i ämnet går till idag har ämnet strukturerats i progression med de olika kursdelarna representerade på alla nivåer i det nya ämnet samt ett fördjupningsämne inom komposition som bygger på kunskaper i ämnet *musikteori*.

Ämnet *musikteori* grundar sig på ämnet *musik*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.⁸⁰ Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ligger till grund för behörighet i ämnet *musik* även ska kunna ge behörighet i det nya ämnet *musikteori*. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *musik* ska kunna bli behörig att undervisa i ämnet *musikteori*. Skolverkets förslag innebär dock att berörda förordningar⁸¹ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *musikteori*. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Förslag till nytt ämne musikteori – komposition

Skolverket har utifrån inkomna remissynpunkter reviderat det tidigare remitterade förslaget avseende ämnet *musikteori* och föreslår ett nytt ämne *musikteori – komposition*. Ämnet är riktat mot komposition och bygger på nivå 2 i ämnet *musikteori*. I ämnet *musikteori – komposition* används noter som verktyg för komposition och kräver därför goda kunskaper i musikteori och notation.

⁸⁰ 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen om utbildning till lärare och förskollärare.

⁸¹ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Ämnet *musikteori – komposition* grundar sig på ämnet *musik*, som finns angivet som ett sådant ämne som får kombineras i en utbildning till ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan.⁸² Skolverket bedömer att den utbildning som i dag ligger till grund för behörighet i ämnet *musik* även ska kunna ge behörighet i det nya ämnet *musikteori – komposition*. Avsikten är alltså att en lärare som är behörig att undervisa i ämnet *musik* ska kunna bli behörig att undervisa i ämnet *musikteori – komposition*. Skolverkets förslag innebär dock att berörda förordningar⁸³ behöver ses över för att det ska vara möjligt.

Under förutsättning att nödvändiga förordningsändringar genomförs kommer lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *musik* att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *musikteori – komposition*. Avsikten är att läraren inte ska behöva göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Förslag till ändringar i programstrukturen för estetiska programmet

Skolverket har tidigare i uppdraget föreslagit att ämnet *historia 2b*, 100 poäng, inte längre skulle vara ett gymnasiegemensamt ämne. Regeringen har dock valt att inte gå vidare med Skolverkets förslag. Det innebär att det förslag till programstruktur för estetiska programmet som myndigheten tidigare har remitterat behöver justeras. Ämnet *historia och nivå 2b – kultur* läggs därför tillbaka i det gymnasiegemensamma utrymmet på programmet. Med anledning av detta föreslår Skolverket även justeringar av det programgemensamma utrymmet. Det programgemensamma utrymmet kommer fortsatt att omfatta 150 poäng och föreslås omfatta nivå 1 i ämnet *estetisk kommunikation*, 100 poäng, och nivå 1 i ämnet *konstarterna och samhället*, 50 poäng.

Skolverket föreslår att ämnena *artificiell intelligens*, nivå 2 (100 poäng), *kreativt skrivande på engelska*, nivå 1 (100 poäng), *retorik på engelska*, nivå 1 (100 poäng) samt *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng) läggs till bland de ämnen som får erbjudas i programfördjupningen på programmet. Ämnet *artificiell intelligens* ger möjligheter till fördjupade kunskaper om till exempel AI och media. Ämnena *kreativt skrivande på engelska* och *retorik på engelska* ger utökade möjligheter till språkfördjupning. Ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* är nytt och passar ihop med de samhällsvetenskapliga och humanistiska delarna i examensmålen och ligger också i linje med vad de konstnärliga ämnena kan delvis omfatta i ett demokratiskt och jämställt perspektiv.

Som en följd av dessa ändringar föreslår Skolverket att nivå 1 i ämnet *digitalt skapande* läggs i inriktningen estetik och media på programmet, vilket är en förändring jämfört med det tidigare remitterade förslaget som innehöll nivå 2 i ämnet.

Ämnet *musikteori* har utifrån inkomna remissynpunkter omstrukturerats och kommer inte att innehålla 4 nivåer. Skolverket föreslår därför att nivå 4 i ämnet utgår ur programfördjupningen i det förslag som nu remitteras. Skolverket föreslår att nivå 1 i det nya ämnet *musikteori – komposition* i stället läggs till i programfördjupningen.

Det nuvarande ämnet *bild* föreslogs enligt tidigare remitterat förslag byta namn till *bild och form*. Skolverket har valt att inte gå vidare med namnändringen varför programstrukturen justeras i enlighet med detta.

Se bilaga 6.

⁸² 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen om utbildning till lärare och förskollärare.

⁸³ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Humanistiska programmet

Skolverket föreslår att ämnena *artificiell intelligens*, nivå 1 (100 poäng), *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng) och *politik och hållbart sambälle, nivå 1* (100 poäng) läggs till bland de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet. Ämnena är nya i gymnasieskolan och bedöms passa väl ihop med programmets examensmål. Skolverket föreslår även justeringar i programfördjupningen med anledning av myndighetens nya förslag till ämnesplaner för *kinesiska, moderna språk, svenskt teckenspråk för hörande* och *religionskunskap – fördjupning*.

Se bilaga 7.

Naturvetenskapsprogrammet

Skolverket föreslår att nivå 2 i ämnet *artificiell intelligens* (100 poäng) läggs till bland de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet jämfört med det tidigare remitterade förslaget.

Skolverket föreslår vidare att följande ämnen och nivåer läggs till i programfördjupningen på programmet: nivå 1 i ämnet *matematik – specialisering B* (100 poäng), nivå 1 i ämnet *matematik – specialisering C* (100 poäng), nivå 1 i ämnet *internationella ekonomi* (100 poäng), nivå 1 i ämnet *kreativt skrivande på engelska*, och nivå 1, 100 poäng i ämnet *retorik på engelska* (100 poäng). Vidare föreslås nivå 2 i ämnet *biologi* (100 poäng) läggas till i programfördjupningen för att möjliggöra för elever som läser inriktningen naturvetenskap och samhälle som inte har biologi som naturvetenskapligt ämne att läsa detta ämne.

Skolverket föreslår också att följande ämnen och nivåer läggs till i programfördjupningen på programmet: ämnet *hälsa och välbefinnande*, nivå 1 (100 poäng), *informationsteknik*, nivå 1 och 2 med vardera 100 poäng, ämnet *kost och hälsa*, nivå 1 (100 poäng), ämnet *ledarskap och organisation*, nivå 1, 100 poäng, ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1a1 och 1a2 med vardera 50 poäng, ämnet *politik och hållbar utveckling*, nivå 1 (100 poäng). Dessa ämnen bedöms svara väl mot innehållet i examensmålen för programmet.

Se bilaga 8.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Skolverket föreslår, med utgångspunkt i inkomna remissynpunkter, vissa justeringar i programstrukturen för inriktningen beteendevetenskap respektive inriktningen medier, journalistik och kommunikation. Skolverket föreslår att nivå 1 i ämnet *ledarskap och organisation* (100 poäng) ska finnas kvar inom inriktningen beteendevetenskap och att nivå 3 i ämnet *psykologi* (100 poäng) i stället flyttas till programfördjupningen. När det gäller inriktningen medier, journalistik och kommunikation föreslår myndigheten att nivå 1 i ämnet *textkommunikation* (100 poäng) flyttas till programfördjupningen och att nivå 2 i ämnet *medieproduktion* (100 poäng) läggs in i inriktningen.

Skolverket föreslår att de nya ämnena *artificiell intelligens*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2 (100 poäng), *kreativt skrivande på engelska*, nivå 1 (100 poäng), *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng), *politik och hållbar utveckling*, nivå 1 (100 poäng) och nivå 2, (100 poäng), *religionskunskap – fördjupning*, nivå 1 (100 poäng) *kreativt skrivande på engelska*, nivå 1 (100 poäng) samt *retorik på engelska*, nivå 1 (100 poäng) ska läggas till i programfördjupningen.

Se bilaga 9.

Teknikprogrammet

Skolverket föreslår, med utgångspunkt i inkomna remissynpunkter, att nivå 1 i ämnet *matematik – specialisering B* (100 poäng) och nivå 1 i ämnet *matematik – specialisering C* (100 poäng) läggs till bland de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet.

Skolverket föreslår vidare att följande ämnen och nivåer läggs till i programfördjupningen på programmet: ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng), ämnet *politik och hållbar utveckling* med två nivåer om vardera 100 poäng och ämnet *scenisk design* med två nivåer om vardera 100 poäng.

Efter FRIND:s och andra skolors remissvar samt de samråd som följt har även följande ämnen lagts in i programfördjupningen: *automationsteknik*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *CAM*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *distribuerade styrsystem*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *driftsäkerhet*, nivå 2 (100 poäng), *elektroniska kretsar*, nivå 1 (100 poäng), *entreprenörskap och företagande*, nivå 1 (100 poäng), *industritekniska processer*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *konst och kultur*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *människan i industrin*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *mät- och reglerteknik*, nivå 1 (100 poäng), *nätverksteknologier*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *processautomation*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *robotteknik*, nivå 1 (100 poäng), *svetsteknik*, nivå 1 (100 poäng) och 2 (100 poäng).

Se bilaga 10.

1.7.3.2 Yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet

Förslag till nya ämnesplaner

Siminstruktör

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *siminstruktör*, nivå 1 (100 poäng). I dag finns kursen *aktivitetsledarskap* som kan läsas flera gånger med olika innehåll. I och med ämnesbetygsreformen kommer det fortsättningsvis endast att vara möjligt att läsa ämnet en gång med ett innehåll vilket medför att ämnet *aktivitetsledarskap* har skrivits fram med brett innehåll. Ämnet *siminstruktör* föreslås ha samma grundupplägg men med ett innehåll som enbart fokuserar på aktiviteten simundervisning utifrån individ och grupp samt på hur siminstruktören på ett målgruppsanpassat och ansvarsfullt sätt kan planera och leda simundervisning.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *siminstruktör* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *siminstruktör* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Kost och hälsa

Skolverket föreslår ett nytt ämne, *kost och hälsa*, nivå 1 (100 poäng). I dag finns kursen *kost och hälsa* i nuvarande ämne *hälsa* som kommer att upphävas. Skolverket föreslår därför att *kost och hälsa* blir ett eget ämne och anpassas till modellen för ämnesbetyg. Ämnet föreslås ligga i programfördjupningen.

Skolverket föreslår att ämnet *kost och hälsa* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevant för behörighet i ämnet, se förslag till vilka i bilaga 32.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *kost och hälsa* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *kost och hälsa* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Förslag till ändringar i programstrukturen för barn- och fritidsprogrammet

Skolverket föreslår, med utgångspunkt i inkomna remissynpunkter, vissa förändringar i programstrukturen jämfört med det förslag som remitterades tidigare i år. Skolverket har tagit hänsyn till en remissynpunkt som handlar om att de som studerar på barn- och fritidsprogrammet, senare i yrkeslivet, förväntas kunna möta barns behov av att uttrycka sig genom till exempel dans, drama, bild och form. Remissinstansen⁸⁴ konstaterar att endast ett estetiskt ämne fanns med i det tidigare förslaget av programfördjupningen som presenterades i den förra remissen. Av den anledningen föreslår Skolverket att nivå 1 om 100 poäng i ämnena *dansorientering* och *estetisk kommunikation* samt nivå 1b (100 poäng) i ämnet *bild* läggs till bland de ämnen och nivåer som kan erbjudas som programfördjupning på programmet.

Skolverket föreslår också, utifrån inkomna remissynpunkter⁸⁵, att de nya ämnena *hälsa och välbefinnande*, nivå 1 (100 poäng) *kost och hälsa*, nivå 1 (100 poäng) samt *siminstruktör*, nivå 1 (100 poäng) läggs till i programfördjupningen. Förutom inkomna remissvar har även branschrepresentanter för nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet haft önskemål om att ett nytt ämne med innehåll som berör simlärarutbildning ska tas fram eftersom det finns ett behov av denna kompetens.

Dessutom föreslår Skolverket att det nya ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng) läggs till i programfördjupningen. Detta förslag stämmer väl överens med examensmålet för programmet där ett etiskt och jämställt förhållningssätt är centralt. Ämnet är relevant inom programmet eftersom det förbereder för arbete med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrken eller inom fritids- och friskvårdssektorn och ska bidra till elevernas medvetenhet om alla människors rätt till delaktighet och inflytande oavsett kön, ålder eller bakgrund.

Vidare föreslår Skolverket att nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng i ämnet *yttre miljö* och nivå 1 om 100 poäng i ämnet *programmering* utgår ur programfördjupningen eftersom det enligt Skolverkets statistik är få elever som läser ämnena och att det därmed bedöms saknas ett tillräckligt elevunderlag för att motivera att dessa ämnen ska finnas kvar i programstrukturen.⁸⁶

Se bilaga 11.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Skolverket föreslår följande förändringar i programstrukturen på bygg- och anläggningsprogrammet. Nivå 1b1 (100 poäng) och nivå 1b2 (50 poäng) i ämnet *fysik* föreslår Skolverket ersätts med nivå 1a (150 poäng) i ämnet *fysik* då innehållet i nivå 1b1 bättre motsvarar innehållet i ämnet som erbjuds på programmet i dag. Skolverket föreslår att det nya ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng) läggs till i programfördjupningen. Skolverket föreslår vidare att nivåerna 3 och 4 i ämnet *försäljning och*

⁸⁴ Kungliga musikhögskolan i Stockholm.

⁸⁵ Baldersgymnasiet, Leksands gymnasium, Norrköpings kommun.

⁸⁶ Skolverkets statistik för läsåret 21/22.

kundservice tas bort ur programstrukturen, eftersom dessa nivåers centrala innehåll inte bedöms som relevant i förhållande till programmets examensmål. Skolverket föreslår att nivå 2 (100 poäng) i ämnet *hållbart samhällsbyggande* tas bort ur programstrukturen, eftersom nivåns centrala innehåll inte ses som relevant i förhållande till programmets examensmål. Skolverket föreslår även att nivå 1 (100 poäng) i ämnet *programmering* tas bort och ersätts med nivå 1 (100 poäng) i ämnet *tillämpad programmering*, då ämnets centrala innehåll anses som mer relevant. Den föreslagna ändringen utgår från de remissynpunkter som inkommit i samband med den tidigare remissen tidigare i år.

Skolverket föreslår justeringar av poängomfattning i följande ämnen: I nivå 2 i ämnet *glasteknik* föreslår Skolverket att poängomfattningen justeras från 100 poäng till 200 poäng för att bättre svara mot omfattningen på nivåns centrala innehåll. I nivå 2 och nivå 3 i ämnet *mur- och putsverk* föreslår Skolverket att poängomfattningen justerats från 100 poäng till 200 poäng för att bättre svara mot omfattningen på nivåernas centrala innehåll. I ämnet *träarbete* föreslår Skolverket att poängomfattningen i nivå 1 justerats från 200 poäng till 100 poäng då det centrala innehållet anses rymmas inom 100 poäng. Ämnesplanerna remitteras inte på nytt men förändringarna innebär ändringar i den föreslagna programstrukturen vilken omfattas av denna remiss.

Se bilaga 12.

El- och energiprogrammet

Skolverket föreslår att nivå 1 (100 poäng) i ämnet *fastighetsystem* i inriktningen *elteknik* lyfts från de för inriktningen gemensamma ämnena och i stället läggs i programfördjupningen på programmet.

Skolverket föreslår vidare att följande ämnen och nivåer läggs till bland de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet: samtliga nivåer i ämnet *underhåll – pumpteknik*, samtliga nivåer i ämnet *underhåll – elteknik*, samtliga nivåer i ämnet *underhåll – hydraulik och pneumatik* och samtliga nivåer i ämnet *industriell elmotorstyrning*. Skolverket föreslår också att ämnet *normer, jämförbarhet och intersektionalitet*, nivå 1a1 och nivå 1a2 om vardera 50 poäng läggs till i programfördjupningen.

De föreslagna ändringarna utgår från de remissynpunkter som har inkommit i samband med den tidigare remissen i år.

Se bilaga 13.

Fordons- och transportprogrammet

Förslag till ny ämnesplan – fordon – elektronik och mjukvara

Skolverket föreslår ett nytt ämne *fordon – elektronik och mjukvara*, nivå 1 (200 poäng). Ämnet behandlar mjukvara samt elektroniska och digitala system för styrning och övervakning av olika funktioner i fordon. Ämnet behandlar även mikrodatorer och mikroprocessorer samt mätning och enklare programmering av system och komponenter i fordon. Ämnet är därmed främst tänkt att fungera som en fördjupning för de elever som är intresserade.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *fordon – elektronik och mjukvara* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *fordon – elektronik och mjukvara*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Förslag till ändringar i programstrukturen för fordons- och transportprogrammet

Skolverket föreslår mindre justeringar inom programfördjupningen på programmet. Skolverket föreslår att nivå 2 (100 poäng) i ämnet *snöfordon – service och underhållsteknik* tas bort ur programfördjupningen, eftersom det inte är ett huvudsyfte inom fordons- och transportprogrammet att utbilda sig inom snöfordonsteknik. Skolverket bedömning är att det är tillräckligt att nivå 1 i det aktuella ämnet finns i fordons- och transportprogrammets programstruktur för de elever som intresserar sig för grundläggande snöfordonsteknik.

Skolverket föreslår att nivå 2 (100 poäng) i ämnet *tillämpad programmering* tas bort ur programfördjupningen. Skolverket bedömer att nivå 1 i ämnet *tillämpad programmering* är relevant och kan utgöra en bra grund för de elever som vill förkovra sig inom programmering, speciellt de elever som också väljer att läsa det nya ämnet *fordon – elektronik och mjukvara* som Skolverket tagit fram och som föreslås finnas i programmets programfördjupning.

Se bilaga 14.

Frisör- och stylistprogrammet

Riksdagen har i maj 2023 beslutat att hantverksprogrammet ska upphöra som nationellt program i gymnasieskolan och att frisör- och stylistprogrammet ska införas som nytt nationellt program inom samma skolform.⁸⁷ Ändringarna i skollagen trädde i kraft den 15 juli 2023 och ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025, dvs. i samband med införandet av ämnesbetyg. Skolverket remitterade förslag till nya ämnesplaner och programstruktur för det nya programmet tidigare i år och föreslår i denna remiss vissa justeringar av de tidigare remitterade förslagen.

Förslag till ändringar avseende ämnet hår- och makeupstylist

Utifrån synpunkter som kommit in från flera remissinstanser, både företrädare för branschen och för lärare, föreslår Skolverket att det tidigare remitterade ämnet *hår- och makeupstylist* byter namn till *hår och makeup – fortsättning*. Ämnet föreslås behålla omfattningen på 700 poäng och samma antal nivåer (fyra nivåer). Nivå 1–3 föreslås fortsättningsvis omfatta 200 poäng vardera och nivå 4 100 poäng. Skolverket föreslår även att ämnet *hårstylist och makeupartist* byter namn till *hår och makeup – fördjupning*, även detta till följd av inkomna remissynpunkter från företrädare för branschen och lärare. Även detta ämne föreslås behålla sina tre nivåer med en omfattning om 100 poäng vardera.

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hantverk* och med bakgrund inom hår- och makeupstyling kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i de nya ämnena *hår och makeup – fortsättning* och *hår och makeup – fördjupning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Förslag till ändringar i programstrukturen för frisör- och stylistprogrammet

Skolverket föreslår att nivå 1 i ämnet *programmering* utgår ur programfördjupningen på programmet jämfört med det förslag som myndigheten tidigare har remitterat. Skolverket bedömer att ämnet inte är motiverat för programmets yrkesområde och därtill finns ämnet *tillämpad programmering* i programfördjupningen vilket tillgodoser programmets behov.

För att det ska vara möjligt att inom programmet läsa nivå 2 i alla gymnasiegemensamma ämnen föreslår Skolverket vidare att nivå 2 (100 poäng) i ämnet *idrott och hälsa* och nivå 2 (50 poäng) i ämnet *religionskunskap* läggs till bland de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet. Vidare föreslår Skolverket att ämnet *normer*,

⁸⁷ Prop. 2022/23:94 och lagen (2023:354) om ändring i skollagen.

jämställdhet och intersektionalitet, nivå 1a1 och 1a2 om vardera 50 poäng läggs till i programfördjupningen på programmet.

Se bilaga 15.

Försäljnings- och serviceprogrammet

I Skolverkets redovisning av regeringsuppdraget⁸⁸ om förberedelser för ämnesbetyg redovisade myndigheten förslag avseende försäljnings- och serviceprogrammet som innebar att det skulle vara obligatoriskt för eleverna på programmet att läsa nivå 2 i ämnena *engelska* och *svenska* eller *svenska som andraspråk*. Regeringen har inte gått vidare med dessa förslag varför myndigheten har behövt göra vissa justeringar av programstrukturen för programmet jämfört med tidigare remitterat förslag. I stället för att ingå i det gymnasiegemensamma utrymmet föreslår Skolverket att nivå 2 om vardera 100 poäng i ämnena *engelska* och *svenska* eller *svenska som andraspråk* ska ingå i de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet.

Utifrån de synpunkter som kommit in från remissinstanserna avseende det tidigare remitterade förslaget föreslår Skolverket vidare att nivå 1 (100 poäng) i ämnet *artificiell intelligens* läggs till i programfördjupningen.

Skolverket föreslår även att nivå 1 i ämnet *programmering* utgår ur programfördjupningen på programmet jämfört med det förslag som myndigheten tidigare har remitterat, eftersom nivå 1 i ämnet *tillämpad programmering* redan finns i programfördjupningen.

Se bilaga 16.

Hotell- och turismprogrammet

I Skolverkets redovisning av regeringsuppdraget⁸⁹ om förberedelser för ämnesbetyg redovisade myndigheten förslag avseende försäljnings- och serviceprogrammet som innebar att det skulle vara obligatoriskt för eleverna på programmet att läsa nivå 2 i ämnena *svenska* eller *svenska som andraspråk*. Regeringen har inte gått vidare med dessa förslag varför Skolverket har behövt göra vissa justeringar av programstrukturen för programmet jämfört med tidigare remitterat förslag. I stället för att ingå i det gymnasiegemensamma utrymmet föreslår Skolverket att nivå 2 om vardera 100 poäng i ämnena *svenska* eller *svenska som andraspråk* ska ingå i de ämnen och nivåer som får erbjudas som programfördjupning på programmet.

Utifrån de synpunkter som kommit in från remissinstanserna avseende det tidigare remitterade förslaget föreslår Skolverket även att nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng i ämnet *servering* läggs in i programfördjupningen. Skolverket har vidare valt att ta bort ämnet *entreprenörskap och företagande* från programfördjupningen jämfört med det tidigare remitterade förslaget utifrån synpunkter från remissinstanserna.

Skolverket föreslår vidare att nivå 1 i ämnet *programmering* utgår ur programfördjupningen på programmet jämfört med det förslag som myndigheten tidigare har remitterat, eftersom nivå 1 i ämnet *tillämpad programmering* redan finns i programfördjupningen.

Skolverket föreslår att nivå 1 (100 poäng) i ämnet *artificiell intelligens* och nivå 1b (100 poäng) i ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, 1b (100 poäng) läggs till i programfördjupningen på hotell- och turismprogrammet. Dessa ämnen bedöms svara väl mot innehållet i examensmålen för programmet.

Se bilaga 17.

⁸⁸ Regeringsredovisning om införande av ämnesbetyg, Skolverkets diarienummer 2020:1822.

⁸⁹ Regeringsredovisning om införande av ämnesbetyg, Skolverkets diarienummer 2020:1822.

Industri tekniska programmet

Förslag till ämnesplaner som omarbetats efter tidigare remiss

Svetsmetod MIG/MAG

Skolverket föreslår efter remissynpunkter att ämnet *svetsmetod MIG/MAG* får tre nivåer om 200 poäng i stället för sex nivåer om 100 poäng enligt det tidigare förslaget. Det totala poängantalet ändras inte utan kvarstår på 600 poäng. Även mindre justeringar av ämnesplanens innehåll föreslås.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsmetod MIG/MAG*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Svetsmetod MMA

Skolverket föreslår efter remissynpunkter att ämnet *svetsmetod MMA* får tre nivåer om vardera 200 poäng i stället för sex nivåer om 100 poäng enligt det tidigare förslaget. Det totala poängantalet ändras inte utan kvarstår på 600 poäng. Även mindre justeringar av ämnesplanens innehåll föreslås.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsmetod MMA*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Svetsmetod TIG

Skolverket föreslår efter remissynpunkter att ämnet *svetsmetod TIG* får tre nivåer om vardera 200 poäng i stället för sex nivåer om 100 poäng enligt det tidigare förslaget. Det totala poängantalet ändras inte utan kvarstår på 600 poäng. Även mindre justeringar av ämnesplanens innehåll föreslås.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *sammanfogningsteknik* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *svetsmetod TIG*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Förslag till ändringar i programstrukturen för industri tekniska programmet

Skolverket föreslår att antalet inriktningssammansatta ämnen även i fortsättningen blir 400 poäng i stället för det tidigare remitterade förslaget om 600 poäng. *Svetssteknik* utökas i omfattning på inriktningen svetssteknik som föreslås innehålla både *nivå 1 och 2*. Ämnen för specifika svetsmetoder, *MIG/MAG*, *MMA* och *TIG*, flyttas helt till de olika yrkesutgångarna och Skolverket föreslår därför att följande ämnen och nivåer också erbjuds inom programfördjupningen på programmet: ämnet *svetsmetod MIG/MAG*, nivå 1,2 och 3

om vardera 200 poäng, ämnet *svetsmetod MMA*, nivå 1,2 och 3 om vardera 200 poäng, ämnet *svetsmetod TIG*, nivå 1,2 och 3 om vardera 200 poäng.

Skolverket föreslår att det tidigare remitterade förslaget att lägga *tillverkningsunderlag* och *materialteknik* i inriktningen svetsteknik kvarstår samt att *produktutveckling* utgår som inriktningsgemensamt. Genom förslaget får alla elever på inriktningen kunskaper om material och att tolka svetsunderlag samt en stabil och bred grund i svetsteknik. Inom yrkesutgångarna ges möjlighet till fördjupning i olika svetsmetoder.

Skolverket föreslår vidare att följande ämnen och nivåer läggs till i programfördjupningen på programmet: ämnet *grafisk produktion*, nivå 3 (100 poäng), ämnet *informationsteknik i automatiserade system*, nivå 1 (100 poäng), ämnet *livsmedelshygien*, nivå 1 (100 poäng), ämnet *normer, jämförbarhet och intersektionalitet*, nivå 1a1 och nivå 1a2 om vardera 50 poäng, ämnet *materialteknik*, nivå 1 (100 poäng). Dessa ämnen bedöms svara väl mot innehållet i examensmålen för programmet.

Se bilaga 18.

Naturbruksprogrammet

Förslag till nya ämnesplaner

Guidning i naturbruksmiljöer

Skolverket föreslår ett nytt ämne *guidning i naturbruksmiljöer*, nivå 1 (100 poäng). *Guidning i naturbruksmiljöer* är i dag en kurs inom ämnet *naturguidning* men blir i och med detta förslag ett eget ämne.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

En lärare som är behörig att undervisa i ämnet *naturguidning* kommer att kunna bli behörig att undervisa i ämnet *guidning i naturbruksmiljöer*. Den enskilde läraren behöver inte lämna in en ansökan. Skolverket kommer att kontakta berörda lärare och lämna mer information.

Marklära

Skolverket föreslår ett nytt ämne *marklära*, nivå 1 (100 poäng). Ämnet har tillkommit för att möjliggöra för studerande inom trädgårdsanläggning på komvux att få relevanta kunskaper kring vissa delar av marklära utan att läsa hela ämnet *trädgårdsodling*. Delar ur ämnet *trädgårdsodling* återfinns i det nya förslaget till ämnet *marklära*. Då detta inte berör elever i gymnasieskolan kommer ämnet inte att finnas i programstrukturen för naturbruksprogrammet.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i något av de nuvarande ämnena *trädgårdsodling* eller *växtodling* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *trädgårdsodling* eller *växtodling*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Pälsvård och hundfrisering

Skolverket föreslår ett nytt ämne *pälsvård och hundfrisering* som ska bestå av två nivåer om 100 poäng vardera. Ämnet är nytt och är framtaget utifrån synpunkter på den remitterade programstrukturen och avsaknaden av dessa yrkeskunskaper i tidigare remitterade ämnen.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *pälsvård och hundfrisering* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *pälsvård och hundfrisering* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Förslag till ämnesplaner som omarbetats efter tidigare remiss

Skogsmaskiner

Skolverket remitterar om ämnet *skogsmaskiner* då ett stort antal remissinstanser påpekat att progressionen så som den var utformad i förslaget som remitterades tidigare inte fungerade i praktiken. Nuvarande ämne *skogsmaskiner* har delats i två nya ämnen *skogsmaskiner* och *terrängtransporter*. Skolverket har nu arbetat om förslaget som nu bedöms harmoniera bättre med behovet att kunna utbilda mot avgränsade maskinslag. Ämnet består fortsatt av tre nivåer: nivå 1 (100 poäng), nivå 2 (100 poäng) och nivå 3 (200 poäng).

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *skogsmaskiner* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *skogsmaskiner* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

Ridning

Skolverket föreslår att ämnet *ridning* remitterar om. Ämnet *ridning* föreslås bestå av fyra nivåer om 100 poäng vardera. Idag finns en särskild variant inom naturbruksprogrammet som ges hos en utbildningsanordnare och som i dag innehåller kursen *ridning för ridlärare* inom ämnet *ridning och körning*. Innehållet från dagens kurs *ridning för ridlärare* föreslås utgöra nivå 4 i det nya ämnet *ridning*. Detta innebär att det nya ämnet *ridning* föreslås få ytterligare en nivå än vad det tidigare förslaget innebar. Denna fjärde nivå erbjuds endast hos utbildningsanordnare som har tillstånd att bedriva utbildning som en särskild variant inom naturbruksprogrammet.

Ämnet föreslås att vara ett yrkesämne och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Lärare som är behöriga att undervisa i det nuvarande ämnet *ridning och körning* kommer att kunna bli behöriga att undervisa i det nya ämnet *ridning*. Läraren behöver inte göra någon ansökan. Dessa lärare kommer få information i god tid inför att det nya ämnet börjar tillämpas.

Förslag till ändringar i programstrukturen för naturbruksprogrammet

Skolverket föreslår att nivå 1(100 poäng) i ämnet *guidning i naturbruksmiljöer* och nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng i ämnet *pälsvård och hundfrisering* läggs till i programfördjupningen för naturbruksprogrammet.

Skolverket föreslår vidare att ämnena *artificiell intelligens*, nivå 1 (100 poäng), *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng) samt *politik och hållbar utveckling*, nivå 1 (100 poäng) läggs till i programfördjupningen. Dessa ämnen bedöms svara väl mot innehållet i examensmålen för programmet.

Se bilaga 19.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Skolverket förslår, efter remissynpunkter från branschorganisationer och skolor, att utöka följande ämnen med 100 eller 200 poäng; *bageri* (100 poäng), *charkuteri* (200 poäng), *konditori* (100 poäng), *matlagning* (100 poäng), *servering* (100 poäng) och *styckning* (200 poäng).

Skolverket föreslår att ämnet *artificiell intelligens*, nivå 1 (100 poäng) och ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng) läggs till i programfördjupningen på restaurang- och livsmedelsprogrammet. Dessa ämnen bedöms svara väl mot innehållet i examensmålen för programmet.

Se bilaga 20.

VVS- och fastighetsprogrammet

Skolverket föreslår vissa förändringar av programstrukturen för VVS- och fastighetsprogrammet jämfört med det förslag som remitterades tidigare i år. Skolverket föreslår att nivåerna 1 och 2 om vardera 100 poäng i ämnet *ventilationstillverkning* läggs till utifrån remissynpunkter. Därtill förslås att en nivå av *företagsekonomi* på 100 poäng stryks. Bedömningen är att dagens omfattning av ämnet är tillräckligt och att utrymme bör ges till ämnet *försäljning och kundservice* som läggs till med två nivåer, om vardera 100 poäng. Vidare föreslår Skolverket att det nya ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* läggs till i programfördjupningen med två nivåer om vardera 50 poäng. Ytterligare en föreslagen justering är att ämnet *programmering* 100 poäng stryks, utifrån bedömningen att ämnet *tillämpad programmering*, med en nivå om 100 poäng, är bättre avpassat programmet och tillräckligt i omfattning. Skolverket föreslår slutligen att ämnet *ställningsbyggnad* läggs till med en nivå om 100 poäng.

Se bilaga 21.

Vård- och omsorgsprogrammet

Förslag till ämnesplaner som omarbetats efter tidigare remiss

Skolverket föreslår vissa justeringar i ämnena *hälso- och sjukvård* och *omvårdnad* med anledning av inkomna synpunkter på myndighetens tidigare remitterade förslag till ämnesplaner för dessa ämnen. Justeringarna som föreslås innebär att avsnittet om sjukdomar och deras behandling flyttar från ämnet *omvårdnad* till ämnet *hälso- och sjukvård*. Anledningen till förflyttningen handlar delvis om att ta bort överlappningar mellan dessa två ämnen, men också att renodla ämnesinnehållet tydligare mot respektive ämne. Remissinstanserna har även framfört att det tidigare remitterade förslaget innehöll onödigt mycket stoffträngsel i ämnet *omvårdnad* och något mindre i ämnet *hälso- och sjukvård*. I och med att ämnesinnehållet sjukdomar och deras behandling föreslås flytta har det frigjorts mer utrymme för omvårdnadsperspektiv i ämnesplanen för ämnet *omvårdnad*. I övrigt föreslås vissa mindre språkliga korrigeringar.

Det omarbetade förslaget medför mindre justeringar i kriterierna för respektive ämne avseende de yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ämnet. Trots justeringarna gör Skolverket bedömningen att ämnena *hälso- och sjukvård* och *omvårdnad* kommer behålla samma ämnesnamn.

Ämnena föreslås att vara yrkesämnena och förslag till vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa ämnet finns i bilaga 34.

Hälso- och sjukvård

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *hälso- och sjukvård* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *hälso- och sjukvård*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Omvårdnad

Lärare som är behöriga att undervisa i nuvarande ämne *omvårdnad* kommer fortsatt att vara behöriga att undervisa i det nya ämnet *omvårdnad*. Läraren behöver inte göra någon ansökan.

Förslag till ändringar i programstrukturen för vård- och omsorgsprogrammet

Skolverket föreslår att ämnena *svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare*, nivå 1 (100 poäng) och *svenskt teckenspråk för hörande – grund*, nivå 1 (100 poäng) läggs till i programfördjupningen på programmet.

Se bilaga 22.

1.8 Förslag som rör de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan

Bestämmelser om omfattningen för de gymnasiegemensamma ämnena i anpassade gymnasieskolan finns i bilaga 4 till skollagen och för de programgemensamma ämnena i bilaga 2 till gymnasieförordningen.

Skolverkets programstrukturer för respektive nationellt program utgörs för den kursutformade anpassade gymnasieskolan av de föreskrifter som reglerar vilka kurser som ingår i programmet och vilka kurser som får erbjudas som programfördjupning.⁹⁰ Skolverket har föreslagit nya programstrukturer för samtliga nationella program för den ämnesutformade anpassade gymnasieskolan. Skolverkets förslag till nya programstrukturer utgår från vilka ämnen och nivåer i dessa ämnen som ska ingå på programmet i en ämnesutformad anpassad gymnasieskola. Förslagen remitterades under våren 2023, och de delar av programstrukturerna som beslutas av riksdagen och regeringen redovisades till Regeringskansliet i september 2022. Riksdagen har därefter beslutat att två nationella program i anpassade gymnasieskolan ska byta namn. Programmet för administration, handel och varuhantering byter namn till programmet för handel och service, och programmet för fastighet, anläggning och byggnation byter namn till programmet för fastighet och byggnation. Lagändringarna trädde i kraft den 15 juli 2023 och ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025⁹¹, dvs. samtidigt som ett införande av ämnesbetyg.

De förslag till programstrukturer som Skolverket tidigare har remitterat bereds för närvarande på myndigheten.

I denna remiss föreslår Skolverket vissa förändringar av de förslag till programstrukturer som redan har remitterats. Förslagen utgår från de förslag som myndigheten remitterade under våren 2023, men bygger även på de förslag som Skolverket tidigare har redovisat till regeringen inom ramen för det aktuella regeringsuppdraget, bland annat vad gäller programgemensamma ämnen.

⁹⁰ Skolverkets nuvarande bemyndiganden finns i 4 kap. 1 a och 5 §§ gymnasieförordningen.

⁹¹ Prop. 2022/23:94.

1.8.1 Förslag till nytt ämne som kan finnas på flera program

Normer, jämställdhet och intersektionalitet

Skolverket föreslår att ett nytt ämne, *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, införs. Ämnet innehåller en nivå och omfattar 100 poäng. Ämnet är tänkt att kunna läsas inom ramen för programfördjupningen eller det individuella valet.

Skolverket föreslår att ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* ska klassificeras som s.k. vissa ämnen eftersom myndigheten bedömer att olika kompetenser kan vara relevant för behörighet i ämnet, se förslag till vilka i bilaga 33.

Skolverket bedömer att behörighet att undervisa i ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* inte kan ges utifrån något nuvarande ämne. Lärare som vill bli behöriga att undervisa i ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet* kommer därför att behöva ansöka om behörighet att undervisa i ämnet.

1.8.2 Förslag till ändringar i programstrukturerna för de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan

Programmet för estetisk verksamhet

För att stärka elevernas möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande (apl) föreslår Skolverket att ett antal yrkesämnen läggs till i programfördjupningen på programmet. Skolverket föreslår därför att följande ämnen läggs inom programfördjupningen: *bageri och konditori*, nivå 1 (100 poäng), *fritid och friskvård*, nivå 1 (100 poäng), *handel*, nivå 1 (100 poäng), *hotell*, nivå 1 (100 poäng), *hälsa*, nivå 1 (100 poäng), *mat och butik*, nivå 1 (100 poäng), *återvinning och återbruk* nivå 1 (100 poäng). Skolverket föreslår också att nivå 2 i ämnet *engelska* läggs till i programfördjupningen för utökade möjligheter att läsa språk samt att ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng), läggs till i programfördjupningen på programmet.

Se bilaga 23.

Programmet för fastighet och byggnation

Skolverket föreslår att ämnet *återvinning, återanvändning och återbruk* byter namn till *återvinning och återanvändning*. Skolverket föreslår att ämnet *digital kompetens*, nivå 1 (100 poäng) läggs till i programfördjupningen på programmet. De föreslagna förändringarna är föranledda av inkomna remissynpunkter på Skolverkets tidigare remitterade förslag. Skolverket föreslår vidare att tidigare föreslagna ämnen *lager och gods – byggnaror* och *lager och gods – handelsträdgård* ersätts av ämnena *logistik*, med en nivå om 100 poäng, och *godshantering, lager och terminal*, med en nivå om 100 poäng. Anledning till bytet är att de tidigare ämnena har en konstruktion där de bygger på andra ämnen på ett sätt som inte är optimalt för programmet.

Skolverket föreslår att ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1b (100 poäng), läggs till i programfördjupningen på programmet. Ämnet bedöms svara väl mot innehållet i programmålen för programmet.

Programnamnet justeras i enlighet med beslutade ändringar i skollagen.

Se bilaga 24.

Programmet för fordonsvård och godshantering

Skolverket föreslår inga förändringar i programstrukturen.

Se bilaga 25.

Programmet för handel och service

Skolverket föreslår att *moderna språk*, nivå 1 (100 poäng), läggs till i programfördjupningen på programmet. Med möjlighet att studera moderna språk kan dessa kunskaper i ytterligare ett språk förstärka målgruppens möjligheter till etablering på arbetsmarknaden. Ämnet bedöms svara väl mot innehållet i examensmålen för programmet.

Programnamnet justeras i enlighet med beslutade ändringar i skollagen.

Se bilaga 26.

Programmet för hantverk och produktion

Skolverket föreslår att följande ämnen läggs till i programfördjupningen på programmet: ämnet *hälsa*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng och ämnet *fritid och friskvård*, nivå 1 (100 poäng), i syfte att förstärka programmålets skrivningar om att främja en god hälsa, ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng), i syfte att förstärka programmålets skrivningar om demokratiska värden, ämnet *digital kompetens*, nivå 1 (100 poäng), i syfte att förstärka programmålets skrivningar om att aktivt delta i samhällslivet, ämnet *service och bemötande*, nivå 1 (100 poäng), i syfte att förstärka programmålets skrivningar om samverkan inom yrkesområdet och ämnet *återvinning och återanvändning*, nivå 1 (100 poäng), för att förstärka programmålets skrivningar om hållbar utveckling.

Se bilaga 27.

Programmet för hotell, restaurang och bageri

Skolverket föreslår att *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng), läggs till i programfördjupningen på programmet. Ämnet bedöms svara väl mot innehållet i programmålen för programmet.

Se bilaga 28.

Programmet för hälsa, vård och omsorg

Skolverket föreslår att följande ämnen läggs till i programfördjupningen: *skötsel av utemiljöer*, nivå 1 (100 poäng), samt *återvinning och återanvändning*, nivå 1 (100 poäng). Detta förslag stämmer väl överens med programmålet för programmet och ger eleverna möjlighet att fördjupa sig inom områden som är relevanta för de yrkesområden som programmet utbildar för och ger dem möjlighet att fördjupa sina kunskaper om hur verksamheter inom yrkesområdena kan främja hållbar utveckling.

Eftersom en helhetssyn på människan och alla människors lika värde är central inom utbildningen samt att utbildningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper för arbete med människor, till exempel inom fritidssektor, förskola och äldreomsorg föreslår Skolverket dessutom att ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng), läggs till i programfördjupningen.

Se bilaga 29.

Programmet för samhälle, natur och språk

För att stärka elevernas möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande (apl) föreslår Skolverket att ett antal yrkesämnen läggs till i programfördjupningen på programmet. Skolverket föreslår därför att följande ämnen och nivåer läggs inom programfördjupningen: *bageri och konditori*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *hotell*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *lokalvård*,

nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, *mat och butik*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng. Vidare föreslår Skolverket att *försäljning och kundservice*, nivå 2 (100 poäng), *servering*, nivå 1 (100 poäng), samt *återvinning och återanvändning*, nivå 1 och 2 om vardera 100 poäng, också läggs till i programfördjupningen på programmet.

Skolverket föreslår även att ämnet, *bild*, nivå 1 (100 poäng), *fritid och friskvård*, nivå 1 (100 poäng), *hälsa*, nivå 1 (100 poäng), och ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng), läggs till i programfördjupningen på programmet. Skolverket föreslår att dessa ämnen läggs till utifrån elevernas möjlighet till personlig utveckling.

Nivå 2 (100 poäng) i ämnet *administration* föreslås tas bort utifrån inkomna remissynpunkter.

Se bilaga 30.

Programmet för skog, mark och djur

Utifrån synpunkter framförda i samband med att Skolverket tidigare remitterade förslag på programfördjupning föreslår Skolverket att ämnet *hälsa*, nivå 1 (100 poäng), läggs till i programfördjupningen på programmet.

Vidare har identifierats att ämnet *normer, jämställdhet och intersektionalitet*, nivå 1 (100 poäng), och ämnet *återvinning och återanvändning*, nivå 1 (100 poäng), svarar mycket väl mot programmålen och skulle möjliggöra en breddning för eleven. Därför föreslås även dessa att läggas till i programfördjupningen på programmet.

Se bilaga 31.

1.9 Förslag till föreskrifter som rör behörighet för lärare

Ämnesbetygsreformen innebär att befintliga legitimationer kommer att behöva uppdateras för många lärare. Behörighetsreglerna ser olika ut beroende på om det är ett ämne som klassificeras som ett yrkesämne, ett ämne som anges i kapitel 4 i förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare eller om det handlar om ett s.k. vissa ämne. Skolverkets förslag och hur de påverkar lärares legitimationer och behörighet i olika ämnen beskrivs ovan under respektive ämne.

1.9.1 Ämnen enligt 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare

I kapitel 4 förordningen om utbildning till lärare och förskollärare anges vilka ämnen som kan ingå i en ämneslärarexamen. Av nämnda kapitel framgår att en ämneslärarexamen kan omfatta följande undervisningsämnen: *bild, biologi, dans, engelska, filosofi, fysik, företagsekonomi, geografi, grekiska, historia, idrott och hälsa, juridik, kemi, latin, matematik, moderna språk, modersmål, musik, naturkunskap, psykologi, religionskunskap, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, teater, teckenspråk och teknik*. Det är också möjligt att få en ämneslärarexamen utfärdad i andra ämnen, exempelvis *sociologi* och *programmering*, om läraren läser en kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen.⁹² Den lärare som sedermera ansöker om behörighet att undervisa i andra ämnen än yrkesämnena i gymnasieskolan

⁹² Förordningen (2011:686) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen, förordningen (2016:705) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå, förordningen (2016:705) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå, förordningen (2021:1336) om försöksverksamhet med kompletterande pedagogisk utbildning som leder till grundlärarexamen eller ämneslärarexamen.

utifrån en ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan blir behörig i de undervisningsämnena som ingår i examen.⁹³

Som framgår ovan anser Skolverket att flera av de föreslagna nya ämnena varken bör vara ett yrkesämne eller ett s.k. vissa ämne. Skolverket bedömer i stället att den utbildning som i dag ger behörighet i flera av de undervisningsämnena som anges i 4 kap. 4 och 5 §§ förordningen om utbildning till lärare och förskollärare ska kunna ge behörighet i dessa nya ämnen. Det gäller följande nya ämnen: *tillämpad teknik, religionskunskap – fördjupning, musikteori, musikteori – komposition, modersmål, kinesiska – nybörjare, kinesiska – grund, moderna språk – nybörjare* och *moderna språk – grund*. Skolverket bedömer dock att berörda förordningar⁹⁴ behöver ses över för att det ska vara möjligt och avser därför att lyfta förslagen till utbildningsdepartementet.

1.9.2 Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan

Vad som krävs för att vara behörig att undervisa i gymnasieskolan i andra ämnen än yrkesämnena framgår av 2 kap. 21 och 22 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. En lärare kan utifrån en ämneslärarexamen bli behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens examen. En lärare med en annan behörighetsgivande examen kan även bli behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan (som inte är yrkesämne) om denne har fullgjort kompletterande studier om 90 högskolepoäng i ämnet eller om 120 högskolepoäng för ämnena svenska, samhällskunskap och musik. En lärare som genom sin examen eller kompletterande studier uppfyller kraven för att vara behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i gymnasieskolan (som inte är yrkesämnena) kan även få behörighet att undervisa i ett eller flera andra ämnen för vilka lärarens kompetens är relevant (s.k. vissa ämnen). Skolverket får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett sådant ämne. Ett sådant s.k. vissa ämne får inte vara ett ämne som anges i 4 kap. förordningen om utbildning till lärare och förskollärare.⁹⁵

Skolverket har meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:159) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan. I bilagan till föreskrifterna anges vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett ämne enligt 2 kap. 22 § förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Relevant kompetens i ett s.k. vissa ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

Vad som krävs för att vara behörig att undervisa i anpassade gymnasieskolan i andra ämnen än yrkesämnena framgår bland annat av 2 kap. 27 § förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. En lärare som uppfyller kraven för att vara behörig att undervisa i ett eller flera ämnen i anpassade gymnasieskolan (som inte är yrkesämnena) kan även få behörighet att undervisa i ett eller flera andra ämnen, eller ämnesområden, för vilka lärarens kompetens är relevant (s.k. vissa ämnen).

Skolverket får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett sådant ämne eller ämnesområde. Ett sådant s.k. vissa ämne får inte motsvaras av ett ämne eller ämnesområde i anpassade grundskolan.⁹⁶ Skolverket har

⁹³ 2 kap. 21 och 22 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁹⁴ Skolverket har identifierat att i vart fall följande förordningar behöver ses över: förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁹⁵ 2 kap. 22 och 23 §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

⁹⁶ 2 kap. 27 och 27 a §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:102) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasiesärskolan. I bilagan till föreskrifterna anges om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för ett ämne enligt 2 kap. 27 § andra stycket förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Relevant kompetens i ett s.k. vissa ämne består av för ämnet relevanta högskolestudier eller likvärdiga kunskaper och kompetenser.

Eftersom Skolverket i samband med ett införande av ämnesbetyg har föreslagit nya och förändrade ämnen har myndigheten behövt se över dessa föreskrifter. Skolverket har tagit fram förslag till nya föreskrifter som innehåller bestämmelser om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i de s.k. vissa ämnen som myndigheten föreslagit. Myndigheten remitterade dessa föreskrifter under våren 2023. Utifrån de förslag på nya och omremitterade ämnen som presenteras i denna konsekvensutredning föreslår myndigheten vissa förändringar i förhållande till det tidigare remitterade förslaget.

Skolverkets förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan respektive i anpassade gymnasieskolan innehåller de krav som ställs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vart och ett av de föreslagna ämnen som föreslås vara s.k. vissa ämnen och som omfattas av denna remiss. De nya eller reviderade kraven i de olika ämnena redovisas i bilaga 32 och 33. De förslag som omfattas av denna remiss är markerade med kursiv stil i respektive förslag till föreskrifter.

1.9.3 Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

En lärare är endast behörig att undervisa i det eller de yrkesämnena i gymnasieskolan för vilka lärarens yrkeskunskaper är relevanta. Motsvarande gäller i sak även för anpassade gymnasieskolan. Skolverket får meddela föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att de ska vara relevanta för ett yrkesämne.⁹⁷ Skolverket har meddelat sådana föreskrifter genom Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne. I bilaga 1 till föreskrifterna anges vad som krävs för att en lärares yrkeskunskaper ska vara relevanta för respektive yrkesämne i gymnasieskolan. Relevanta yrkeskunskaper för ett yrkesämne i anpassade gymnasieskolan är de som regleras i bilaga 1 för motsvarande ämne i gymnasieskolan. Vilka yrkesämnena i anpassade gymnasieskolan som motsvarar yrkesämnena i gymnasieskolan framgår av bilaga 2 till föreskrifterna.

Eftersom Skolverket i samband med ett införande av ämnesbetyg har föreslagit nya och förändrade ämnen har myndigheten behövt se över dessa föreskrifter. Skolverket har tagit fram förslag till nya föreskrifter som innehåller bestämmelser om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i de yrkesämnena som myndigheten föreslagit. Myndigheten remitterade dessa föreskrifter under våren 2023. Utifrån de förslag på nya och omremitterade ämnen som presenteras i denna konsekvensutredning föreslår myndigheten vissa förändringar i förhållande till det tidigare remitterade förslaget.

Skolverkets förslag till föreskrifter innehåller de yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i de yrkesämnena som anges i denna konsekvensutredning. Ändringarna innebär således förslag till så kallade kunskapskriterier för var och ett av de föreslagna ämnena.

De nya eller reviderade kraven i de olika ämnena redovisas i bilaga 34. De förslag som omfattas av denna remiss är markerade med kursiv stil i förslaget till föreskrifter.

⁹⁷ 2 kap. 25 och 26 §§ förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen har den som genom yrkeserfarenhet har tillägnat sig kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper. Universitets- och högskolerådet (UHR) får meddela närmare föreskrifter om vad som är kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper.⁹⁸ Eftersom Skolverket föreslår nya och förändrade ämnen innebär det att UHR behöver ändra i sina motsvarande föreskrifter – Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen. Myndigheterna skickar ut respektive föreskrifter på remiss var för sig.⁹⁹

Skolverket och UHR har enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade

- Myndigheterna ska samarbeta för att se till att föreskrifterna blir likalydande.
- För att definiera vad som är relevant kunskap använder sig myndigheterna av Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF, nivå 5. När myndigheterna har tagit fram kunskapskriterier har de utgått från principen att den som undervisar i ämnet ska ha kunskaper som ligger minst en nivå över de kunskaper en elev får i gymnasieskolan. Gymnasieutbildning är inplacerat på nivå 4 i SeQF. Det innebär att den som vill undervisa i yrkesämnen i gymnasieskolan ska ha yrkeskunskaper motsvarande minst nivå 5 i SeQF.
- Med relevanta yrkeskunskaper avser myndigheterna, utifrån SeQF 5, innehåll (vad man ska kunna), nivå (hur väl man ska kunna det) och aktualitet (att kunskapen är giltig i nutid).
- De relevanta yrkeskunskaperna uttrycks i form av kunskapskriterier. Kunskapskriterierna ska beskriva vilka yrkeskunskaper som, tillsammans med yrkeslärarutbildningen eller annan lärarutbildning, ska krävas för att få behörighet att undervisa i ämnet.
- Ämnesplanerna ligger till grund för kunskapskriterierna, eftersom det är ämnesplanerna som styr vad läraren ska undervisa i.
- Kunskapskriterierna anger enbart krav på specifika yrkeskunskaper med relevans för respektive ämne.
- Yrkeskunskaperna ska vara erfarenhetsbaserade och teoretiska. Det innebär att sökande behöver ha fått erfarenhetsbaserade kunskaper genom yrkesarbete. Den teoretiska kunskapen kan sökanden ha fått på en arbetsplats. Det finns alltså inget krav formell utbildning i den teoretiska kunskapen.
- Ett ämne bör inte vara bredare än att en lärare kan undervisa i hela ämnet.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket bedömer att de generella ändringar som görs för att förbereda gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux för ett införande av ämnesbetyg är nödvändiga utifrån de ändringar som införts i skollagen om ämnesbetyg.

Parallellt med anpassningen till ämnesbetyg föreslår Skolverket även olika nödvändiga följdändringar av gymnasieprogram och ämnen för att de ska vara aktuella utifrån teknik-

⁹⁸ 4 § förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

⁹⁹ UHR:s remiss med diarienummer 4.1.2-00166-2023.

och samhällsutveckling. I de fall det finns program- eller ämnesspecifika alternativa lösningar presenteras dessa under respektive program eller ämne.

Om de ändringar som Skolverket föreslår inte kommer till stånd skulle det innebära att ämnesbetygsreformen inte kan realiseras fullt ut eftersom det är nödvändigt att ämnesplanerna för de ämnen som ges inom såväl gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassade utbildning på gymnasial nivå utformas i enlighet med hur bestämmelserna i skollagen är utformade. En annan följd av att den föreslagna regleringen inte kommer till stånd är att de vinster som förväntas av ämnesbetygsreformen uteblir. Förslagen innebär att möjligheten ökar till längre och mer sammanhållna ämnen som ger eleverna mer tid för lärande innan ett slutligt betyg sätts i ett ämne. Sammanhållna ämnen som bygger på progression syftar till att minska fragmentiseringen och kan bidra till att minska stressen och öka elevers motivation till lärande och att slutföra studierna.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslagen berör samtliga elever som påbörjar en utbildning på gymnasial nivå i gymnasieskolan, inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år, i anpassade gymnasieskolan eller inom komvux efter den 30 juni 2025. Enligt övergångsbestämmelserna till skollagen ska äldre bestämmelser fortsatt gälla för utbildning i gymnasieskolan respektive i anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. Detsamma gäller för komvux på gymnasial nivå i fråga om kurser eller en sammanhållen yrkesutbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Efter den 30 juni 2030 ska utbildningen dock fullföljas enligt de nya bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.¹⁰⁰

Förslagen kommer att påverka skolhuvudmän¹⁰¹ som bedriver eller avser att bedriva utbildning inom gymnasieskolan, inom vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och inom anpassade gymnasieskolan då de behöver tillämpa och implementera de nya ämnena och de ändrade programstrukturerna. Förslagen om nya ämnesplaner berör även huvudmän och utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen som bedriver eller avser att bedriva utbildning på gymnasial nivå.

Förslagen kommer även att påverka lärare i olika omfattning (se tidigare avsnitt under beskrivningen av respektive ämne). Vissa justeringar av ämnen bedöms underlätta förutsättningarna att uppfylla kraven för lärarlegitimation. Under respektive ämne ovan framgår vad som krävs för att vara behörig att undervisa i ämnet.

Elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare

Skolverkets förslag berör elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare som arbetar i gymnasieskolan, inom vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år, i anpassade gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare kommer att behöva ta del av de planerade informations- och implementeringsinsatser som Skolverket kommer att genomföra, men även av lokala informations- och implementeringsinsatser. Det handlar dels om information och implementering vad gäller modellen för ämnesbetyg, dels ämnes- och programspecifika förändringar. Skolverket avser att återkomma med mer information om planerade implementeringsinsatser.

¹⁰⁰ Se SFS 2022:147, SFS 2022:1317 och SFS 2022:1319.

¹⁰¹ Skolhuvudmän är dels kommuner och i vissa fall regioner, dels enskilda huvudmän som har fått ett godkännande av Skolinspektionen enligt 2 kap. 5 § skollagen.

För rektorer handlar det även om att organisera utbildningen på skolorna utifrån de delvis ändrade programmen och de nya ämnena. Det kan även behövas viss kompetensutveckling av personal och tillgång till nya läromedel.

Studie- och yrkesvägledare behöver kunna informera elever om de reviderade ämnena och programmen och de individuella studieplanerna. För komvux påverkas de individuella studieplanerna särskilt eftersom dessa kan behöva ändras utifrån att elever kan ha både kurser och ämnen i sina individuella studieplaner.

Förslagen får konsekvenser för såväl offentliga som enskilda huvudmän och vissa andra utbildningsanordnare som tillhandahåller utbildning motsvarande komvux på gymnasial nivå.

Gymnasieskolans högskoleförberedande program

Läsåret 2022/2023 fanns det totalt 364 431 elever i gymnasieskolan varav 221 490 gick på högskoleförberedande program. Det fanns sammanlagt 1 295 skolenheter, varav 817 med kommunal huvudman, 466 med enskild huvudman och 12 regiondrivna skolenheter. En huvudman kan erbjuda samtliga nationella gymnasieprogram eller endast vissa av programmen.

Gymnasieskolans yrkesprogram

Läsåret 2022/2023 fanns 105 637 elever på gymnasieskolans yrkesprogram. Av dessa finns 72 080 elever hos offentlig huvudman och 33 557 elever hos enskilda huvudmän. En huvudman kan erbjuda samtliga nationella gymnasieprogram eller endast vissa av programmen.

Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Läsåret 22/23 fanns 459 elever inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år.

Riksrekryterande utbildningar med egna examensmål

Läsåret 22/23 fanns totalt 987 elever inom riksrekryterande utbildningar med egna examensmål fördelade på följande utbildningar.

Flygteknik	473
Marinteknik	112
Samiska näringar	0 (giltigt tillstånd saknas)
Sjöfart	339
Tågteknik	0

Utbildning med waldorfpedagogisk inriktning i gymnasieskolan

Läsåret 22/23 fanns 275 elever inom utbildning med waldorfpedagogisk inriktning på gymnasial nivå.

Modersmål i gymnasieskolan

Läsåret 22/23 läste totalt 4 489 elever i gymnasieskolan ämnet *modersmål*.

Komvux på gymnasial nivå

År 2022 fanns 229 247 elever inom komvux på gymnasial nivå vid 243 skolenheter. Statistik saknas för omfattningen av upphandlad utbildning. Utöver detta finns 3 regiondrivna huvudmän.

Anpassade gymnasieskolan

Läsåret 2022/2023 fanns 7 022 elever i anpassade gymnasieskolan vid sammanlagt 237 skolenheter, varav 196 med kommunal huvudman, 33 med enskild huvudman och 8 regiondrivna skolenheter. En huvudman kan erbjuda samtliga program i anpassade gymnasieskolan eller endast vissa av programmen.

Modersmål i anpassade gymnasieskolan

Läsåret 22/23 läste totalt 214 elever ämnet *modersmål* i anpassade gymnasieskolan.

Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Läsåret 2021/2022 fanns 1 181 elever inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå vid 132 skolenheter.

Skolverket planerar att genomföra informations- och implementeringsinsatser gentemot huvudmännen samt ta fram olika former av stödmaterial, bedömningsstöd och reviderade nationella prov.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på

Under förutsättning att Skolverket även framgent kommer att ha motsvarande föreskriftsrätt som myndigheten har i dag avseende ämnesplaner i gymnasieskolan och inom komvux på gymnasial nivå har Skolverket för avsikt att föreskriva om dessa med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) samt 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. När det gäller anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå avser myndigheten att föreskriva om ämnesplaner med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen och 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning. När det gäller programstrukturer i gymnasieskolan avser myndigheten att föreskriva med stöd av 4 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen och avseende programstrukturer i anpassade gymnasieskolan med stöd av 4 kap. 1 a och 5 §§ gymnasieförordningen.

När det gäller vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år avser Skolverket, under förutsättning att myndigheten framgent kommer att ha motsvarande föreskriftsrätt som i dag, att i fråga om poängplanen för vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år att föreskriva med stöd av 4 kap. 3 § förordningen (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning. När det gäller ämnesplaner inom vidareutbildningen avser myndigheten att föreskriva med stöd av 2 kap. 2 § samma förordning.

När det gäller föreskrifter om behörighet att undervisa i yrkesämnena i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan har Skolverket för avsikt att meddela föreskrifter med stöd av 2 kap. 26 och 29 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare, förutsatt att Skolverket fortsatt har sådan föreskriftsrätt. När det gäller föreskrifter om behörighet att undervisa i s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan har myndigheten för avsikt att meddela föreskrifter med stöd av 2 kap. 23 § förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare, och när det gäller vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan med stöd av 2 kap. 27 a § samma förordning.

5. Konsekvenser

5.1 Kostnadsmässiga konsekvenser

De kostnadsmässiga konsekvenser som ett införande av ämnesbetyg innebär redovisas i propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (prop. 2021/22:36). I propositionen konstaterar regeringen att det visserligen kan komma att behövas visst förberedande arbete inför att de förändrade bestämmelserna om sammantagen bedömning och ämnesbetyg träder i kraft, men att kompetensutveckling, ämnesdidaktiska diskussioner med mera inte är något nytt, utan en naturlig del av lärares arbete, reglerat i skollagen¹⁰², och således ryms inom ramen för huvudmannens normala

¹⁰² 2 kap. 34 § skollagen.

ansvar. Regeringen bedömer samtidigt att det, trots detta, under en övergångsperiod kan behövas särskilda riktade stödsatser med anledning av förslagen. Dessa insatser bör genomföras med hjälp av statlig finansiering.

Skolverket bedömer att myndighetens förslag kan innebära vissa kostnadsmässiga konsekvenser för huvudmännen i berörda skolformer (i form av inköp av läromedel, lärplattformar och viss anpassning av informationsmaterial). Regeringen har föreslagit¹⁰³ att kompensation för implementering av reformen ska ges med 15 miljoner kronor för 2024, 20 miljoner kronor för 2025 och 5 miljoner kronor för 2026.

Skolverket bedömer att myndigheten behöver göra implementeringsinsatser för skolhuvudmän utifrån förslagen. Sådana insatser avser att motverka ytterligare kostnader hos skolhuvudmännen för att se till att de är väl förberedda för ett system med ämnesbetyg. Kostnader för Skolverket beräknas tillkomma för föreskriftsarbete, implementeringsinsatser, information, stödmaterial, digitala system, processen för ändringar i lärares legitimation med mera.

När det gäller Skolverkets förslag har myndigheten identifierat vissa kostnadsmässiga konsekvenser, bland annat i fråga om lärarlegitimationer. Att meddela legitimationer till lärare och efter ansökan komplettera dessa är en del av Skolverkets uppdrag. Även om Skolverket eftersträvar en smidig och automatiserad hantering av lärares behörighet i legitimationerna med anledning av förslagen kan myndigheten konstatera att lärare kan komma att påverkas om ämnen ändras och detta innebär att lärarna behöver ansöka om eller komplettera sin legitimation.

Ansökan om legitimation eller komplettering av legitimation är normalt förenad med en avgift för den sökande, 1 500 kronor för ansökan om legitimation och 750 kronor för komplettering.¹⁰⁴

Skolverket delar den bedömning regeringen gör i propositionen om ämnesbetyg¹⁰⁵ att sådana kompletteringar eller ändringar bör vara avgiftsfria för enskilda lärare och att det därför kan finnas behov av att se över regelverket om avgifter i detta avseende. Av propositionen framgår en beräkning av vilka kostnader som skulle uppstå för Skolverket om lärares legitimationer behöver ändras och uppskattar kostnaden till 6 miljoner kronor fördelade på tre år. Skolverket bedömer i nuläget att kostnaden för att ändra berörda lärares legitimationer är sju miljoner kronor och att det kan utföras på ett år. Detta skiljer sig från den tidigare beräkningen på sex miljoner kronor under tre år, vilket beror på att kunskapen i dag är större om tillvägagångsätt och antalet berörda ämnen.

5.2 Konsekvenser för kommuner och regioner

I propositionen om ämnesbetyg redogjordes för konsekvenser av ämnesbetygsreformen. Här tar Skolverket upp konsekvenser som mer precist följer av Skolverkets förslag. Skolverket bedömer att förändringarna får vissa konsekvenser för kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för utbildningen. Det kommer bland annat att innebära behov av att se över bemanning i samband med eventuell kompetensutveckling för lärare samt att se över organiseringen av utbildningarna och planera för implementering.

Den kommunala självstyrelsen regleras bland annat i 14 kap. regeringsformen (RF). Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Innebörden av bestämmelsen är att en eventuell inskränkning i den kommunala självstyrelsen ska prövas mot en proportionalitetsprincip. Förslagen som omfattas av den här konsekvens-

¹⁰³ Prop. 2021/22:36.

¹⁰⁴ 4 kap. 5 § förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

¹⁰⁵ Prop. 2021/22:36.

utredningen bedöms inte innebära några utökade skyldigheter för de kommunala huvudmännen, utan bedöms ligga inom ramen för huvudmannens normala ansvar, och bedöms alltså inte innebära någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

Informations- och implementeringsinsatser och stöd kommer även att riktas till enskilda huvudmän och vissa andra enskilda utbildningsanordnare.

5.3 Konsekvenser för företag

De förslag som omfattas av denna konsekvensutredning rör såväl offentliga som enskilda huvudmän och andra enskilda utbildningsanordnare. De bedömningar som Skolverket gör i fråga om konsekvenser ovan gäller också enskilda huvudmän för fristående skolor på samma sätt som de kommunala huvudmännen.

Enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom komvux kan behöva uppdatera sina ansökningar då tillstånd i dag ges på kurs och kurskod. Skolverkets förslag på nya ämnen med nya ämnes- och nivå-koder kan medföra ett förnyat ansökningsförfarande för enskilda utbildningsanordnare inom komvux som önskar betygsrätt inom de föreslagna ämnena.

Informations- och implementeringsinsatser och stöd kommer även att riktas till enskilda huvudmän och vissa andra enskilda utbildningsanordnare. Förslagen bedöms inte få effekter av betydelse för dessa företags arbetsförutsättningar eller konkurrensförmåga.

5.4 Konsekvenser för staten

Förslagen får även konsekvenser för statliga myndigheter inom utbildningsområdet. I propositionen om ämnesbetyg¹⁰⁶ beskrivs att Universitets- och högskolerådet (UHR) påverkas i stor omfattning då myndigheten behöver justera i sina digitala system, vissa föreskrifter och även genomföra implementeringsinsatser. Vidare kan universitet och högskolors lärarutbildningar påverkas utifrån ett förändrat innehåll i Skolverkets förslag till nya ämnen. Centrala studiemedelsnämnden (CSN) kommer att behöva anpassa sitt handläggningssystem med anledning av ett införande av ämnesbetyg. Skolverket samråder med dessa myndigheter i uppdragets genomförande.

Skolinspektionen berörs även i form av att enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt inom komvux kan behöva uppdatera sina ansökningar då tillstånd i dag ges på kurs och kurskod. Skolverkets förslag på nya ämnen med nya ämnes- och nivå-koder kan medföra ett förnyat ansökningsförfarande för enskilda utbildningsanordnare inom komvux som önskar betygsrätt inom de föreslagna ämnena. När det gäller Skolinspektionens tillståndsgivning har myndigheterna kontakt för att säkerställa att de huvudmän som berörs informeras i tid och att eventuella nya tillstånd hanteras på lämpligt sätt. Även Statens institutionsstyrelse (SiS) och Kriminalvården som anordnare av utbildning motsvarande gymnasieskola respektive komvux på gymnasial nivå berörs av förslagen.

5.5 Konsekvenser för lärares legitimationer

När det gäller ändringar av lärares behörigheter i legitimationerna med anledning av förslagen bör Skolverket, enligt regeringens proposition om ämnesbetyg¹⁰⁷, eftersträva en så smidig och automatiserad hantering som möjligt. Detta eftersom sådana ändringar kommer att bero på att staten gör förändringar som den enskilde läraren inte kan påverka. I många fall kommer läraren inte att behöva lämna in en ansökan och betala en ansökningsavgift för att få sin sak prövad.

¹⁰⁶ Prop. 2021/22:36.

¹⁰⁷ Prop. 2021/22:36.

Förslagen kommer att påverka lärare i olika omfattning. Vissa justeringar av ämnen bedöms underlätta förutsättningarna för lärare att bli behöriga i ämnet. I avsnitt 1, under respektive ämne, framgår vilken eventuell åtgärd som krävs av en redan legitimerad lärare för att kunna få behörighet i ämnet. Åtgärderna och Skolverkets hantering kommer att se olika ut beroende på om läraren redan har fått legitimation eller inte samt när i tid som läraren gör en ansökan till Skolverket. Det kommer även att skilja sig åt beroende på vilken behörighet som läraren har i sin legitimation.

Skolverket har nedan, för att på ett överblickbart sätt redovisa konsekvenser för lärarbehörigheter, placerat in samtliga föreslagna ämnen i tre grupper som föranleder olika typer av åtgärder från Skolverket och från den enskilda läraren:

Det nya ämnet har samma namn som det nuvarande ämnet

I dessa fall kvarstår lärarens behörighet. Läraren behöver inte ansöka om komplettering av legitimationen för ett ämne som har kvar samma namn.

Det nya ämnet motsvarar ett nuvarande ämne men har ett annat namn

I dessa fall kommer Skolverket att besluta om behörighet i det nya ämnet. Läraren behöver inte ansöka om att komplettera sin legitimation för att få behörighet i det nya ämnet och Skolverket strävar efter att hanteringen ska vara automatiserad. Berörda lärare kommer i god tid att kontaktas av Skolverket för mer information.

Det nya ämnet saknar motsvarighet i ett nuvarande ämne

I dessa fall behöver Skolverket göra en bedömning av lärarens utbildning och/eller yrkeserfarenhet för att pröva om läraren uppfyller kraven för att bli behörig i det nya ämnet. Läraren behöver därför ansöka om att komplettera sin legitimation med behörighet i det nya ämnet. Skolverket kommer att informera om när det blir möjligt att ansöka om behörighet i de nya ämnena.

Lärare som har fått beslut om legitimation innan de nya ämnesplanerna träder i kraft

En lärare som har fått beslut om legitimation innan de nya ämnesplanerna träder i kraft och har behörighet i ett ämne som har samma ämnesnamn som ett nytt ämne, kommer fortsatt att vara behörig att undervisa i ämnet.

I det fall där en lärare har behörighet i ett nuvarande ämne som har samma ämnesinnehåll som det nya ämnet kommer Skolverket att besluta om behörighet utan att läraren behöver komma in med en ansökan. Skolverket kommer att kontakta de lärare som är behöriga att undervisa i ett eller flera nuvarande ämnen som bedöms ha en motsvarighet i ett nytt ämne. När ett nuvarande ämne har upphört kommer det även att tas bort från lärarlegitimationsregistret.

När Skolverket prövar om en redan legitimerad lärare kan bli behörig att undervisa i ett nytt ämne är kraven för behörighet centrala. Skolverket jämför kraven för behörighet för ett befintligt ämne med de kunskapskrav som krävs för ett eller flera nya ämnen. Det nya ämnet behöver därmed vara "sprunget ur" ett befintligt ämne för att Skolverket ska kunna ge behörighet i det nya ämnet utifrån dagens ämne. Exempelvis bedömer Skolverket att lärare med behörighet att undervisa i nuvarande ämne *snöfordonsteknik* kan bli behöriga att undervisa i de nya ämnena *pistmaskiner – reparations- och systemteknik*, *pistmaskinförare*, *snöskoter – reparations- och systemteknik* och *snötillverkning*. Detta då innehållet i det befintliga ämnet *snöfordonsteknik* har delats upp i flera ämnen för att passa en ämnesutformad gymnasieskola.

Skolverket har kontrollerat hur stor andel av nuvarande ämnen som har en motsvarighet i de nya ämnena och funnit att de allra flesta av nuvarande ämnen har motsvarigheter. Det innebär att de allra flesta lärare som har legitimation i dag kommer att kunna bli behöriga i nya ämnen. Men det finns ett antal av de nuvarande ämnena som kommer att upphöra och som saknar motsvarighet bland de nya ämnena. I gymnasieskolan är dessa ämnen följande:

- Fiskevård
- Informationsteknisk arkitektur och infrastruktur
- Mekatronik
- Mobila applikationer
- Nätverksteknik
- Samhällsbyggande
- Tekniska system – el
- Tekniska system – VVS

Enligt registret över lärare och förskollärare har två personer enbart behörighet att undervisa i ämnet *mekatronik*, en person har, utöver behörigheter i grundskolan, ämnet *nätverksteknik* som enda behörighet i gymnasieskolan i sin legitimation. Utifrån Skolverkets förslag är det sammantaget tre lärare som inte fortsatt kommer att vara behöriga att undervisa i gymnasieskolan efter att nuvarande ämnen har upphört. Skolverket bedömer därför att konsekvenserna för enskilda lärare som har en behörighet i ett ämne som saknar motsvarighet är små i förhållande till fördelarna med att införa de nya ämnena som föreslås.

Lärare som har en pågående ansökan när de nya ämnena träder i kraft

De lärare som har en pågående ansökan för när nya ämnen träder i kraft kommer att kunna bli behöriga att undervisa i både nuvarande ämnen och i nya föreslagna ämnen. Skolverket bedömer det som nödvändigt att under en övergångsperiod ge ämnesbehörighet i både dagens ämnen och nya ämnen, eftersom undervisningen i gymnasial utbildning kommer att omfatta både nuvarande och nya ämnen under en period. Att legitimera på detta sätt innebär att det blir tydligt vad läraren är behörig att undervisa i. När nuvarande ämnen upphör kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret.

Lärare som ännu inte har ansökt om legitimation

Lärare som har en ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen eller motsvarande äldre examen (behörighetsgivande examen) men som ännu inte har ansökt om legitimation kommer, efter en prövning, att kunna få behörighet i de föreslagna nya ämnena. Detta gäller även för lärare som har antagits till ett yrkeslärarprogram i äldre ämnen och lärare som har påbörjat ett ämneslärarprogram i äldre ämnen.

En lärare som ansöker om legitimation när nya ämnena har trätt i kraft och vars ansökan beslutas före det att nuvarande ämnena har upphört, kommer att kunna ansöka om och prövas mot behörighet både i nuvarande ämnen och i nya ämnen. De kommer alltså att kunna få sin ansökan prövad både mot nu gällande föreskrifter som rör s.k. vissa ämnen respektive yrkesämnena, och mot de nya föreslagna föreskrifterna. Vilka föreskrifter som blir aktuella att tillämpa i en ansökan styrs av vilka ämnen som läraren ansöker om att bli behörig i. När nuvarande ämnen har upphört kommer de även att tas bort från lärarlegitimationsregistret. En lärare som exempelvis har en yrkeslärarexamen i ämnet *snöfordonsteknik* kommer alltså att kunna bli behörig att undervisa i såväl det nuvarande ämnet *snöfordonsteknik*, som i motsvarande nya ämnen *pistmaskiner – reparations- och systemteknik*, *pistmaskinsförare*, *snöskoter – reparations- och systemteknik* samt *snötillverkning*.

När nuvarande föreskrifter inte längre ska tillämpas och nuvarande ämnen har upphört kommer en ansökan endast prövas mot behörigheter i nya ämnen. Om en lärare i en sådan situation ansöker med en behörighetsgivande examen omfattande nuvarande ämnen kommer Skolverket att bedöma vilka nya föreslagna ämnen som dessa lärares behörighetsgivande examen motsvarar. Lärare som exempelvis har en yrkeslärarexamen i ämnet *snöfordonsteknik* kommer då alltså inte att bli behörig att undervisa i detta ämne när det har upphört. Skolverket bedömer att läraren då i stället kommer att kunna bli behörig att undervisa i de nya motsvarande ämnena *pistmaskiner – reparations- och systemteknik*, *pistmaskinsförare*, *snöskoter – reparations- och systemteknik* samt *snötillverkning*. Skolverket samråder med Universitets- och högskolerådet (UHR) vad gäller frågor om lärarbehörigheter och lärarutbildning.

5.6 Konsekvenser för elever

Skolverket bedömer att förslagen är förenliga med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen om att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning. Samråd har skett med elevorganisationer och även i samtal med elever i samband med besök i referensskolor, där förslagen har diskuterats med elever som till övervägande del stödjer förslagen.

Skolverket bedömer att förslagen som redovisas i denna konsekvensutredning ökar möjligheten till längre och mer sammanhållna undervisning i ämnen som ger eleverna mer tid för lärande innan ett slutligt betyg sätts i ett ämne. Ämnen med progression kan komma att minska fragmentiseringen och kan bidra till att öka elevers motivation till lärande och till att slutföra utbildningen, samt sänka den stress som kursbetygen skapar. Det kan också möjliggöra att mindre tid behöver läggas på bedömning och betygssättning, vilket ger mer tid för undervisning och i och med det en bättre förberedelse för både arbetsliv och fortsatta studier.

5.7 Jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv

Skolverket föreslår också ett helt nytt ämne, *normer, jämställdhet och intersektionalitet*. Ämnet kan till sin karaktär vara ett stöd för skolor att arbeta med sexualitet, samtycke och relationer och demokrati- och diskrimineringsfrågor. Ämnet är framtaget för gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och för motsvarande skolformsdelar inom komvux (se avsnitt 1.8.1 och 1.9.1).

Jämställdhetsperspektivet har också förstärkts i vissa ämnesplaner utifrån ämnets karaktär i gymnasieskolan.

Skolverket bedömer också att förslagen om längre och mer sammanhållna ämnen samt färre detaljer i betygskriterierna kan komma att gynna elever, inklusive elever med funktionsnedsättning.

Skolverket bedömer att förslagen inte medför några negativa effekter för jämställdhetsperspektivet.

5.8 Nationella minoriteter

Då syftet med de föreslagna ändringarna är att stärka kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen och skapa förutsättningar för mer rättvisande betyg bedömer Skolverket att förslagen kommer att få positiva effekter även för de nationella minoriteterna.

I denna remiss lämnar Skolverket förslag till ämnesplaner inom samiska näringar (se avsnitt 1.2.5) vilket möjliggör fortsatt utbildning inom dessa områden.

Skolverket avser att remittera förslag till ämnesplaner i *nationella minoritetsspråk* som modersmålsämnen i början av 2024.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverket bedömer att förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Skolverket föreslår bland annat ämnesplaner inom sjöfartsutbildningen där bedömningen är att förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

7. Förslag avseende ikraftträdande- och övergångsbestämmelser och bedömning om det finns behov av speciella informationsinsatser

Särskilda hänsyn gällande tidpunkten för ikraftträdande

De ändringar i skollagen som innebär att ämnesbetyg införs i gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå trädde i kraft den 15 juli 2022. Bestämmelserna ska tillämpas på utbildning i gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå som påbörjas efter den 30 juni 2025.¹⁰⁸ Detsamma gäller anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Som skäl till tidpunkten för ikraftträdande angavs i propositionen att Skolverket behöver tid för arbetet med styrdokumentsutveckling och för att huvudmännen, rektorerna och lärarna ska ha möjlighet till kompetensutveckling samt för att planera och organisera verksamheterna så att de är anpassade för det nya systemet. Vidare angavs att elever och föräldrar behöver få information i god tid inför val till gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller komvux. När det gäller vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år ska ämnesbetyg införas samtidigt som inom övriga gymnasieskolan, och tillämpas första gången vid samma tidpunkt som övriga delar av gymnasieskolan, dvs. på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Det innebär att vissa elever i skiftet mellan de olika systemen kommer att få kursbetyg inom ramen för sitt nationella program i gymnasieskolan, men ämnesbetyg inom ramen för vidareutbildningen.¹⁰⁹

När det gäller de förslag som omfattas av denna konsekvensutredning föreslår Skolverket att dessa ska träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025 (se vidare nedan). Skälen till detta är att huvudmän ska hinna förbereda sig inför ämnesbetygens införande.

Övergångsbestämmelser finns i skollagen

Enligt övergångsbestämmelser till skollagen¹¹⁰ ska äldre bestämmelser fortsatt gälla för utbildning i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. För komvux ska äldre bestämmelser fortsatt gälla i fråga om kurser och sammanhållna yrkesutbildningar som har påbörjats före den 1 juli 2025.¹¹¹ Efter den 30 juni 2030 ska dock utbildning inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före den 1 juli 2025 fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som har

¹⁰⁸ Punkt 1 och 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2022:147) om ändring i skollagen.

¹⁰⁹ Prop. 2021/22:36 s. 107ff.

¹¹⁰ Punkt 1–4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2022:147) om ändring i skollagen.

¹¹¹ Ändringen som gäller att sammanhållna yrkesutbildningar träder i kraft den 1 juli 2025, se lagen (2022:1319) om ändring i skollagen och prop. 2021/22:159.

påbörjats *efter* den 30 juni 2025. Regeringen har ännu inte beslutat om följdändringar på förordningsnivå till följd av införandet av ämnesbetyg.

Ämnesplanerna

Skolverket föreslår att ämnesplanerna som omfattas av denna remiss ska träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. I enlighet med övergångsbestämmelserna till skollagen kommer de nuvarande ämnesplanerna fortsatt vara tillämpliga på utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025. Det innebär att de nuvarande ämnesplanerna kommer att behöva tillämpas parallellt med de nya under en viss övergångsperiod enligt vad som följer av övergångsbestämmelserna till skollagen.¹¹² Enligt övergångsbestämmelserna till skollagen framgår även att den som har påbörjat utbildning inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå eller komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå före den 1 juli 2025 senast den 30 juni 2030 får genomgå prövning inom komvux enligt bestämmelserna i 20 kap. 40 § i den äldre lydelsen. Prövning i en kurs får då göras bara hos en huvudman som erbjuder utbildning i ett ämne på en nivå som motsvarar den kurs som prövningen gäller. Prövning i gymnasieskolan är reglerad på förordningsnivå. Det kan tilläggas att, även om denna remiss inte innehåller förslag till föreskrifter om betygsdokument, det i skollagen också finns en övergångsbestämmelse enligt vilken en gymnasieexamen och en gymnasieingenjörsexamen som utfärdas efter den 30 juni 2025, utöver betyg i ämnen, får innehålla betyg som satts på kurser enligt de äldre bestämmelserna.¹¹³

Programstrukturer för de nationella programmen och poängplan för vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år

Skolverket har under våren 2023 remitterat förslag till nya programstrukturer för de nationella programmen i den ämnesutformade gymnasieskolan. Dessa förslag har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Skälet till det föreslagna ikraftträdandet har bland annat varit att huvudmän ska ha möjlighet att ansöka om sådana s.k. avvikelser från de nationella programmen som startar hösten 2025. Förslagen bereds för närvarande på myndigheten. I denna remiss föreslår Skolverket ändringar i de förslag som myndigheten remitterade tidigare i år. När det gäller dessa ändringar i programstrukturerna för de nationella programmen i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan föreslår Skolverket att de ska träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Skolverket föreslår samma tidpunkt för ikraftträdande när det gäller förslaget till ny poängplan för vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år. Skolverket föreslår vidare att den nuvarande poängplanen upphävs i samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft. Eftersom det vid tidpunkten för ikraftträdandet kommer att finnas elever som ska läsa vidareutbildningen inom det kursutformade systemet föreslår Skolverket övergångsbestämmelser som möjliggör att den nuvarande poängplanen fortsatt kan tillämpas för dessa elever. Skolverket föreslår därför, i enlighet med beslutade övergångsbestämmelser till skollagen, att den nuvarande poängplanen fortsatt ska gälla för vidareutbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025, dock längst till och med den 30 juni 2030.

¹¹² Punkt 6 ikraftträdande och- övergångsbestämmelserna till lagen (2022:147) om ändring i skollagen.

Föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne

Skolverket har tidigare remitterat förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i yrkesämnena. I det förslaget föreslog Skolverket att föreskrifterna skulle träda i kraft den 1 januari 2024. I denna konsekvensutredning föreslår Skolverket nya och ändrade ämnen vilket föranleder förändringar av det förslag som myndigheten tidigare har remitterat. Skolverkets avsikt är att besluta om samtliga ändringar samtidigt och föreslår därför ett nytt datum för ikraftträdande. Skolverket föreslår att såväl ändringarna i förslaget som omfattas av denna remiss som tidigare remitterade förslag ska träda i kraft den 1 juli 2024, det vill säga samtidigt som de ämnesplaner som omfattas av denna remiss föreslås träda i kraft.

Skolverket föreslår nya föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne. I samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft föreslår Skolverket därför att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne, upphävs. Skolverket har dock identifierat att det finns behov av att, under en övergångsperiod, fortsatt tillämpa den nuvarande lydelsen av föreskrifterna och föreslår därför övergångsbestämmelser.

Med anledning av att de föreslagna ämnesplanerna ska tillämpas första gången på utbildning efter juni 2025 bedömer Skolverket att det finns ett behov av att fortsatt kunna ge legitimation och behörighet i de upphävda ämnena fram tills att de föreslagna ämnesplanerna ska tillämpas i undervisning. För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Myndigheten föreslår därför att nu gällande föreskrifter, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för att bli behörig i ett sådant ämne som anges i de upphävda föreskrifterna, dock längst till och med utgången av juni 2025. Genom en sådan övergångsbestämmelse bedömer Skolverket att lärare, under en period, kommer kunna få sin ansökan prövad både mot nu gällande föreskrifter som rör yrkesämnena och mot de nya föreslagna föreskrifterna.

UHR föreslår att deras likalydande föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen ska träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas vid antagning till yrkeslärarutbildning som startar vårterminen 2025. Detta innebär att sista gången studenter påbörjar yrkeslärarutbildningen utifrån nuvarande kunskapskriterier kommer att vara höstterminen 2024 (antagning våren 2024). Yrkeslärarprogrammet omfattar 90 högskolepoäng, vilket motsvarar 1,5 års heltidsstudier eller 3 års studier på halvfart. De studenter som påbörjar en utbildning höstterminen 2024 och fullgör en yrkeslärarexamen med full studietakt kommer således att examineras i januari 2026. De studenter som påbörjar en utbildning höstterminen 2024 och fullgör en yrkeslärarexamen på halvfart kommer att examineras i juni 2027. Skolverkets utgångspunkt är att lärare som har fullgjort en yrkeslärarexamen med antagning utifrån nuvarande kunskapskriterier och ämnen inte ska missgynnas av förslagen till nya och förändrade ämnen och kunskapskriterier. Med anledning av detta bedömer Skolverket att det finns ett behov av att säkerställa att lärare som är under utbildning kan meddelas behörighet i och undervisa i nuvarande ämnen, som examen omfattar, i vart fall fram till utgången av juni 2027.

Första gången någon kan examineras med nya ämnen i en yrkeslärarexamen är i juni 2026. Skolverket har arbetat med att identifiera relationen mellan dagens ämnen och de nya ämnena. Bedömningen är att den största majoriteten av dagens legitimerade lärare kommer att vara fortsatt behöriga i något eller några av de nya ämnena, även i de fall ämnet har bytt namn eller delats i flera nya ämnen.

Skolverkets förslag utgår från nu gällande regelverk. Eventuella ändringar av förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare kan komma att påverka förutsättningarna för Skolverkets förslag.

Föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan

Skolverket har tidigare remitterat förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärare kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan. I det förslaget föreslog Skolverket att föreskrifterna skulle träda i kraft den 1 januari 2024. I denna konsekvensutredning föreslår Skolverket nya och ändrade ämnen, vilket föranleder förändringar av det förslag som myndigheten tidigare har remitterat. Skolverkets avsikt är att besluta om samtliga ändringar samtidigt och föreslår därför ett nytt datum för ikraftträdande. Skolverket föreslår att såväl ändringarna i förslaget som omfattas av denna remiss som tidigare remitterade förslag ska träda i kraft den 1 juli 2024, det vill säga samtidigt som de ämnesplaner som omfattas av denna remiss föreslås träda i kraft.

Skolverket föreslår nya föreskrifter om vad som krävs för att lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i s.k. vissa ämnen i gymnasieskolan. I samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft föreslår Skolverket därför att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:159) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan, upphävs. Skolverket har dock identifierat att det finns behov av att, under en övergångsperiod, fortsatt tillämpa den nuvarande lydelsen av föreskrifterna och föreslår därför övergångsbestämmelser.

Med anledning av att de föreslagna ämnesplanerna ska tillämpas första gången på utbildning efter juni 2025 bedömer Skolverket att det finns ett behov av att fortsatt kunna ge legitimation och behörighet i de upphävda ämnena fram tills att de föreslagna ämnesplanerna ska tillämpas i undervisning. För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Myndigheten föreslår därför att nu gällande föreskrifter, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för att bli behörig i ett sådant ämne som anges i de upphävda föreskrifterna, dock längst till utgången av juni 2025. Genom en sådan övergångsbestämmelse bedömer Skolverket att lärare, under en period, kommer kunna få sin ansökan prövad både mot nu gällande föreskrifter som rör s.k. vissa ämnen och mot de nya föreslagna föreskrifterna.

Som Göteborgs universitet har uppmärksammat Skolverket på i sitt remissvar är det möjligt att få en ämneslärarexamen utfärdad även i andra ämnen än de som anges i 4 kap. förordningen om utbildning till lärare och förskollärare.¹¹⁴ De olika kompletterande pedagogisk utbildningarna som leder till ämneslärarexamen omfattar minst 90 högskolepoäng, vilket motsvarar 1,5 år eller 3 år på halvfart. Med utgångspunkt i att Skolverkets föreskrifter föreslås träda i kraft 1 juli 2024 är det inte möjligt att anta en student till kompletterande pedagogiska utbildningar som leder till ämneslärarexamen i upphävda ämnen efter vårterminen 2024. De studenter som fullgör en kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen efter full studietakt kommer att examineras januari 2026 och de studenter som fullgör samma examen på halvfart kommer att examineras juli 2027. Skolverkets utgångspunkt är att lärare som har fullgjort en kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen inte ska missgynnas. Med anledning av detta föreslår Skolverket en särskild övergångsbestämmelse

¹¹⁴ Se förordningen (2011:686) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen, förordningen (2016:705) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå och förordningen (2021:1336) om försöksverksamhet med kompletterande pedagogisk utbildning som leder till grundlärarexamen eller ämneslärarexamen.

för de lärare som är under utbildning. Skolverket föreslår att äldre lydelse av föreskrifterna fortsatt ska gälla för behörighet för personer som senast vårterminen 2024 har påbörjat en kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen i ett sådant ämne som anges i de upphävda föreskrifterna till och med utgången av juni 2027.

Skolverkets förslag utgår från nu gällande regelverk. Eventuella ändringar av förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare kan komma att påverka förutsättningarna för Skolverkets förslag.

Föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan

Skolverket har tidigare remitterat förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärare kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan. I det förslaget föreslog Skolverket att föreskrifterna skulle träda i kraft den 1 januari 2024. I denna konsekvensutredning föreslår Skolverket nya och ändrade ämnen, vilket föranleder förändringar av det förslag som myndigheten tidigare har remitterat. Skolverkets avsikt är att besluta om samtliga ändringar samtidigt och föreslår därför ett nytt datum för ikraftträdande. Skolverket föreslår att såväl ändringarna i förslaget som omfattas av denna remiss som tidigare remitterade förslag ska träda i kraft den 1 juli 2024 det vill säga samtidigt som de ämnesplaner som omfattas av denna remiss föreslås träda i kraft.

Skolverket föreslår nya föreskrifter om vad som krävs för att lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i ett vissa ämne i anpassade gymnasieskolan. I samband med att de nya föreskrifterna träder i kraft föreslår Skolverket därför att nu gällande föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:102) om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i anpassade gymnasieskolan, upphävs.

Skolverket har dock identifierat att det finns behov av att, under en övergångsperiod, fortsatt tillämpa den nuvarande lydelsen av föreskrifterna och föreslår därför övergångsbestämmelser. De nya ämnesplanerna ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter utgången av juni 2025 och vid tidpunkten för ikraftträdandet gäller och tillämpas fortfarande nuvarande ämnesplaner i gymnasial utbildning. För att det ska vara möjligt att fortsatt kunna få legitimation och behörighet i de ämnen som nu tillämpas i gymnasial utbildning, bedömer Skolverket därför att nu gällande föreskrifter behöver kunna tillämpas under en övergångsperiod. Myndigheten föreslår därför att nu gällande föreskrifter, som föreslås upphävas, fortsatt ska gälla för att bli behörig i ett sådant ämne som anges i de upphävda föreskrifterna, dock längst till och med utgången av juni 2025. Genom en sådan övergångsbestämmelse bedömer Skolverket att lärare, under en period, kommer kunna få sin ansökan prövad både mot nu gällande föreskrifter som rör s.k. vissa ämnen och mot de nya föreslagna föreskrifterna.

Behörighet att undervisa i ett s.k. vissa ämne i anpassade gymnasieskolan följer av vad lärarens utbildning ger för behörighet i grundskolan. Därför saknas det, till skillnad från föreskrifterna om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för vissa ämnen i gymnasieskolan, högskoleutbildningar som påverkas av att kriterierna för relevant kompetens ändras. Därmed finns det inte ett motsvarande behov av att säkerställa att lärare som är under utbildning inte missgynnas av förslagen på nya och förändrade ämnen och krav för behörighet i dessa ämnen.

Skolverkets förslag utgår från nu gällande regelverk. Eventuella ändringar av förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare kan komma att påverka förutsättningarna för Skolverkets förslag.

Behov av speciella informationsinsatser

Skolverket kommer att bistå huvudmän och rektorer med informations- och implementeringsinsatser inför ett införande av ämnesbetyg inom gymnasieskolan och komvux. Vidare planeras informations- och implementeringsinsatser för lärare, studie- och yrkesvägledare, administratörer och elever.

8. Samråd

Under arbetet med regeringsuppdraget har Skolverket inbjudit en rad intressenter till olika samråd. De förslag som omfattas av denna remiss har även förankrats med ämnesexperter och forskare. Kommentarer har vidare samlats in från Skolverkets referensskolor samt med referenslärare inom utbildning i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och inom komvux. Utöver dessa samråd inom ramen för uppdraget har Skolverket en löpande referensverksamhet, där lärare, rektorer, elever och andra intressenter har möjlighet att delge erfarenheter av och synpunkter på styrdokumentet.

De nationella programråden samt rådet för de högskoleförberedande programmen har blivit informerade om förslagen i denna remiss.

Samråd har skett med rådet för gymnasieingenjör – vidare utbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

Skolverket har haft samråd med rådet för riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och utbildningsanordnare som bedriver utbildningarna.

Skolverket har även haft möten med företrädare för de nationella minoriteterna och funktionshinderorganisationer.

Vidare har samråd skett med olika intresseorganisationer och i vissa fall arbetsgivare. Samråd har även hållits med olika myndigheter och organisationer, till exempel Universitets- och högskolerådet (UHR), Skolinspektionen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och universitet och högskolor med lärarutbildning.

Skolverket har under arbetet samrått med Skolverkets råd för de högskoleförberedande programmen. Vidare har samråd skett med olika nationella centrum, resurscentrum och ämnesföreningar samt universitet och högskolor.

För utbildningar som kräver olika former av certifikat eller auktorisationer har samråd skett med Transportstyrelsen och Elsäkerhetsverket och Elbranschens centrala yrkesnämnd (ECY).

Kontaktpersoner

Vid eventuella frågor, kontakta enheten för gymnasieskola:

Anna Jägberg, undervisningsråd anna.jagberg@skolverket.se eller

Eva Ekstedt Salzmänn, undervisningsråd eva.ekstedt.salzmänn@skolverket.se.

Beslutsärende: Attesträtt år
2024 för Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

10

23AFN211

Tjänsteskrivelse

2023-11-10

Diarienummer: 23AFN211

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Attesträtt 2024 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Förslag till beslut

Att godkänna bilagda beslutsattestanter att gälla under år 2024

Att respektive enhetschef vid fyra särskilda boenden, eller den som denne utser i sitt ställe, ansvarar för och har rätt att beslutsattestera de pengar kunderna betalar in till den gemensamma "hushållskassa".

Ärendebeskrivning

Sektorn har upprättat förteckning med förslag till beslutattestanter för de verksamheter som ingår i Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens ansvarsområde att gälla under år 2024. Attestförteckningen visar de funktioner som är beslutattestanter och därmed har det ekonomiska ansvaret för verksamheten.

Attestförteckningen är upprättad i enlighet med attestreglementet som antogs av Kommunfullmäktige 2018-05-28, samt tillämpningsanvisningar tagna av Kommunstyrelsen 2019-06-19. Reglementet gäller kommunens ekonomiska transaktioner, inklusive interna transaktioner, medelsförvaltning och medel som kommunen ålagts eller åtagits sig att förvalta och/eller förmedla.

Vid fyra särskilda boenden betalar kunderna in pengar till en gemensam hushållskassa. Pengarna bokförs på ett särskilt balanskonto (28227) med respektive enhets/boendes

ansvar. Enhetschef ansvarar för dessa pengar och har attesträtten när något ska betalas med pengarna.

Av besluts- och delegationsförteckningen framgår att sektorchef har rätt att under löpande år besluta om förändringar av beslutsattestanter.

Beslutsunderlag

I bifogad bilaga redovisas förslag till förteckning över beslutsattestanter inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens ansvarsområde för 2024.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Välfärd Gävle

Bilaga 1

2023-11-10

Diarienummer: 23AFN211

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

AFN Bilaga 1 Attesträtt för 2024

Ansvar	Benämning ansvar	Beslutsattestant
1156	UG Junibacken	Ansvarig Enhetschef
1157	UG Sätträängens korttidshem	Ansvarig Enhetschef
1158	UG Bäckebergården	Ansvarig Enhetschef
1429	VUXENUTBILDNINGSCHEF	Ansvarig Verksamhetschef
1430	Rektor yrkesutbildning	Ansvarig Enhetschef
1443	Administrativ chef	Ansvarig Enhetschef
1444	REKTOR SFI 1	Ansvarig Enhetschef
1445	REKTOR SFI 2	Ansvarig Enhetschef
1449	Flyktingmottagning	Ansvarig Enhetschef
1450	Beredskapsanställda målgrupp	Ansvarig Enhetschef
1461	EDV ENHETSKONTORET	Ansvarig Enhetschef
1462	EDV MÖJLIGHETEN	Ansvarig Enhetschef
1463	EDV TEAM STRÖMSBRO	Ansvarig Enhetschef
1464	EDV BODA	Ansvarig Verksamhetschef
1465	EDV LEGO	Ansvarig Enhetschef
1466	EDV LINDEN	Ansvarig Enhetschef
1467	EDV UTEGRUPPEN	Ansvarig Enhetschef
1468	EDV GEMENSAMMA KOSTN	Ansvarig Enhetschef
1473	EDV HOPPET/VILJAN	Ansvarig Enhetschef
1475	EDV ERIX	Ansvarig Enhetschef
1476	EDV COACH CENTER	Ansvarig Enhetschef
1477	EDV BOCK O TACK+OPUS	Ansvarig Enhetschef
1599	Vuxen och funk. ledning	Ansvarig Verksamhetschef
1602	Bistånd 2	Ansvarig Enhetschef
1611	Uppdragstagare LSS	Ansvarig Enhetschef

1645	Fleming 3	Ansvarig Enhetschef
1674	Pass Område 1	Ansvarig Enhetschef
1676	Pass Område 2	Ansvarig Enhetschef
1679	Pass Område 3	Ansvarig Enhetschef
1680	Pass Område 4	Ansvarig Enhetschef
1681	Pass Område 5	Ansvarig Enhetschef
1685	Pass Område 6	Ansvarig Enhetschef
1693	Boendestöd	Ansvarig Enhetschef
1694	Transtråket 54	Ansvarig Enhetschef
1695	Barnstugevägen 6	Ansvarig Enhetschef
1696	Vendelsgatan 2A	Ansvarig Enhetschef
1697	Tredje Tvärgatan 25C	Ansvarig Enhetschef
1698	Sanatorievägen 18	Ansvarig Enhetschef
1700	Aktivitetshuset Nygatan 26	Ansvarig Enhetschef
1702	Vallongatan 3	Ansvarig Enhetschef
1705	Glimmervägen 5	Ansvarig Enhetschef
1709	LSS-Boende och stöd	Ansvarig Verksamhetschef
1711	Gråstensvägen 21	Ansvarig Enhetschef
1712	Norra Köpmangatan 32A	Ansvarig Enhetschef
1713	Vinbärsvägen 237	Ansvarig Enhetschef
1714	Näringsgatan 5A	Ansvarig Enhetschef
1715	Idrottsallen 28	Ansvarig Enhetschef
1716	Ulvätersvägen 20	Ansvarig Enhetschef
1717	Lindbackavägen 16	Ansvarig Enhetschef
1718	Pukslagarvägen 17	Ansvarig Enhetschef
1719	Vinddraget 10C	Ansvarig Enhetschef
1720	Stureborgsvägen 11	Ansvarig Enhetschef
1721	Tussilagovägen 205	Ansvarig Enhetschef
1722	Tussilagovägen 207	Ansvarig Enhetschef
1723	Väpnargatan 19	Ansvarig Enhetschef
1724	Vinddraget 3	Ansvarig Enhetschef
1725	Ladugatan 6	Ansvarig Enhetschef
1726	Rågångsvägen 19A	Ansvarig Enhetschef
1727	Idrottsallen 14	Ansvarig Enhetschef
1728	Personligt stöd	Ansvarig Enhetschef
1729	Sjåaregatan 25 A	Ansvarig Enhetschef
1730	Norra Prästvägen 12B	Ansvarig Enhetschef
1732	Furuviksvägen 62	Ansvarig Enhetschef
1733	Jarlavägen 7B	Ansvarig Enhetschef
1734	Vegagatan 10	Ansvarig Enhetschef
1736	Tordönsgatan 8A	Ansvarig Enhetschef
1739	Rågångsvägen 17A	Ansvarig Enhetschef
1742	Nedre Åkargatan 76B	Ansvarig Enhetschef

1891	Stora Esplanadgatan 27A	Ansvarig Enhetschef
1906	Hövdingavägen 61B barnboende	Ansvarig Enhetschef
1932	Företagsgrupper omr 1	Ansvarig Enhetschef
1933	EDV Företagsgrupper omr 2	Ansvarig Enhetschef
1934	EDV Företagsgrupper omr 3	Ansvarig Enhetschef
1935	EDV Företagsgrupper omr 4	Ansvarig Enhetschef
1936	Klintbergsgatan	Ansvarig Enhetschef
1977	Birkavägen 26	Ansvarig Enhetschef
1979	Övre Hattmursvägen 4	Ansvarig Enhetschef
1996	Norra Prästvägen 12A barnboende	Ansvarig Enhetschef
2000	Rektor Komvux	Ansvarig Enhetschef
2034	Fyrklängen	Ansvarig Enhetschef
2038	Omställning Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnden	Sektorchef
2040	Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnden	Sektorchef
2047	Ekonomichef AFN	Ekonomichef
2048	Fastigheter AFN	Lokalsamordnare
2051	Köp av verksamhet AFN	Ansvarig Verksamhetschef
2054	Stöd och behandling ledning	Ansvarig Verksamhetschef
2057	Arbos Ledning	Ansvarig Verksamhetschef
2058	VUX Ledning	Ansvarig Verksamhetschef
2064	Granitvägen 11	Ansvarig Enhetschef
2099	Sjuksköterskor socialpsykiatri	Ansvarig Enhetschef
2138	Arbos 1	Ansvarig Enhetschef
2139	Arbos 2	Ansvarig Enhetschef
2140	Arbos 3	Ansvarig Enhetschef
2141	Arbos 4	Ansvarig Enhetschef
2142	Ek bistånd	Ansvarig Enhetschef
2144	Sicksackvägen 9	Ansvarig Enhetschef
2150	Vågskrivaren	Ansvarig Enhetschef
2154	Rektor Lärvox och stöd	Ansvarig Verksamhetschef
2162	Personalpool	Ansvarig Enhetschef
2163	Samordnare	Ansvarig Enhetschef
2174	EDV Bergmästaren 1 & 2	Ansvarig Enhetschef
2178	Domarringen 50 barnboende	Ansvarig Enhetschef
2181	Pinnmovägen 24	Ansvarig Enhetschef
2201	HSV Norr AFN	Ansvarig Enhetschef
2203	HSV Väst AFN	Ansvarig Enhetschef
2206	HSV Öst AFN	Ansvarig Enhetschef
2208	HSV Syd AFN	Ansvarig Enhetschef

Beslutsärende: Besluts- och
delegationsförteckning för
Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden 2024

11

23AFN209

Missiv

2023-11-06

Diarienummer: 23AFN209

Handläggare:

Caroline Engberg
026-17 80 00
caroline.engberg@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnd

Revidering av besluts- och delegationsförteckning

Förslag till beslut

Att anta den reviderade besluts- och delegationsförteckning som specifik för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, samt den del som är gemensam för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden.

Ärendebeskrivning

Inför varje år, eller vid behov, ska Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden anta besluts- och delegationsförteckning för nämndens verksamheter.

Besluts- och delegationsförteckningen är uppdelad i en gemensam del för de tre nämnderna samt nämndspecifika delar som antas av ansvarig nämnd. Socialjouren har en egen del som antas av socialnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

En årlig genomgång har nu gjorts av besluts- och delegationsförteckningen för fastställande av respektive nämnd.

De justeringar som föreslås framgår genom rödmarkerad text i bifogade handlingar.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Välfärd

Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden

Ändringar med röd text av Per Åsbrink

Välfärd Gävle
2023-11-06

Diarienummer:
23ON456, 23AFN209, 23SON230

Fastställd:
Omvårdnadsnämnden 2023-11-23 § xxx
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 2023-11-22 § xxx
Socialnämnden 2023-11-21 § xxx

Innehållsförteckning

Inledning	4
Allmänt om delegering	4
Vid delegats frånvaro.....	4
Anmälan av delegationsbeslut	4
Överklagande	5
Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	5
Förkortningar	5
Delegat i gemensamma delen.....	6
Delegat inom Omvårdnadsnämnden	6
Delegat inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.....	6
Delegat inom Socialnämnden.....	7
Gemensamt för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden	8
1. Ordförandebeslut	8
2. Avtal – Inköp, upphandling och avtalsförvaltning	8
3. Handläggning	11
4. Avskrivning av skuld	12
5. Överklagande	12
6. Fullmakt/ombud	13
7. Yttranden	13
8. Allmänna handlingar och sekretess.....	13
9. Externa köp.....	14
10. Personuppgifter	14
11. Smittskyddslag.....	15
12. Lex Sarah.....	15
13. Övrigt.....	15
Specifikt för Omvårdnadsnämnden	17
1. Avgiftshandläggning	17
2. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL	17
3. Hälso- och sjukvård.....	18
4. Allmänna handlingar och sekretess.....	18
5. Övrigt.....	19
Specifikt för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	20
1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS	20
2. Vuxenutbildning	21
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL.....	22
4. Dödsbo	24
5. Övrigt	24
6. Hälso- och sjukvård	24
Specifikt för Socialnämnden	26
1. Yttranden	26
2. Övrigt	26
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL.....	27

4.	Insatser för barn och ungdom	29
5.	Insatser för vuxna	31
6.	Lag om särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU	31
7.	Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM	36
8.	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	38
9.	Familjerättsärende	38
10.	Alkohollag	39
11.	Lotterilag	41
12.	Lag om handel med vissa receptfria läkemedel.....	41
13.	Lag om tobak och liknande produkter	42
Specifikt för Socialjouren Delegerat av Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden		45
1.	Socialtjänstlagen, SoL	45
2.	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.....	45
3.	Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM	46

Inledning

Denna besluts- och delegationsförteckning avser Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden. Besluts- och delegationsförteckning inleds med en gemensam del för de tre nämnderna. I den delen finns delegering gällande exempelvis ordförandebeslut, handläggning, avtal, avgifter, fullmakter, yttranden, allmänna handlingar, sekretess och personuppgifter. De nämndspecifika delarna behandlar frågor som endast rör en nämnd. Närliggande sakfrågor kan dock finnas under både den gemensamma delen och även under den specifika delen.

Syftet är att där samla beslut som är gemensamma inom de tre nämnderna och att på så vis få samma nivå på delegat. Delegationsförteckning är indelad efter lagrum samt ärendeområde.

Allmänt om delegering

I kommunallagen stadgas att kommunal nämnd ska bedriva verksamheten i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Fullmäktige ska utfärda reglementen med närmare föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Enligt kommunallagen får nämnd uppdra åt utskott, ledamot eller ersättare eller anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Dock får beslutanderätten inte delegeras i:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställning eller yttrande till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- medborgarförslag som väckts genom e-petition och som lämnats över till nämnden, samt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Ärenden av principiell eller avvikande beskaffenhet eller av avsevärd ekonomisk betydelse ska avgöras av nämnden. Delegat kan, efter beslut av berörd chef, hänskjuta beslut av särskild svårighetsgrad till högre nivå i beslutsorganisationen. Även beslutsfattarens överordnad har beslutanderätt i respektive ärendegrupp när ordinarie befattningshavare inte tjänstgör, exempelvis beslut om vård- och omsorgsboende kan beslutas av kontorschef för myndighet. Den som mottagit delegationsuppdrag (delegat) får enligt gällande delegationsregler inte delegera uppdraget vidare till annan. Vidaredelegering är med andra ord inte tillåten, med undantag för vad som sägs i 6 kap. 36–37 §§ kommunallagen.

Vid delegats frånvaro

Vid delegats frånvaro träder i första hand en annan utsedd handläggare på samma eller högre nivå in i delegatens ställe och kan fatta de beslut denne skulle ha fattat.

Anmälan av delegationsbeslut

Enligt kommunallagen ska varje nämnd besluta om i vilken utsträckning beslut som fattas på delegation ska anmälas till nämnden. Samtliga brådskande beslut som beslutas av nämndsordföranden, så kallade ordförandebeslut, (enligt 6 kap. 39 § kommunallagen) anmäls till nästkommande nämndsammanträde.

När beslutet har anmälts på nämndens sammanträde noteras anmälan i sammanträdesprotokollet. Beslut som kan överklagas enligt laglighetsprövning går att överklaga fram till att tre veckor har gått från datumet då protokollet anslogs. Varje delegat ansvarar för att anmälan görs när det gäller beslut som kan överklagas via laglighetsprövning.

Överklagande

Förvaltningsbesvär

Ett beslut får överklagas av den som beslutet går emot om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Beslutet kan bara överklagas av den det angår. I skollagen anges alla beslut som kan överklagas till förvaltningsrätten eller Skolväsendets överklagandenämnd enligt förvaltningsbesvär om inte direkt förbud för detta regleras.

Laglighetsprövning

Delegationsbeslut som inte kan överklagas med förvaltningsbesvär kan överklagas genom laglighetsprövning om inte direkt förbud för detta regleras. Laglighetsprövning innebär att domstolen endast gör en prövning av beslutets laglighet och inte lämplighet. Endast den som är medlem i kommunen kan överklaga.

Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

Socialnämnden har ett individ- och myndighetsutskott som beslutar i ärenden enligt:

- socialtjänstlagen (SoL),
- lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU),
- lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM),
- föräldrabalken (FB),
- alkohollagen, samt
- tobakslagen.

Förkortningar

AFN	Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
CSN	Centrala studiestödsnämnden
EVIN	Enheten Våld i nära relationer
FE	Familjeenheten
FMN	Föräldraföreningen mot narkotika
GDPR	General data protection regulation (Dataskyddsförordningen)
HSL	Hälso- och sjukvårdslag
HVB	Hem för vård och boende
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
LOU	Lag om offentlig upphandling
LOV	Lag om valfrihetssystem
LUL	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVM	Lag om vård av missbrukare i vissa fall
LVU	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga
ME	Mottagningsenheten
ON	Omvårdnadsnämnden
RIA	Socialt arbete på kristen grund (organisation Hela Människan)
SFB	Socialförsäkringsbalk
SFS	Socialtjänstförordning
SJ	Socialjour
SKR	Sveriges kommuner och regioner
SoL	Socialtjänstlag
SoL/psyk	Socialtjänstlag/målgruppen, personer med psykisk funktionsnedsättning
SON	Socialnämnden
UEB	Utredningsenhet Barn
UEU	Utredningsenhet Ungdom
Äo	Äldreomsorg

Delegat i gemensamma delen

Ordförande i Arbetsmarknadsmarknads- och funktionsrättsnämnden
 Ordförande i Omvårdnadsnämnden
 Ordförande i Socialnämnden
 Sektorchef
 Biträdande sektorchef
 Enhetschef
 1:e socialsekreterare
 1:e handläggare
 Enhetschef i verkställighet
 Socialsekreterare (barnsekreterare likställs med socialsekreterare)
 Försörjningsstödshandläggare
 Familjerättssekreterare
 Biståndshandläggare SoL
 Biståndshandläggare SoL/psyk
 Biståndshandläggare SoL/LSS
 Ekonomichef
 Enhetschef handläggning
 Verksamhetschef handläggning
 Individ- och myndighetsutskott
 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)
 Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)
 Delegat i ursprungsbeslut
 Jurist
 Kontorschef myndighet
 Dataskyddsamordnare
 Socialt ansvarig samordnare
 Enhetschef inom försörjningsstödsenheten
 Delegates överordnade chef
 Särskild utsedd handläggare*
 Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Delegat inom Omvårdnadsnämnden

Biståndshandläggare SoL
 Biståndshandläggare SoL/psyk
 Biståndshandläggare SoL/LSS
 Avgiftshandläggare
 Enhetschef i handläggning
 Enhetschef i verkställighet
 Särskild utsedd handläggare*
 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)
 Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)
 Boendesamordnare
 Verksamhetschef HSL
 Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Delegat inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Biståndshandläggare SoL/psyk
 Biståndshandläggare SoL/LSS
 Administratör LSS
 Avgiftshandläggare
 Socialsekreterare
 1:e socialsekreterare
 Försörjningsstödshandläggare
 1:e handläggare
 Enhetschef myndighet
 Enhetschef uppdragstagarenheten

Enhetschef försörjningsstödsenheten
 Verksamhetschef myndighet
 Enhetschef i verkställighet
 Verksamhetschef administrativt stöd
 Rektor
 Boendesamordnare
 Ordförande i Antagningsråd
 Särskild utsedd handläggare*
 Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Delegat inom Socialnämnden

Ordförande
 Individ- och myndighetsutskott
 Socialsekreterare (barnsekreterare likställs med socialsekreterare)
 1:e socialsekreterare (1:e barnsekreterare likställs med 1:e socialsekreterare)
 Handläggare
 Familjerättssekreterare
 Familjerättsassistent
 Familjehemssekreterare
 Alkoholhandläggare
 Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd
 Restauranginspektör
 Avgiftshandläggare
 Enhetschef myndighet
 Enhetschef mottagningsenheten
 Enhetschef utredningsenhet uppdragstagare
 Enhetschef familjehemsenheten
 Enhetschef familjehemsenhet myndighet
 Enhetschef familjehemsenhet stöd
 Enhetschef socialjour
 Enhetschef förebyggande enheten
 Enhetschef utredningsenheten Barn
 Enhetschef utredningsenheten Ungdom
 Enhetschef utredningsenhet Vuxna
 Enhetschef Livsmedel och tillstånd
 Enhetschef våld i nära relation
 Specialisthandläggare*
 Särskild utsedd handläggare**
 Särskild utsedd tjänsteman enligt namnförteckning***
 Socialsekreterare socialjour
 Delegat vid ursprungsbeslut – Syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

*"Specialisthandläggare", socialsekreterare med viss utökad delegation i ärenden där man ansvarig handläggare, utses av enhetschef

** "Särskild utsedd handläggare" utses av verksamhetschef eller annan överordnad chef

*** "Särskild utsedd tjänsteman" utses av Socialnämnd

Gemensamt för Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Ordförandebeslut				
1.1	Beslut på nämndens vägnar i ärende som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas	6 kap. 39 § kommunal-lagen	Ordförande i Socialnämnden*, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	*Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut i individärenden i brådskande fall, enligt beslut av socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
1.2	Beslut att återkalla ett förvaltningsbeslut på grund av tvingande säkerhetsskäl	37 § 2 st 2 p. förvaltnings-lagen	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	
2. Avtal – Inköp, upphandling och avtalsförvaltning				
2.1	Beslut gällande sektorsövergripande avtal		Sektorchef	Avser tecknande, förlängning och hävande etc. Motsvarar firmatecknare Ersättare: ekonomichef och biträdande sektorchef
2.2	Tecknande av avtal med externa utförare av verksamhet		Biträdande sektorchef	Driftsentreprenads avtal (LOU) ramavtal (LOU) och avtal om att bli extern utförare enligt LOV
2.3	Tecknande samverkansavtal eller förlängning av pågående avtal med kommuner, regioner samt motsvarande		Sektorchef	Kan även gälla kommuner eller motsvarande och myndigheter i utlandet

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
2.4	Teckna överenskommelse om ersättning vid skadeståndsanspråk från enskild upp till 25 000 kr		Säkerhetssamordnare	Verkställs genom utanordning via dagbokföringen
2.5	Beslut om att initiera en upphandling om frågan inte har behandlats i samband med projektbeställning, repetitiva ramavtal och/eller om beslut redan finns.		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Välfärd Inköpssamordnare Välfärd Enhetschef Inköp och upphandling Styrning och stöd	Gäller ej upphandling av kärnverksamhet då ansvarig nämnd fattar beslut om att överlåta verksamhet till privat utförare.
2.6	Beslut under en upphandling enligt upphandlingsprocess över tröskelvärdet	Enligt, upphandlingslagarna, direktiven och praxis	Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist	Ex. att avbryta annonserad upphandling, tecknande av avtal etc.
2.7	Beslut under en upphandling enligt upphandlingsprocess under tröskelvärdet	Enligt, upphandlingslagarna, direktiven och praxis	Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare	Ex. att avbryta annonserad upphandling
2.8	Utfärda fullmakt till annan upphandlande myndighet att få företräda Gävle kommun i denna egenskap (samordnad upphandling)		Sektorchef Ekonomichef Biträdande sektorchef	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling	
2.9	Beslut om tilldelning och tecknande av avtal för upphandling över tröskelvärdet		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist	
2.10	Beslut om tilldelning och tecknande av avtal för upphandling under tröskelvärdet		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare	
2.11	Beslut under avtalsförvaltningen, och om avtalade sanktioner om inte annat anges		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Upphandlingscontroller Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller	Ex. beslut om prisförändring, optionsbeslut och vite

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare	
2.12	Beslut om uppsägning och hävning av avtal		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef Inköp och upphandling Upphandlingsjurist	
2.13	Yttrande till domstol i mål om överprövning		Sektorchef Ekonomichef Biträdande sektorchef Jurist Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Upphandlingsjurist Jurist	
3. Handläggning				
3.1	Beslut att avskriva eller avvisa ärende		Enhetschef inom handläggning 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
3.2	Beslut i sakfrågan, vid ansökan, när utredning inte kan genomföras		Enhetschef inom handläggning	
3.3	Anmälan till överförmyndaren när behov av god man, förmyndare eller förvaltare föreligger, samt när sådant behov upphör	Socialtjänstförordningen 5 kap 3 § LSS 15 § 6 st.	Enhetschef i verkställighet* Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Bostadssocial handläggare Särskilt utsedd försörjningsstöds- administratör**	*Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag ** Se bilaga 2
3.4	Beslut att avvisa ombud och biträde då skäl föreligger	14 § Förvaltningslagen	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Alkoholhandläggare, Miljöinspektör Livsmedel och tillstånd	
3.5	Föreläggande att styrka ombudets behörighet	15 § Förvaltnings- lagen	Socialekreterare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Alkoholhandläggare, Miljöinspektör Livsmedel och tillstånd	
4. Avskrivning av skuld				
4.1	Beslut om nedskrivning av eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift till enskild	8 kap 1–2 §§ SoL 9 kap 4 § SoL	Ekonomichef	
5. Överklagande				
5.1	Yttrande med anledning av överklagande av delegats beslut		Delegat i ursprungsbeslut Jurist	I första hand delegat i ursprungsbeslut
5.2	Omprövning vid överklagande av beslut	46 § 38-39§§ Förvaltnings- lagen	Delegat i ursprungsbeslut	
5.3	Beslut om avvisning av för sent inkommen överklagan	45 § Förvaltnings- lagen	Delegat i ursprungsbeslut	Beslutet benämns rättidsprövning
5.6	Prövning vid jävsinvändning	16–18 §§ Förvaltnings- lagen	Enhetschef inom handläggning	
5.7	Beslut att begära eller att ej begära prövningstillstånd samt beslut att överklaga eller att ej överklaga domstolsbeslut till förvaltningsrätt och kammarrätt		Enhetschef inom handläggning Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	*Individ- och myndighets- utskottet har beslutanderätt i egna fattade beslut
5.8	Beslut att begära prövningstillstånd till Högsta Förvaltningsdomstolen		Kontorschef Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	*Individ- och myndighets- utskottet har beslutanderätt i egna fattade beslut
5.9	Beslut om föreläggande för en enskild att avhjälpa en brist i en framställning	20 § Förvaltnings- lagen	Delegat i ursprungsbeslut	
5.10	Beslut att avslå begäran om att avgöra ett ärende	12 § Förvaltnings- lagen	Enhetschef inom handläggning	
5.11	Yttrande vid överklagan om beslut enligt punkt 5.10		Enhetschef inom handläggning	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
5.12	Beslut om begäran om inhibition	28 § Förvaltnings- processlagen	Enhetschef inom handläggning Kontorschef Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	* Individ- och myndighets- utskottet har beslutanderätt i egna fattade beslut
6. Fullmakt/ombud				
6.1	Beslut att företräda nämnden i domstol i mål och ärenden som rör enskild, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap 2 § SoL	Enhetschef Jurist	
6.2	Beslut om fullmakt att företräda nämnden i övriga mål och ärenden, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap 2 § SoL	Kontorschef Jurist	
6.3	Utfärdande av fullmakt och kvittens av ankommande värdepost		Sektorchef	Ersättare: Biträdande sektorchef
6.4	Utfärdande av rättegångsfullmakt i tvistemål	12 kap. 8 § rättegångsbalk en	Sektorchef	Ersättare: Biträdande sektorchef
7. Yttranden				
7.1	Yttrande till överförmyndare eller tingsrätt angående förordnande av god man eller förvaltare	11 kap 16 § Föräldrabalken	Socialsekreterare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Enhetschef i verkställighet*	*Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
7.2	Yttranden avseende - sådant som inte är reglerat i besluts- och delegationsförteckningen i övrigt, - direktbesvarande till myndigheter i ärenden ställd till nämnd* - remissvar - övriga elevärenden, samt -myndighetsbeslut och övriga överklaganden		Kontorschef	*Beslut om att remitter ställd till nämnd ska hanteras av tjänstemannaorga nisationen sker i samråd med ordförande
7.3	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och övriga tillsynsmyndigheter (exempelvis: Skolinspektionen, Diskrimineringsombudsmannen och Justitiekanslern) som rör individärenden	13 kap 5 § SoL	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	Yttranden till Justitie- ombudsmannen beslutas alltid av nämnd
7.4	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och domstol gällande ej verkställda gynnande beslut	16 kap 6a § SoL	Ordförande i Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	
8. Allmänna handlingar och sekretess				
8.1	Fatta överklagbart beslut att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt SoL, LSS, LVU och LVM	2 kap 1 och 2 §§ i Tryckfrihets- förordningen, 6	Enhetschef Enhetschef i verkställighet*	*Externa utförare ansvarar för begäran om utlämnande av

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
		kap. 3–4 § samt 10 kap 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretess- lagen		upprättad handling under pågående tjänsteköp, enligt gällande lagstiftning HSL, SoL, LSS eller likalydande lagstiftning utifrån sitt uppdrag Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande
8.2	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap. 1 och 15 § Tryckfrihetsförordningen, tillämpliga lagrum i Offentlighets- och sekretesslagen	Sektorchef* Kontorschef Jurist	*Gäller handlingar som ej härrör till ett kontor Utlämnande av allmän och offentlig handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande
9. Externa köp				
9.1	Beslut om köp av tjänst i annan kommun eller enskild verksamhet inom ramavtal samt undertecknande av placeringskontrakt		Enhetschef inom handläggning	
9.2	Beslut om köp av tjänst i annan kommun eller enskild verksamhet utom ramavtal samt undertecknande av placeringskontrakt		Verksamhetschef myndighet	
10. Personuppgifter				
10.1	Befogenhet att underteckna personuppgiftsbiträdesavtal för den personuppgiftsansvariges del	Art. 28 GDPR	Biträdande sektorchef	
10.2	Beslut att inte anmäla en personuppgiftsincident till tillsynsmyndigheten när det är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter	Art. 33.1 GDPR	Dataskyddssamordnare	
10.3	Beslut att helt eller delvis avslå den registrerades begäran eller inte vidta åtgärder med anledning av begäran	Art. 12, Art. 15–22 GDPR	Dataskyddssamordnare	Avser rätten till tillgång (registerutdrag), rätten till rättelse och radering, rätten att bli bortglömd, rätten till begränsning av behandling, rätten

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				till dataportabilitet, rätten att göra invändningar och automatiserat beslutsfattande
10.4	Beslut att förlänga tiden för tillhandahållande av information till den registrerade vid komplicerad begäran, maximalt ytterligare två månader	Art. 12.3 GDPR	Dataskyddssamordnare	
10.5	Beslut att ta ut en avgift vid uppenbart ogrundade och orimliga begäranden från den registrerade	Art. 12.5 a-b GDPR	Dataskyddssamordnare	
11. Smittskyddslag				
11.1	Lämna upplysningar till smittskyddsläkare efter underrättelse från denne	6 kap 11 § Smittskyddslagen	Enhetschef inom handläggning och verkställighet 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
11.2	Anmäla till smittskyddsläkare om den smittade inte följer de meddelade förhållningsreglerna	6 kap 12 § Smittskyddslagen	Enhetschef inom handläggning och verkställighet 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
12. Lex Sarah				
12.1	Beslut att anmäla ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg	14 kap 7 § SoL 24 f § LSS	Socialt ansvarig samordnare	Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
12.2	Beslut att avsluta Lex Sarah-utredning	14 kap 6 SoL 24 e § LSS	Socialt ansvarig samordnare	Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
13. Övrigt				
13.1	Beslut om avvikelse från gällande besluts- och delegationsförteckning (t ex för vikarierande och nyanställd socialsekreterare, handläggare, försörjningsstödshandläggare, biståndshandläggare)		Delegatens överordnade chef	Avser endast möjligheten att minska beslutanderätten. Vidaredelegation utöver delegationsförteckningen är ej tillåtet
13.2	Anmälan om bidragsbrott	6 § Bidragsbrottslag	Enhetschef inom försörjningsstöd Enhetschef myndighet	Gäller bara vid utbetalningar till enskild, enligt lag
13.3	Beslut att begära utdrag ur belastningsregistret och/eller misstankeregistret		Enhetschef Socialsekreterare Familjehemssekreterare	I de verksamheter där det är lagstyrt

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Familjerättssekreterare Samordnare utredningsenhet uppdragstagare	
13.4	Under löpande år besluta om förändringar av mottagningsattester och beslutsattester		Sektorchef	
13.5	Beslut om bidrag - ur fonder till enskilda upp till 25 % av basbelopp samt - till föreningar med verksamhet i överensstämmelse med fondvillkoren		Ekonomichef	Ersättare: Verksamhetschef Planering analys och utvärdering
13.6	Anmälan och ändringar i Omsorgsregistret (IVO)	7 kap 1 § SoL 23 § LSS	Särskild utsedd handläggare	
13.7	Utföra redaktionella ändringar i besluts- och delegationsförteckningen		Sektorchef	Avser endast redaktionella ändringar, ej ändringar i sak
13.8	Besluta om att hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning eller att hos allmän domstol ansöka om stämning i ärenden om avhysning av hyresgäst		Jurist	

Specifikt för Omvårdnadsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Avgiftshandläggning				
ON 1.1	Beslut om avgift inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde	8 kap. 2–9 §§ SoL	Avgiftshandläggare	
ON 1.2	Beslut om individuellt tillägg avseende kostnad för <ul style="list-style-type: none"> – dubbelt boende – arvode till god man – övriga utgifter 	8 kap. 2–9 §§ SoL	Avgiftshandläggare	
2. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL				
ON 2.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.2	Beslut om bistånd i form av vård- och omsorgsboende	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.3	Beslut om rätten till medboende	4 kap. 1 c § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.4	Beslut om bistånd i form av trygghetslarm	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.5	Beslut om bistånd i form av dagverksamhet	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.6	Beslut om bistånd i form av korttidsplats	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Myndighet	
ON 2.7	Beslut om bistånd i form av avlösningsvistelse	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.8	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Utföraren sätter in akuta och nödvändiga insatser (även vak) som uppkommer under obekvämt arbetstid, men runt hemsjukvårdspatienter godkänner konsultsjuksköterska under obekvämt arbetstid att akut behov av vak sätts in.
ON 2.9	Beslut om insatser enligt förenklat beslutsfattande utifrån fastställda kriterier	4 kap. 2 a § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
ON 2.10	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt från annan kommun	2 a kap. 8–9 §§ SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked
ON 2.11	Beslut om bistånd med kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
3. Hälso- och sjukvård				
ON 3.1	Beslut om att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada	3 kap. 5 § Patientsäkerhetslagen 4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig Sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.2	Beslut om rutin för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.3	Beslut om att utse ansvarig sjuksköterska för läkemedelsförråd och läkemedelsrekvisition inom särskilda boendeformer samt hemsjukvård	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.4	Undertecknande av samverkansavtal för läkarmedverkan	16 kap. 1 § HSL	Verksamhetschef HSL	
ON 3.5	Beslut om anmälan av legitimerad personal som kan utgöra fara för patientsäkerheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).	3 kap. 7 § Patientsäkerhetslagen (2010:659)	Biträdande sektorchef	
ON 3.6	Anmälan och revidering i vårdgivarregistret (IVO)	2 kap. Patientsäkerhetslagen (2010:659)	Särskild utsedd handläggare	
ON 3.7	Yttranden till patientnämnd		Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)	
4. Allmänna handlingar och sekretess				
ON 4.1	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen	2 kap. 1 och 2 § i Tryckfrihetsförordningen, 6 kap. 3–4 § samt 10 kap. 4, 13–14 §§ i Offentlighets- och sekretesslagen 8 kap. 2 i Patientdatalagen	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinskt ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad. Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
5. Övrigt				
ON 5.1	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av lägenhet i vård- och omsorgsboende		Enhetschef i verkställighet Boendesamordnare*	*Gäller bara vid driftentreprenader

Specifikt för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS				
AFN 1.1	Beslut om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.2	Beslut om biträde av personlig assistent	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.3	Beslut om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans utöver assistansersättning	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.4	Beslut om ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.5	Beslut om merkostnad för sjuklön	9 § 2 p. LSS	Administratör LSS	
AFN 1.6	Beslut om utbetalning av ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 p. till annan än den ersättningsberättigade	11 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.7	Beslut om att kräva återbetalning vid felaktig ekonomisk ersättning enligt 9 § 2 p. LSS	12 § LSS	Enhetschef myndighet	
AFN 1.8	Beslut om ledsagarservice	9 § 3 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.9	Beslut om biträde av kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	9 § 4 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
	b) över 20 timmar/månad	9 § 4 p. LSS	Enhetschef myndighet Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.10	Beslut om arvode och omkostnadsersättning utöver nämndens fastställda princip		Enhetschef rekryteringsenhet uppdragstagare	Princip fastställd i 19AFN64, se rutin för ersättning till uppdragstagare (VG-RUT-S-5806)
AFN 1.11	Beslut om avlösarservice i hemmet	9 § 5 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.12	Beslut om korttidsvistelse utanför hemmet	9 § 6 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.13	Beslut om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	9 § 7 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.14	Beslut om boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet	9 § 8 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.15	Beslut om bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	9 § 9 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.16	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av gruppboende och serviceboende		Boendesamordnare *	*även vid driftentreprenad Ny punkt

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 1.16 AFN 1.17	Beslut om daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig	9 § 10 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.17 AFN 1.18	Fastställande av avgift från förälder i samband med placering av barn	20 § LSS, 6 kap. 2–4 §§ SFS	Avgiftshandläggare	
AFN 1.18 AFN 1.19	Beslut om att nämnden ska uppbära underhållsstöd	20 § LSS 18 kap. 19 § Socialförsäkringsbalken	Avgiftshandläggare	
AFN 1.19	Upprättande av individuell plan vid begäran från den enskilde	10 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	Ta bort punkt, är inget bistånd
AFN 1.20	Beslut om bistånd enligt 9 § LSS vid flytt från annan kommun	16 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked
AFN 1.21	Beslut om bistånd med i form av kontaktperson	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	a) upp till 20 timmar/månad			
	b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
2. Vuxenutbildning				
AFN 2.1	Mottagande av elev till grundläggande vuxenutbildning	20 kap. 13 § och 2 st 14 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.2	Beslut om behörighet till utbildning på gymnasial nivå	20 kap 20 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.3	Beslut om samt yttrande över interkommunal ersättning inom gymnasial vuxenutbildning;			
	a) Vid beviljande	20 kap. 21 § Skollagen	Rektor	
	b) Vid avslag	20 kap. 21 § Skollagen	Ordförande i antagningsråd	Ersättare: vice ordförande
AFN 2.4	a) Mottagande av elev till gymnasial utbildning	20 kap. 22 § Skollagen	Rektor	
	b) Antagning av elev till gymnasial utbildning	20 kap. 23 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.5	Mottagande av elev till svenska för invandrare	21 kap. 7§ Skollagen	Rektor	
AFN 2.6	a) Mottagande av elev till särskild utbildning för vuxna	21 kap. 7 § Skollagen	Rektor	
	b) Antagning av elev till särskild utbildning för vuxna	21 kap. 7 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.7	Beslut om vilka nationella kurser som ska ges	2 kap. 9 § Förordning för vuxenutbildning	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.8	Beslut om vilka kurser eller delkurser som ska anordnas	2 kap. 4 § Förordning för vuxenutbildning	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.9	Beslut om dispens avseende underåriga sökande	3 kap 2 § Förordning för vuxenutbildning	Rektor	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 2.10	Beslut om undantag från att utbildningen i svenska för invandrare ska omfatta mindre eller mer än 15 timmars undervisning under en fyraveckorsperiod	20 kap. 24 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.11	Beslut om att utbildning på kursen ska upphöra för elev	20 kap. 9 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.12	Beslut om att låta elev återuppta studier där beslut om att utbildningen ska upphöra efter beslut i enlighet med 2.9 eller efter avstängning	20 kap. 9 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.13	Beslut om avgift för böcker och andra läromedel	20 kap. 7 § och 21 kap. 6 § Skollagen	Rektor	
AFN 2.14	Beslut om att en person ska anses ingå i målgruppen som kan ansöka om studiestartsstöd		Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.15	Upprätta plan mot kränkande behandling	6 kap. 6–8 §§ Skollagen	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.16	Utreda omständigheter och vidta åtgärder avseende kränkande behandling	6 kap. 10 § Skollagen	Rektor	

3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL

AFN 3.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare 1:e handläggare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS Särskild utsedd försörjningsstöds- administratör (se bilaga 2)	
AFN 3.2	Beslut om försörjningsstöd enligt norm + 10 %	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Särskild utsedd handläggare Särskild utsedd försörjningsstöds- administratör (se bilaga 2)	
AFN 3.3	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Särskild utsedd handläggare Särskild utsedd försörjningsstöds- administratör (se bilaga 2)	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 3.4	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till 50 % av basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	1:e socialsekreterare 1:e handläggare Särskild utsedd försörjningsstödsadministratör (se bilaga 2)	
AFN 3.5	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till ett basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	Enhetschef Arbetsmarknad och stöd	
AFN 3.6	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt över ett basbelopp	4 kap. 1–2 §§ SoL	Verksamhetschef Arbetsmarknad och stöd	
AFN 3.7	Beslut om återkrav av felaktigt utgivet ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef Arbetsmarknad och stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare (se bilaga 2)	
AFN 3.8	Beslut om bistånd i form av förvaltning av egna medel	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare (se bilaga 2) Särskilt utsedd försörjningsstödsadministratör (se bilaga 2)	
AFN 3.9	Undertecknande samt uppsägning av förstahandskontrakt av lägenhet i serviceboende		Verksamhetschef administrativt stöd Lokalsamordnare	I första hand verksamhetschef administrativt stöd
AFN 3.10	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av lägenhet i gruppboende samt serviceboende samt gruppboende och serviceboende		Boendesamordnare *	*även vid driftentreprenad
AFN 3.11	Beslut om bistånd i form av gruppboende och serviceboende	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	
AFN 3.12	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet (s k boendestöd och personligt stöd)	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	Utföraren sätter in akuta och nödvändiga insatser (även vak) som uppkommer under obekväm arbetstid, men runt hemsjukvårdspatienter godkänner konsultsjuksköterska under obekväm arbetstid att akut

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				behov av vak sätts in.
AFN 3.13	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt från annan kommun	2 a kap. 8 §§ SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked och avser socialpsykiatri
AFN 3.14	Beslut om bistånd i form av korttidsplats	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Myndighet	
4. Dödsbo				
AFN 4.1	Dödsboanmälan	20 kap. 8 § Ärvdabalken	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds- handläggare (se bilaga 2)	
AFN 4.2	Omhändertagande av dödsbo	18 kap. 2 § Ärvdabalken	Enhetschef Arbetsmarknad & Stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds- handläggare (se bilaga 2)	
5. Övrigt				
AFN 5.1	Beslut om kommunalt bostadstillägg enligt kommunfullmäktigebeslut 22 juni 2015		Särskild utsedd handläggare	
AFN 5.2	Beslut i vissa situationer ordna gravsättning enligt begravningslagen	5 kap. 2 § begravnings- lagen	Enhetschef försörjningsstöds- enheten	
6. Hälso- och sjukvård				
AFN 6.1	Beslut om att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada	3 kap. 5 § Patientsäker- hetslagen 4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårds- förordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig Sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.2	Beslut om rutin för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårds- förordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.3	Beslut om att utse ansvarig sjuksköterska för läkemedelsförråd och läkemedelsrekvisition inom särskilda boendeformer samt hemsjukvård	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårds- förordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 6.4	Yttranden till patientnämnd		Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)	
AFN 6.5	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen	2 kap. 1 och 2 § i Tryckfrihetsförordningen, 6 kap. 3–4 § samt 10 kap. 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretesslagen 8 kap. 2 i Patientdatalagen	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinskt ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad. Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Yttranden				
SON 1.1	Yttrande angående undantag från bestämmelserna om förbud för barn under 15 år att medverka vid offentliga tillställningar	21 § Allmänna ordningsstadgan	Enhetschef inom mottagningsenhet, utredningsenheten barn, utredningsenheten ungdom och familjemensenheten familjemensenhet myndighet	
SON 1.2	Yttranden i frågor om körkort, trafik kort och flygcertifikat		Socialekreterare	
SON 1.3	Yttranden i frågor om vapenlicens och hemvärdet		1:e soc.sekr. inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenheten Jurist	
SON 1.4	Yttrande till polismyndigheten om utfärdande av pass för barn under 18 år	3 § Passförordning	Socialekreterare Familjerättssekreterare	
SON 1.5	Yttrande till allmän domstol om överlämnande till särskild vård för unga	32 kap. 1 § Brottsbalken	Socialekreterare	
SON 1.6	Yttrande till åklagarmyndighet	Lag med bestämmelser om unga lagöverträdare 11 §	Socialekreterare	
SON 1.7	Yttrande till allmän domstol då LVM är aktuell	31 kap. 2 § Brottsbalken	Socialekreterare	
SON 1.8	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och domstol efter beslut att inte ta emot ärende	2a kap. 10–12 §§ SoL	Enhetschef myndighet	
SON 1.9	Yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas i familjehem, bostadstillägg till institution eller till hushåll där någon familjemedlem har en funktionsnedsättning	SFB 93 kap. 2 § resp. 98 kap. 11 §	Socialekreterare	
2. Övrigt				
SON 2.1	Beslut att socialnämnden i visst fall ska uppbära barnbidrag	16 kap. 18 § Socialförsäkringsbalken	Socialekreterare	
SON 2.2	Beslut att polisanmäla misstanke om brott rörande barn	10 kap. 21 § Offentlighets- och sekretesslagen	Socialekreterare efter 2 år i tjänst	Denna punkt syftar ej till orosanmälan. Orosanmälan är alla anställda skyldiga att göra

SON 2.3	Beslut att inte polisanmäla misstanke om brott mot barn		Enhetschef för Utredningsenhet barn, Utredningsenhet ungdom, Mottagningsenhet, Familjehem, Familjehemsenhet myndighet och Enheten för våld i nära relation	Denna punkt syftar ej till orosanmälan. Orosanmälan är alla anställda skyldiga att göra
SON 2.4	Väcka talan om överflyttning av vårdnad	6 kap. 7, 8, 8a och 9 §§ Föräldrabalken	Socialnämnd	Delegeringsförbud enligt lag
SON 2.5	Beslut om framställning till annan kommun om överflyttning av ärende samt ansökan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om överflyttning av ärende	2a kap. 10–12 §§ SoL	Enhetschef handläggning	
SON 2.6	Beslut i fråga om mottagande av ärenden från annan kommun	2a kap. 10–12 § SoL	Enhetschef handläggning	
SON 2.7	Beslut om bidrag (föreningsstöd) till social verksamhet med insatser upp till 50 % av basbelopp per år		Särskild utsedd handläggare	
SON 2.8	Beslut om att handläggare utan socionomexamen bedöms inneha annan relevant examen för utförande av sådana uppgifter rörande barn och unga som framgår av 3 kap. 3 a § andra stycket SoL	3 kap. 3 a § 2 stycket SoL	Enhetschef	Se vidare om bedömning av annan relevant examen, 3 kap. 1–3 §§ HSLF-FS 2017:79.

3. Bistånd enligt socialtjänstlagen, SoL

SON 3.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialekreterare	Enligt 11 kap. 1 a § SoL ska en omedelbar skyddsbedömning göras när anmälan rör barn eller unga. För nämndens utredningsskyldighet enligt 7 § LVM är det tillräckligt att det kan finnas skäl för tvångsvård för att en utredning ska påbörjas, dvs. att det kan antas att förutsättningarna är uppfyllda.
SON 3.2	a) Beslut om att utredning inte ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Enhetschef 1:e socialekreterare Socialekreterare inom mottagningsenheten* Socialekreterare inom utredningsenhet ungdom*	*efter 2 år i tjänst

			Socialekreterare inom familjehemsenhet myndighet* Socialekreterare inom utredningsenhet vuxen*	
	b) Beslut att utredning inte ska inledas i pågående ärende	11 kap 1 § SoL	Socialekreterare	Separat utredning inleds ej, läggs till i pågående utredning.
SON 3.3	Beslut om att utredning inte ska föranleda åtgärd	11 kap. 1 § SoL	1:e socialekreterare Specialisthandläggare Socialekreterare inom mottagningsenhet*	*efter 2 år i tjänst
SON 3.4	a) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare	
	b) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 25 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	1:e socialekreterare	
	c) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 50 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Familjehemsenheten, Familjehemsenhet myndighet, Utredningsenhet ungdom, Utredningsenhet barn, Utredningsenhet vuxen och Enheten våld i nära relation	
	d) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd över 50 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 3.5	Beslut om återkrav av felaktigt utbetalt ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom handläggning	
SON 3.6	Beslut om återkrav av felaktigt utgivet ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	1:e socialekreterare	
SON 3.7	Beslut om bistånd med kontaktfamilj	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare	
SON 3.8	Beslut om bistånd med kontaktperson	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Socialekreterare	
	a) upp till 20 timmar/månad b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
SON 3.9	Beslut om arvode och omkostnadsersättning utöver nämndens fastställda princip		Enhetschef inom rekryteringsenhet uppdragstagare och familjehem, familjehemsenhet myndighet familjehemsenhet stöd	Princip fastställd i 19SON149, se rutin för ersättning till uppdragstagare (VG-RUT-S-5806)
SON 3.10	Beslut om öppenvårdsinsatser för barn, ungdom och familj, vuxen	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare*	*efter 2 år i tjänst
SON 3.11	Beslut om förtur till bostad av sociala skäl	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
SON 3.12	Beslut om bistånd i form av	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
	a) övergångsavtal b) övergångsavtal avseende ensamkommande barn	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenhet vuxen	

SON 3.13	Beslut om bistånd i form av vistelse i jourlägenhet	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenhet vuxen Handläggare boende- enheten Socialsekreterare* inom Enheten våld i nära relation	*efter 2 år i tjänst
SON 3.14	Beslut om bistånd i form av vistelse på akutboende	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
SON 3.15	Beslut om medgivande till vård och sociala insatser	6 kap. 13a Föräldrabalken	Individ- och myndighetsutskott	
SON 3.16	Beslut om förlängning av utredningstid	11 kap. 2 § SoL	Enhetschef inom utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, mottagningsenhet familjehem familjehemsenhet myndighet och Enheten våld i nära relation	
SON 3.17	Beslut om inskrivning, utskrivning och avvisning på HVB och boendeenheter i egen regi		Föreståndare för hemmet/enhetschef boendeenheterna	
SON 3.18	Beslut om att ta ut ersättning (avgift) från enskild biståndstagare	8 kap. 1–2 §§ SoL	Socialsekreterare utredningsenhet vuxen Administratör	
SON 3.19	Fastställande av avgift från förälder i samband med placering av barn	8 kap. 1 § SoL	Särskilt utsedd handläggare	
SON 3.20	Beslut om att nämnden ska uppbära underhållsstöd	18 kap. 19 § Socialför- säkringsbalken	Avgiftshandläggare	
SON 3.21	Framställning till Försäkringskassan om ändring av mottagare för allmänt barnbidrag	16 kap. 18 § Socialför- säkringsbalken	Socialsekreterare Familjehemssekreterare	
SON 3.22	Framställan till CSN om ändring av mottagare för studiebidrag		Socialsekreterare Familjehemssekreterare familjehemsenhet stöd	
SON 3.23	Beslut om uppföljning efter att utredning har avslutats utan beslut om insats	11 kap. 4 a § SoL	1:e socialsekreterare Specialisthandläggare	
SON 3.24	Beslut om eftergift	9 kap 4 § SoL	Enhetschef Utredningsenhet vuxen	

4. Insatser för barn och ungdom

SON 4.1	Beslut om placering i familjehem och HVB för a) barn upp till 18 år	4 kap. 1 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
	b) personer över 18 år	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehem familjehemsenhet myndighet och mottagningsenhet	

SON 4.2	Medgivande för annat enskilt hem än vårdnadshavare/förälder att ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran.	6 kap. 6 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Gäller vid privatplaceringar
SON 4.3	Beslut om att annat enskilt hem än vårdnadshavaren/förälder får ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran.	6 kap. 6 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Gäller vid socialnämndens placeringar
SON 4.4	Beslut om tillfällig placering i kontrakterat jourhem, släkting-/nätverkshem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenhet, utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehemsenheten familjehemsenhet myndighet och enheten våld i nära relation	
SON 4.5	a) Beslut om tillfällig placering i upphandlade HVB, upp till 6 månader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenheten barn, utredningsenheten ungdom, familjehems- enheten familjehemsenhet myndighet och enheten våld i nära relation	För placering utanför avtal, se 9.1 samt 9.2 i den gemensamma delen
	b) Beslut om tillfällig placering i upphandlade HVB för barn upp till 18 år, för placeringar upp till och med 6 månader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenheten barn, utredningsenheten ungdom, familjehems- enheten familjehemsenhet myndighet och enheten våld i nära relation	För placering utanför avtal, se 9.1 samt 9.2 i den gemensamma delen Efter 6 månader ska beslut fattas av individ- och myndighetsutskott
SON 4.6	Beslut att godkänna kontrakterade jourhem	6 kap. 6 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.7	Beslut om kostnader vid placering, omplacering eller flyttning från familjehem/institution, med högst 40 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare Familjehemssekreterare	
SON 4.8	Beslut om övriga omkostnader till familjehem för extra utrustning, resekostnader med mera med högst 25 % av basbelopp per månad/barn	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare Familjehemssekreterare	
SON 4.9	Beslut om ersättning för förlorad arbetsförtjänst till familjehem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Familjehemsenheten familjehemsenhet myndighet, familjehemsenhet stöd Rekryteringsenheten Uppdragstagare	
SON 4.10	Beslut om kostnad för personligt stöd i skolan samt resekostnader i samband med placering	4 kap. 1 § SoL 11 § LVU	Enhetschef myndighet	

SON 4.11	Övervägande av vård	6 kap. 8 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.12	Övervägande av ansökan om flyttningsförbud i samband med begäran om att vård ska upphöra	6 kap. 8a § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.13	Övervägande av vårdnadsöverflyttning	6 kap. 8b § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.14	Kostnader för skador som barn vållar i familjehem och som ej ersätts av hem- och ansvarsförsäkring, med högst 25 % av basbelopp		Säkerhetssamordnare	
SON 4.15	Beslut om ersättning i familjehem upp till högsta nivå inom SKR:s rekommendationer		Familjehemssekreterare inom utredningsenhet uppdragstagare och familjehemsenheten familjehemsenhet stöd	
SON 4.16	Beslut om resursfamilj för familjehemsplacerade barn		Familjehemssekreterare inom rekryteringsenheten och familjehemsenheten familjehemsenhet myndighet familjehemsenhet stöd	
SON 4.17	Beslut gällande umgängesresor efter vårdnadsöverflytt till tidigare familjehem		Familjehemssekreterare inom familjehemsenhet stöd	
SON 4.18	Beslut om bistånd i form av stödboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef	

5. Insatser för vuxna

SON 5.1	Beslut om bistånd i form av a) familjehem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	
	b) HVB	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen Enhetschef våld i nära relation Enhetschef utredningsenhet ungdom	
SON 5.2	Beslut om anhörigvecka till en kostnad av maximalt 15 000 kr/tillfälle	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	
SON 5.3	Beslut om bistånd i form av interna stödboende Hemsta och Nova	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare inom utredningsenheten vuxen	
SON 5.4	Beslut om bistånd i form av träningslägenhet	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten boende	
SON 5.5	a) Beslut om bistånd i form av tillsynsboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	
	b) Beslut om jourplacering på tillsynsboende	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare 1:e socialsekreterare utredningsenhet vuxen	
SON 5.6	Beslut om bistånd i form av jourplacering på tillsynsboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen	Ta bort, finns redan i SON 5.5.

SON 5.7	Beslut om bistånd i form av intern öppenvård	4 kap. 1 § Sol	Socialekreterare inom utredningsenheten vuxen och enheten våld i nära relation	Ta bort paragraf, regleras i SON 3.10 allmänna delen
SON 5.8 SON 5.6	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § Sol	Enhetschef utredningsenheten vuxen, mottagningsenhet och enheten våld i nära relation	

6. Lag om särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU

SON 6.1	Beslut om ansökan till förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Delegeringsförbud
SON 6.2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.3	Beslut om omedelbart omhändertagande då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.4	Beslut om omedelbart omhändertagande	6a § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.5	Beslut om omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6a § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd,

				<p style="text-align: right;">Sid 159(271)</p> <p>dnr 23SON20:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.6	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 § LVU	8 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	<p>Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 § LVU</p> <p>*Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd, dnr 23SON20:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.7	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.8	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	<p>Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 § LVU</p> <p>*Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut vid socialnämnd, dnr 23SON20:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls

SON 6.9	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9a § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.10	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9b § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6a § LVU *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut vid socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.11	Begäran om förlängd utredningstid vid 6a § LVU	9a § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.12	Begäran om förlängd utredningstid vid 6a § LVU då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9a § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6a § LVU *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut vid socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.13	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas	11 § 1, 2 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.14	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas då Socialnämndens individ- och	11 § 3 st LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt till SON 6.13

	myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas			Sid 161(271) *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut vid socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.15	Beslut rörande den unges förhållanden i den mån beslutet ej är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare	
SON 6.16	Övervägande av vård med stöd av 2 § LVU	13 § 1 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.17	Övervägande av ansökan om flyttningsförbud i samband med prövning av om vård ska upphöra	13b § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.18	Övervägande av vårdnadsöverflyttning	13c § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.19	Omprövning av vård med stöd av 3 § LVU	13 § 2 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.20	a) Beslut om rätt till umgänge eller beslut om att vistelseort inte ska röjas för vårdnadshavare	14 § 2 st LVU	Socialnämnd	
	b) I brådskande fall då nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § 2 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.21	Övervägande av beslut beträffande umgänge eller hemlighållande av vistelseort	14 § 3 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.22	Beslut om att vård enligt LVU ska upphöra	21 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.23	Beslut om - särskild kontaktperson - deltagande i öppenvårdsbehandling	22 § 1, 2 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.24	Beslut att utse och entlediga kontaktperson	22 § 1, 2 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.24	Ansökan hos förvaltningsrätt om flyttningsförbud	24 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.25	Övervägande av om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.26	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

SON 6.27	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	27 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	<p style="text-align: right;">Sid 162(271)</p> Kompletterande beslutanderätt till SON 6.26 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 6.28	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud ska upphöra	30 § 2 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.29	Beslut om den unges umgänge med vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud	31 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.30	Beslut om biträde av polis för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 st LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	* Ordförande i de fall då Socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas
SON 6.31	Beslut om att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande	43 § 2 st LVU	Särskild utsedd tjänsteman enligt bilaga 1	
SON 6.32	Beslut om ansökan om utreseförbud	31 b § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.33	Beslut om omprövning och upphörande av utreseförbud	31 c § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.34	Beslut om tillfälligt utreseförbud	31 d § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.35	Beslut om tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 d § LVU	Ordförande i socialnämnden, särskilt förordnad ledamot	Se § 160 2020-08-25
SON 6.36	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud	31 g § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.37	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 g § LVU	Ordförande i Socialnämnden, särskilt förordnad ledamot	Se § 160 2020-08-25

SON 6.38	Beslut om undantag från utreseförbud	31 i § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.39	Beslut om läkarundersökning, läkare och plats för läkarundersökning	32 § LVU	Enhetschef	
SON 6.40	Beslut om provtagning vid upphörande av vård	32 b, c §§ LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.41	Beslut om provtagning inför umgänge	32 a, c §§ LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

7. Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM

SON 7.1	Beslut om att inleda utredning då man fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård	7 § LVM	Socialekreterare inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenheten	
SON 7.2	Beslut att avsluta LVM-utredning utan åtgärd	7 § LVM	Enhetschef utredningsenhet vuxen	
SON 7.3	Beslut om läkarundersökning och utse läkare för undersökning	9 § LVM	Socialekreterare utredningsenheten vuxen och mottagningsenhet	
SON 7.4	Beslut om att ansöka om tvångsvård enligt LVM	11 § LVM	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.5	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.6	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	13 § LVM	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt till SON 7.5 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 7.7	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.8	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	18 b § LVM	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt till SON 7.7 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter

				och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd, dnr 23SON20: 1. Lena Lundgren Rörick 2. EvaMarja Andersson 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls
SON 7.9	Samråd och planering av vården	26, 28 §§ LVM	Socialekreterare	
SON 7.10	Beslut om begäran av biträde av polis för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	1:e socialekreterare utredningsenhet vuxen och mottagningsenhet	
SON 7.11	Beslut om begäran om biträde av polis för inställelse till vårdinstitution	45 § 2 st LVM	1:e socialekreterare utredningsenhet vuxen och mottagningsenhet	
SON 7.12	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	1:e socialekreterare Inom utredningsenheten vuxen	
SON 7.13	Yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 kap. 2 § Brottsbalken	1:e socialekreterare Inom utredningsenheten vuxen	
SON 7.14	Beslut om egenavgift vid placering i HVB	8 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 § SOFS	Socialekreterare	

8. Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

SON 8.1	Att enligt 31 § 2 st. begära av polisen att utredning inleds	31 § 2 st LUL	1:e Socialekreterare ME, UEB, UEU, EVIN 1:e Barnsekreterare Familjehemsenhet myndighet	31 § 2 st: På begäran av socialnämnden får en utredning om brott även inledas i andra fall avseende någon som inte har fyllt femton år, om socialnämnden bedömer att utredningen kan antas ha betydelse för att avgöra behovet av socialtjänstens insatser för den unge. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas om det är fråga om ett brott som innebär att den unge
----------------	--	---------------	---	---

				äventyrar sin hälsa eller utveckling eller om brottet kan antas utgöra ett led i en upprepad brottslighet begången av den unge.
9. Familjerättsärende				
SON 9.1	Yttranden enligt namnlag	45 § Namnlagen	Familjerättssekreterare	
SON 9.2	Godkännande av bekräftelse av faderskap/föräldraskap	1 kap. 4, 9 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare Familjerättsassistent	
SON 9.3	Inleda och avsluta faderskaps-/föräldraskapsutredning	2 kap. 1, 4–6, 8-9 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare Familjerättsassistent	
SON 9.4	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap/föräldraskap	3 kap. 5-6, 8 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.5	Godkänna avtal om underhållsbidrag för framtiden om betalningsperioder överstiger 3 månader (ej engångsbelopp)	7 kap. 7, 11 §§ Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.6	Godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 17a § Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.7	Beslut att utse utredare i mål och ärende om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 19 § Föräldrabalken	Enhetschef familjerättsenheten	
SON 9.8	Beslut om kontaktperson för stöd och hjälp i vårdnads- och umgängesärende	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL 5 kap. 1 § SoL	Familjerättssekreterare	
SON 9.9	Beslut om samarbetsamtal	4 kap. 1 § SoL 5 kap. 3 § SoL 6 kap. 18 § Föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.10	Beslut om överflyttning av faderskapsärende till annan kommun	2 kap. 3 § 2 st Föräldrabalken	Socialnämnd	
SON 9.11	Beslut att inte påbörja utredning eller att lägga ned påbörjad utredning om faderskap	2 kap. 7 § Föräldrabalken	Socialnämnd	
SON 9.12	Samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta	6 kap. 14 § SoL	Familjerättssekreterare	
SON 9.13	Medgivande att ta emot utländskt barn för adoption	6 kap. 12 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 9.14	Beslut att utse utredare att genomföra en adoptionsutredning	4 kap. 14 § Föräldrabalken	Enhetschef familjerättsenheten	
SON 9.15	Beslut om att lämna upplysningar till rätten som inte innehåller ett ställningstagande i mål och ärenden om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 20 § 2 st. föräldrabalken	Familjerättssekreterare	
SON 9.16	Beslut om yttrande vid umgänge	6 kap. 15 c § 2 st. föräldrabalken	Familjerättssekreterare	

10. Alkohollag

SON 10.1	Beviljande av stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.2	Avslag på stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap	8 kap. 2 § Alkohollag	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 10.3	Ansökan från konkursförvaltare om serveringstillstånd vid serveringsställe som försatts i konkurs	9 kap. 12 § Alkohollag 8 kap. 2 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.4	Serveringstid efter kl. 01.00 till vid tillfälliga tillstånd för slutetna sällskap	8 kap. 19 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.5	Beslut om serveringstid efter kl.01.00 vid stadigvarande tillstånd eller tillfälligt tillstånd till allmänheten	8 kap. 19 § Alkohollag	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 10.6	Ändring av serveringstid inom den lagstadgade normaltiden, kl. 11.00 – 01.00	8 kap. 19 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.7	Ändring avseende dryckeslag	8 kap. 2 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.8	Ändring avseende utökad/förändrad serveringsyta	8 kap. 14 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.9	Avskrivning av ärende och beslut i ärende som inte föranleder sanktioner		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.10	Beslut om tillfälliga tillstånd till allmänheten inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.11	Beslut om tillfälliga tillstånd till slutna sällskap inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.12	Beslut om stadigvarande tillstånd för till slutetna sällskap vid cateringverksamhet	8 kap. 4 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.13	Godkännande av lokal vid catering	8 kap. 4 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.14	Beslut om stadigvarande tillstånd för servering på gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § 2 st. Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.15	Beslut om tillfälligt tillstånd för servering på gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § 2 st. Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.16	Beslut om särskilt stadigvarande tillstånd, för provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § 2 st. Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.17	Beslut om särskilt tillstånd, tillfälligt, för provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § 2 st. Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.18	Beslut om tillfälligt tillstånd för provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § 1 st. 2 p Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.19	Meddelande av villkor för stadigvarande serveringstillstånd		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.20	Meddelande av villkor för tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

SON 10.21	Meddelande av villkor för tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.22	Anvisningar och information om lag och föreskrifter	8 kap. 9 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.23	Beslut om nedsättning av avgifter i vissa fall	8 kap. 10 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.24	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på tillståndshavarens begäran	9 kap. 18 § 1 st. 1 p Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.25	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på grund av att den tillståndspliktiga serveringsverksamheten upphört	9 kap. 18 § 1 st. 1 p Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.26	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd på grund av att nytt serveringstillstånd meddelats för samma serveringsställe	9 kap. 18 § 1 st. 1 p Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 10.27	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd i övriga fall	9 kap. 18 § 1 st. 2–3 p Alkohollag	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 10.28	Beslut om varning	9 kap. 17, 19 och 20 §§ Alkohollag	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 10.29	Beslut om försäljningsförbud/ serveringsförbud av folköl	9 kap. 19 § Alkohollag	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 10.30	Beslut att förbjuda servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat på särskilda boenden.	9 kap. 20 § Alkohollag	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Ny punkt som har förbisetts i tidigare versioner
SON 10.30 SON 10.31	Beslut om erinran	9 kap. 17 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.31 SON 10.32	Införande av uppgifter, bokföring med mera	9 kap. 13–15 §§ Alkohollag	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.32	Begäran om att få tillträde till lokal	9 kap. 13, 15 §§ Alkohollag	Alkoholhandläggare Restauranginspektör Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	Ska strykas = verkställighet
SON 10.33	Begäran om polishandräckning	9 kap. 9 § Alkohollag	Alkoholhandläggare Restauranginspektör Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 10.34	Överklagande av domar från förvaltningsrätt/kammarrätt	10 kap. 1 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.35	Omprövning av ärende jämlikt § 27 38-39 §§ Förvaltningslagen efter överklagande till förvaltningsrätt/kammarrätt	10 kap. 1 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.36	Yttrande till Förvaltningsrätt och Kammarrätt med anledning av överklagande, när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	10 kap. 1 § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.37	Beslut att polisanmäla vid misstanke om brott mot alkohollagstiftningen		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	Ska strykas = verkställighet

SON 10.38 SON 10.37	Beslut om förlängd handläggningstid	5 § Alkohol-förordning	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 10.39 SON 10.38	Beslut om kontrollköp	9 kap. 15 a § Alkohollag	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
11. Lotterilag				
SON 11.1	Avge yttrande till Spelinspektionen i tillståndsärenden		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 11.2	Göra polisanmälan vid misstanke om brott mot lotterilagen		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	SKA STRYKAS = VERKSTÄLLIGHET
12. Lag om handel med vissa receptfria läkemedel				
SON 12.1	Rapportera brister till Läkemedelsverket	21 § lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 12.2	Beslut om kontrollköp	21 a § lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
13. Lag om tobak och liknande produkter				
SON 13.1	Beviljande av tillstånd att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.2	Meddelande av villkor för detaljhandelstillstånd samt partihandelstillstånd	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.3	Avslå ansökan om tillstånd att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 13.4	Återkallelse av tobakstillstånd på tillståndshavarens begäran	7 kap. 10 § p 1 Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 13.5	Återkallelse av tobakstillstånd på grund av att den tillståndspliktiga försäljningsverksamheten upphört	7 kap. 10 § p 1 Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 13.6	Återkallelse av tobakstillstånd på grund av att nytt tobakstillstånd meddelats för samma försäljningsställe	7 kap. 10 § 1 p Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 13.7	Återkallelse av tobakstillstånd i övriga fall	7 kap. 10 § 2–4 p Lag om tobak och liknande produkter	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

SON 13.8	Beslut om varning	7 kap. 11 § Lag om tobak och liknande produkter	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 13.9	Beslut om förbud att sälja elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	7 kap. 13 § Lag om tobak och liknande produkter	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 13.10	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten	7 kap. 17 § Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.11	Begära tillträde till lokaler med mera för undersökning	7 kap. 18 § Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	Ska strykas = verkställighet
SON 13.12 SON 13.11	Begära handräckning från polis	7 kap. 19 § Lag om tobak och liknande produkter	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 13.13 SON 13.12	Beslut om kontrollköp	7 kap. 22 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.14 SON 13.13	Nedsättning av avgifter i vissa fall	8 kap 1–2 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.15 SON 13.14	Avskriva ärende samt beslut i ärende som inte föranleder sanktion		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö Livsmedel och tillstånd	
SON 13.16 SON 13.15	Meddela föreläggande och andra förbud än försäljningsförbud utan eller med vite upp till 50 000 kr	7 kap. 9, 12 och 15 §§ Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.17 SON 13.16	Meddela föreläggande och förbud med vite över 50 000 kr inklusive löpande vite	7 kap. 9, 12 och 15 §§ Lag om tobak och liknande produkter	Individ- och myndighetsutskott	
SON 13.18 SON 13.17	Ansöka om utdömande av vite oavsett vitesbeloppets storlek	6 § Lag (1985:206) om viten	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.19 SON 13.18	Överklaga dom från förvaltningsrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.20 SON 13.19	Överklaga dom från kammarrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.21 SON 13.20	Omprövning av ärende jämlikt § 38-39 Förvaltningslagen efter överklagande till förvaltningsrätt/kammarrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

	Omprövning av beslut efter överklagande av motpart			
SON 13.22 SON 13.21	Yttrande till förvaltningsrätt eller kammarrätt med anledning av överklagande när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.23	Göra polisanmälan vid misstanke om brott mot lag om tobak och liknande produkter		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	Ska strykas = verkställighet
SON 13.24	Beslut om varning		Enhetschef Livsmedel och tillstånd	TA BORT. SKRIVFEL, SE 13.25 ELLER 13.22 FÖR RÄTT DELEGAT
SON 13.25 SON 13.22	Besluta om varning	29 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 13.26 SON 13.23	Besluta om försäljningsförbud, med eller utan vite	29 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 13.27 SON 13.24	Besluta om föreläggande och andra förbud än försäljningsförbud, utan vite, eller med vite upp till 50 000 kr	28 + 31 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.28 SON 13.25	Meddela föreläggande och förbud med vite över 50 000 kr	28 + 31 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 13.29 SON 13.26	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten	32 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	
SON 13.30	Begära tillträde till lokaler med mera för undersökning	33 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö och tillstånd	SKA STRYKAS = VERKSTÄLLIGHET
SON 13.31 SON 13.27	Begära handräckning från polis	34 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmedel och tillstånd	
SON 13.32 SON 13.28	Beslut om kontrollköp	37 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.33 SON 13.29	Nedsättning av avgifter i vissa fall	40 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.34 SON 13.30	Avskriva ärende samt beslut i ärende som inte föranleder sanktion		Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmedel och tillstånd	
SON 13.35 SON 13.31	Överklaga dom från förvaltningsrätt	42 § Lag om tobaksfria	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

		nikotinprodukter (SFS 2022:1257)		
SON 13.36 SON 13.32	Överklaga dom från kammarrätt	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.37 SON 13.33	Omprövning av ärende jämlikt § 38-39 Förvaltningslagen efter överklagande till förvaltningsrätt/kammarrätt Omprövning av beslut efter överklagande av motpart	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.38 SON 13.34	Yttrande till förvaltningsrätt eller kammarrätt med anledning av överklagande när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	
SON 13.39	Göra polisanmälan vid misstanke om brott mot lag om tobaksfria nikotinprodukter	43-45 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257)	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	SKA STRYKAS = VERKSTÄLLIGHET
SON 13.40 SON 13.35	Ansöka om utdömande av vite, oavsett vitesbeloppets storlek	6 § Lag (1985:206) om viten	Enhetschef Livsmedel och tillstånd	

Specifikt för Socialjouren

Delegerat av Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutanderätt	Kommentar
1. Socialtjänstlagen, SoL				
SJ 1.1	Beslut att polisanmäla misstanke om brott rörande barn	10 kap. 21 § offentlighets- och sekretesslagen	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.2	Beslut i fråga om: försörjningsstöd enligt norm + 10 %	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.3	Beslut i fråga om övrigt bistånd upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.4	Beslut om förvaltningens egna boenden	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.5	Beslut om att utredning ej ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.6	Beslut om tillfällig placering i jourhem/nätverkshem	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.7	Beslut om akut placering i HVB	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.8	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
SJ 1.9	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap 1 § SoL	Socialekreterare socialjouren	
2. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU				
SJ 2.1	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.2	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 § LVU	8 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Ta bort punkten
SJ 2.3 SJ 2.2	Beslut om omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6a § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt
SJ 2.4 SJ 2.3	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9b § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutanderätt	Kommentar
SJ 2.5 SJ 2.4	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Vid eget beslut enligt 6 § LVU
SJ 2.6 SJ 2.5	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas	11 § 3 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.7 SJ 2.6	Beslut rörande den unges förhållanden i den mån beslutet ej är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare socialjour	
SJ 2.8 SJ 2.7	Beslut om rätt till umgänge eller beslut om att vistelseort ej ska röjas för vårdnadshavare då nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § 2 st LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.9 SJ 2.8	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.10 SJ 2.9	Beslut om tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 d § LVU	Ordförande i socialnämnden,	Ny punkt Se § 160 2020-08-25
SJ 2.10 SJ 2.10	Beslut om den unges umgänge med vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud	31 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.9 SJ 2.11	Beslut om läkarundersökning, utseende av läkare samt bestämmande av plats för läkarundersökning	32 § LVU	Ordförande	
SJ 2.10 SJ 2.12	Beslut om biträde av polis för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 st LVU	Ordförande	
SJ 2.11 SJ 2.13	Beslut om att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande	43 § 2 st LVU	Särskild utsedd tjänsteman enligt bilaga 1	
3. Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM				
SJ 3.1	Beslut om att inleda utredning då man fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård	7 § LVM	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 3.2	Beslut om att inledd utredning ska läggas ned	7 § LVM	Enhetschef socialjour	
SJ 3.3	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökning	9 § LVM	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 3.4	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Ordförande	Kompletterande beslutsrätt till SJ 3.3
SJ 3.5	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	Ordförande	

SJ 3.6	Beslut om begäran av biträde av polis för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 3.7	Beslut om begäran om biträde av polis för inställelse till vårdinstitution	45 § 2 st LVM	Socialsekreterare socialjouren	

Bilaga 1

Namnförteckning för beslut avseende 43 § 2 st. LVU

Ansvariga tjänstemän med förordnande enligt punkt SON 6.31 och SJ 2.11.

Enheten för våld i nära relationer (EVIN)

- Annelie Mehtälä
- Katarina Bollner
- Teresia Wall

Familjehemsenhet

- Maja Levin Lindstrand
- Birgitta Wallin
- Maria Wallgren

Mottagningsenhet

- Maria Stenlund
- Nina Holmsten
- Mari Lennartsdotter
- Camilla Moilanen

Socialjour

- Anna Säaf Vikström
- Robert Larsson
- Ingela Kernehed
- Carina Jakobsson
- Laila Eriksson Wigg
- Annika Karlsson
- Therese Jonsson
- Monica Mäenpää
- Elin Ullström
- Sara Johansson Kindberg

Utredningsenhet Barn

- Erika Hug
- Eva Westman
- Jennie Englund
- Malin Sjöstrand
- Maja Ahrman
- Linnea Pettersson

Utredningsenhet Ungdom

- Lena Freij
- Eva Johnson
- Malin Christoffersson
- Charlotta Svallin
- Camilla Flink

Utredningsenhet Vuxen

- Carolina Gidlundh
- Malin Söderström

Namnförteckning för beslut avseende 11 kap. § 1 SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt 3.3 i den del som är gemensam för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.1.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim

Namnförteckning för beslut avseende 4 kap. § 1 SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.2.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim

Namnförteckning för beslut avseende 4 kap. § 1-2 SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.4.

Arbetsmarknad & stöd

- Rose-Marie Jonsson
- Anette Nygren
- Gunilla Lindenbaum
- Livia Toman
- Caroline Svanberg

Namnförteckning för beslut avseende 9 kap. § 1 SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.7.

Arbetsmarknad & stöd

- Rose-Marie Jonsson
- Livia Toman
- Mariama Ndure
- Kristoffer Granholm

Namnförteckning för beslut avseende 4 kap. § 1 SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.8.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim
- Peter Johansson
- Malin Björn

Namnförteckning för beslut avseende 20 kap. 8 § Ärvdabalken

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 4.1.

Arbetsmarknad & stöd

- Sami Sebhatu
- Zubaida Alhalaweh

Namnförteckning för beslut avseende 18 kap. 2 § Ärvdabalken

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 4.2.

Arbetsmarknad & stöd

- Sami Sebhatu
- Zubaida Alhalaweh

Beslutsärende: Upphandling
av yrkesinriktad
vuxenutbildning

12

23AFN205

Tjänsteskrivelse

2023-11-02

Diarienummer: 23AFN205

Handläggare:

Ulf Häggberg
026-17 87 56
ulf.haggberg@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Upphandling av yrkesinriktad vuxenutbildning

Förslag till beslut

Att uppdra till Sektor Velfärd att upphandla ramavtal för yrkesinriktad vuxenutbildning, samt

Att i enlighet med fastställd besluts- och delegationsförteckning uppdra till biträdande sektorchef att fatta tilldelningsbeslut för upphandlingen och teckna avtal.

Ärendebeskrivning

Sektor Velfärd har ansvar för vuxenutbildningen i Gävle kommun. Samordning av utbildningsresurser i Gästrikland sker genom Gästrikevux och inkluderar även Älvkarleby kommun. Samarbetet mellan kommunerna avser främst yrkesutbildningar.

Yrkesutbildningar finansieras i hög grad genom statsbidrag och kommunen är skyldig att medfinansiera hälften av utbildningskostnaderna. Syftet med statsbidraget är att öka utbildningsutbudet för vuxna elever inom yrkesutbildning och tillgodose behoven på arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna. Ansökningstid är 1 april-2 maj och beslut tas i september.

Vuxenutbildningen inventerar löpande aktuella utbildningsbehov inom området yrkesutbildning och initierar behov av upphandling av externa utbildningsanordnare.

Upphandling av då aktuella utbildningsområden genomfördes under 2020 (dnr 19AFN178), med ramavtal 2+1+1 år fr om 2020-08-09 t o m 2024-08-09.

En kompletterande upphandling av ytterligare utbildningsområden har genomförts under 2023 (dnr 23AFN6), med ramavtal 2+1+1 år fr o m 2023-10-01.

Med anledning av de avtal som löper ut 2024-08-09 finns behov av ny upphandling inom ett par utbildningsområden.

Aktuella områden för ny upphandling av yrkesinriktad vuxenutbildning är:

- Yrkesförare lastbil, buss
- VVS och fastighet

Upphandlingen föreslås genomföras, enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU), under första halvåret 2024, med preliminär avtalsstart i augusti 2024. Avtalstiden är tänkt att vara 4 år, med möjlig förlängning 2+2 år.

Upphandlingen kommer att föregås av dialog med presumtiva leverantörer och med arbetsgivarorganisationen Almega, för att skapa bästa möjliga förutsättningar för upphandlingen och framtida avtal.

Genom upphandlingen, och medföljande ramavtal, kan sektorn ställa kvalitetskrav på innehåll och uppföljning. Ramavtalen möjliggör också transparens och kostnadskontroll.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vårld

.....
Ansvarig handläggare i ärendet har besvarat barnchecklista samt checklista för näringslivskonsekvensanalys, vilka återfinns bifogat i detta ärende.

Ärendet hanteras av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden vid sammanträdet den 13 december 2023. Upphandlingscontroller, Ulf Häggberg, har varit ansvarig handläggare i ärendet.

BARNCHECKLISTA

Dnr 23AFN205
2023-11-02

Ärende: Upphandling av yrkesinriktad vuxenutbildning
Handläggare: Ulf Häggberg
Ansvarig nämnd: Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Barnchecklista

Varje beslut som berör barn och ungdomar ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnchecklistan ska upprättas vid beredning av ärenden till nämnd och styrelse och ska bifogas ärendet som en bilaga.

Kommer beslutet på ett direkt eller indirekt sätt att beröra barn/ungdomar?

Ja Nej

Motivera svaret:

Indirekt genom att: 1) De anställdas villkor och arbetsmiljö, i berörda verksamheter, påverkar deras barn. 2) God kvalitet i verksamheten är positivt även för de anställdas familjer.

Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?

Ja Nej

Motivera svaret:

Inte aktuellt då verksamheten inte omfattar barn och ungdomar. Påverkan på barn och ungdomar är indirekt (se svar fråga 1).

Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening?

Ja Nej

Motivera svaret:

Inte aktuellt.

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar i behov av särskilt stöd?

Ja Nej

Motivera svaret:

Inte aktuellt.

Användarstöd vid ifyllande av barnchecklistan

För att leva upp till sina åtaganden enligt barnkonventionen strävar regeringen efter att det i såväl det egna arbetet som i alla andra offentliga organs verksamheter ska integreras både ett barnperspektiv och ett barnrättsperspektiv. De aktörer som är centrala för genomförandet av konventionen är i första hand riksdagen, regeringen, myndigheterna, kommunerna och landstingen.

I nationella strategin står att ”barnperspektivet innebär att inför ett beslut eller en åtgärd ska ansvariga beslutsfattare överväga om det berör barnet eller barnen och isåfall på vilket sätt. Om åtgärden eller beslutet bedöms få konsekvenser för barnet eller barnen ska hänsyn tas till de mänskliga rättigheterna som barn har enligt bl.a. barnkonventionen. Att på så sätt säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller vid beslut som rör barn innebär att ha ett barnrättsperspektiv.”¹.

Utgå från FN:s definition på barnperspektiv vid ifyllandet av barnchecklistan: att ha ett barnperspektiv innebär också att försöka se beslutsalternativen ur barnets/den unges synvinkel, och att ta reda på hur dessa uppfattar situationen.

Fråga 1.

Artikel 4 – genomförandet av konventionens rättigheter.

Artikel 3 – barnets bästa.

Hur kan ni beskriva de konsekvenser beslutet får för barn och unga?

Fråga 2.

Artikel 3 – barnets bästa.

Hur har ni tänkt då ni säger att detta beslut är utifrån barnets/den unges bästa?

Det barnkonventionen kräver är att vi i enlighet med barnperspektiv enligt ovan, gör en bedömning av barnets/den unges bästa inför beslut.

Om barnets/den unges bästa inte kan vara vägledande i beslutet blir det viktigt att redogöra för skälen till detta. Varför väger annat intresse tyngre, och vad kan göras för att kompensera barnet/den unge? Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter² ska säkerställas till det yttersta av våra tillgängliga resurser (artikel 4)

¹ Regeringens proposition (prop. 2009/10:232) *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*.

² Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter är:

Rätt till sjukvård och rehabilitering (artiklarna 24 och 39)

Rätt till utbildning (artiklarna 28 och 29)

Rätt till lek, vila och fritid (artikel 31)

Rätt till skydd mot skadligt barnarbete (artikel 32)

Det kan vara oundvikligt att enskilda barns/ungas intresse ibland ställs mot andra barns/ungas intressen. Redogör för hur har ni tagit hänsyn till detta - på vilka grunder har ni fattat ert beslut?

Fråga 3.

Artikel 12 – respekt för barnets åsikter.

Artikel 12 innehåller två perspektiv:

- Demokratiperspektivet som tar sig uttryck i den representativa delaktigheten.
- Brukarperspektivet som handlar om det enskilda barnet.

Om man tar eleven som exempel, blir demokratiperspektivet aktuellt via elevrådet och brukarperspektivet vid den enskilda elevkontakten.

På vilket sätt har barn/unga beretts möjlighet att framföra sina synpunkter? På vilket sätt har deras synpunkter påverkat beslutet. Hur kommer återkopplingen till barn och unga att se ut?

Fråga 4.

Artikel 6 - barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Handlar inte bara om fysisk hälsa utan om barnets hela utveckling, fysisk, psykisk, andlig, moralisk, psykologisk och social. Det handlar om att skapa en miljö för barnet som garanterar det maximala möjligheter till överlevnad och utveckling. Aktuell forskning bör användas vid ställningstagande om denna fråga kräver fördjupning.

Artikel 2 - icke diskriminering.

Inget barn får diskrimineras, vare sig för sin könstillhörighet, sin hudfärg, föräldrarnas inkomst, vart de bor etc.

Hur undvika att något barn/ungdom, enskilt eller i grupp diskrimineras? Det är tänkbart att ett beslut innebär att enskilt barn/ungdom eller grupper av desamma diskrimineras i förhållande till annat barn/ungdom - enskilt eller i grupp. Hur tänker ni - hur motiverar ni ert beslut?

Näringslivskonsekvensanalys, 2023-11-02

1. Påverkas näringslivet av aktuellt beslut? Ja Nej

2. På vilket sätt påverkas näringslivet? (båda kan kryssas i)

Positivt? Negativt

Beskrivning:

Aktuellt ärende (23AFN205) avser upphandling av ramavtal för yrkesinriktad vuxenutbildning Om berörd nämnd, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, beslutar att upphandlingen ska genomföras så kommer leverantörer med verksamheter inom berörda områden att ges möjlighet att lämna anbud.

3. Finns åtgärder som kommunen kan genomföra eller bidra med som skulle kunna undvika/minimera/mildra negativa konsekvenser för näringslivet?

Ja Nej

Beskrivning:

Upphandlingen kommer att genomföras på bästa sätt, från start till mål, med utgångspunkt från både upphandlingslagstiftning och god affärsmässighet. Efter tecknande av avtal kommer avtalsförvaltning och avtalsuppföljning genomföras av Valfärd Gävle i dialog med avtalade leverantörer.

4. Krävs en fördjupad näringslivskonsekvensanalys?

Ja Nej

5. Hur kommer eventuella konsekvenser för näringslivet kommuniceras till berörda aktörer?

Beskrivning:

Om beslut tas i nämnd att upphandlingen ska genomföras sker annonsering och verkställighet i digitalt upphandlingssystem, Kommers, under första halvåret 2024. All kommunikation i upphandlingen sker digitalt i Kommers.

**Beslutsärende: Initiativärende
(M) - Inför brukarstyrda
brukarrevisioner**

13

23AFN221

Tjänsteskrivelse

2023-12-06

Diarienummer: 23AFN221

Handläggare:

Caroline Engberg
Tfn 026 - 17 80 00
caroline.engberg@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Yttrande/svar angående: Initiativärende (M) – Inför brukarstyrda brukarrevisioner

Förslag till beslut

Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Bakgrund

Peter Johansson (M) väckte vid Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens sammanträde 2023-11-22 rubricerat initiativärende framtaget av honom tillsammans med Patrik Carlsten (M), Christina Wilkenson (M), Daniel Aprili (M) och Kerstin Branneryd (M) med följande yrkande:

- Att Sektor Vårld uppdras att utifrån Region Västra Götalands modell ta fram ett förslag på hur brukarstyrda brukarrevisioner ska införas.
- Att förvaltningen återrapporterar till nämnden med ett förslag till plan för införande så snart detta är möjligt.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutade 2023-11-22 att ärendet tas emot och hanteras för beredning.

Sektor Vårld yttrende efter ärendebereidning

Sektor Vårld har tagit emot ärendet som hanterats för bereidning och lämnar utifrån det aktuella initiativärendet följande yttrende:

Motion om Brukarstyrda brukarrevisioner 18KS291 besvarades i yttrende från Omvårdnadsnämnden 18ON442 och antogs i Kommunfullmäktige 2019-04-29. I beslutet förlås att Gävle kommun kontaktar någon brukarorganisation för att genomföra en brukarstyrd brukarrevision.

Inom Gävleborg finns ett Föreningsnätverk för Psykisk hälsa. Nätverket utgörs av olika patient- och brukarorganisationer. Under 2019 påbörjades ett gemensamt arbete mellan Föreningsnätverket och Länsledning Gävleborgs utskott för psykisk hälsa i syfte att satsa på brukarrevisioner. Beslut tas i utskottet för psykisk hälsa ge Föreningsnätverket för psykisk hälsa Gävleborg att görs en brukarrevision på SIP. Beslutet involverade länets alla kommuner där Gävle kommun hade flest medverkande.

NASP Västra Götaland och Göteborg (NASPiG) har en framtagen metod för Brukarstyrda brukarrevisioner. Metoden för genomförandet i brukarrevisionen 2021–2022 var den som nyttjas i NASP Västra Götaland och Göteborg (NASPiG). De sju revisorerna inom brukarorganisationerna som genomförde revisionen genomgick under våren 2021 även den utbildning som tillhandahålls via NASPiG. Med hänsyn tagen till pandemin genomfördes en Brukarstyrd brukarrevision under 2022 och då med koppling till Samordnad Individuell Plan (SIP). Samordnare och metodstöd tillhandahålls via Region Gävleborg. Resultatet återredovisades i utskott psykisk hälsa under 2023 påvisar brister och utvecklingsområden som behöver omhändertas. Exempelvis har utbildning inom SIP erbjudits till tjänstepersoner inom kommuner och regioner under 2023. Fortsatt uppföljning och åtgärder av arbetet sker i utskott psykisk hälsa.

Kostnaden för revisionen motsvarar 300 000 kr.

Att fortsätta driva brukarrevisioner inom ramen för Länsledning vårld och utskott psykisk hälsa möjliggör en samordnad styrning mellan kommuner och region, vilket är av vikt för individer i behov av sammansatta insatser från bägge huvudmän. Det

möjliggör även en samordnad struktur för uppföljning och insatser utifrån genomförd revision. Den genomförda revisionen har finansierats via statsbidrag psykiskt hälsa och de gemensamma medel som tilldelas kommuner och regioner, För att fortsatt möjliggöra revisioner och även åtgärder kopplade till dessa så är finansieringen en avgörande faktor att ta hänsyn till.

Förslag

Utifrån Sektor Vårlders beredning av ärendet, enligt ovanstående, är förslaget att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Initiativärende – Inför brukarstyrda brukarrevisjoner

Brukarstyrda brukarrevisjoner är ett sätt att låta de individer som är i fokus för insatserna själva vara delaktiga i den utvärdering och kvalitetssäkring som görs av verksamheten som ett komplement till verksamhetens egen ordinarie utvärdering och uppföljning. På så sätt säkerställs till exempel att brukarna och deras anhöriga ges möjlighet till ett större inflytande på den vård eller de insatser som brukarna erhåller. På så sätt jämnas maktbalansen ut mellan den som beslutar om vård och den som mottager vården, vilket även är i linje med den överenskommelse som träffades mellan staten och SKR 2020 (*Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om psykisk hälsa 2020*). Dessutom är det då målgruppernas egna behov, uttryckt av dem själva, med sina egna ord som utgör återkopplingen till verksamheten, istället för att tolkas av andra. Utöver detta så utgör själva möjligheten att vara en aktiv part i utvärderingen en morot som kan sporra deltagarna.

Under 2018-2019 fördes en diskussion i kommunfullmäktige om att brukarstyrda brukarrevisjoner skulle införas, vilket så också beslutades. Detta har dock inte blivit verklighet, sannolikt på grund av pandemin och dess följder, men tiden är nu mogen att skrida till handling.

Med anledning av ovanstående yrkar vi till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden:

- att Sektor Vårdförvaltning uppdras att utifrån Region Västra Götalands modell¹ ta fram ett förslag på hur brukarstyrda brukarrevisjoner ska införas
- att förvaltningen återrapporterar till nämnden med ett förslag till plan för införande så snart detta är möjligt

Peter Johansson (M)
Patrik Carlsten (M)
Christina Wilkenson (M)
Daniel Aprili (M)
Kerstin Branneryd (M)

¹ © 2023 Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa Västra Götaland och Göteborg. Västra Götaland.

**Beslutsärende: Initiativärende
(M) - Ta fram ett årshjul för
nämndens verksamhetsår
2024**

14

23AFN222

Initiativärende – Ta fram ett årshjul för nämndens verksamhetsår 2024

Varje verksamhetsår består av ett antal fasta moment som kommer med en viss periodicitet som t ex återrapportering av verksamhetens progress och dialogerna inför framtagande av nästa verksamhetsplan samt ett antal unika händelser som följer av de politiska uppdragen (i detta avseende får iofs 2024 ses som ett undantagsår då den politiska majoriteten avstått från detta inför kommande året) eller påbud ifrån omvärlden som t ex Skolinspektionens granskningar. Då nämnden har många nya ledamöter samt att det är ett rätt så komplext pussel som behöver läggas och hålla reda på kan det finnas behov av att inför kommande verksamhetsår åskådliggöra detta på ett mer pedagogiskt sätt för nämnden, vilket givetvis även kan vara till hjälp för förvaltningen, genom att exempelvis rita upp en grafiskt årshjul med de olika dialogerna, leveranserna och hållpunkterna under året illustrerade samt eventuella beroenden mellan dessa utmärkta. Detta kan göras på lite olika sätt t ex koncentriska cirklar som illustrerar t ex EDV, VUX, Arbos o likn verksamhetsår. Grundtanken är att det som är viktigt för nämnden att hålla reda på tydligt ska framgå av årshjulet.

Med anledning av ovanstående yrkar vi till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden:

Att Sektor välfärd återkommer med ett förslag på ett grafiskt årshjul som nämnden får ta ställning till och besluta i samband med att VP och budget presenteras.

Peter Johansson (M)

Patrik Carlsten (M)

Christina Wilkenson (M)

Daniel Aprili (M)

Kerstin Branneryd (M)

Tjänsteskrivelse

2023-12-06

Diarienummer: 23AFN222

Handläggare:

Magnus Höijer
Tfn 026 - 17 80 00
magnus.hojjer@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Yttrande/svar angående: Initiativärende (M) – Ta fram ett årshjul för nämndens verksamhetsår 2024

Förslag till beslut

Att initiativärendet och dess yrkande skall bifallas.

Bakgrund

Peter Johansson (M) väckte vid Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens sammanträde 2023-11-22 rubricerat initiativärende framtaget av honom tillsammans med Patrik Carlsten (M), Christina Wilkenson (M), Daniel Aprili (M) och Kerstin Branneryd (M) med följande yrkande:

- Att sektor Valfärd återkommer med förslag på ett grafiskt årshjul som nämnden får ta ställning till och besluta i samband med att VP och budget presenteras.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutade 2023-11-22 att ärendet tas emot och hanteras för beredning.

Sektor Valfärd yttrande efter ärendeberedning

Sektor Valfärd har tagit emot ärendet som hanterats för beredning och lämnar utifrån det aktuella initiativärendet följande yttrande:

Ett underlag med en årsplanering för 2024, där kända ärenden under året, inklusive beredningstillfällen, bifogas.

Underlaget kan ses som ett första steg mot ett årshjul. Eftersom sektorn har en synkroniserad nämndsprocess med Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden (samma beredningsveckor, nämndsveckor mm) behöver motsvarande översikt för dessa nämnder göras, och det finns nästintill ett klart underlag.

Utifrån detta kan ett samordnat årshjul skapas, med en översiktlig bild med gemensamma delar för alla tre nämnder (där även KF kan finnas med) samt en särskild del för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

Ett sådant kan vara klart till nämnden i februari.

Förslag

Utifrån Sektor Vårlds beredning av ärendet, enligt ovanstående, är förslaget att initiativärendet och dess yrkande skall bifallas.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vårld

ÅRSPLANERING ARBETSMARKNADS- OCH FUNKTIONSRÄTTSNÄMNDEN 2024 (AFN)
 Sid 194(271)

Månad	Ärenden	Kommentar
Januari		Inget nämndsmöte
Februari, 21 Beredning Februari, 7 Utskick Februari, 14	Beslutsärenden <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, december 2023 – Uppföljning av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens plan för Intern styrning och kontroll år 2023 – Patientsäkerhetsberättelse år 2023 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden – Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning 2024 – 2028 med utblick mot 2035 – Årsredovisning år 2023 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden – Verksamhetsplan år 2024 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser Informationsärenden <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Vårld – Rapport om ej verkställda beslut, kvartal 4 år 2023 – Anmälningsärenden 	Heldag
Mars, 27 Beredning Mars,13 Utskick Mars, 20	Beslutsärenden <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, februari 2024 – Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens plan för intern styrning och kontroll år 2024 – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser Informationsärenden <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Vårld – Anmälningsärenden 	
April, 24 Beredning April, 10 Utskick April, 17	Beslutsärenden <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, mars 2024 – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser Informationsärenden <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Vårld – Anmälningsärenden – 	

ÅRSPLANERING ARBETSMARKNADS- OCH FUNKTIONSRÄTTSNÄMNDEN 2024 (AFN)
 Sid 195(271)

<p>Maj, 29</p> <p>Beredning Maj, 15</p> <p>Utskick Maj, 22</p>	<p>Beslutsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, april 2024 – Delårsrapport 1 år 2024 med årsprognos – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser <p>Informationsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Velfärd – Rapport om ej verkställda beslut, kvartal 1 år 2024 – Anmälningssärenden 	<p>Heldag</p>
<p>Juni, 19</p> <p>Beredning Juni, 5</p> <p>Utskick Juni, 12</p>	<p>Beslutsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, maj 2024 – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser <p>Informationsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Velfärd – Anmälningssärenden 	
<p>Juli</p>		<p>Inget nämndsmöte</p>
<p>Augusti</p>		<p>Inget nämndsmöte</p>
<p>September, 25</p> <p>Beredning September, 11</p> <p>Utskick September, 18</p>	<p>Beslutsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, augusti 2024 – Delårsrapport 2 år 2023 med årsprognos – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser <p>Informationsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Velfärd – Rapport om ej verkställda beslut, kvartal 2 år 2024 – Anmälningssärenden – Rapport från kontaktpolitikerbesök och deltagande i kurser/konferenser 	<p>Heldag</p>
<p>Oktober, 23</p> <p>Beredning Oktober, 9</p> <p>Utskick Oktober, 16</p>	<p>WORKSHOP</p> <ul style="list-style-type: none"> – Verksamhetsplan 2025 för Omvårdnadsnämnden till kommunplan 2025 med utblick xxx-xxx <p>Beslutsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, september 2024 – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser <p>Informationsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Velfärd – Anmälningssärenden 	

ÅRSPLANERING ARBETSMARKNADS- OCH FUNKTIONSRÄTTSNÄMNDEN 2024 (AFN)

Sid 196(271)

	–	
<p>November, 27</p> <p>Beredning November, 13</p> <p>Utskick November, 20</p>	<p>Beslutsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk månadsrapport, oktober 2024 – Förslag till sammanträdesdatum för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 2025 – Fördelning av föreningsstöd till funktionsrättsföreningar inför år 2024 – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser <p>Informationsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Välfärd – Anmälningssärenden – 	Heldag
<p>December, 11</p> <p>Beredning December, 2</p> <p>Utskick December, 4</p>	<p>Beslutsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Verksamhetsplan 2025 för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden till kommunplan 2025 med utblick xxx-xxx – Ekonomisk månadsrapport, november 2023 – Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens internbudget 2023 – Besluts- och delegationsförteckning 2025 – Attesträtt för år 2025 – Informationshanteringsplan 2025 – Delegationsbeslut – Kurser och konferenser <p>Informationsärenden</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuellt från Sektor Välfärd – Rapport om ej verkställda beslut, kvartal 3 år 2023 – Anmälningssärenden 	

Beslutsärende: Delegationsbeslut

15

Kommande beslut:
Boendeplan för särskilt
boende för personer med
funktionsnedsättning 2024-
2028 med utblick mot 2035

20

23AFN225

Boendeplan för särskilt boende - för personer med funktionsnedsättning

2024 – 2028 med utblick mot 2035

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Dnr 23AFN225, 2023-12-13

Boendeplan för särskilt boende
- för personer med funktionsnedsättning
2024 - 2028 med utblick mot 2035
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
Dnr 23AFN225
2023-12-13
Välfärd Gävle, utveckling och stöd
Anna Åkerbris, Boendeplanerare
www.gavle.se

Innehåll

1. Sammanfattning.....	5
2. Bakgrund och definitioner	7
2.1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS	7
2.2. Socialpsykiatri – Socialtjänstlagen, SoL	9
2.3. Fördelning av platser mellan externa köp och egen regi i hemkommunen inom både LSS och SoL	10
3. Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning.....	10
3.1 Gruppboenden LSS	11
Bestånd	11
Nya eller planerade boenden	13
Behov	15
3.1.1 Bostad för personkrets 2 LSS, unga med Alzheimers diagnos eller personer med annan hjärnskada	19
Nya eller planerade bostäder	19
Behov	19
3.2 Serviceboenden LSS	19
Bestånd	20
Nya eller planerade bostäder	20
Behov	20
3.3 Gruppboende SoL.....	21
Bestånd	21
Nya eller planerade boenden	22
Behov	23
3.4 Boende för samsjuklighet SoL	25
Behov	25
3.5 Serviceboenden, SoL	26
Bestånd	26

Nya eller planerade boenden	Sid 202(271) 27
Behov	27
3.6 Boende med särskilt stöd och service för barn och unga, LSS	28
Bestånd	28
Nya eller planerade boenden	29
Behov	29
3.7 Korttidsvistelse för barn/ungdomar och vuxna LSS	30
Bestånd	30
Behov	30

1. Sammanfattning

Särskilt boende är ett samlingsnamn för de boendeformer som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Särskilt boende för personer med någon form av funktionsnedsättning är det som tas upp i denna boendeplan.

Boendeplanen visar att det finns ett uppskattat förväntat behov av ytterligare gruppboendeplatser (LSS) fram till år 2035. Även ytterligare gruppboendeplatser (SoL) förväntas behövas fram till år 2035.

Antal fattade beslut (bifall) inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboende	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	4	10	0	5	1
2019	8	7	2	16	2
2020	6	16	4	7	1
2021	11	16	7	8	3
2022	10	10	4	9	3
2023 tom 30/9	15	11	4	12	1

221001-230930

Antal köpta platser med ramavtal inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboende	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	0	45	0	7	0
2019	0	45	1	14	0
2020	0	58	2	18	0
2021	0	58	2	21	0
2022	0	59	5	24	0
2023 30/9	0	59	4	24	0

Antal köpta platser utan ramavtal inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboende	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende	VÅBO
2018	1	6	0	8	5 inkl elevhem	
2019	1	7	1	8	5 inkl elevhem	
2020	0	8	1	6	3 endast elevh	
2021	0	10	1	7	3 endast elevh	1
2022	0	11	0	5	4 (2 elevhem, 1 korttids)	1
2023 30/9	1	12	0	6	4 (3 elevhem+1 korttids)	1

Antal kunder i kö (genomsnitt under året) inom respektive boendekategori per år

	LSS servicebostad	LSS gruppboende	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	7	6	2	5	3
2019	5	8	1	10	0
2020	3	12	1	7	0
2021	3	9	3	4	2
2022	7	10	4	3	1
2023 30/9	5	8	3	1	3

2. Bakgrund och definitioner

Välfärd Gävles boendeplan för särskilt boende - för personer med funktionsnedsättning 2024 - 2028 med utblick mot 2035 – Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, behandlas och antas av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden utifrån nämndens ansvarsområden enligt nedan;

- Bostad med särskild service för vuxna med funktionsnedsättning enligt 9 § 9 p. LSS kan beviljas i form av *gruppboende, serviceboende och annan anpassad bostad*.
- Välfärd Gävle kan också bevilja ansökningar om *bostad med särskild service för barn och ungdomar* enligt 9 § 8 p. LSS.
- Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, LSS § 9, p.6 Lag (2010:480),
- Särskilt boende till personer med psykiska funktionsnedsättningar kan beviljas enligt 4 kap 1 § SoL i form av *gruppboende* eller *serviceboende*.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag och utgör ett komplement till socialtjänstlagen (SoL) och annan lagstiftning. LSS omfattar bara vissa personer med funktionsnedsättning enligt lagens personkrets. Den ena lagen utesluter inte den andra, en person kan i vissa fall få insatser både enligt SoL och LSS.

2.1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

I september 2023 har ca 800 vuxna och 200 barn i Gävle kommun pågående insatser inom LSS. Det är alltså ca 0,96% av Gävle kommuns invånare (103 737 personer) som har någon form av insats inom LSS. För att få insatser utifrån lagen ska den sökande omfattas av lagens personkrets och ha behov av den sökta insatsen. Rätten gäller om behovet inte tillgodoses på annat sätt.

Personkrets med rätt till insats enligt LSS:

1. personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Det finns tio olika rättigheter/insatser enligt LSS;

Rådgivning och annat personligt stöd	Personlig assistans	Ledsagarservice	Kontaktperson	Avlösarservice i hemmet
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år	Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn eller ungdom	Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad	Daglig verksamhet.

Syftet med lagen och insatserna är att personer som omfattas av lagen uppnår jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Personerna ska kunna få den hjälp de behöver i det dagliga livet och även kunna påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra. De bärande principerna i lagen är tillgänglighet, inflytande, delaktighet, självbestämmande, helhetssyn och kontinuitet. (<https://www.socialstyrelsen.se>)

Det är olika typer av LSS-boenden och behovet av dessa, som tas upp här under.

I oktober 2023 har 287 vuxna personer pågående boendebeslut inom LSS. Av dessa bor 159 vuxna personer i en gruppboende LSS och 128 vuxna personer bor i serviceboende LSS. 12 barn och ungdomar har beslut om bostad med särskild service för barn eller ungdom, varav 3 antal i kö.

Därutöver har 86 personer beslut om korttidsvistelse utanför det egna hemmet (9 § pkt 6 LSS) (69 barn och 17 vuxna).

I samband med att handläggaren på Valfärd Gävle utreder behovet av insats gör denne även en personkretsbedömning. Verksamheten fattar beslut utifrån behov då det inte finns tillgänglig information som visar hur många som föds med funktionsnedsättningar och som kan bli aktuella för insats.

Kontor Myndighet kan dock över tid se att ansökningar om boende LSS har ökat (jämförelse med andra R9 kommuner och 5 år bakåt) Det är bland annat på grund av att diagnostiseringen har ökat i Gävleborg.

Kontor Myndighet kan även se att behovet har förändrats då mer stöd krävs nu, till viss del, mot tidigare år. Det finns även behov av fler platser till kunder, samt personal med mer specifik kunskap och utbildning för att möta behovet.

2.2. Socialpsykiatri – Socialtjänstlagen, SoL

I september 2023 har ca 400 personer i Gävle kommun pågående insatser inom Socialpsykiatri. Dessa insatser är, Gruppboende SoL Serviceboende SoL och Boendestöd samt Kontaktperson SoL. Det är alltså 0,39% av Gävle kommuns invånare (103 737 personer) som har någon form av insats inom Socialpsykiatri.

Insatser enligt SoL:

Särskilt boende	Hemtjänst i ordinärt boende	Trygghetslarm	Matdistribution
Dagverksamhet	Ledsagning	Avlösning	Korttidsplats

Det är särskilda boenden enligt SoL och behovet av dessa, som tas upp här under.

I september 2023 har 112 personer pågående boendebeslut inom socialpsykiatri. Av dessa bor 91 personer i ett gruppboende SoL och 21 personer bor i serviceboende SoL.

Att insjukna i psykossjukdom eller liknande tillstånd innebär utöver psykisk och fysisk ohälsa i många fall att bli både socialt och ekonomiskt utsatt. I ett tidigt skede av psykossjukdom finns stora möjligheter att vända utvecklingen och stödja individen att återhämta sig.

Verksamheten arbetar efter gällande lagstiftning; utreder och fattar beslut enligt Socialtjänstlagen och arbetsmetoden IBIC, samt försöker, så långt som möjligt matcha individens behov.

Målgruppen har förändrats över tid och behovet har ökat medan platserna inte har ökat i någon större utsträckning de senaste åren. Det saknas till viss del tillräcklig spetskompetens och/eller särskilda boenden för att möta de nya behoven. Exempelvis avsaknad av platser för kunder med samsjuklighet. Kontoret uppmärksammar också att Valfärd Gäve ser konsekvenser i verksamheten genom snabbare utskrivningsförfarande. Detta påverkar både Valfärd Gävles behov av fler platser till kunder, samt personal med mer specifik kunskap och utbildning för att möta behovet.

Det som verksamheten ser behov av är nya boenden i lämpliga miljöer med utformning Sid 208(271) anpassade för personer med funktionsnedsättning. En viss variation i boendebeståndet bör finnas, för att tillgodose en bra matchning med kund, då det är en målgrupp med varierande behov som behöver tillgodoses på olika sätt i en variation av olika typer av bostäder.

2.3. Fördelning av platser mellan externa köp och egen regi i hemkommunen inom både LSS och SoL

Fördelningen av platser inom köp av plats och av plats i egen regi i hemkommunen sker i samråd mellan ansvarig biståndshandläggare, boendesamordnare, enhetschef och verksamhetschef.

Enhetschef beslutar om köp av plats som ryms inom ramavtal.

Behov av boendeplats utanför ramavtal beslutar verksamhetschef om. Köp av boendeplats utanför ramavtal får endast ske i undantagsfall om inte egen regi eller ramavtal kan tillgodose behoven.

Kön till boende – är boendesamordnare på Kontor Myndighet ansvarig för, i samverkan med Kontor Boendes motsvarighet. Boendesamordnare Kontor Myndighet sammanställer månatliga rapporter och redovisningar, vilket går till ledning och nämnd.

3. Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för att de människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl som möter betydande svårigheter i sin livsföring ska få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

(Socialtjänstlag (2001:453) 5 kap 7§)

Kommunen arbetar aktivt med att skapa en mark- och planberedskap för bland annat olika typer av särskilda boendeformer i de nya bostadsområden och stadsutvecklingsprojekt som skall detaljplanläggas i Gävles centrala delar, men även i utvecklingen av övriga stadsdelar och områden. Syftet med arbetet är att platser som bedöms lämpliga för ändamålet utifrån sammanhang och fysiska förutsättningar ska bevakas långsiktigt. Med bättre framförhållning och kunskap förkortas planeringsprocessen när behovet blir aktuellt att realisera.

3.1 Gruppboheter LSS

En gruppbohet består av ett mindre antal lägenheter (4 - 6 lägenheter) som är samlade kring gemensamma sällskapsutrymmen. Här finns personal tillgänglig dygnet runt. En fast personalgrupp täcker hela stödbehovet, inklusive fritids- och kulturella intressen.

Gruppbohet innebär att kunden bor i egen fullvärdig lägenhet, som hyrs ut omöblerad med andrahandskontrakt genom Gävle kommun. Gruppbohet kan beviljas personer som har stort behov av tillsyn och stöd under dygnets alla timmar. Målgruppen är vuxna personer med funktionsnedsättning som tillhör personkretsen i LSS (utvecklingsstörning, autism, autismliknande tillstånd samt förvärvad hjärnskada) och beviljats insatsen bohet med särskild service enligt LSS § 9 punkt 9 i form av gruppbohet. Kommunen har idag inga personer tillhörande personkrets 3 som bor i gruppbohet LSS.

LSS – insatsen är avgiftsfri men kunden betalar alla sina levnadskostnader. Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras av Gävle kommun i enlighet med kommunens hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2023-09-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Furuviksvägen 62	5
Granitvägen 11	6
Sjäaregatan 25 A	6
Idrottsallén 14	5
Idrottsallén 28	4
Lindbackavägen 16	5
Pukslagarvägen 17	5
Rågångsvägen 17	6
Rågångsvägen 19	5
Stureborgsvägen 11	5
Tordönsvägen 8 A-B	5
Tussilagovägen 205	5
Tussilagovägen 207	5
Vegagatan 10	6
Vinbärsvägen 237	5
Vinddraget 3 A-B	6
Övre Hattmursvägen 4	5
Summa egen regi	89

2023-09-30 Sid 210(271)

<u>LOU upphandlad entreprenad</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Allévägen 5 B (Frösunda)	5
Allévägen 5 C (Frösunda)	6
N Skeppargatan 28 (Frösunda)	5
Stiftelsevägen 6 (Frösunda)	5
S Slottsgatan 17 C (Frösunda)	5
Åbyforsvägen 61 (Frösunda)	4
Summa LOU upphandlad entreprenad	30

<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>med</u> ramavtal) <u>inom Gävle kommun</u>	<u>Boendets antal lägenheter</u>
Holmsund, Gävle (Humana)	4
Slörgatan 10, Gävle (Attendo)	6
Solgårdsgatan 2, Gävle (Attendo)	6
Kungsbäck gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6
Godisfabriken gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6
Summa av idag köpta platser inom Gävle kommun	28
<u>Möjliga platser att köpa in enligt ramavtal från oktober 2023</u>	Fr o m oktober 2023
<i>Stackbo, Gävle (Humana) Öppnar 2023-10-01</i>	(6)*
<i>Norra Jävstavägen 18-20C (Attendo) Öppnar okt/nov 2024</i>	(6)*
<i>Skogsdungen, Ängskavlestigen 24, Engesberg, Gävle (Gemensamma Krafter) Öppnar år 2025, kvartal 2-3</i>	(6)*
<i>Bergby gruppbostad, Hamrångefjärden, Gävle (Frösunda) Öppnar år 2025, kvartal 1-2</i>	(6)*
<i>* Antal lägenheter som erbjuds Välfärd Gävle i aktuellt nytt ramavtal (inte faktiskt köpta platser) inom Gävle kommun</i>	+ 24

<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>utan</u> ramavtal) <u>i andra kommuner</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Stiftelsen Linden, Vingåker	1
Mo Gård, Finspång	1
Brattbacken, Bollnäs (Humana)	1
Björken gruppbostad, Köping (Nytida)	1

Stagårdsvägen, Bollnäs (Humana)	3	Sid 211(271)
Öjebo gruppboestad, Järvsö (Nytida)	1	
Neuropsyk i Bollnäs (Humana)	1	
Göklund, Hofors (Amicare)	1	
Garvarvägen, Ljusdal (Nytida)	1	
Stenbacka Gård, Bollnäs (INOM AB)	3	
Totalt köpta platser inom andra kommuner	14	
Total summa LOU upphandlade lägenheter	42	
Totalt antal bebodda gruppboestadslägenheter (LSS)	161*	
<i>*Exklusive antal lägenheter som erbjuds Valfärd Gävle i aktuellt nytt ramavtal fr om oktober 2023 inom Gävle kommun</i>		

Av dessa 42 LOU upphandlade lägenheter, köps 14 lägenheter in, utan ramavtal.

Nya eller planerade boenden

Valfärd Gävle planerade att öppna ett nytt LSS-boende med 6 lägenheter i Södra Hemlingby under 2024, men på grund av överklagande på bygglovsansökan, skjuts den planerade öppningen fram till år 2025 i stället. Valfärd Gävle byter därför inriktning (från SoL till LSS) på boendet med 6 lägenheter som planeras att öppna våren 2024 på Grafikergatan 15.

Humana öppnar under hösten 2023 ett nytt LSS-boende med 6 lägenheter på Stackbovägen 29 i Stackbo, för personkrets 1 enligt 1 § LSS.

Frösunda ska bygga ett LSS-boende i Bergby med 6 lägenheter som förväntas ha verksamhetsstart år 2025 under kvartal 1-2. Gemensamma krafter kommer år 2025, under kvartal 2-3, att etablera sig med ett LSS-boende upphandlat för personkrets 2, i Engesberg på Ängskavlestigen 24.

Valfärd Gävle planerar tillsammans med Gavlegårdarna att tillskapa en ny gruppboestad LSS eller SoL (inriktning ännu inte fastslagen) i Järvsta 2026.

Valfärd Gävle meddelade tilldelningsbeslut 2023-05-25, avseende nya ramavtal för köp av platser i särskilt boende för personer med funktionsnedsättning (LSS och SoL/socialpsykiatri) med giltighetstid från och med oktober 2023.

Nedan redovisas utvecklingen av köpta platser och möjligheten till att köpa platser på gruppboestäder under en sjuårsperiod. Grönmarkering anger när det finns gällande ramavtal inom Gävle kommun. Ljusbult markering anger där det köpts plats utan att ramavtal finns.

LOU upphandlade lägenheter (köp av plats <u>med ramavtal</u>) inom Gävle kommun	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Slörgatan 10, Gävle (Attendo)	6	6	6	6	6	6	6
Solgårdsgatan 2, Gävle (Attendo)	6	6	6	6	6	6	6
Kungsbäck gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	-	6	6	6	6	6	6
Godisfabriken gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	-	-	6	6	6	6	6
Holmsund, Gävle (Humana)	2	4	4	4	4	4	4
<i>Stackbo, Gävle (Humana) Öppnar 2023-10-01</i>	-	-	-	-	6	6	6
<i>Norra Jävstavägen 18-20C, Gävle (Attendo) Öppnar okt/nov 2024</i>	-	-	-	-	-	6	6
<i>Bergby gruppbostad, Hamrångefjärden, Gävle (Frösunda) Öppnar år 2025, kvartal 1-2</i>	-	-	-	-	-	-	6
<i>Upphandlat för personkrets 2: Skogsdungen, Ångskavlestigen 24, Engesberg, Gävle (Gemensamma Krafter) Öppnar år 2025, kvartal 2-3</i>	-	-	-	-	-	-	6
	14	22	28	28	28+6	28+12	28+24
LOU upphandlade lägenheter (köp av plats <u>utan ramavtal</u>) i andra kommuner	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stiftelsen Linden, Vingåker	1	1	1	1	1		
Mo Gård, Finspång	-	1	1	1	1		
Brattbacken, Bollnäs (Humana)	-	1	1	1	1		
Stagårdsvägen, Bollnäs (Humana)	-	-	-	2	3		
Björken gruppbostad, Köping (Nytida)	-	1	1	1	1		
Göklund, Hofors (Amicare)	-	-	-	-	1		
Öjebo gruppbostad, Järvsö (Nytida)	-	1	1	1	1		
Rosen, Säffle (Nytida)	-	-	-	1	-		
Neuropsyk Bollnäs (Humana)	1	-	-	1	1		
Stenbacka Gård, Bollnäs (INOM AB)	1	1	1	1	3		
Viksjöfors gruppbostad (Nytida)	1	1	1	-	-		
Nytida Dallotsen, Gagnef	-	1	1	-	-		
Mälartorget gruppbostad, Köping	1	-	-	-	-		
Hagastiftelsen (Järna)	1	-	-	-	-		
Garvarvägen, Ljusdal (Nytida)	-	-	-	-	1		
	5	7	7	9	14		
Totalt antal upphandlade lägenheter Gruppbostad LSS	20	30	36	38	42		

Tabellbeskrivning: Uppgiften för 2019 gäller sista dec och uppgiften för 2020 gäller för sista dec.
Uppgifter från 2021 gäller från 31 augusti och från 2022 och 2023 gäller från 30 september.
Preliminära uppgifter om möjliga tillgängliga lägenheter redovisas för 2023, 2024 och 2025 där ramavtal finns.
Röda siffror är nya ramavtal där möjligheten till att köpa 6 LGH/boende finns – dock köper inte Valfärd Gävle in någon LGH av dessa än 2023-09-30.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för gruppboendestäder LSS grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Uppräkning av behov sker med 4 lägenheter per år. Det finns en rad faktorer som kan påverka prognosen. Det kan ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. En annan faktor som kan påverka prognosen är i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden och lagförändringar; exempelvis förändring i assistanslagstiftningen.

I dagsläget har Valfärd Gävle brist på LSS gruppboendestadsplatser i Gävle kommun, både inom egen regi, och inom upphandlade platser. Det får konsekvensen att platser behöver köpas i annan kommun, vilket är något som bör undvikas i möjligaste mån, då medborgaren har rätt att leva och bo i sin hemkommun, med närhet till anhöriga och sitt nätverk. I vissa fall är dock extern placering nödvändig – beroende på ett specifikt behov som inte kan tillmötesgå på annat vis.

I dag bor kunden i gruppboendestad LSS under lång tid, ofta från det att denne flyttar hemifrån och sedan bor denne ofta på samma boende resten av sitt liv. Valfärd Gävle vill gärna framöver se möjlighet för målgruppen att kunna flytta, på ett naturligt sätt, till ett nytt boende som passar kundens olika livsfaser utifrån intressen, behov och ålder.

Den nya lagstiftningen för LSS trädde i kraft 1 januari 2023. Förändringen syftar till att "återställa" möjligheten till personlig assistans vilket innebär att fler individer har rätten till den insatsen. Det har dock hittills inte gett några synbara effekter, vilket i dagsläget gör det svårbedömt över hur stor inverkan detta kommer att få på behovet av särskilt boende.

Valfärd Gävle har gjort en översyn gällande behovet av gruppboendestad för personer tillhörande personkrets 3 som idag bor på ett SoL-boende, Vård- och omsorgsboende. Valfärd Gävle prövar idag beslutet enligt det lagrum som kunden har önskemål om (SoL eller LSS).

När framtida gruppboendestäder ska planeras in ser gärna Valfärd Gävle att gruppboendestaden placeras i lämpliga bostadsområden och bör lokaliseras i olika typer av stadsdelar och med en trygg utemiljö. För att bemöta specifika behov bör även gruppboendestäder byggas i lantlig miljö där det även finns möjlighet till daglig verksamhet. Det är av stor vikt att skapa en trygg anpassad inne- och utemiljö för kunder med behov av till exempel begränsade stimuli eller som har ett beteende som begränsar möjligheten att bo i en traditionell gruppboendestad. Bristen på idag tillgängliga, lämpliga tomter att bygga på, i både storlek och läge, gör att Valfärd Gävle till största mån behöver tillgodose behovet av nya boenden

i nya eller befintliga hyreshus hos Gavlegårdarna.

Boenden bör också placeras i en miljö som ger förutsättningar för den enskilde att delta aktivt i samhällslivet d.v.s. i tillgänglighetsanpassade miljöer såsom asfalterade gångbanor, närhet till allmänna kommunikationer osv.

I dag finns en verksamhet i Valbo med så kallad BoDa-inriktning. Det är en verksamhet där Boende och Daglig verksamhet samordnas för fyra kunder med mycket omfattande behov, enligt 9 § 9 p. och 9 § 10 p. LSS.

Välstånd Gävle fortsätter att utreda ett eventuellt ytterligare behov av BoDa, utöver redan befintlig verksamhet.

Gavlegårdarna bygger, på uppdrag av Välstånd Gävle, en ny gruppbostad i Södra Hemlingby på Grafikergatan 15, som planeras vara inflyttningsklar under våren 2024. Välstånd Gävle planerar tillsammans med Gavlegårdarna även ytterligare ett nytt boenden 2025 och 2026.

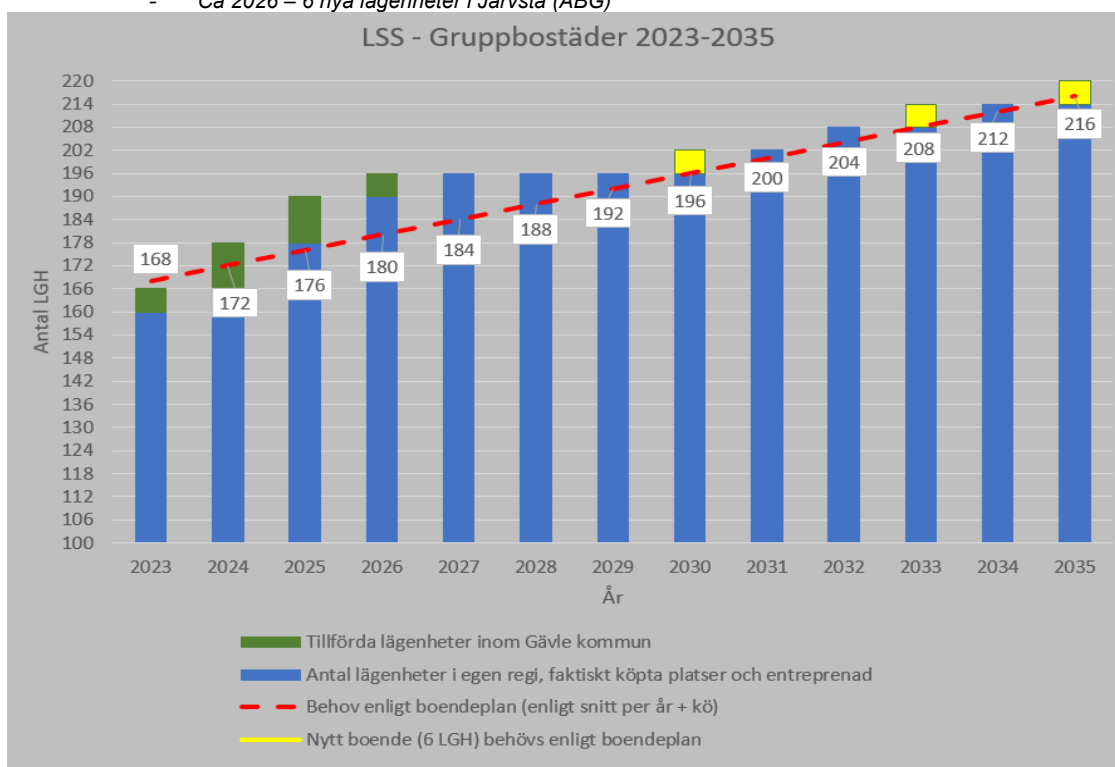
Det pågår en utredning kring eventuell ersättning av fyra befintliga gruppbostäder på sikt, för att framöver kunna erbjuda bättre anpassade boenden för verksamheterna.

Diagrammet nedan beskriver tillgången på gruppbostäd (LSS) för personkrets 1, i förhållande till beräknat behov under perioden 2023–2029 respektive 2023–2035. Gäller egen regi, LOU upphandlad entreprenad och köpta platser för vuxna. Gruppbostad för unga dementa redovisas ej i dessa diagram.

Diagrambeskrivning: Nytt boende 6 LGH behöver finnas på plats (gula staplar) Tillförda lägenheter (gröna staplar)

- Öppnar 2023-10-01 – 6 nya lägenheter i Stackbo, Humana
- Öppnar våren 2024 - 6 nya lägenheter i Södra Hemlingby (Grafikergatan 15) (ABG)
- Öppnar okt/nov 2024 – 6 nya lägenheter på Norra Jävstavägen 18-20C, Attendo
- Ca 2025 – 6 nya lägenheter i Södra Hemlingby (ABG)
- Ca 2025 – 6 nya lägenheter i Bergby, Frösunda
- Ca 2026 – 6 nya lägenheter i Järvsta (ABG)

Förra årets boendeplan visade på ett stort intresse från externa aktörer att starta upp nya verksamheter inom Gävle kommun.

Dock visade det sig sedan att inte alla, tidigare intresserade, externa aktörer skickade in underlag under våren 2023 till upphandlingen av det nya ramavtalet för köp av plats, vilket är en förutsättning för att Valfärd Gävle ska kunna köpa platser på externt drivna boenden. Med nu dagens förutsättningar och med en uppräknig med 4 lägenheter per år, kommer en ny gruppboestad LSS att behöva stå klar 2030, ytterligare en 2033 och 2035.

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Underskott (-) / överskott (+) av Gruppboestad LSS lägenheter (ca)	-2 LGH	+6 LGH	+14 LGH	+16 LGH	+12 LGH	+8 LGH	+4 LGH	+6 LGH	+8 LGH	+4 LGH	+6 LGH	+2 LGH	+4 LGH

Idag köper dock Valfärd Gävle 11 platser utanför ramavtal i annan kommun, på grund av bland annat platsbrist i hemkommunen. Valfärd Gävle köper även in 1 platser i annan kommun inom ramavtal.

Om större delen av dessa platser i stället kan tillgodoses inom Gävle kommun, så är behovet av fler platser/boenden i Gävle större, än vad tabellen ovan visar.

Om Valfärd Gävle skulle ha möjlighet att flytta hem ca 10 kunder från andra kommuner som Valfärd Gävle idag köper platser för, då skulle till exempel behovet se ut som nedan:

År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Underskott (-) / överskott (+) av Gruppboestad LSS lägenheter (ca)	-4 LGH	+4 LGH	+6 LGH	+2 LGH	-2 LGH	-6 LGH	-4 LGH	-2 LGH	-6 LGH	-4 LGH	-8 LGH	-6 LGH

Tabellen ovan visar på att vid en hemtagning av ca 10 kunder som idag bor i andra kommuner skulle ytterligare två nya boende (med 6 lägenheter) inom (Gävle kommun) behöva vara inflyttningsklara år 2028 och 2032 för att täcka det behovet som boendeplanen visar på.

Det är en svårighet för Valfärd Gävle att planera för nya boenden både i egen regi och behovet av antalet köpta platser framgent. Detta har till största del att göra med att en inriktning kring fördelning i % mellan egen regi och köpta platser, behöver tas på politisk nivå i kommunen (konkurrensplan) för att skapa bättre planeringsförutsättningar för alla parter.

3.1.1 Bostad för personkrets 2 LSS

Personkrets 2 omfattar personer med ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller en kroppslig sjukdom. Som exempel kan unga dementa som drabbats av Alzheimers före fyllda 65 år tillhöra personkrets 2.

Det finns idag ingen särskild gruppboende enligt LSS för denna målgrupp inom Gävle kommun, däremot finns boende för unga dementa på Fleminggatan för personer med beslut enligt SoL, (Omvårdnadsnämnden ansvarar för detta boende.) Det finns en prejudicerande dom på att unga dementa kan ha rätt till insats enligt LSS och några kommuner har gruppboendestäder specifika för denna målgrupp.

Nya eller planerade bostäder

I det nya ramavtalet för köp av plats (LSS), inom Gävle kommun, erbjuder Gemensamma Krafter denna målgrupp (personkrets 2) ett nytt boende i Engesberg någon gång under 2025.

Behov

I Gävle kommun finns i nuläget ingen gruppboende riktad mot ovanstående målgrupper. Med boenden riktade mot de speciella målgrupperna, ökar möjligheten att uppnå spetskompetens hos medarbetarna.

Köp av plats på Gemensamma Krafters nya boende i Engesberg är upphandlat av Valfärd Gävle för personkrets 2 och beräknas täcka behovet.

3.2 Servicebostäder LSS

En servicebostad består av ett antal lägenheter som ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus, här finns också gemensamma sällskapsutrymmen. Servicebostad innebär att kunden bor i egen lägenhet med andrahandskontrakt genom Gävle kommun och har stöd från personal inom närområdet dygnet runt. Mellan 11–14 lägenheter är kopplade till samma boende. Lägenheterna ligger i vanliga hyreshus och hyrs ut omöblerade. Här bor vuxna personer med funktionsnedsättning som utvecklingsstörning, autism, autismsliknande tillstånd samt förvärvad hjärnskada och som beviljats insatsen bostad med särskild service enligt LSS § 9 punkt 9 i form av servicebostad. Här får kunden hjälp och stöd i vardagen för att känna trygghet och kunna leva så självständigt som möjligt. LSS-insatsen är avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader. Kunden väljer elleverantör och betalar sin hushållsel. Kunden betalar hyran direkt till hyresvärden.

Bestånd

Boenden	2022-09-30	2023-09-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Gråstensvägen 21	12	12
Jarlavägen 7 B	14	14
Ladugatan 6 C	15	14
Nedre Åkargatan 76 B	14	14
Norra Köpmangatan 32 A	12	12
Näringsgatan 5 A	14	14
Ulvåtersvägen 20	11	11
Vinddraget 10 C	11	11
Stora Esplanadgatan 27	13	13
Pinnmovägen (från och med 2023-05-01)	0	11
Summa egen regi	116	126
<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats utan ramavtal) i andra kommuner		
Amicare Göklund Hofors	-	1
Summa LOU upphandlade lägenheter	-	1

Totalt antal lägenheter Servicebostad LSS

116

127

Nya eller planerade bostäder

Välfärd Gävle har under våren 2023 öppnat en ny Servicebostad LSS på Pinnmovägen i Sätra. Där erbjuds nu 11 lägenheter (2 rum och kök) samt 1 jourlägenhet.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för servicebostäder LSS grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Vi har ett behov av välfungerande servicebostäder med tillräckligt med personal för att tillgodose de stora behov som personerna har, som flyttar dit.

Nuvarande servicebostadsbehov täcks med nya boendet på Pinnmovägen i Sätra. Välfärd Gävle kan på sikt se behov av fler servicebostadsplatser.

3.3 Gruppboende SoL

I ett gruppboende finns det vanligen 5 - 10 lägenheter samlade kring gemensamma sällskapsutrymmen. Här finns personal tillgänglig dygnet runt. En fast personalgrupp täcker hela stödbehovet, inklusive fritids- och kulturella intressen. Gruppboende innebär att kunden bor i egen fullvärdig lägenhet, som hyrs ut omöblerad med andrahandskontrakt genom Gävle kommun. Gruppboende kan beviljas personer som har stort behov av tillsyn och stöd under dygnets alla timmar. Målgruppen är personer med psykisk funktionsnedsättning som har fått beslut om särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL. Enligt beslut i kommunfullmäktige ges insatserna med behandlingskaraktär sedan 1 april 2011 och omvårdnaden är därför avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader. Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras av Gävle kommun i enlighet med kommunens hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2022-09-30	2023-09-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Barnstugevägen 6	10	9
Fleminggatan 13	18	18
Tredje Tvärgatan 25 C (trapphus)	8	8
Vallongatan 3	7	7
Transtråket 54	6	6
Birkavägen 26	6	6
Sanatorievägen 18	6	6
Summa egen regi	61	60

<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>med ramavtal</u>) <u>inom Gävle kommun</u>	<u>Antal lägenheter</u> 2022-09-30	<u>Antal lägenheter</u> 2023-09-30
Vinbärsvägen 2 (Frösunda, Gävle)	10	10

<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>med ramavtal</u>) <u>i andra kommuner</u>	<u>Antal lägenheter</u> 2022-09-30	<u>Antal lägenheter</u> 2023-09-30
Heden omvårdnadscenter (Bollnäs)	9	10
Stenbacka gård (INOM AB)	1	-
Nytida Sunnanåker (Nytida)	2	2

LOU upphandlade lägenheter (köp av plats utan ramavtal) i andra kommuner	Sid 220(271)	
	Antal lägenheter 2022-09-30	Antal lägenheter 2023-09-30
Inagården Älvkarleö	2	2
Inagården Tärnsjö (Delat ansvar med annan huvudman)	1	2
Stenbacka gård (INOM AB)	-	3
Kungsgården (Nytida) VÅBO	1	1
Summa LOU upphandlade lägenheter	26	30
<u>Totalt antal lägenheter Gruppboende SoL</u>	<u>87</u>	<u>90</u>

Av de 30 LOU upphandlade lägenheterna, köps 8 lägenheter utanför ramavtal.

Nya eller planerade boenden

Välfärd Gävle planerade enligt tidigare boendeplan att öppna ett nytt Gruppboende SoL i Södra Hemlingby på Grafikergatan 15, med 6 lägenheter under april 2024.

Detta boende har i denna boendeplan, på grund av kösituationen för Gruppboestad LSS, i stället bytt inriktning från SoL till LSS.

Ett nytt boende (Gruppboende SoL/LSS) med 6 lägenheter (ännu ej beslutad inriktning) planeras i Järvsta till 2026.

Nedan redovisas utvecklingen av köpta platser på gruppboenden SoL under en femårsperiod.

<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>med</u> ramavtal) <u>inom Gävle kommun</u>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vinbärsvägen 2 (Frösunda, Gävle)	-	6	10	10	10	10	10
	0	6	10	10	10	10	10

<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>med</u> ramavtal) <u>i andra kommuner</u>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Heden omvårdnadscenter (Bollnäs)	7	8	9	9	10	10	10
Stenbacka gård (INOM AB)				1			
Nytida Sunnanåker (Nytida)			1	2	3	3	3
	7	8	10	12	13	13	13

LOU upphandlade lägenheter (köp av plats utan ramavtal) i andra kommuner	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inagården Älvkarleö	3	4	3	2	2		
Inagården Tärnsjö	1	1	1	1	2		
Neuropsyk i Bollnäs AB	1	1	1	1			
Kungsgården (Nytida)	3	1	1	1	1		
Stenbacka gård (INOM AB)				1	3		
	8	7	6	6	8		

Totalt antal upphandlade lägenheter, med och utan ramavtal	15	21	26	30	31		
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	--	--

Beskrivning: Uppgiften för 2020 gäller sista december och 2021 gäller sista augusti och 2022 och 2023 gäller 30 september. Preliminära uppgifter om möjliga tillgängliga lägenheter redovisas för 2024 och 2025 där ramavtal finns.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för gruppboenden SoL grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut.

Uppräkning av behov sker med 1 lägenhet per år. Det finns faktorer som kan påverka prognosen. Det kan till exempel ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. Behovet av nya boenden påverkas också av i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden för målgruppen.

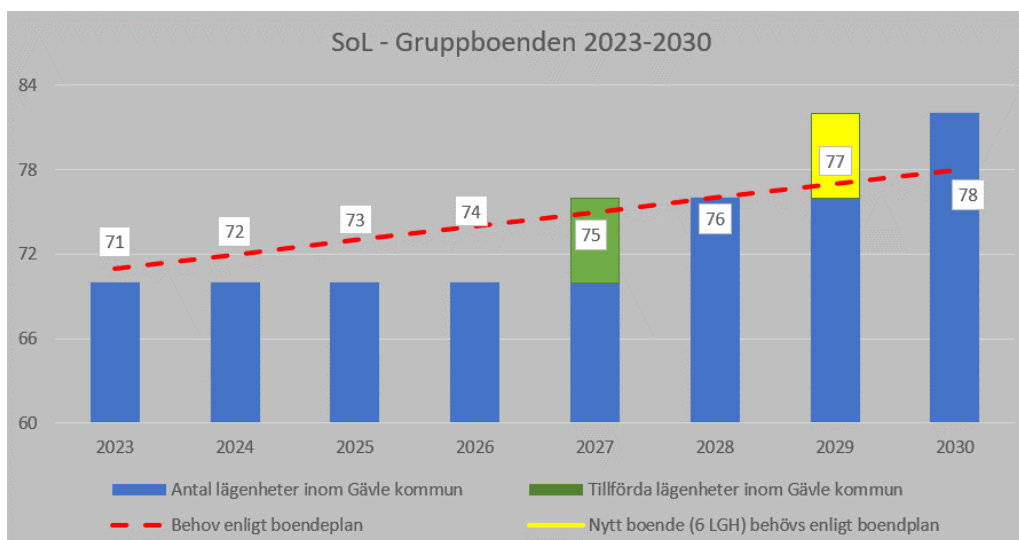
När framtida gruppboenden ska planeras in ser gärna Valfärd Gävle att gruppboendet placeras i lämpliga bostadsområden och bör lokaliseras i olika typer av stadsdelar och med en trygg utemiljö.

För att bemöta specifika behov bör även gruppboenden byggas i lantlig miljö, där det finns möjlighet till sysselsättning. Det är av stor vikt att skapa en trygg anpassad inne- och utemiljö för kunder med behov av till exempel begränsad stimulis eller som har ett beteende som begränsar möjligheten att bo i ett traditionellt gruppboende. Boenden bör också placeras i en miljö som ger förutsättningar för den enskilde att delta aktivt i samhällslivet det vill säga i tillgänglighetsanpassade miljöer såsom asfalterade gångbanor, närhet till allmänna kommunikationer.

Bristen på idag tillgängliga, lämpliga tomter att bygga på, i både storlek och läge, gör att Valfärd Gävle till största mån kan behöva tillgodose behovet av nya boenden i nya eller befintliga hyreshus hos Gavlegårdarna.

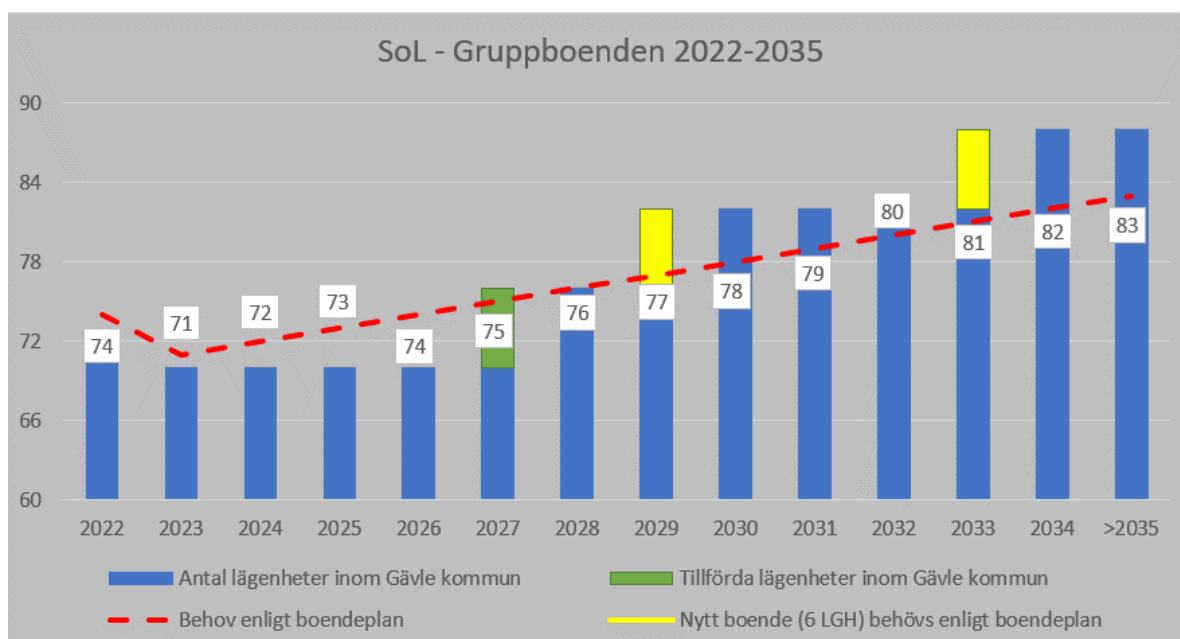
Det finns idag behov av ett nytt gruppboende (SoL) med 6 platser till omkring år 2026 och även år 2028. Därefter finns enligt prognosen behov av ytterligare ett till gruppboende om 6 platser 2033.

Diagrammen nedan beskriver tillgången på gruppboenden inom Gävle kommun i förhållande till beräknat behov under perioden 2023–2030 respektive 2022–2035. (LOU upphandlade lägenheter i andra kommuner ingår inte i diagrammen = 31 lgh per den 30 september 2023). Gruppboende för samsjuklighet SoL redovisas ej i dessa diagram.

Diagrambeskrivning: Röd streckad linje illustrerar det beräknade behovet under planeringsperioden. Blå staplar illustrerar antalet lägenheter i befintligt bestånd inom kommunen, gula staplar illustrerar när i tid ett nytt boende (6 LGH) behöver finnas på plats och gröna staplar illustrerar tillförda lägenheter:

- 2027 6 lägenheter (demografiskt behov) Allmännyttan bygger boende i Valbo
- 2029 6 lägenheter (demografiskt behov)
- 2033 6 lägenheter (demografiskt behov)

3.4 Boende för samsjuklighet SoL

Samsjuklighet i form av psykisk ohälsa och beroendeproblematik innebär att en person uppfyller diagnostiska kriterier för flera sjukdomar. Det är välkänt att personer med beroende har en förhöjd risk för olika former av psykisk ohälsa. Omvänt så har personer med psykisk ohälsa och psykiatriska diagnoser en ökad risk för beroende. ("Hälsa - Kunskapsguiden")

Personer med samsjuklighet behöver vård och stöd av flera verksamheter inom såväl hälso- och sjukvården, som socialtjänsten.²

Boende för samsjuklighet SoL ska vara en stabilitet i själva boendesituationen.

Idag köper Valfärd Gävle platser för behovet.

Behov

Valfärd Gävle behöver skapa ett boende för personer med samsjuklighet. I dagsläget finns inget anpassat boende för denna målgrupp. Målgruppen ökar och det är svårt att tillgodose behovet i befintliga boendeformer inom Gävle kommun. I första hand finns behov av ett gruppboende alternativt serviceboende med 6 lägenheter eller fler.

Eftersom det finns ett stort behov av anpassat boende för denna målgrupp kan Valfärd Gävle på sikt behöva fler boenden för denna målgrupp.

Glimmervägen 5 kommer under 2024 att kunna erbjuda ett Serviceboende SoL med inriktning samsjuklighet, där kunder som idag står i kö för boende, samt kunder som önskar flytta hem från boende i annan kommun, med samsjuklighetsproblematik, kommer att erbjudas boende.

Det finns en ny leverantör i den nya upphandlingen 2023 (Alternatiff AB, Kilafors herrgård), med avtal från och med oktober 2023, i Bollnäs kommun. Verksamhet vänder sig till personer med psykiska funktionsnedsättningar. Kilafors Herrgård tar ej emot personer med ett aktivt missbruk, däremot ingår personer med ett tidigare missbruk i verksamhetens målgrupp.

Gruppboende SoL med inriktning samsjuklighet inom Gävle kommun, behövs fortsatt, för de med störst funktionsnedsättning.

² Behandling vid samsjuklighet - Kunskapsguiden, <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/missbruk-och-beroende/behandling-och-stodinsatser-vid-missbruk-och-beroende/behandling-vid-samsjuklighet>

3.5 Serviceboenden, SoL

Ett serviceboende består av ett antal lägenheter som ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus, här finns också gemensamma sällskapsutrymmen. Serviceboende innebär att kunden bor i egen lägenhet med andrahandskontrakt genom Gävle kommun och har stöd från personal inom närområdet dygnet runt. Mellan 10 - 12 lägenheter är kopplade till samma boende. Lägenheterna ligger i vanliga hyreshus och hyrs ut omöblerade. Här bor vuxna personer med psykisk funktionsnedsättning som har fått beslut om särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL. Här får kunden hjälp och stöd i vardagen för att känna trygghet och kunna leva så självständigt som möjligt. Enligt beslut i kommunfullmäktige ges insatserna med behandlingskaraktär sedan 1 april 2011 och omvårdnaden är därför avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader.

Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras, enligt Gävle kommuns hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2021-08-31	2022-08-31	2023-09-30	2024-02-01
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Glimmervägen 5	10	8	6	6
Vendelskatan 2 A	12	13	13	13
Nygatan 63 C (Lasse skräddare)	-	-	-	9
Summa egen regi	22	21	19	28

	2021-08-31	2022-08-31	2023-09-30
<u>LOU upphandlade lägenheter</u> (köp av plats <u>med ramavtal</u>) <u>i annan kommun</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Hedens omvårdnadscenter	2	4	2
Summa LOU upphandlade lägenheter	2	4	2
Totalt antal servicelägenheter SoL	24	25	21

Nya eller planerade boenden

Gavlegårdarna har byggt om och renoverat Nygatan 63 C (Lasse skräddare) för att tillskapa ett nytt serviceboende SoL med 9 lägenheter. Glimmervägens serviceboende SoL ändrar inriktning till Serviceboende för samsjuklighet.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för serviceboenden SoL grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Gävle ser en ökning av denna boendeform men även en utökning av boendestöd, med utgångspunkt från det ordinära boendet.

Uppräkning av behov sker med 1 lägenhet per år. Det finns faktorer som kan påverka prognosen. Det kan till exempel ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. Behovet av nya boenden påverkas också av i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden för målgruppen.

Öppningen av Nygatan 63 och ändringen av Glimmervägens boendeinriktning ger en utökning med sex platser totalt för Serviceboende SoL. När Nygatan 63 öppnar och Glimmervägens boendeinriktning ändras, så kommer dessa båda boenden att vara fullbelagda med de kunder som redan bor, eller som har befintliga boendebeslut i dag. Valfärd Gävle kommer därför då även fortsatt ha kö med personer som inte fått något erbjudande och har då även flertalet ansökningar som är under utredning i dag, där minst fyra beslut kommer att beviljas inom kort.

Valfärd Gävle ser behov av fler serviceboendeplatser. Övergripande behövs planering för att också ha "akuta platser" då externa utförare på kort varsel kan säga upp placeringsavtalen.

För framtida boenden är det att föredra om lägenheterna ligger i samma trappuppgång, har hiss och är tillgänglighetsanpassade.

3.6 Boende med särskilt stöd och service för barn och unga, LSS ^{Sid 226(271)}

Boendet är till för barn och ungdomar med funktionsnedsättning som tillhör någon av personkretsarna i LSS och som beviljats insatsen bostad med särskild service enligt LSS § 9 punkt 8. Ungdomar (> 18 år) ska få sitt behov tillgodosett genom insatsen till dess att gymnasiestudierna är avslutade och en flytt sker. Insatsen ska tillgodose barnets/ungdomens behov dygnet runt i hemlik miljö när föräldrahemmet inte längre är ett alternativ. Personal finns alltid tillgänglig och ger tillsyn och stöd utifrån önskemål och behov. Den boende har ett eget rum med grundmöblering och på boendet finns det gemensamma sällskapsutrymmen, kök och matplats för gemensam mathållning.

Idag finns ett boende för barn och ungdomar på Norra Prästvägen 12 A och ett på Hövdingavägen 61B.

I september 2023 är det 12 barn som är beviljad bostad med särskild service för barn och unga (9 § pkt 8 LSS).

Bestånd

Boenden	2021-12-31	2022-10-31	2023-09-30	2024-2025	2025-2026
Egen regi	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Hövdingavägen 61 B	3	3 används (4 finns att tillgå)	2 används (3-4 finns att tillgå)	2	2
Norra Prästvägen 12 A	4	3 används (4-5 finns att tillgå)	3 används (4-5 finns att tillgå)	3	3
Domarringen 50	-	-	1	4	4
Skogsviolén, Sätra					4
Summa egen regi	7	6	6	9	13
Köp av plats utan ramavtal, utanför kommunen	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>		
Nytida Autismkontroll, Odlargränd (Barn och ungdomsboende)	1	1	0		
Bollnäs kommun, Höghammar (elevhemsboende)	1	1	2		
Trosa kommun, Rubinen korttidsboende	0	0	1		
Furuboda (korttidsboende)	1	1	0		
Kämpe (elevhem)	1	0	0		
Tidaholm kommun, Rudbecksgymnasiet (elevhemsboende)	0	1	1		
<i>Summa upphandlade lägenheter</i>	5	5	4		
Totalt antal lägenheter	12	11	10		

Nya eller planerade boenden

Gavlegårdarna planerar att bygga ett nytt välanpassat barn- och ungdomsboende till Valfärd Gävle. Det kommer att bli totalt 4 boenderum med tillhörande egna hygienrum och gemensamma utrymmen i Sätra med inflyttning tidigast 2025–2026. Närheten till särskolan som är belägen i Sätra förkortar även transporttiden för barnen. Tre nya, särskilt anpassade boendelösningar för barn- och ungdom ordnas också under 2024–2025 på Domarringen 50 i Bomhus.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för boende med särskilt stöd och service för barn och unga LSS, grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatser som har fattats de senaste åren, hur utflödet sett ut och hur många barn/ungdomar som idag bor hemma eller går i skolan och som kan komma att bli aktuella för insatsen framöver.

Utökningen med 3 platser på Domarringen 50 i Sätra planeras att vara klar till omkring 2024-2025, efter att nuvarande verksamhet i lokalen, har flyttat till nya anpassade lokaler.

Valfärd Gävle ser även fram emot ett nytt välanpassat barn- och ungdomsboende i Sätra 2025-2026.

Valfärd Gävle vill gärna framöver se möjlighet för målgruppen att kunna flytta, på ett naturligt sätt, till ett nytt boende utefter vad som passar kundens olika livsfaser utifrån intressen, behov och ålder.

3.7 Korttidsvistelse för barn/ungdomar och vuxna LSS

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, LSS § 9, p.6 Lag (2010:480), ska möjliggöra för anhöriga att kunna få avlastning och rekreation för den enskilde. För personen med funktionsnedsättning ska korttidsvistelsen tillgodose behov av miljöombyte och rekreation samt ge möjlighet till personlig utveckling. Insatsen ska också kunna ses som ett led i att underlätta frigörelseprocessen mellan barn och förälder. Korttidsvistelse bör kunna erbjudas både som en regelbunden insats och som en lösning vid akuta behov.

Bestånd

Boende för korttidsvistelse	2021-11-01	2022-09-30	2022-09-30	2023-10-30	2023-10-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal</u> <u>inskrivna</u>	<u>Antal</u> <u>inskrivna</u>	<u>Antal dygn</u>	<u>Antal</u> <u>inskrivna</u>	<u>Antal dygn</u>
Bäckebo (barn och ungdomar)	23	26	173	25	151
Junibacken (barn och ungdomar)	22	22	155	22	142
Sätträängen (barn och ungdomar)	9	10	73	10	92
Norra Prästvågen 12 B (vuxna)	11	7	620	11	84
Totalt	65	65	1021	68	469

Behov

Befintliga korttidsboenden täcker dagens behov. Dock upplever man en trångboddhet.

Barnkorttidsboendet på Junibacken är till exempel inte optimalt verksamhetsmässigt och behöver ses över.

Vuxenkorttidsboendet på Norra Prästvågen 12 B är något trångbodda, sedan barnboendet, vägg i vägg, nyttjar två av vuxenkorttids tidigare rum. Vuxenkorttids nyttjar idag fyra rum för kunder, samt att en lägenhet/rum nyttjas som jour- och personalrum.

Välfärd Gävle kan inte se att den nya lagstiftningen (LSS- personlig assistans) har påverkat behovet av gruppboendestäder.

Informationsärende:
Verksamheternas hantering av
hörselhjälpmedel

21

23AFN113

Tjänsteskrivelse

2023-11-27

Diarienummer: 23AFN113, 23ON207

Handläggare:

Elin Fridell, Linda Sängstuvall

026-17 80 00

elin.fridell@gavle.se,
linda.sangstuvall@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden
Omvårdnadsnämnden

Hantering av hörhjälpmedel inom Valfärd Gävle och omvärldsanalys av hur arbetet med hörselfrågor ser ut i andra kommuner

Sammanfattning av ärendet

Gävle kommun har fått ett förslag från Hörselskadades förening (HRF) om att inrätta tjänster för syn- och hörselinstruktörer. En enkätundersökning har genomförts för att undersöka hur Valfärd Gävle arbetar med frågor kring hörselnedsättning och hantering av hörhjälpmedel. Synpunkter från olika funktioner inom verksamheten har också samlats in. En omvärldsanalys av hur andra kommuner arbetar med frågan har gjorts genom dialog med fyra kommuner som har syn- och hörselinstruktörer för att få insikt kring deras arbete.

Enkätresultaten visar att medvetenheten om hörselnedsättningar är hög och att det finns en efterfrågan på kompetensutveckling, särskilt vad gäller tekniska frågor och underhåll som görs mer sällan. I omvärldsanalysen framkommer att syn- och hörselinstruktörerna har en central roll och utbildar både kollegor och enskilda personer i deras hem. Kommuner med syn- och hörselinstruktörer upplever gränsdragningsproblem gentemot regionen angående uppdraget och ansvar kring förskrivning av hjälpmedel.

Föreslagna åtgärder inkluderar att enhetscheferna ska inventera utbildningsbehov, ta fram en plan för kompetensutveckling, inhämta underlag för utveckling ur ett brukarperspektiv, genomföra en ekonomisk analys för att vidareutveckla området, samt

undersöka kostnadsbesparingar och andra vinster som kan finnas med ett proaktivt arbete. Vidare bör samverkansmöjligheter med regionen och andra kommuner ses över.

Bakgrund

Hörselskadades förening (HRF) i Gävle har i skrivelse till Gävle kommuns funktionsrättsråd lyft förslag om inrättande av tjänster som syn- och hörselinstruktörer. Funktionsrättsrådet har därefter vänt sig till Valfärd Gävle för att efterhöra sektorns syn på förslaget. Med utgångspunkt i detta har en utredning gjorts för att undersöka hur verksamheterna inom Valfärd Gävle i dag arbetar med frågor runt hörselnedsättning och hantering av hörhjälpmedel.

Tillvägagångssätt

Uppgifter om medarbetarnas kompetens avseende att kommunicera och bemöta personer med nedsatt hörsel och kunskapen kring hantering och rengöring av hörhjälpmedel har samlats in genom att en enkät skickats ut till enhetschefer inom Valfärd Gävle, både i egen regi samt till externa utförare.

En omvärldsanalys avseende hur andra kommuner som har tjänster som syn- och hörselinstruktörer har genomförts, dels genom tillgänglig information på hemsidor, dels genom intervjuer. Kontakt har tagits med Norrköpings kommun, Uppsala kommun och Örebro kommun. Dessa är av liknade storlek som Gävle kommun och brukar således anses vara jämförbara. Därutöver har kontakt tagits med Borlänge kommun då Dalarnas arbete med syn- och hörselinstruktörer lyftes fram i skrivelsen från HRF till Funktionsrätt Gävle. Dialogen har i huvudsak skett med anställda syn- och hörselinstruktörer och i vissa fall har även ansvarig chef för verksamheten deltagit.

Vidare har även verksamhetscheferna inom Valfärd Gävles hälso- och sjukvårdskontor, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) samt medicinskt ansvarig rehabilitering (MAR) tillfrågats om hur arbetet inom syn- och hörselområdet bedrivs.

Utredning

Målgrupp

Hörselskadades riksförbunds (HRF) har sammanställt statistik¹ från SCB och en egen utförd enkät gällande hörselnedsättning och behov av att använda hörapparat. HRF utgår från data insamlat 2019 och i deras underlag framkommer att cirka 18 procent av befolkningen har någon form av hörselnedsättning. Andelen ökar med stigande ålder och i gruppen personer mellan 65–74 år uppges andelen vara drygt 30 procent. För personer i åldern 75–84 år är andelen högre och motsvarande drygt 43 procent och bland de över 85 år uppgavs 59 procent ha en hörselskada. I HRF:s sammanställningen framkommer även att andelen som har behov av hörhjälpmedel ökar med stigande ålder. I åldersgruppen 65–84 år är det drygt 13 procent som använder hörapparat och i åldersgruppen över 85 år är motsvarande andel nästan 32 procent.

För att få en uppfattning om ungefärligt antal personer i Gävle kommun skulle procenten i riket kunna räknas om på befolkningsdata² för kommunen. Detta ger att gruppen över 65 år i Gävle kommun som använder hörapparat består av cirka 3400 personer och den totala gruppen med någon form av hörselnedsättning uppgår till drygt 18 000 personer.

Tillgång till syn- och hörhjälpmedel

För att få tillgång till olika typer av hjälpmedel behöver dessa förskrivas. De som förskriver hjälpmedel med utgångspunkt från hälso- och sjukvårdslagen (HSL) är i regel legitimerade yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården. På syncentralen finns synpedagoger och optiker som är förskrivare och på hörcentralen finns audionomer.

Att förskriva ett hjälpmedel innebär enligt Socialstyrelsens termbank; en åtgärd för att förse en person med hjälpmedel. Vidare framgår i anmärkningen att ” Processen för förskrivning av hjälpmedel omfattar utprovning, eventuell specialanpassning, information, träning och uppföljning”³. Detta innebär att eftersom Regionen är den som förskriver hjälpmedel inom området så har de ansvar att se till att den som fått hjälpmedlet får möjlighet att träna på hur det används.

¹ HRF, [Hörselskadade i siffror 2020 \(hrf.se\)](https://www.horselskadade.se/om-horselskadade-i-siffror-2020/) (hämtad: 2023-11-20)

² SCB, [Folkmängden den 1 november efter region, ålder, kön och år. PxWeb \(scb.se\)](https://www.pxweb.se/pxweb/pxweb.do?_ga=2.145144340.1712012572.231121.1712012572.1712012572.1712012572.1712012572.1712012572&_gl=1..) (hämtad: 2023-11-21)

³ Socialstyrelsen, [Socialstyrelsens termbank](https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/termbank/) (hämtad: 2023-11-21)

Syn- och hörselinstruktörer

Syn- och hörselinstruktörer är inte en insats som kommunen enligt lag har en skyldighet att tillhandahålla. Eftersom det är regionen som förskriver syn-, hörhjälpmedel har de huvudansvaret för stöd till den enskilde i användandet av hjälpmedlet.⁴

Syn- och hörselinstruktörer som tjänst till kommunmedborgare uppstod på 80-talet, då under titeln *heminstruktör*, i början var fokus på synskadade⁵. Idag är det cirka 90 kommuner som erbjuder sina invånare hjälp och stöd från en syn- och hörselinstruktör. Hur arbetet ser ut varierar lite mellan de olika kommunerna. En del kommuner erbjuder stöd till samtliga invånare i andra behöver en viss ålder uppnått för att kunna ta del av stödet.

Vad gör en syn- och hörselinstruktör?

De tjänster som en syn- och hörselinstruktör ska tillhandahålla skiljer sig kommunerna emellan. Något förenklat så framträder två olika typer av uppdrag som syn- och hörselinstruktören kan ha:

- Uppdraget kan vara utformat så att syn- och hörselinstruktörerna ska erbjuda insatser av typen stöd i vardagen och "hjälp till självhjälp" som att visa hur skötsel och underhåll av hjälpmedel går till.
- Uppdraget kan också innebära att syn- och hörselinstruktören utöver självhjälp till den enskilde även har ansvar att samordna och utbilda inom syn- och hörselområdet i kommunen. Vidare att utbilda kring vilka hjälpmedel som finns att tillgå samt hur de fungerar. Målgruppen kan vara kunder, anhöriga eller personal inom vård- och omsorg. Det finns även exempel där syn- och hörselinstruktörer har i uppdrag att stödja kunder vid kontakt med specialistläkare eller vid exempelvis ansökningar om bostadsanpassningar.

⁴ SFS (2017:30) *Hälso- och sjukvårdslagen* 8 kap. 7 § och 12 kap. 5 § samt Socialstyrelsen, [Förskrivning av hjälpmedel \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se/forskrivning-av-hjalpmedel) (hämtad: 2023-11-21)

⁵ Syn- och hörselinstruktörsföreningen, [Om föreningen – SHIF-S \(wordpress.com\)](https://www.shif-s.com/) (hämtad: 2023-11-21)

Utbildning till syn och hörselinstruktör

Det finns en utbildning till syn- och hörselinstruktör, vilket består av heltidsstudier i totalt 8 veckor. Utbildningen är uppdelad på två delar och där den ena delen, riktad mot hörsel, ges av Hörselskadades riksförbund och den andra, inriktad mot syn, ges av Irisförvaltning. Det framkommer inte att det är några specifika förkunskapskrav för utbildningen. De olika delutbildningarna verkar ges en gång per år och då köper intresserade organisationer platser till sina anställda.⁶

Hur arbetar verksamheterna i Gävle kommun idag?

Totalt har tjugoåtta olika verksamheter inkommit med enkätsvar, de flesta från hemtjänst eller vård- och omsorgsboenden. Se diagram 1. Hemtjänst och vård- och omsorgsboenden är troligen också de verksamheter som kommer i kontakt med flest hörselskadade, med tanke på antalet individer med insatser och den ökade prevalensen av hörselskador hos en äldre. Då de inkomna svaren är likartade och i huvudsak kommer från dessa två verksamhetsområden dras slutsatsen att svaren kan anses relativt representativ för kunskapsnivån ute i verksamheterna.

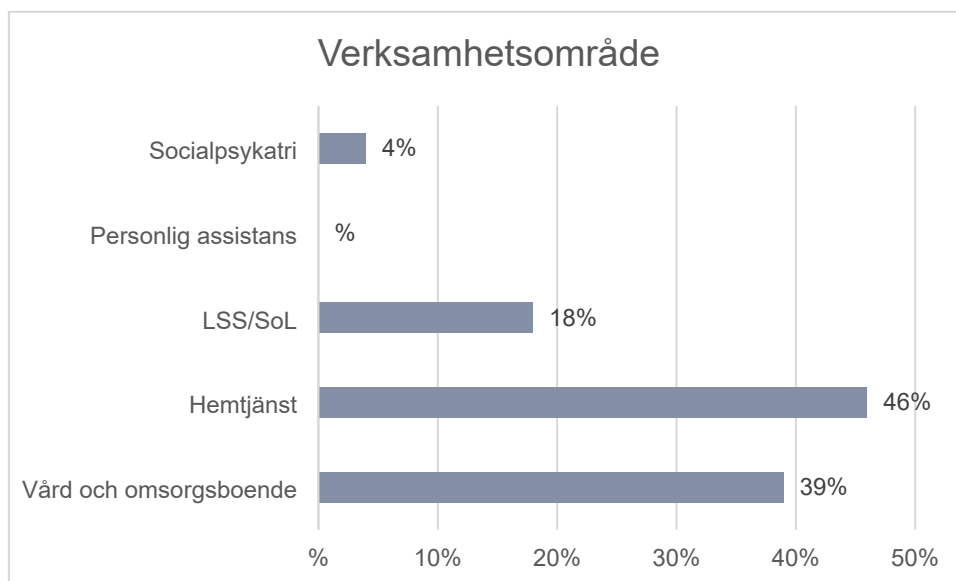

Diagram 1.

⁶ HRF, [Utbildning i hörselkunskap - Hörselskadades Riksförbund \(hrf.se\)](https://www.hrf.se) (hämtad: 2023-11-21) samt mailkonversation med Karin Hjalmarsson Irisförvaltning, 2023-11-17. Priset för utbildningen i Hörselkunskap är 26 500kr tillkommer ev moms och boende under kursveckan på plats. Priset för utbildningen i synkunskap är 37 500kr med boende men exklusive moms.

Ute i verksamheterna har och använder en relativt stor grupp av kunder/brukare hörhjälpmedel. Det är endast 11 procent av de verksamheter som besvarat enkäten som uppger att de inte har någon i sin verksamhet med behov av hörhjälpmedel.

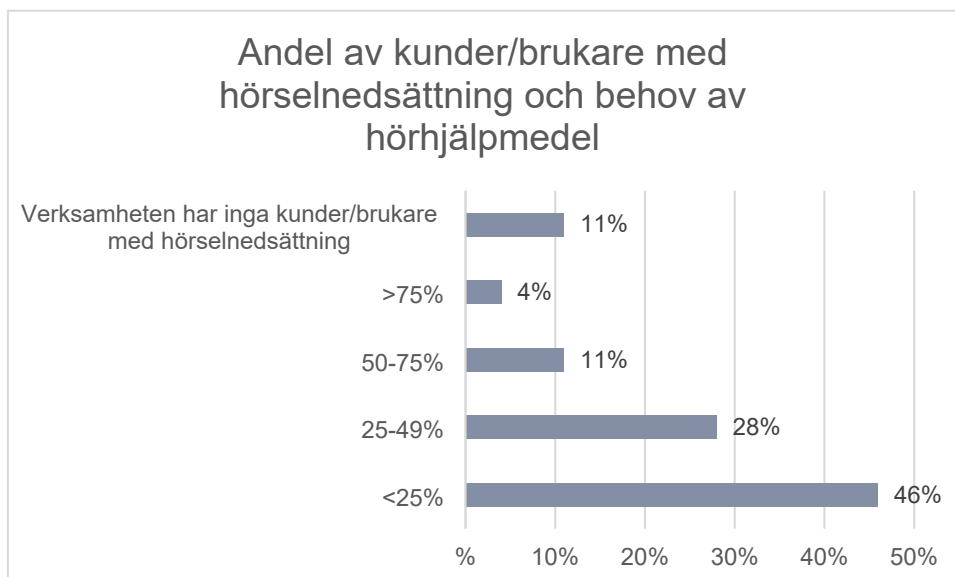

Diagram 2.

Det finns en medvetenhet ute i verksamheterna om hörselnedsättningar och att det är viktigt för kunden brukaren att få sina behov inom området tillgodosedda. Den enskildes behov i regel dokumenterade i genomförandeplan (88 procent), andra uppger att det även kan finnas i vårdplan och i TES⁷. Däremot är det mindre vanligt att det finns mer praktiska instruktioner hemma hos kund/brukare kring hjälpmedlet.

⁷ TES är ett system där uppdrag och insatser registreras.

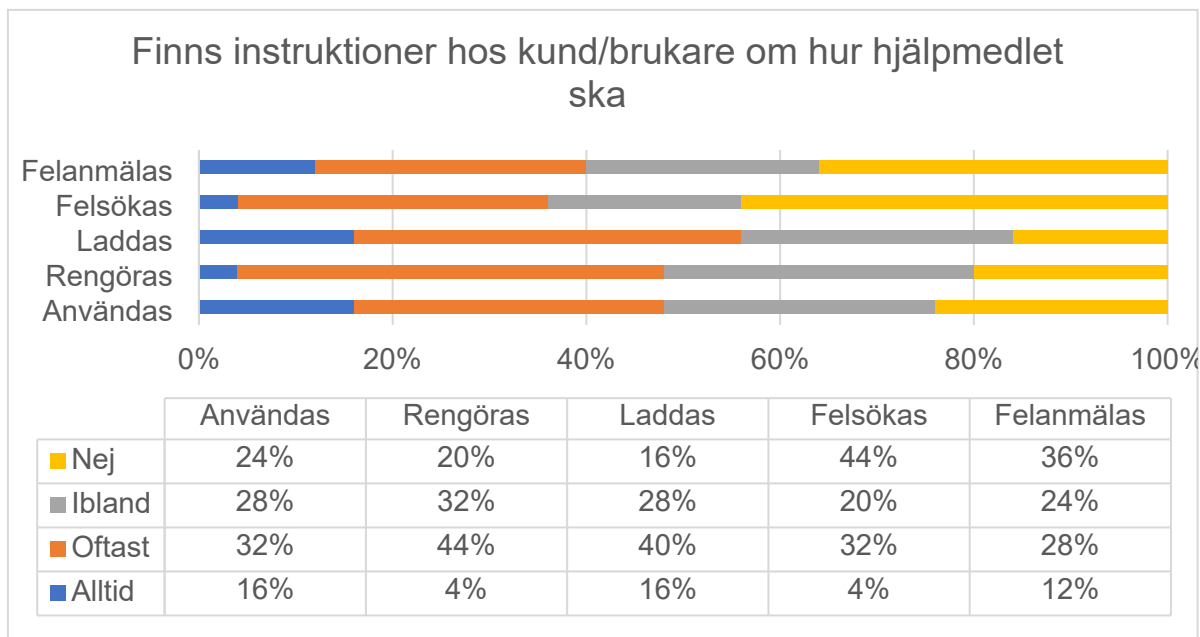

Diagram 3.

I svaren från verksamheterna framkommer att det finns en efterfrågan på kompetensutveckling inom hörselområdet. Verksamheterna har en medvetenhet om frågorna och vill utvecklas och bli bättre på att möta sina kunder/brukares behov. De flesta chefer skattar sina medarbetares kunskaper som medelgoda inom området. Det är 18 procent som uppger att det har någon i verksamheterna med utbildning inom alternativ kommunikation, dock är det en fjärdedel av cheferna som uppger att de inte har kunskap huruvida någon har den kompetensen. Relativt få, 14 procent, av verksamheterna uppger att de arbetar med ombud vad gäller fördjupad kompetens inom hörselområdet.

När det kommer till vilken typ av kompetensutveckling som efterfrågas är det tekniskt handhavande som efterfrågas mest. Men det finns även en efterfrågan på hur de kan bli bättre på tidigt upptäcka behov av hjälpmedel och hur kommunikationen kan underlättas.

Det framkommer av verksamhetschefer samt MAS/MAR att det i dagsläget inte finns något särskilt arbete kring kompetensutveckling inom syn- och hörselnedsättning. Däremot framgår det att det finns verksamheter både inom egen regi och i extern regi, där det finns medarbetare med extra kompetens inom området. Upplevelsen är att det *mycket sällan* eller *aldrig* rapporteras avvikelser med koppling till syn- eller hörhjälpmedel.

Omvärldsbevakning

Gävle kommun ingår som en av nio kommuner i Resultatnätverket R9. Övriga kommuner i nätverket är Eskilstuna, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås samt Örebro. Resultatnätverket R9 används för att följa och jämföra utvecklingen i nio ungefär lika stora kommuner. Av dessa är det i dagsläget fem kommuner, Linköping, Norrköping, Uppsala, Västerås och Örebro, som har syn- och hörselinstruktörer i någon form. De som inte har i dagsläget är, Eskilstuna, Gävle, Jönköping och Södertälje. Nedan följer en sammanfattning av vad som framkommit i samtalen med de olika kommunerna gällande hur arbetet med syn- och hörselinstruktörer ser ut i deras kommuner. Utöver de tre kommuner som ingår i R9-nätverket så redogörs även för hur de arbetar i Borlänge.

Norrköpings kommun

I Norrköping har de haft *heminstruktörer* sedan 1987. I början hjälpte de bara till vid synskador men uppdraget innefattar nu både syn- och hörselskador. De bytte namn från heminstruktörer till syn- och hörselinstruktör för ett år sedan, tidigare arbetade de mer specialiserat mot syn eller hörsel. Idag är det två instruktör anställda på heltid som arbetar med båda typerna av funktionsnedsättning. Organisatoriskt tillhör det vård och omsorgskontoret och har i nuläget sin placering under en chef inom LSS.

Målgruppen för syn- och hörselinstruktörerna i Norrköping är personer över 18 år. De flesta som behöver deras hjälp är äldre som redan har olika insatser från kommunen. De uppger själva att en viktig del i deras arbete är att agera bro mellan individen och personalen som båda ofta båda saknar kunskap om strategier och möjliga hjälpmedel.

I början bestod uppdraget som heminstruktör i Norrköping främst av att gå hem till kunder och hjälpa till med anpassningar, hjälp till självhjälp. På senare år har dock uppdraget kommit att förändras till att innefatta mer stöd för att utbilda och informera omvårdnadspersonal. Syn- och hörselinstruktörerna är ute och träffar blivande undersköterskor och erbjuder även praktisk övning på olika typer av hjälpmedel till anställd personal ute i verksamheterna. I dagsläget går ungefär 40 procent av arbetstiden åt till att erbjuda information och utbildning. Utöver information och utbildning så gör de även hembesök och hjälper till med anpassningar i hemmet, på

arbetsplatser, daglig verksamhet men även vid flytt till annat boende. De finns även tillgängliga för drop-in stöd på träffpunkt för seniorer en gång i veckan.⁸

Uppsala kommun

I Uppsala har de haft verksamhet för anpassningar i hemmet för syn- och hörselskadade sedan 1993. Under 2014 fick de uppdrag att arbeta utifrån syn- och hörselinstruktörskonceptet och började under 2021 arbeta som de gör idag. Det är två heltidsanställda syn- och hörselinstruktörer och organisatoriskt tillhör de Äldrenämnden och ligger under förebyggande insatser och anhörigcentrum.

I Uppsala har syn- och hörselinstruktörerna en samordnande roll med ansvar för att utbilda och bidra med kompetensutvecklingen inom syn- och hörsel. De är exempelvis ansvariga för att erbjuda grundutbildning för hörselombud och erbjuda dessa nätverksträffar. Det ingår även för syn- och hörselinstruktörerna att delta i nätverket för syn- och hörselinstruktörer i länet och aktivt sprida information och kunskap till andra berörda verksamheter inom Uppsala kommun. De är även tydliga med att insatserna som syn- och hörselinstruktörerna erbjuder är ett komplement till de insatser som regionens hälso- och sjukvård har ansvar för. De hjälper tillexempel inte till med teknik utan det får regionen som föreskrivit hjälpmedlet hantera.⁹

Örebro kommun

I Örebro har de två syn- och hörselinstruktörer som arbetar 90 procent vardera i uppdraget. Organisatoriskt ligger de under Vård och omsorgsförvaltningen och tillhör förebyggande och frivilligheten. I Örebro har det funnits syninstruktörer under lång tid och för ungefär tio år sedan inkluderades även hörsel i uppdraget vilket upplevs som positivt då många äldre har både syn- och hörselnedsättning och när båda sviktar blir det svårare för den enskilde.

Syn- och hörselinstruktörerna i Örebro arbetar mot alla kommunens invånare som fyllt 18 år. Största målgruppen är äldre, därefter kommer en grupp yngre synskadade som behöver stöd för att kunna leva sitt liv så självständigt som möjligt.

⁸ Lars Andersson, Syn- och hörselinstruktör, Norrköping kommun, intervju 2023-11-16.

⁹ Therese Lundgren, enhetschef, Linda Almström, syn- och hörselinstruktör och Lena Enlund, syn- och hörselinstruktör. Uppsala kommun. Intervju 2023-11-17.

De tjänster de erbjuder är kostnadsfria och det behövs inget biståndsbeslut. Uppdragen kan aktualiseras från många olika aktörer. Förutom när kunden själv kontaktar så kan uppdrag komma från myndighetskontoret, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, omvårdnadspersonal eller anhöriga. De får även många uppdrag från Audiologiska kliniken och Syncentralen som de har ett nära samarbete med.

I syn- och hörselinstruktörernas uppdrag i Örebro ingår teknisk hjälp som att serva hörapparater, träning i hantering och hur hjälpmedlen fungerar. Därutöver är de ute och utbildar personal och informerar och ger tips om syn- och hörhjälpmedel. Det är även behjälpliga när synskadade ska lära sig hitta i sin omgivning.¹⁰

Borlänge kommun

I Borlänge har de en arbetsterapeut som arbetar med syn- och hörseluppdrag på heltid. Beslut om att anställa någon i det uppdraget togs 2014 och då med uttalat fokus på rehabiliteringsperspektivet. Syftet med uppdraget är att uppmuntra personen att genom träning och nya strategier bli så självständig som möjligt. Fokus ska vara hjälp till självhjälp och syn- och hörselinstruktören ska fungera som ett *extra rehabiliteringsstöd utöver det regionen* erbjuder.

Besök är kostnadsfria och det flesta kunder är äldre. Vid hembesök gör även en översyn utifrån fallprevention och om behov föreligger av andra hjälpmedel än för syn- och hörsel kan dessa föreskrivas. Visar det sig vid hembesöket att det föreligger behov av någon bostadsanpassning kan intyg för ansökan om detta skrivas. Ärenden aktualiseras oftast genom att kunden själv ringer, anhörig tar kontakt eller att övrig vårdpersonal inom Borlänge kommun hör av sig. Sedan kommer även ärenden från regionen, dvs syn- och hörcentral. Utöver hembesök ingår i rollen att erbjuda utbildning och kompetensutveckling till vård- och omsorgspersonal inom syn- och hörselområdet.¹¹

¹⁰ Ingela Öhring-Loiske, Syn- och hörselinstruktör. Örebro kommun. Mailkonversation 2023-11-09 till 2023-11-17.

¹¹Ulrika Storerkers, Leg. Arbetsterapeut med syn och hörseluppdrag. Borlänge kommun. Mailkonversation 2023-10-23.

Analys och rekommendationer

I nedan avsnitt följer en analys på samt beskrivning av de slutsatser som går att göra utifrån ovan resultat. Därefter följer rekommendation framåt.

Finns ett behov av att utveckla arbetet

Syn- och hörselnedsättningar är ett viktigt område, och det finns en medvetenhet om frågorna och en vana att möta kunder och brukare med syn- och hörselnedsättning ute i verksamheterna. Upplevelsen av att det mycket sällan eller aldrig rapporteras avvikelser med koppling till syn- eller hörhjälpmedel tyder på att kompetens finns för att hantera det dagliga användandet av hjälpmedel hos medarbetarna.

Då det är ett stort antal av Gävle kommuns invånare som har en hörselnedsättning, framför allt bland de äldre, där många även erhåller olika typer av insatser från kommunen, finns ett behov av att sträva efter utveckling för att möta målgruppen. Gävle kommun behöver se till det finnas en hög grundkompetens hos medarbetarna för att kunna möta kunder och brukares behov. För att lyckas med det behöver det finnas rutiner, strategier och kontinuerlig kompetensutveckling inom området. Som det ser ut idag är det ingen som har ett övergripande ansvar för att kunna erbjuda fördjupade kunskaper, samverka med regionen i frågorna och samordna kompetensutvecklingen inom området.

Målgrupp

Det finns olika faktorer som spelar in när det handlar om att utveckla det stöd Gävle kommun kan erbjuda till medborgare med antingen syn- eller hörselnedsättning. Ett exempel är att det är viktigt att först och främst identifiera vilket stöd som skall rikta sig till vilken eller vilka målgrupper.

För det finns egentligen *två* olika grupper av medborgare att ta hänsyn till när behovet av stöd till gruppen syn- och hörselnedsatta behandlas: Dels är det gruppen funktionsnedsatta medborgare som en homogen grupp, dels gruppen funktionsnedsatta medborgare som har behov av insatser utifrån socialtjänstlagen (SOL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). I den omvärldsanalys som gjorts så verkar det som att den andel medborgare som nyttjar syn- och hörselinstruktörer i de flesta fall även har behov av andra biståndsinsatser exempelvis hemtjänst.

Behov av kompetensutveckling

Gävle kommun har en stor målgrupp med behov av hjälpmedel ute i kärnverksamheterna, detta innebär att det behöver finnas goda kunskaper och hög grundkompetens hos medarbetarna för att kunna möta kunder och brukares behov.

Enkätundersökningen visar på att det finns en efterfrågan på mer kompetensutveckling inom området. På undersköterskeutbildningen på Komvux berörs syn- och hörselnedsättning i två kurser, det ingår dock inte något praktiskt handhavande.

Just hjälpmedelsområdet är tekniskt och det finns ett stort antal olika hjälpmedel vilket gör det svårt att som medarbetare ha kunskap om alla olika kundens specifika hjälpmedel. Det som efterfrågas av många är utbildning i praktiskt handhavande och mer tekniskt underhåll.

Det som också framkommer är att en andel av enhetscheferna faktiskt inte riktigt har helheten av vilken kompetens medarbetarna har inom olika områden. Ett arbete för att få till ett väl fungerande systemstöd är på gång i organisationen, men för att veta nuläget och behoven av kompetensutveckling skulle en inventering av kunskapsnivån behöva göras ute i verksamheterna. Detta för att kunna veta *vilken* kompetensutveckling som verksamheterna *faktiskt behöver*. Det finns även, med tanke på personalomsättning, ett behov av att se till att olika typer av kompetensutveckling erbjudas regelbundet.

Rutiner och dokumentation

I enkätsvaren framkommer att *behoven* av stöd och hjälpmedel i hög grad finns dokumenterade i genomförandeplan men när det kommer till information om handhavandet av det tekniska hjälpmedlet så finns inte alltid detta eller så är det dokumenterat på olika ställen. Gävle kommun behöver se över och tydliggöra rutiner gällande hjälpmedel avseende var och vad som ska finnas.

Syn- och hörselinstruktör roll och uppgift

Den bild som framkommer i dialogen med syn- och hörselinstruktörer i andra kommuner är att det är efterfrågade insatser som de erbjuder medborgarna. Där det går att se vinster både för den enskilde och samhället i stort. Framför allt är det ett förebyggande arbete, som kan öka möjligheterna för personer att klara sig utan eller med mindre insatser längre där det tydligt skulle kunna gå att se samhällsekonomiska vinster med att införa den här typen av tjänst. Det är i så fall en fråga som skulle behöva utredas ytterligare.

Utöver det förebyggande arbetet beskriver de att deras roll kompenserar för det *glapp* som finns mellan det stöd regionen erbjuder och det faktiska och oftast praktiska stöd som den enskilde har i hanteringen av sina hjälpmedel. Här ligger den största vinsten hos individen och hos anhöriga som får ökad möjlighet till delaktighet och självständighet och som troligen får en större tillgänglighet på stöd.

Syn- och hörselinstruktörerna fungerar ofta som specialister i organisationen och omvärldsbevakare och håller sig uppdaterade på vad som händer inom området samt sköter samverkan med regionen och intresseorganisationer. Den rollen kan ses som värdefull både för kommunen och samverkanspartner. De syn- och hörselinstruktörer som kontaktas i den här utredningen har alla en central roll i kompetensutvecklingen av vård- och omsorgspersonal ute i verksamheterna. Utredare anser att det vore positivt att det är någon som har uttalat ansvar för frågan. Det ökar möjlighet till kontinuitet och kvalitet inom kompetensområdet.

Gränsdragningsproblematik

Syn- och hörselinstruktörer återfinns i ungefär 90 av landets 290 kommuner och inom jämförelsenätverk R9 så är det fem av nio som erbjuder detta. Att det finns ett behov av hjälp och stöd liknade det syn- och hörselinstruktörerna erbjuder och att det är en bra insats kan nog anses klargjort i den dialog som skett med andra kommuner. Samtidigt framkommer det att flera av dem upplever att det uppstår gränsdragningsproblematik gentemot regionen gällande syn- och hörselinstruktörernas uppdrag och vad regionen ska tillhandahålla. Detta då det är regionen som förskriver hjälpmedlen och därmed har det ansvar som följer med förskrivningen.

Om Gävle kommun skulle vilja inrätta tjänster liknade syn- och hörselinstruktörer skulle gränserna för uppdraget behöva tydliggöras och en överenskommelse med Regionen om hur samverkan och rollerna ska se ut tas fram.

Diskussion

Att fånga arbetet och kompetensen runt en så pass stor målgrupp som återfinns i så många verksamheter som personer med hörselnedsättning är inte helt enkelt. Storleken på målgruppen gör variationen av hjälpmedlen många och behovet av kompetens hos den enskilde medarbetaren stort. Vilken kompetens som medarbetarna har bygger på en skattning om kompetens från chefer, för att veta mer om hur kunder och brukarna upplever att det fungerar ute i verksamheterna skulle deras tankar

behöva fångas in. Vad gäller kompetensutvecklingen inom området är utredares upplevelser att det saknas en tydlig struktur för hur och när kompetensutvecklingen ska ske och att hur samverkan med Regionen inom området ska se ut. Gävle kommun skulle behöva överväga om sättet och omfattningen av den kompetensutveckling som erbjuds inom området behöver vidareutvecklas.

Eventuellt införandet av syn- och hörselinstruktörer handlar kanske inte så mycket om det finns ett behov av de insatser de erbjuder, för det verkar det göra. Frågan handlar snarare om det är kommunens uppgift att kompensera för Regionens brister när det kommer till syn- och hörselrehabilitering? Finns det sätt för kommunen att möta behoven utan att gå in och tänga eller ta över Region Gävleborgs ansvar? I omvärldsbevakningen berättade Uppsala att det behövs tydliga gränser för syn- och hörselinstruktörernas uppdrag. Där är de tydliga att de inte räcker till för att hjälpa till med allt utan att Regionen måste ta sin del av ansvaret och att syn- och hörselinstruktörerna har ett ansvar för att se till att hålla en hög grundkompetens ute i verksamheterna.

Om Gävle kommun skulle vilja utveckla verksamheten genom att anställa syn- och hörselinstruktörer eller personer med liknade uppdrag är utredares åsikt att ramarna för uppdraget behöver klargöras, tänkt målgrupp och hur samverkan med regionen ska ske.

Rekommendationer

- Uppdra till enhetscheferna att inventera utbildningsbehov.
- Ta fram plan för kompetensutveckling inom området.
- Inhämta underlag om hur området kan utvecklas utifrån ett brukarperspektiv.
- Göra en grundlig analys avseende vilka ekonomiska förutsättningar som finns för att vidareutveckla arbetet inom området syn- och hörselnedsättningar.
- Genomföra en analys avseende vilka eventuella kostnadsbesparingar eller andra vinster som skulle kunna göras med ett mer proaktivt arbete inom området.
- Se över samverkansmöjligheter med regionen och eventuella kranskommuner.

Elin Fridell

Linda Sängstuvall

Utredare

Sektor Vårld

Referenslista

HRF, [Hörselskadade i siffror 2020 \(hrf.se\)](http://hrf.se) (hämtad: 2023-11-20)

HRF, [Utbildning i hörselkunskap - Hörselskadades Riksförbund \(hrf.se\)](http://hrf.se) (hämtad: 2023-11-21)

SCB, [Folkmängden den 1 november efter region, ålder, kön och år. PxWeb \(scb.se\)](http://scb.se) (hämtad: 2023-11-21)

SFS (2017:30) *Hälso- och sjukvårdslagen* 8 kap. 7 § och 12 kap. 5 §

Socialstyrelsen, [Förskrivning av hjälpmedel \(socialstyrelsen.se\)](http://socialstyrelsen.se) (hämtad: 2023-11-21)

Socialstyrelsen, [Socialstyrelsens termbank](http://socialstyrelsen.se) (hämtad: 2023-11-21)

Syn- och hörselinstruktörsföreningen, [Om föreningen – SHIF-S \(wordpress.com\)](http://wordpress.com) (hämtad: 2023-11-21)

Informationsärende: Frågor från Moderaterna

22

2023-12-06

Nämnd:
Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnd

Frågor från Moderaterna

ARBOS

1. Vi vill ha en översiktlig beskrivning av hur en eventuell heltidsaktivitet ser ut inom ARBOS för en genomsnittlig försörjningsstödstagare?

Det är stor variation på hur planeringen ser ut för olika försörjningsstödstagare, detta baserat på personens bakgrund, kunskaper i svenska, andra kompetenser och personliga förmågor, hälsosituation, sociala situation samt vilka behov personen har för att gå mot egen försörjning. Av ca 1480 personer ser det ut enligt följande:

- 126 har beslutad insats "Kundval rusta och matcha" (KROM) av Arbetsförmedlingen
- 90 har annan insats beslutad av Arbetsförmedlingen
- 9 har beslut om insats i "Jobb och utvecklingsgarantin" av Arbetsförmedlingen.

Resterande 1255 personer (85% av målgruppen) har ingen insats alls via Arbetsförmedlingen trots att de är arbetslösa. För dessa genomför Arbos insatser, antingen ensamt eller i samarbete med Vuxenutbildningen eller andra. För de kunder som inte ges insats via Arbetsförmedlingen är det en bred palett av insatser som Arbos ger. Vissa kunder ges utbildningsinsatser på heltidsnivå av Arbos på Jägargatan, så som exempelvis Språkspåret, Utvecklingsspåret eller Arbets- och utbildningsspåret, vilket ges närmare 200 kunder. Under perioden augusti-november 2023 genomförde försörjningstödstagare totalt 4974 utbildningspass hos Arbos på Jägargatan. Detta i Språkspåret, Utvecklingsspåret, Arbets- och utbildningsspåret, samt i datorrelaterad utbildning. Dessa insatser är på deltid hos Arbos och kompletteras för vissa kunder med bristande kunskap i svenska, med SFI-studier eller andra studier.

Andra kunder utbildas av Arbos och Vuxenutbildningen tillsammans, exempelvis personer i "Trappstegsutbildningen" och "Arbetsintegrerad svenska", totalt ungefär 40 kunder.

Till det här utför kunder andra insatser så som arbetsträning, aktivitetsbaserad bedömning, samt olika former av praktik för att utveckla förmåga eller testa yrke.

Dessutom ska personen avsätta tid varje dag och vecka för att söka arbeten i form av sökaktiviteter, skriva ansökningshandlingar, besöka arbetsgivare m.m.

Allt ovanstående i en mix som är rätt utifrån just den personens förutsättningar och behov för att nå egen försörjning genom arbete, studier eller annat.

2. Hur stor andel av deltagarna befinner sig i en heltids- eller nära heltidsaktivitet?

Andelen i heltidsaktivitet beror på hur man räknar och vad man bedömer vara heltid.

Staten/Arbetsförmedlingen räknar flera av deras insatser som heltidsaktiviteter. Exempelvis de personer som av Arbetsförmedlingen är inskrivna i insats Kundsväl Rust och Matcha (KROM) räknas av staten/Arbetsförmedlingen som heltidssyssesatta trots att KROM endast ger dem utförande stödjande insatser 15-30 minuter per vecka. Resterande tid för personen är egenaktivitet i form av jobbsökande och egna reflektioner. Detta ingår i statens syn på heltidsaktivitet. När en KROM-leverantör har ansvaret för och får ekonomisk ersättning för att utföra stödet till en arbetslös som är deras kund, ger Arbos inte stödinsatser samtidigt. Ansvaret för arbetsmarknadsinsatser är i grunden statens och Arbetsförmedlingens insatser går alltid före kommunens.

Av de totalt ca 1480 försörjningsstödstagarna har följande heltidsinsatser:

- 126 i Arbetsförmedlingens insats KROM
- 99 i annan insats från Arbetsförmedlingen
- 20 studerar *Trappstegsutbildningen*, via Arbos/Vuxenutbildningen
- 20 studerar i *Arbetsintegrerad svenska*, via Arbos/Vuxenutbildningen

- 8 studerar *Stegvis utbildning till arbete*, via Arbos/Vuxenutbildningen/Kontor boende
- Ett par hundra som går kompetenshöjande insats hos Arbos, alternativt hos Arbos kombinerat med SFI eller annan utbildning via Vuxenutbildningen eller andra.

3. Hur stor andel av deltagarna befinner sig i en aktivitet mindre än 50%?
Svårbedömt då det inte förs någon statistik på detta.

4. Hur många kunder har respektive förändringsledare?

Genomsnittet är drygt 30 försörjningsstödkunder per förändringsledare.

Därutöver hanterar förändringsledargruppen även totalt 140 trygghetsanställda, 100 introduktionsanställda, 22 nystartsanställda samt 70 unga i Kommunens aktivitetsansvar.

Totalt hanterar förändringsledarna 1826 försörjningsstödstagare och andra i målgruppen.

5. Hur mycket tid avsätt med respektive kund per förändringsledare i snitt? Varierar detta mycket från kund till kund, eller har man samma tid till förfogande som alla andra?

Arbets sättet utgår från att lika inte är rättvist, utan att hur många gånger förändringsledaren träffar varje kund varierar utifrån vad som behövs och är rätt för den enskilda kunden. Detta i sin tur beror på personens förmågor och hur komplex problematik personen har, hur många insatser man ska samverka med (exempelvis hälsocentral, psykiatri, socialtjänsten, skola, beroendemottagning, frivården m.fl.). Vissa kunder har förändringsledare kontakt med dagligen, andra har man kontakt med någon gång per månad. Kontakter sker även vid träffar tillsammans med samverkande parter.

Kunder som deltar i utbildningsinsatser hos Arbos på Jägargatan träffar även förändringsledare varje utbildningsdag och där sker mycket uppföljning och dialog om personens situation med personens ordinarie förändringsledare.

6. Hur upplever förändringsledarna arbetsbelastningen?

Förändringsledarna upplever sig tidsmässigt pressade. De har i grunden flera typer av arbetsuppgifter.

Utöver ansvaret för "sina" kunder har förändringsledarna även ett ansvar för att genomföra kompetenshöjande insatser i form av att kontinuerligt förbereda och genomföra utbildningspass i Språkspåret, Utvecklingsspåret samt Arbets- och utbildningsspåret m.m. De ska därutöver även bemanna kundarbetsplatsen och kundserviceytan samt delta i kommunens samarbete i Trisam (strukturerad samarbetsform där förändringsledarna representerar hela Gävle kommun i samarbetet med 16 hälsocentraler i Gävle samt Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan), och hantera insatsen Rätt till rätt. Förändringsledarna samarbetar även med Arbos handledare och arbetsledare som utför exempelvis arbetsträningar och praktik för försörjningsstödstagare. Så arbetet med de egna kunderna är endast en del av arbetsuppgiften som förändringsledare.

Hembesök

1. Hur jobbar ni med hembesök idag? (tid i förväg för föransmälan, checklistor vid besök, anmäler man ofta olägenheter till Socialtjänsten och liknande)

När de gäller frågan om hembesök avseende ekonomiskt bistånd följer Gävle kommun socialtjänstlagens bestämmelser, rättslig prax samt Socialstyrelsens riktlinjer.

I 2 kap. 6 § Regeringsformen står att:

Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp även i andra fall än som avses i 4 och 5 §§. Var och en är dessutom skyddad mot kroppsvisitation, husrannsakan och liknande intrång samt mot undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse och mot hemlig avlyssning eller upptagning av telefonsamtal eller annat förtroligt meddelande.

Utöver vad som föreskrivs i första stycket är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Lag (2010:1408).

Justitieombudsmannen (JO, dnr. 6514-2009, 6515-2009 och 6516-2009, 2010-12-15) har gjort en utredning om obligatoriska eller systematiska hembesök i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd. Som led i utredningen samlade

JO yttrande från Socialstyrelsen, synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting (nuvarande Sveriges Kommuner och Regioner) och tidigare beslut från JO. Av utredningen framgick det bland annat att:

- Ett beslut om ekonomiskt bistånd bygger på en individuell biståndsbedömning.
- Det är endast sådana uppgifter som är relevanta för biståndsbedömningen som ska inhämtas.
- En utredning om ekonomiskt bistånd efter ansökan av en enskild är frivillig för den enskilde. Utredningen kan inte genomföras om den biståndssökande motsätter sig det. En naturlig följd av detta är att den enskilde ges ett reellt inflytande i utredningsprocessen.
- Det kan finnas ett befogat intresse av socialtjänsten att genomföra ett hembesök, t.ex. för att utreda om person bor på en adress eller om personen är sammanboende eller inte. Hembesök får däremot inte strida mot 2 kap. 6 RF och/eller artikel 8 i Europakonventionen.
- Frivilligheten till ett hembesök måste vara reell. Grundlagsskyddet får inte kringgåas genom att myndigheten utifrån ett hotfullt uppträdande eller antydningar om att den enskilde är tvungen att öppna sitt hem för ett besök för att erhålla bistånd.

Det görs en individuell biståndsprövning och bedömning görs av material som har betydelse för det enskilda fallet. Kommunens socialnämnd får inte ha som rutin att hembesök ska göras hos alla som ansöker om försörjningsstöd. En undersökning av den enskildes hem måste begränsas till sådana fall när ett hembesök framstår som nödvändigt för att nämnden ska få ett tillfredsställande underlag för prövningen av den enskildes ansökan om försörjningsstöd (JO, dnr. 6514-2009, 6515-2009 och 6516-2009, 2010-12-15).

Justitieombudsmannen har i sin ämbetsberättelse 2011 angett bland annat följande ([sid 377-395](#)): "Det bör understrykas att frivilligheten måste vara reell. Grundlagsskyddet får inte kringgåas genom att myndigheten genom ett hotfullt uppträdande eller genom antydningar om att den enskilde är tvungen att öppna sitt hem för ett besök förmår vederbörande att hörsamma en sådan begäran." Även om det finns en risk att en persons ärende avslås på grund av att socialtjänsten inte kunnat göra hembesök och få tillräckligt med uppgifter för sitt

beslut så bör socialtjänstpersonal vara mycket försiktiga med hur de kommunicerar detta, och istället betona att de handlar om en risk, skriver JO: ”Även om i ett visst fall allt talar för att ansökningen kommer att avslås, om besöket inte kommer till stånd, är det enligt min mening olämpligt – för att inte säga direkt felaktigt – att lämna ett så kategoriskt förhandsbesked.”

JO var i skrivelsen starkt kritisk till ett antal stadsdelsförvaltningar i Stockholm som angav att hembesök skulle göras hos alla som uppbar försörjningsstöd och att bristande samarbetsvilja i detta fall kunde påverka rätten till bistånd. Kravet på hembesök baserades således inte på en bedömning i det enskilda fallet. Den generella rutinen om hembesök stod i uppenbar strid med de principer om självbestämmande och integritet som gäller för hur socialtjänsten ska bedriva sin verksamhet.

JO:s beslut är inte rättsligt bindande vilket innebär att en kritiserad myndighet, formellt sett, inte behöver rätta sig efter kritiken. Däremot har JO som uppdrag att bedöma om en myndighet har handlat i enlighet med lagen eller inte.

Vidare finns skrivningar rörande hembesök i Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd ([Handboken sid 94](#)). Där hänvisas till JO:s bedömningar.

Hembesök får inte strida mot 2 kap. 6 Regeringsformen och/eller artikel 8 i Europakonventionen. Frivilligheten till ett hembesök måste vara reell. Grundlagsskyddet får inte kringgåas genom att myndigheten utifrån ett hotfullt uppträdande eller antydningar om att den enskilde är tvungen att öppna sitt hem för ett besök för att erhålla bistånd.

Det är enligt lag inte tillåtet för en kommun att sätta som allmänt och generellt krav att genomföra hembesök för att besluta om ekonomiskt bistånd. Avgörande om hembesök i ett enskilt ärende måste vila på särskilda omständigheter i just det ärendet.

I ärenden om ekonomiskt bistånd gör Gävle kommun hembesök som meddelas innan och görs på frivillig basis av kunden. I de fall kunden nekar till hembesök kan det vara avgörande för beslut om försörjningsstöd eftersom kunden inte

medverkar till utredningens slutförande. Det måste finnas ett motiv för hembesök i det enskilda ärendet och ha en betydelse för beslutet som ska fattas. Detta görs i enlighet med gällande lagstiftning.

Utifrån ovanstående rättsläge ser Gävle kommun följande på frågan om hembesök. Kortfattat finns ett antal förutsättningar en kommun behöver beakta i fråga om hembesök i prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Kommunerna i Sverige är överens om att hembesök så som det rättslig läget är utformat, är ett tämligen ineffektivt verktyg i prövning av ekonomiskt bistånd. Kravet på föransökan samt en "verklig möjlighet att ta ställning" och medgivande från personen, gör åtgärden hembesök tandlös om avsikten är att uppdaga oegentligheter i ansökningsförfarandet av ekonomiskt bistånd.

Givet rättsläget är vår bedömning att föransökan ska ske minst tre dagar innan besöket. Med hänsyn till det fåtal hembesök som utförs finns ingen specifik mall, utan innehållet i besöket utformas efter det syfte med besöket som kommunen förklarar för kunden, och som utgår från vilken information som krävs för att fatta beslut gällande personens ansökan om bistånd. Dokumentation av hembesöket sker i enlighet med ordinarie rutin för dokumentation i ärenden enligt socialtjänstlagen.

Hembesök utförs alltid av två medarbetare. Påträffar handläggarna olägenheter vid hembesök eller i övrigt, anmäls de alltid till socialtjänsten enligt fastlagda rutin inom Valfärd Gävle ([rutin VG-RUT-E-5100-v.5.0.](#)).

I Arbos handläggning av dödsboudredning och förvaltning utförs hembesök regelbundet i samtliga ärenden som en del i utredningen av att eftersöka efterlevande anhöriga eller ekonomiska resurser för att bekosta begravningskostnader m.m. I Arbos rutiner för sådan handläggning finns särskilt avsnitt om hembesök, samt särskilt protokoll för vilka som var närvarande samt vilka åtgärder som vidtogs vid hembesöket (sid. 21-22 i rutin [VG-BIL-V-5776-v.2.0](#)).

2. Hur stor andel av de med försörjningsstöd får hembesök, och sker det en gång, flera ggr per år och liknande?

Gävle kommun gör ett mindre antal hembesök per år i ärende om ekonomiskt bistånd, detta sker i stort sett uteslutande gällande utredning om ansökan om bistånd till möbler och hushållsgeråd. Där kan besök göras för att kommunen ska kunna se befintlig möblering och utrustning i lägenheten vid besöket, och därmed bedöma hushållets behov.

Gävle kommun för ingen statistik på antalet hembesök.

Informationsärende: Anmälningsärenden

23

Tillsynsrapport

Dnr 23ARM3-24
2023-11-09

Lars Harbe
lars.harbe@gavle.se

Arkivmyndighetens granskning av arkivredovisningen hos Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arkivmyndigheten i Gävle kommun har med stöd av 7 § arkivlagen (1990:782) genomfört tillsyn av arkivvården hos Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Granskningen har utförts i syfte att kontrollera om nämnden upprättat en arkivbeskrivning och en systematisk arkivförteckning enligt 6 § 2 arkivlagen.

Beslut om tillsyn fattades av kommunstyrelsen i tillsynsplan 2023, dnr 22KS449. I Gävle kommun är kommunstyrelsen arkivmyndighet. Gävle kommunarkiv verkställer arkivmyndighetens uppdrag.

Tillsynen har skett skriftligt genom att arkivmyndigheten begärt svar på frågan om nämnden upprättat en arkivbeskrivning och en systematisk arkivförteckning. Granskningen har utförts av kommunarkivarie Lars Harbe. Svar för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har lämnats av registrator Fredrik Sundkvist Roos, Valfärd Gävle.

Arkivmyndighetens bedömning och rekommendationer

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har inte upprättat någon arkivbeskrivning eller systematisk arkivförteckning. Nämnden uppfyller därmed inte kraven om arkivvård i 6 § 2 arkivlagen.

Nämnden bör prioritera arbetet med att upprätta föreskriven arkivredovisning. Nämnden bör vidare säkerställa att den personal som ska utföra arbetet ges nödvändig kompetens och tid för uppdraget. Arkivförteckningen ska kompletteras allt eftersom handlingar tillförs arkivet. Arkivbeskrivningen ska uppdateras vid omorganisationer eller förändringar i arbetsätten som påverkar arkivbildningen.

Redogörelse för ärendet

Enligt 3 § arkivlagen ska nämnden ansvara för vården av sitt arkiv, om inte arkivmyndigheten övertagit detta ansvar. Med arkiv avses allmänna handlingar i slutbehandlade ärenden, allmänna handlingar som inte ingår i något ärende samt uppgifter i register, journaler, diariéer och andra allmänna hand-

lingar som förs löpande. Till arkivet hör även sådana handlingar som avses i 2 kap 12 § tryckfrihetsförordningen (1949:105) och som nämnden beslutar skall omhändertagas för arkivering. Arkivbildningen sker löpande. Det har ingen betydelse om handlingarna förs på papper, digitalt eller på något annat medium. Var handlingarna förvaras har inte heller någon betydelse för om de ska anses vara arkiverade eller inte.

Av 3 § arkivlagen framgår vidare att arkivet ska bevaras, hållas ordnade och vårdas i syfte att tillgodose

- rätten att ta del av allmänna handlingar,
- behovet av information för förvaltning och rättskipning, och
- forskningens behov.

Syftet med arkivbildningen förutsätter att nämnden vet vilka handlingar som ingår i arkivet, dess funktion och i vilket sammanhang som de har använts. Handlingarna ska även kunna återsökas utan svårighet, även när de inte längre används i den dagliga verksamheten. Nämnden ska därför enligt 6 § 2 arkivlagen upprätta en arkivredovisning bestående av dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slags handlingar som kan finnas i arkiv och hur arkivet är organiserat, dels en systematisk arkivförteckning.

Arkivbeskrivningen ska ge allmänheten en överblick över nämndens verksamhet och vilka handlingar den genererar. Av beskrivningen bör framgå vilka gallringsregler som gäller och vilka bestämmelser om sekretess som inskränker handlingsoffentligheten. Det bör också framgå hur nämndens organisation och arbetssätt förändrats över tid och hur det påverkat arkivbildningen. Vid organisationsförändringar eller vid förändringar av arbetssätt som påverkar arkivbildningen ska nämnden upprätta en ny arkivbeskrivning.

Arkivförteckningen ska redovisa de handlingar som ingår i arkivet, fördelat efter process eller för äldre handlingar efter handlingstyper, t ex protokoll, register, diaries e t c. Utöver vilka handlingar som ingår i arkivet bör det av förteckningen framgå var handlingarna förvaras, hur de är ordnade och hur man söker i dem. Förteckningen ska gå att använda som ett praktiskt sökmedel till arkivet för allmänheten och nämndens egen personal. Genom förteckningen bestäms även ordningen i arkivet. Den fungerar även som ett kontrollinstrument vid tillsyn och inspektioner.

Arkivförteckningen ska föras löpande allt efter handlingar tillförs arkivet.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har inte upprättat någon en arkivbeskrivning eller en systematisk arkivförteckning. Det finns därmed ingen samlad redovisning av nämndens arkiv. I förlängningen kan det innebära att nämndens verksamheter saknar eller kommer att tappa vetskap om och kontroll över vilka handlingar som ingår i arkivet. Detta kommer i sin tur leda till att nämnden inte uppfyller syftet med arkivbildningen i 3 § arkivlagen.

Granskningen visar också att arbetet med att ta fram en arkivredovisning för nämnden en pågående process inom Valfärd Gävle.

Lars Harbe
Kommunarkivarie
Gävle kommunarkiv

§ 5 Kommunplan med årsbudget 2024 och utblick 2025–2027

Dnr 23KS40

Expedieras till:
Kommunens nämnder och bolag

SG-ekonomi

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag

att anta majoritetens förslag till Kommunplan med årsbudget 2024 och utblick
2025–2027 inklusive bilagor

att anta att-satserna 1–24 som beskrivs i handling 23KS40-1

Ärendebeskrivning

Majoriteten har inkommit med ett eget kommunplaneförslag samt de övriga
enskilda partierna har inkommit med varsitt förslag till budget.

Inlägg i ärendet

Åsa Wiklund-Lång (S), William Elofsson (M), Richard Carlsson (SD), Maritha
Johansson (V), Julia Cederstrand (C), Jan Myléus (KD), Kristofer Dahlgren (L),
Therese Metz (MP), Lars Beckman (M), Wanja Delén (SD), Pekka Seitola (M),
Håkan Alenius (S), Owe Hellberg (V), Emanuel Hellstrand Hort (MP), Michael
Agerbring (M), Eva Marja Andersson (M), Elizabeth Puhls (SD), Romel Rached
(SD), Margareta Larsson (M), Anna Cullfors (V), Jörgen Edsvik (S), Mari-Anne
Larsson (SD), Anders Ekman (C), Roger Hedlund (SD), Ahmed Amin (S), Eva
Ålander (S), Jan-Olov Andersson (V), Elin Lundgren (S), Eva Enmarker (M),
Thomas Norrman (SD), Mattias Eriksson Falk (SD), Sanna Backeskog (S), Hans
Wahlström (S), Lena Säfström (S), Lena Lundgren Rörick (S), Daniel Kvarnlöf
(C), Åsa Norling (SD), Julia Söderström (M), Håkan Alenius (S), Emelie Ambrosius
(M), Lars-Erik Oxbacke (S), Matilda Sundquist Boox (S), Lena Emanuelsson (SD),
Niclas Bornegrim (M), Hiwa Kasem (S) och Jan-Eric Andersson (KD).

Yrkanden

Åsa Wiklund-Lång (S), Julia Cederstrand (C), Jan Myléus (KD), Kristofer Dahlgren
(L), Therese Metz (MP), Håkan Alenius (S), Emanuel Hellstrand Hort (MP), Jörgen
Edsvik (S), Anders Ekman (C), Ahmed Amin (S), Eva Ålander (S), Lena Säfström
(S), Lena Lundgren Rörick (S) och Lars-Erik Oxbacke (S) yrkar bifall till
majoritetens budgetförslag tillika kommunstyrelsen förslag till beslut.

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum 2023-11-27

William Elofsson (M), Lars Beckman (M), Pekka Seitola (M), Michael Agerbring (M), Eva Marja Andersson (M), och Emelie Ambrosius (M) yrkar bifall till Moderaternas förslag till budget.

Richard Carlsson (SD), Wanja Delén (SD), Elizabeth Puhls (SD), Romel Rached (SD), Roger Hedlund (SD), Mari-Anne Larsson (SD), Thomas Norrman (SD), Mattias Eriksson Falk (SD), Åsa Norling (SD) och Lena Emanuelsson (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget

Marita Johansson (V), Owe Hellberg (V och Jan-Olov Andersson (V) yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns fyra förslag till beslut, dels Majoritetens förslag, dels William Elofsson (M) förslag, dels Richard Carlsson (SD) förslag, dels Maritha Johansson (V) förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra enligt ordningen ovan och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt Majoritetens förslag tillika kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Moderaterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiets ledamöter reserverar sig mot beslutet till förmån för sina yrkanden.

Beslutsunderlag

- §197 KS Kommunplan med årsbudget 2024 och utblick 2025–2027, dnr 23KS40-21
- Tjänsteskrivelse - Kommunplan med årsbudget 2024 och utblick 2025-2027, dnr 23KS40-16
- Kommunplan med årsbudget 2024 och utblick 2025-2027 - Kristdemokraterna (KD), Miljöpartiet (MP), Centerpartiet (C), Liberalerna (L), Socialdemokraterna (S), dnr 23KS40-1
- Bilaga 1 Investeringsplan - Budget 2024 och ekonomisk plan 2025-2027, dnr 23KS40-2
- Bilaga 2 Pågående exploateringsprojekt i detalj - Budgetår 2024 plan 2025-2027, dnr 23KS40-3
- Bilaga 3 Ägardirektiv Gävle Stadshus AB 2024-2027, dnr 23KS40-4
- Bilaga 4 Slutliga Ägardirektiv 2024-2027, dnr 23KS40-5
- Bilaga 5 Ägardirektiv för Gävle Stadshus AB 2024-2027, dnr 23KS40-6
- Bilaga 6 Ägardirektiv Gävle Energi AB 2024-2027, dnr 23KS40-7
- Bilaga 7 Ägardirektiv Gavlefastigheter Gävle Gävle kommun AB 2024-2027, dnr 23KS40-8
- Bilaga 8 Ägardirektiv Gävle Hamn AB 2024-2027, dnr 23KS40-9

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum 2023-11-27

- Bilaga 9 Ägardirektiv for Gävle Stadshus AB 2024-2027. Slutlig, dnr 23KS40-10
- Bilaga 10 Ägardirektiv Gävle Energi AB 2024-2027. Slutlig, dnr 23KS40-11
- Bilaga 11 Ägardirektiv AB Gavlegårdarna 2024-2027. Slutlig, dnr 23KS40-12
- Bilaga 12 Ägardirektiv Gavlefastigheter Gävle kommun AB 2024-2027. Slutlig, dnr 23KS40-13
- Bilaga 13 Ägardirektiv Gävle Hamn AB 2024-2027. Slutlig, dnr 23KS40-14
- Bilaga 14 Ägardirektiv Gävle Parkeringsservice AB 2024-2027. Slutlig, dnr 23KS40-15
- Moderaternas (M) budgetförslag för 2024 - En budget för trygghet genom livet, dnr 23KS40-19
- Vänsterpartiets (V) budgetförslag för 2024-2027 - Ett rödare och grönare Gävle, dnr 23KS40-17
- Sverigedemokraternas (SD) budgetförslag för 2024 med utblick 2025-2027. Uppdaterad. Ersätter 23KS40-18, dnr 23KS40-20
- Debattregler vid budgetdebatten den 27 november 2023, dnr 557048

Justerare			Utdragsbestyrkande

Kommande beslut/workshop:
Verksamhetsplan 2024 för
Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden till
kommunplan 2024 med
utblick 2025-2027

23AFN197

Verksamhetsplan 2023–2026

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Strategiskt nämndmål.....	4
2.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	4
2.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	4
2.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	7
2.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	7
2.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	7
3 Politiska uppdrag	8
3.1 Uppdrag 2023.....	8
4 Privata utförare.....	8
5 Utvecklingsområde	8
6 Intäkts- och kostnadsutveckling	9

1 Inledning

Nämndens mål baserar under 2023 huvudsakligen på de styrimpulser som finns etablerade i Gävle kommun som:

Nämndens reglementen inkl. lagstyrning

Kommunplan (KF) inkl. fem KF-mål

Inriktningar och politiska uppdrag,

Tre strategiska program (Sociala hållbarhetsprogrammet, Miljöstrategiska programmet, samt Näringslivsprogrammet)

Verksamhetsplaner omfattar huvudsakliga prioriterade riktningar beskrivna ovan, som nämnden prioriterar. Nämndens verksamhet innehåller m.a.o. utöver detta verksamheter och aktiviteter som inte ingår här. Allt detta för att göra planering och rapportering hanterbar och sätta fokus på ett begränsat antal delar. Framåtdrift och förflyttning (progression) av ovan nämnda mål och prioriterade fokusområden är nyckeln för VP-arbetet.

Modell uppfyllelse KF-mål

Verksamhetsstyrningen och verksamhetsplanen motsvarar alltså förflyttningar inom centrala prioriterade områden för att därigenom uppnå verklig förflyttning och förändring till det bättre för Gävle och Gävles invånare.

- Justeringar och revideringar kan ske under året om så är nödvändigt.
- Indikatorer kan tillkomma under året.
- Beskrivningstexter kan komma att utvecklas.

Utvecklingen av de ekonomiska förutsättningarna för 2023 är utmanande. Detta kan komma att påverka målpuppfyllelse.

Indikatorer

Målpuppfyllelse bedöms genom en samlad bedömning av en mängd olika faktorer. Indikatorer är här viktiga. Erfarenheten visar även att genomförande av planerade aktiviteter ofta är avgörande för verkningsfulla insatser och förflyttning mot målpuppfyllelse.

För 2023 finns en ansats att ha indikatorer som tydligare speglar olika perspektiv. Vid tidpunkten för beslut verksamhetsplan 2023 (mars) är ambitionen att varje mål ska ha minst en indikator. Ytterligare indikatorer kan tillkomma under året.

2 Strategiskt nämndmål

2.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

2.1.1 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska säkerställa att Vuxenutbildningens koppling och samverkan med Högskolan, näringslivet och Arbetsförmedlingen stärks

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Genomförda aktiviteter enligt plan	Ja	Ja	Ja	Ja

2.1.2 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska förstärka insatserna så att elevavhoppet inom vuxenutbildningen minskar.

Indikator	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Andelen elevavhopp ska minska jämfört med år 2022	17 %	16 %	15 %	14 %	13 %

2.1.3 Vuxenutbildningen ska erbjuda ett större utbud av yrkesutbildningar för personer som ska växla yrkeskarriär

Indikator	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Det totala utbudet av yrkesutbildningar ska öka. (Bas- och målvärden avser antalet utbildningar)	23 st	Öka	Öka	Öka	Öka

2.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

2.2.1 Stegvis utbildning till arbete. Stödja individer med försörjningsstöd på sin väg till egen försörjning genom arbete studier eller annat.

Beskrivning

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska arbeta för att individen genom effektiva arbetsmarknadsinsatser och kompetenshöjande insatser ska förflytta sig till egen försörjning. Nämnden arbetar samtidigt aktivt för att minska behovet av försörjningsstöd genom att fokuserat jobba med de individer som uppbär försörjningsstöd. Individerna ska bli delaktiga och inkluderade i samhället, med syfte att bli självförsörjande. Det är centralt att förflyttning sker av

individen genom insatser samt att det finns en tydlig plan för progression.

Indikator	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Följa upp påbörjade insatser för individer som startat utbildningsinsats till "servicebiträde"		Ja	Ja	Ja	Ja
Följa upp påbörjade insatser för individer som påbörjat trappstegsutbildning		Ja	Ja	Ja	Ja
Antal invånare med försörjningsstöd. (Se not 1)	Uppdateras delår 2	Uppdateras delår 2	Uppdateras delår 2	Uppdateras delår 2	Uppdateras delår 2
Antal biståndsmottagare med mycket långvarigt försörjningsstöd (minst 27 månader av senaste 36)	660 individer	600 individer	550 individer	500 individer	450 individer
Antal försörjningsstödstagare som blivit självförsörjande genom arbete, studier, aktivitets/sjukersättning eller annat	1185 individer	1200 individer	1300 individer	1400 individer	1500 individer
Antal som efter glapp på minst 6 månader återaktualiseras genom beviljat ekonomiskt bistånd (Se not 2)	49 individer	45 individer	40 individer	35 individer	30 individer

Not 1: Kvalitetssäkrade data ej möjliga ta fram

Not 2: Ny indikatorformulering. Ersätter: "Andel som är självförsörjande sex månader efter avslutat försörjningsstöd"

2.2.2 Stödja individer med psykisk funktionsnedsättning så ges förutsättning till självständigt liv och meningsfull sysselsättning finns (Sysselsättning, boende och fritid). Målet avser målgrupp med beslut enl. SoL.

Beskrivning

Detta ska långsiktigt ske genom olika former av aktiviteter inom nämndens ansvarsområde. Nämndens verksamheter ska utreda vilka aktuella verksamheter som ska erbjuda aktivitet och sysselsättning utifrån perspektivet vad som bedrivs idag.

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Starta ett projekt kring Fontänhus.	Ja			
Öppna en särskild lokal för träffpunktsverksamhet.	Ja			

2.2.3 LSS: Personer med LSS-insatser ges förutsättningar till ett självständigt liv och en autonom karriär genom sysselsättning, boende och fritid.

Beskrivning

Detta ska långsiktigt ske genom olika former av aktiviteter inom nämndens ansvarsområde. Nämndens verksamheter ska utreda vilka aktuella verksamheter som ska erbjuda aktivitet och sysselsättning utifrån perspektivet vad som bedrivs idag.

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Aktiviteter genomförs utifrån genomförd kartläggning av kunder inom särskilt boende.	Ja			

2.2.4 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska mer beakta unga med demens med boende, aktiviteter och stödinsatser

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Fastställd boendeplan följs i de delar där unga med demens beaktas.	Ja			

2.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

2.3.1 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska undersöka om och hur kompletterande aktörer kan bidra till undervisningen, främst inom SFI.

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Kartlägga förutsättningar hur	Ja			

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
kompletterande aktörer kan bidra till undervisningen inom SFI				

2.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

2.4.1 (Alla i Gävle kommun har trygga boendemiljöer) Boendeplanering - LSS-boende ska finnas i alla stadsdelar. Balans i utbudet gällande särskilda boenden.

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Boendeplanen följs och revideras årligen utifrån verksamhetens behov	Ja			

2.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

2.5.1 Beredskap finns för extremväder och klimatförändringar

Beskrivning

Det miljöstrategiska programmet har ett antal beslutade aktiviteter som rör nämndens verksamhet. Dessa följs upp i och med verksamhetsplanen. Här redovisas under året de aktiviteter som genomförts som kopplas till det miljöstrategiska programmet.

Indikator	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Slutföra och implementera kontinuitetsplaner i nämndens verksamheter	Ja			

3 Politiska uppdrag

Politiska uppdrag är beslutade och riktade till nämnd i och med beslutad kommunplan för 2023. Nämnden omhändertar dessa som delmål under de kommunövergripande målen ovan. Utveckling och genomförande av respektive uppdrag kommer även att rapporteras under året vid delårsrapportering.

3.1 Uppdrag 2023

- 3.1.1 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att säkerställa att Vuxenutbildningens koppling och samverkan med Högskolan, näringslivet och Arbetsförmedlingen stärks.**
- 3.1.2 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att undersöka om och hur kompletterande aktörer kan bidra till undervisningen, främst inom SFI.**
- 3.1.3 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att förstärka insatserna så att elevavhoppet inom vuxenutbildningen minskar.**
- 3.1.4 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att mer beakta unga med demens med boende, aktiviteter och stöd.**
- 3.1.5 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att utreda behovet av och hur en BoDa- verksamhet (kombinerat boende och dagverksamhet för personer inom LSS) ska kunna införas.**

4 Privata utförare

Enligt beslut i kommunfullmäktige ska uppföljning av privata utförare ske. Detta regleras av nämnden av fastställd uppföljningsplan. Valfärd Gävle har utöver egenregiverksamhet, cirka 165 avtal med externa utförare omfattande; hem för vård eller boende (HVB), gruppboende och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning, konsulentstött jour- och familjehemsvård, hemtjänstutförare, vård- och omsorgsboende för äldre, stöd- och behandlingsinsatser i öppenvård samt stödboende för unga vuxna. Uppföljning av verksamheten sker enligt avtal eller överenskommelser. Beställaren, det vill säga Valfärd Gävle, utför även granskningar på förekommen anledning vid exempelvis indikationer på brister i utförandet. Tillsyn utförs av tillsynsmyndigheter som Arbetsmiljöverket (AMV) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Samtliga rapporter delges respektive nämnd efter genomförd uppföljning.

5 Utvecklingsområde

Fortsätta driva ett förändringsarbete med ett än starkare individfokus. Förflyttning ska ske till rätt plats av individen samt att det finns en tydligare idé och plan för progression. Fokus måste ske på utveckling av arbetsmarknadsfrågor och arbetet med Arbetsmarknad och stöd (Arbos) utifrån att den nya organisationen nu ger bättre förutsättningar för att stödja individer till egen försörjning. Samverkan med Arbetsförmedlingen (och andra aktörer) behöver fortsatt utvecklas. Det ska under 2023 fortsatt ske omvärldsspaning. Vad gör andra aktörer (kommuner osv)

framgångsrikt som även Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden kan pröva? Samverkan med olika aktörer är en framgångsfaktor. Detta ska utvecklas ytterligare under 2023.

Antalet personer som uppbär långvarigt försörjningsstöd har ökat över tid även om det totala antalet försörjningsstödstagare inte ökar vid ingången av 2023. Detta motverkar intentionerna i lagens mening att det ekonomiska biståndet ska vara av tillfällig natur i avvaktan på egen försörjning i form av arbete, studier eller annat ersättningssystem. Verksamhetens fokus är att få människor i arbete eller studier. Åtgärder behöver också genomföras för att säkerställa att personer som bör berättigas annan ersättning (exempelvis sjuk- eller aktivitetsersättning) ska kunna erhålla det.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Omvårdnadsnämnden bör i samarbete med varandra arbeta för att undanröja kompetensglappet inom äldre- och funktionshinderomsorgen på lång sikt. För detta behöver fler personer ges möjlighet att kompetensutveckla sig för arbete inom dessa områden. Sektorn ska arbeta kontorsövergripande för att möjliggöra att fler personer får möjlighet till lärandeplatser (Arbetsförlagt lärande (APL), subventionerade anställningar, praktik). För att utöka antalet platser inom vuxenutbildningens vård- och omsorgsutbildning måste fler APL platser tillskapas ute på arbetsplatserna. En kartläggning kring förutsättningarna för arbetsplatserna att kunna ta emot personer som idag är i kompetensutvecklingsprocess och på sikt kan vara en del i den framtida äldre- och funktionshinderomsorgen ska genomföras.

6 Intäkts- och kostnadsutveckling

RESULTATBUDGET

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Riktade statsbidrag						
Övriga intäkter	280,1	266,3	291,0	296,1	301,0	302,5
Summa intäkter	280,1	266,3	291,0	296,1	301,0	302,5
Personalkostnader	-737,1	-722,7	-799,4	-82 401	-845,8	-864,3
Köp av verksamhet	-196,6	-215,8	-207,8	-211,8	-216,1	-220,3
Övriga kostnader	-367,0	-381,6	-389,5	-387,2	-380,4	-374,2
Avskrivning	-1,3	-1,1	-0,7	-0,5	-0,4	-0,4
Summa kostnader	-1 301,9	-1 321,3	-1 397,4	-1 423,6	-1 442,7	-1 459,2
Verksamhetens resultat	-1 021,9	-1 055,0	-1 106,5	-1 127,6	-1 141,7	-1 156,7
Intern ränta	-0,1	0	0	0	0	0
Resultat före kommunbidrag	-1 022,0	-1 055,0	-1 106,5	-1 127,6	-1 141,7	-1 156,7
Kommunbidrag	1 023,4	1 075,2	1 106,5	1 127,6	1 141,7	1 156,7
ÅRETS RESULTAT	1,4	-6,9	0	0	0	0

INVESTERINGSBUDGET						
T	-2,0	-2,5	-2,8	-6,6	-4,2	-1,2
Summa nettoinvestering	-2,0	-2,4	-2,8	-6,6	-4,2	-1,2